รัฐกับการปฏิวัติ

วี.ไอ. เลนิน

วี.ไอ. เลนิน

รัฐกับการปฏิวัติ

ทฤษฎีกับลัทธิมาร์กซ์ว่าด้วยรัฐและภาระหน้าที่

ของ

ชนชั้นกรรมาชีพในการปฏิวัติ

ฉบับสมบูรณ์

จัดพิมพ์โดย แนวหน้าจุฬา

พิมพ์ที่ ห.จ.ก. เทพนิมิตการพิมพ์ 670/102 ซอยเทพนิมิต ถนนจรัลสนิทวงศ์ กรุงเทพฯ
นายธวัช ว่องธวัชชัย ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา โทร. 49091

คำนำในการพิมพ์ครั้งแรก

ปัญหารัฐ ปัจจุบันนี้มีความหมายสำคัญเป็นพิเศษทั้งในด้านปฏิบัติทางการเมือง. สงครามจักรพรรดินิยมได้เร่งความเร็วอย่างมากแก่กระบวนการเปลี่ยนแปลงทุนนิยมผูกขาดเป็นทุนนิยมผูกขาดแห่งรัฐ. รัฐซึ่งรวมกันเข้าอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้นทุกทีกับพันธมิตรนายทุนที่มีพลังมหึมา ขูดรีดมวลชนผู้ใช้แรงงานอย่างโหดร้ายทารุณและโหดร้ายทารุณยิ่งขึ้นทุกที. ประเทศที่ก้าวหน้าต่าง ๆ (ในที่นี้เราหมายถึง "แนวหลัง" ของประเทศเหล่านี้เท่านั้น) ได้กลายเป็นคุกที่ลงโทษทางทหารสำหรับขังกรรมกรแล้ว.

ความทารุณร้ายกาจและภัยพิบัติอย่างไม่เคยมีมาก่อนที่เกิดขึ้นจากสงครามที่มีอยู่ต่อเนื่องกันไม่ได้ว่างเว้น ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของมวลชนทุกข์ยากเดือดร้อนสุดประมาณ และทำให้พวกเขาทวีความเคียดแค้นยิ่งขึ้น. การปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพสากลกำลังพัฒนาไปอย่างเด่นชัด ปัญหาท่าทีที่การปฏิวัตินี้มีต่อรัฐได้มีความหมายในทางปฏิบัติแล้ว.

ส่วนของลัทธิฉวยโอกาสที่สะสมขึ้นในระหว่างการพัฒนาอย่างค่อนข้างสันติหลายสิบปี ทำให้พวกลัทธิสังคมคลั่งชาติได้ขึ้นสู่ฐานะปกครองภายในพรรคสังคมที่เป็นทางการต่าง ๆ ทั่วโลก. พวกนี้ (ในรัสเซียมีเพลคฮานอฟ โปเตรซอฟ เบรสคอฟสกายา รูบาโนวิช

และพวกที่ไม่โจ่งแจ้งนักมีนายเจเรเทลี่ นายเชอนอฟกับพวก: ในเยอรมนี มีไชเดอมาน เลจิน เดวิด, ในฝรั่งเศสและเบลเยี่ยมมีเรนอเดล เกเด วันเดอเวลเด; ในอังกฤษมีไฮนด์มานและพวกเฟเบียน[2] เป็นต้น) ในทางวาจาเป็นสังคมนิยมแต่ในทางปฏิบัติเป็นลัทธิคลั่งชาติ ลักษณะพิเศษของมันก็อยู่ที่ "ผู้นำสังคมนิยม" เหล่านี้ใช้ท่าทีที่ทำให้สอดคล้องอย่างประจบประแจง ไม่เพียงแต่ต่อผลประโยชน์ของชนชั้นนายทุนของประชาชาติ "ตน" เท่านั้น แต่ต่อผลประโยชน์ของรัฐ "ตน" ทีเดียว. เพราะส่วนมากของสิ่งที่เรียกว่ามหาประเทศกำลังขูดรีดประชาชาติอ่อนแอและเล็กจำนวนมาก และล่าประชาชาติเหล่านี้เป็นทาสมานานแล้ว สงครามจักรพรรดินิยมก็เป็นสงครามเพื่อแบ่งปันใหม่ในทรัพย์สมบัติ ที่ ได้ มา จาก การ ปล้นสะดมนี้. ถ้าไม่คัดค้านความลำเอียงทางลัทธิฉวยโอกาสในปัญหา "รัฐ" แล้ว ก็ไม่สามารถดำเนินการต่อสู้เพื่อปลดเปลื้องมวลชนให้พ้นจากผลสะเทือนของชนชั้นนายทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้พ้นจากผลสะเทือนของชนชั้นนายทุนจักรพรรดินิยมได้.

ก่อนอื่นเราจะพิจารณาทฤษฎีว่าด้วยรัฐของมาร์กซ์และเองเกลส์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะกล่าวอย่างละเอียดในด้านต่าง ๆ ของคำสอนนี้ที่ถูกลืมกันไปหรือถูกพวกลัทธิฉวยโอกาสบิดเบือน. ครั้นแล้วเราจะวิเคราะห์เป็นจำเพาะถึงบุคคลที่เป็นตัวแทนสำคัญในการบิด

เบือนทฤษฎีนี้ ซึ่งก็คือเคาท์สกี้ ผู้นำที่มีชื่อที่สุดของสากลที่ 2 (1889–1914) ซึ่งประสบความล้มละลายถึงที่สุดอย่างน่าอัปยศในสงครามครั้งนี้. สุดท้ายเราจะทำข้อสรุปพื้นฐานให้แก่ความจัดเจนของการปฏิวัติรัสเซียปี 1905 โดยเฉพาะอย่างยิ่งปี 1917. การปฏิวัติครั้งนี้ ระยะแรก เวลานี้ (ต้นเดือนสิงหาคม 1917) เห็นท่าจะกำลังยุติลง แต่การปฏิวัตินี้ทั้งหมดเห็นได้แต่เพียงว่าเป็นห่วงโซ่ห่วงหนึ่งในสายโซ่การปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพ สังคม นิยม ซึ่ง เกิดขึ้นจากสงครามจักรพรรดินิยม. ดังนั้น ปัญหาท่าทีของการปฏิวัติสังคมนิยมชนชั้นกรรมาชีพที่มีต่อรัฐ ไม่เพียงแต่มีความหมายในทางปฏิบัติทางการเมืองเท่านั้น หากยังมีความหมายอันรีบด่วนที่สุดด้วย เพราะปัญหานี้อธิบายแก่มวลชนว่าพวกเขาจะต้องทำอะไรบ้างในอนาคตอันใกล้สุดเพื่อที่จะปลดแอกตนเองจากโซ่ตรวนของทุน.

ผู้เขียน

สิงหาคม 1917

คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ 2

ในการพิมพ์ครั้งที่ 2 นี้แทบจะไม่มีการเปลี่ยนแปลง นอกจากในบทที่ 2 ได้เพิ่มตอนที่ 3 ลงไป

ผู้เขียน

มอสโคว์ 17 ธันวาคม 1918

สารบาญ

หน้า

บทที่ ๑

สังคมชนชั้นกับรัฐ

๑. รัฐเป็นผลิตผลของความขัดแย้งทางชนชั้นที่ไม่อาจประนีประนอมได้.

สิ่งที่คำสอนของมาร์กซ์ประสบในทุกวันนี้เป็นเช่นเดียวกับ-สิ่งที่ทฤษฎีของนักคิด และผู้นำที่ปฏิวัติของชนชั้นที่ถูกกดขี่ต่าง ๆ ที่ต่อสู้เพื่อปลดแอกในประวัติศาสตร์ประสบนั่นเอง ระหว่างที่นักปฏิวัติที่ยิ่งใหญ่มีชีวิตอยู่ ชนชั้นกดขี่มักกลั่นแกล้งปองร้ายพวกเขามิได้หยุดเสมอ. ปฏิบัติต่อทฤษฎีของพวกเขาด้วยความมุ่งร้ายอันเลวทรามที่สุดด้วยความเคียดแค้นชิงชังอันบ้าคลั่งที่สุด และใส่ร้ายป้ายสีตามอำเภอใจที่สุด. เมื่อพวกเขาถึงแก่กรรมไปแล้วก็พยายามเปลี่ยนพวกเขาให้เป็นเทวรูปที่ไม่มีภัย ซึ่งก็คือสิ่งที่เรียกว่าทำให้พวกเขากลายเป็นเทวรูปมอบเกียรติบางอย่างให้*นาม*ของพวกเขา เพื่อ "ปลอบใจ" และหลอกลวงชนชั้นที่ถูกกดขี่ ขณะเดียวกันก็ตัดทอนสาระสำคัญ

ของคำสอนที่ปฏิวัติเสีย ทำให้คมปฏิวัติทื่อไปและทำให้มันสามานย์ไป. ปัจจุบันนี้ ชนชั้นนายทุนกับพวกลัทธิฉวยโอกาสในการเคลื่อนไหวกรรมกรทำเหมือนกันทีเดียวในการ "แก้ไข" ลัทธิมาร์กซ์นี้. พวกเขาลืม ปฏิเสธและบิดเบือนด้านที่ปฏิวัติและจิตใจปฏิวัติของคำสอนนี้ เอาสิ่งที่ชนชั้นนายทุนรับได้หรือดูเหมือนว่ารับได้วางไว้ในอันดับแรกและยกย่องสรรเสริญ. เดี๋ยวนี้พวกลัทธิสังคม-คลั่งชาติทั้งปวงได้กลายเป็น "นักลัทธิมาร์กซ์" ไปหมดแล้ว (*อย่าดูถูกพวกเขาเชียวนา!*) บรรดาพวกนักปราชญ์ของชนชั้นนายทุนเยอรมันที่เมื่อวานนี้ยังเป็นผู้เชี่ยวชาญในการทำลายลัทธิมาร์กซ์อยู่เดี๋ยวนี้กลับพูดถึงมาร์กซ์ของ "ชาติดอยช์" มากขึ้นทุกทีคล้ายกับว่าสหพันธ์กรรมกรที่มีการจัดตั้งเป็นอย่างดี ซึ่งมาร์กซ์อบรมบ่มเพาะขึ้นมานั้นก็เพื่อดำเนินสงครามปล้นสะดม!

ในสภาพเช่นนี้ ในขณะที่บรรยากาศแห่งการบิดเบือนลัทธิ-มาร์กซ์แพร่ออกไปอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน หน้าที่ประการแรกของเราคือจะต้อง*ฟื้นฟู*คำสอนว่าด้วยรัฐของมาร์กซ์ที่แท้จริง. เพื่อจุดประสงค์นี้ จึงจำเป็นต้องคัดเอานิพนธ์ของมาร์กซ์และเองเกลส์ยาว ๆ ทั้งตอนมา. แน่นอน การคัดเอามายาว ๆ ทั้งตอนจะทำให้บทนิพนธ์ยาวเยิ่นเย้อ เข้าใจไม่ง่าย แต่จะไม่คัดเอามาเช่นนี้ก็ไม่ได้ ข้อความทั้งหมดหรืออย่างน้อยข้อความที่มีความหมายชี้ขาดทั้งหมด

ว่าด้วยปัญหารัฐในนิพนธ์ของมาร์กซ์และเองเกลส์ ต้องพยายามคัดเอามาเท่าที่จะทำได้ ด้านหนึ่งเพื่อให้ผู้อ่านมีจินตภาพที่อิสระในทรรศนะทั้งหมดของผู้สร้างสังคมนิยมวิทยาศาสตร์และการพัฒนาของทรรศนะเหล่านี้ ขณะเดียวกันก็อาจพิสูจน์อย่างมีหลักฐานและชี้ให้เห็นอย่างชัดแจ้งถึงการที่ "*ลัทธิเคาท์สกี้*" ซึ่งอยู่ในฐานะปกครองในปัจจุบันบิดเบือนทรรศนะเหล่านี้.

บัดนี้เราเริ่มจากนิพนธ์ของเอฟ. เองเกลส์ ที่แพร่หลายที่สุดเรื่อง "*ต้นกำเนิดของครอบครัว ระบอบกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลและรัฐ*" หนังสือเล่มนี้ได้พิมพ์ครั้งที่ 6 ที่สตุตการ์ตในปี 1894. เราต้องแปลตอนที่คัดเอามานี้จากต้นฉบับภาษาเยอรมัน เพราะฉบับแปลภาษารัสเซียถึงแม้ว่ามีมาก แต่ส่วนใหญ่แปลไม่สมบูรณ์หรือแปลได้ไม่ดีเลย.

ในการที่เองเกลส์สรุปการวิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์ท่านได้กล่าวว่า: "*รัฐมิใช่กำลังที่ยัดเยียดจากภายนอกให้แก่สังคม. รัฐก็ไม่ใช่ ความเป็นจริงของความคิดทางศีลธรรม ภาพและความเป็นจริงของความมีเหตุผล* ดังที่เฮเกลวินิจฉัยไว้. *รัฐเป็นผลิตผลของสังคมในขั้นการพัฒนาที่แน่นอน; รัฐเป็นการแสดงออกว่า: สังคมนี้ได้ตกอยู่ในความขัดแย้งในตัวเองที่ไม่อาจแก้ได้ มันแยกออกเป็นด้านที่เป็นปฏิปักษ์ที่ไม่อาจแก้ได้ มันแยกออกเป็นด้านที่เป็น*

ปฏิปักษ์ที่ไม่อาจประนีประนอมกันได้และไม่มีกำลังที่จะสลัดพ้นจากด้านที่เป็นปฏิปักษ์เหล่านี้. แต่เพื่อที่จะให้ด้านที่เป็นปฏิปักษ์กันเหล่านี้ ให้ชนชั้นที่ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจปะทะกันนั้นไม่ทำลายตัวเองและสังคมในการต่อสู้ที่ไร้ประโยชน์ จึงจำเป็นต้องมีพลังงานอย่างหนึ่งซึ่งดูภายนอกแล้วอยู่เหนือสังคม พลังชนิดนี้ควรต้องผ่อนคลายการปะทะ รักษาการปะทะให้อยู่ในขอบเขตของระเบียบ พลังซึ่งเกิดขึ้นจากสังคม แต่ตั้งตัวอยู่เหนือสังคมและแยกออกจากสังคมมากขึ้นทุกทีนั้นคือ **"รัฐ"**[3]

ข้อความตอนนี้ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดแจ้งเต็มที่ถึงความคิดพื้นฐานของลัทธิมาร์กซ์เกี่ยวกับบทบาททางประวัติศาสตร์และความหมายของรัฐ. รัฐคือผลิตผลและการแสดงออกของความไม่อาจ-ประนีประนอมได้ของความขัดแย้งทางชนชั้น. รัฐเกิดขึ้นในสถานที่เวลาและระดับที่ความขัดแย้งทางชนชั้น โดยภาวะวิสัยแล้วบรรลุถึงความไม่*อาจ*ประนีประนอมได้. ในทางกลับกัน การดำรงอยู่ของรัฐแสดงถึงความไม่อาจประนีประนอมได้ของความขัดแย้งทางชนชั้น

ในปัญหาที่สำคัญที่สุดและเป็นมูลฐานนี้เอง ลัทธิมาร์กซ์เริ่มถูกบิดเบือนจากด้านที่สำคัญ 2 ด้าน ด้านหนึ่ง นักคิดของชนชั้นนายทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักคิดของชนชั้นนายทุนน้อย ถูกบังคับ

---

3. ดู "ต้นกำเนิดของครอบครัว ระบอบกรรมสิทธิ์เอกชนและรัฐ" ของเองเกลส์ ฉบับภาษาเยอรมันพิมพ์ครั้งที่ 6 หน้า 177-178

โดยข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ที่ไม่อาจโต้แย้งได้ จำต้องยอมรับว่า ในที่ที่มีความขัดแย้งทางชนชั้นและการต่อสู้ทางชนชั้นเท่านั้นที่มีรัฐ แต่พวกเขาก็ *"แก้"* *มาร์กซ์ว่า รัฐเป็นองค์กรสำหรับประนีประนอมทางชนชั้น.* ในทรรศนะของมาร์กซ์ ถ้าหากว่าการประนีประนอมทางชนชั้นเป็นไปได้แล้ว รัฐก็จะไม่เกิดขึ้น และก็จะไม่ธำรงอยู่. ในทรรศนะของศาสตราจารย์และนักวิจารณ์การเมืองชนชั้นนายทุนน้อยที่สามานย์เห็นว่า (พวกเขามักจะอ้างคำของมาร์กซ์ด้วยเจตนาดีมาเป็นข้อพิสูจน์ !) รัฐเป็นสิ่งที่ใช้สำหรับประนีประนอมทางชนชั้นนั่นเอง. ในทรรศนะของมาร์กซ์เห็นว่า *รัฐเป็นองค์กรที่ปกครองชนชั้น เป็นองค์กรที่ชนชั้นหนึ่งกดขี่อีกชนชั้นหนึ่ง เป็นการสร้าง "ระเบียบ" ชนิดหนึ่งมาทำให้การกดขี่นี้ถูกต้องตามกฎหมาย ให้เป็นที่แน่นอน ทำให้การปะทะทางชนชั้นได้รับการผ่อนคลาย.* ในทรรศนะของนักการเมืองชนชั้นนายทุนน้อยเห็นว่า ระเบียบก็คือการประนีประนอมทางชนชั้นนั่นเอง ไม่ใช่ชนชั้นหนึ่งกดขี่อีกชนชั้นหนึ่ง; การผ่อนคลายการปะทะก็คือการประนีประนอม ไม่ใช่ลิดรอนปัจจัยการต่อสู้และรูปแบบการต่อสู้ที่แน่นอนของชนชั้นถูกกดขี่ที่ใช้โค่นล้มชนชั้นกดขี่.

ตัวอย่างเช่นในการปฏิวัติปี 1917 ขณะเมื่อปัญหาความหมายและบทบาทของรัฐพอดีกลายเป็นปัญหาสำคัญอย่างยิ่ง กลาย

เป็นปัญหาที่มีความหมายในทางปฏิบัติ ซึ่งก็คือเป็นปัญหาที่เข้าสู่ปฏิบัติการอย่างขนานใหญ่นั้น ชาวพรรคสังคมปฏิวัติและพวกเมนเชวิคก็กลิ้งลงสู่ทฤษฎีของชนชั้นนายทุนน้อยที่ว่า "รัฐ" "ประนีประนอม" ชนชั้นทันที. มติจำนวนนับไม่ถ้วนของพรรคการเมืองทั้งสองนี้และบทความมากมายของนักการเมืองของพวกเขา ซึมซ่านไปด้วยทฤษฎี "ประนีประนอม" ของชนชั้นนายทุนน้อยที่สามานย์นี้. ส่วนที่ว่ารัฐเป็นองค์กรปกครองของชนชั้นที่แน่นอนซึ่งไม่สามารถประนีประนอมกับฝ่ายที่ตรงกันข้ามกับตน (ชนชั้นที่เป็นปฏิปักษ์กับตน) นั้น พวกประชาธิปไตยชนชั้นนายทุนไม่อาจเข้าใจได้เลย. ในท่าทีที่มีต่อรัฐแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดที่สุดว่าชาวพรรคสังคมปฏิวัติและพวกเมนเชวิคของเราไม่ใช่นักสังคมนิยมเลย (เราบอลเชวิคเห็นเช่นนี้ตลอดมา) แต่เป็นพวกประชาธิปไตยชนชั้นนายทุนน้อยที่ร้องเสียงสูงดูคล้ายกับสังคมนิยม.

อีกด้านหนึ่ง วิธีที่ "ลัทธิเคาท์สกี" บิดเบือนลัทธิมาร์กซ์นั้นแยบยลกว่ามาก "ในทางทฤษฎี" มันไม่ปฏิเสธว่ารัฐเป็นองค์กรของการปกครองทางชนชั้น และไม่ปฏิเสธว่า ความขัดแย้งทางชนชั้นไม่อาจประนีประนอม. แต่มันมองข้ามและลบล้างดังต่อไปนี้คือ *ในเมื่อรัฐเป็นผลิตผลของความขัดแย้งทางชนชั้นที่ไม่อาจประนีประ*

นอม ในเมื่อมันเป็นพลังที่อยู่เหนือสังคมและ "แยกออกจากสังคมมากขึ้นทุกที" แล้ว ก็เป็นที่แจ่มชัดอย่างยิ่งว่า การปลดแอกของชนชั้นถูกกดขี่ไม่เพียงแต่จำเป็นต้องดำเนินการปฏิวัติด้วยความรุนแรงเท่านั้นหากยังจำเป็นต้องทำลายองค์กรอำนาจรัฐซึ่งชนชั้นปกครองสร้างขึ้นและแสดงให้เห็น "การแยกออกไป" เช่นนี้ด้วย. ข้อสรุปนี้ในทางทฤษฎีไม่ต้องอธิบายก็เข้าใจได้ ข้างล้างนี้เราจะเห็นได้ว่ามาร์กซ์ได้ข้อสรุปที่ยืนยันอย่างเด็ดขาดหลังจากได้วิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นรูปธรรมในภาระหน้าที่ของการปฏิวัติ ข้อสรุปนี้เองที่ได้ถูกเคาท์สกี้ (เราจะพิสูจน์อย่างละเอียดต่อไปข้างล่างนี้)........ "ลืม" และบิดเบือน

2. กองกำลังอาวุธพิเศษ คุกตะรางเป็นต้น

เองเกลส์กล่าวต่อไปว่า .... "*ข้อที่ต่างกันของการจัดตั้งของรัฐกับเผ่าชนเก่า* (หรือเผ่าพันธุ์) *ประการที่หนึ่ง แบ่งพลเมืองของมันตามเขตแดน.....*

ปัจจุบันนี้เราจะเห็นได้ว่า การแบ่งเช่นนี้ "เป็นธรรมดาอย่างยิ่ง" แต่มันได้มาด้วยการต่อสู้กับการจัดตั้งเก่าของเผ่าพันธุ์เป็นเวลายาวนาน.

........"*ข้อที่ต่างกันประการที่ 2. คือการตั้งอำนาจสังคมซึ่งไม่สอดคล้องกันโดยตรงกับประชากรที่จัดตั้งตนเองขึ้นเป็นกองกำลัง*

อาวุธอีกแล้ว. การที่อำนาจสังคมพิเศษนี้ เป็นสิ่งจำเป็นก็เพราะว่าตั้งแต่สังคมแบ่งออกเป็นชนชั้นแล้ว การจัดตั้งกองกำลังอาวุธที่เป็นไปเองของประชากรเป็นไปไม่ได้แล้ว.....พลังสังคม เช่นนี้ดำรงอยู่ในทุกรัฐ ส่วนที่ประกอบขึ้นเป็นพลังเช่นนี้ ไม่เพียงแต่คนที่ติดอาวุธเท่านั้น ยังมีสิ่งพ่วงทางวัตถุด้วย เช่นคุกตะรางและองค์กรบังคับชนิดต่าง ๆ ซึ่งไม่มีในระบอบสังคมเผ่าพันธุ์แต่ก่อน”.....

ในที่นี้เองเกลส์ได้อรรถาธิบายจินตภาพของ “พลัง” ที่ถูกเรียกว่ารัฐซึ่งก็คือจินตภาพของพลังที่เกิดขึ้นจากสังคม แต่ตั้งตัวอยู่เหนือสังคมและแยกออกจากสังคมมากขึ้นทุกที พลังนี้หมายถึงอะไรเป็นสำคัญ? ที่สำคัญหมายถึงกองกำลังอาวุธพิเศษที่มีคุกตะรางเป็นต้น.

ควรกล่าวว่านี่เป็นกองกำลังอาวุธพิเศษ เพราะว่าอำนาจสังคมที่รัฐใดก็ตามมีอยู่ “ไม่สอดคล้องโดยตรง” กับประชากรที่ติดอาวุธซึ่งก็คือ “องค์การจัดตั้งกำลังอาวุธที่เป็นไปเอง” แล้ว.

เช่นเดียวกับนักคิดปฏิวัติที่ยิ่งใหญ่ทั้งปวง สิ่งที่เองเกลส์พยายามกระตุ้นให้กรรมกรที่มีความตื่นตัวสนใจก็คือ สิ่งซึ่งความคิดสามานย์ที่แพร่หลายอยู่เห็นว่าไม่ควรสนใจที่สุด เป็นเนื่องนิจที่สุด แต่ถูกความลำเอียงที่มีรากลึกและกล่าวได้ว่าที่คือรั้นยกย่องว่าเป็นสิ่ง

ศักดิ์สิทธิ์ กองทัพประจำและตำรวจเป็นเครื่องมือที่เข้มแข็งเป็นเอกของอำนาจรัฐ.... แต่จะไม่เป็นเช่นนี้ได้หรือ ?

ในปลายศตวรรษที่ 19 ชาวยุโรปส่วนข้างมากที่สุดเห็นว่ามันต้องเป็นเช่นนั้น. คำพูดของเองเกลส์พูดต่อคนเหล่านี้นั่นเอง. พวกเขาไม่เคยผ่าน และไม่เคยเห็นการปฏิวัติที่ยิ่งใหญ่ด้วยตัวเองสักครั้งเดียว. พวกเขาไม่เข้าใจเลยว่าอะไรคือ "*องค์การจัดตั้งกำลังอาวุธที่เป็นไปเองของประชากร*" ส่วนปัญหาที่ว่าทำไมจึงต้องมีกองกำลังอาวุธพิเศษ (ตำรวจ กองทัพประจำ) ที่ตั้งตัวอยู่เหนือสังคมและแยกตนเองออกจากสังคม พวกสามานย์ของยุโรปตะวันตกและรัสเซียมักชอบตอบด้วยคำไม่กี่คำของสเปนเซอร์และมิคไฮลอฟสกี้ว่าเพราะชีวิตของสังคมสลับซับซ้อนและหน้าที่แตกต่างออกไป เป็นต้น.

การกล่าวเช่นนี้ดูเหมือนว่า "เป็นวิทยาศาสตร์" และสามารถหลอกคนสามานย์ได้ดีที่สุด โดยปิดบังข้อเท็จจริงพื้นฐานที่สำคัญที่สังคมแบ่งออกเป็นชนชั้นที่เป็นอริกันที่ไม่อาจประนีประนอมกันได้.

ถ้าไม่มีการแบ่งเช่นนี้ "องค์การจัดตั้งกำลังอาวุธที่เป็นไปเองของประชากร" เมื่อเปรียบกับองค์การจัดตั้งบรรพกาลของฝูงลิงที่ใช้ท่อนไม้ หรือของมนุษย์บรรพกาลหรือของคนในสังคมเผ่าชน

แล้ว ต่างกันก็เพียงแต่ระดับความสลับซับซ้อนและความสูงของเทคนิคเท่านั้น แต่องค์การจัดตั้งเช่นนี้เป็นไปได้.

ที่องค์การจัดตั้งเช่นนี้เป็นไปได้ก็เพราะสังคมอารยะได้แบ่งออกเป็นชนชั้นที่เป็นศัตรูอย่างไม่อาจประนีประนอมกันได้ด้วย ถ้าชนชั้นเหล่านี้ต่างก็มีกองกำลังอาวุธ "ที่เป็นไปได้" ก็ต้องเกิดการต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธระหว่างชนชั้นเหล่านี้อย่างแน่นอน. ด้วยเหตุนี้รัฐจึงเกิดขึ้น พลังพิเศษ กองกำลังอาวุธพิเศษจึงได้สร้างขึ้น. *แต่ละครั้งที่การปฏิวัติทำลายโครงสร้างรัฐ เราเห็นได้อย่างชัดแจ้งว่าชนชั้นปกครองพยายามฟื้นฟูกองกำลังอาวุธพิเศษที่รับใช้ตนอย่างไร และชนชั้นถูกกดขี่ก็พยายามสร้างองค์การจัดตั้งใหม่ประเภทเดียวกันที่ไม่รับใช้ผู้ขูดรีด แต่รับใช้ผู้ถูกขูดรีด*

ปัญหาที่เองเกลส์เสนอโดยทางทฤษฎีข้างบนนี้ พอดีเป็นปัญหาที่การปฏิวัติใหญ่ทุกครั้งเสนอขึ้นเบื้องหน้าเราในการปฏิบัติอย่างเด่นชัด และด้วยการกระทำอย่างขนานใหญ่ ซึ่งก็คือปัญหาความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างกองกำลังอาวุธ "พิเศษ" กับ "องค์การจัดตั้งกำลังอาวุธที่เป็นไปเองของประชากร" ข้างล่างนี้เราจะเห็นว่าความจัดเจนของการปฏิวัติยุโรปและรัสเซียที่แล้วมา แสดงให้เห็นปัญหานี้อย่างเป็นรูปธรรมอย่างไร

บัดนี้เรามาดูการบรรยายของเองเกลส์อีก.

ท่านชี้ว่า บางเวลาเช่นบางแห่งในอเมริกาเหนือ พลังสังคมชนิดนี้อ่อนแอ (ในที่นี้หมายถึงข้อยกเว้นที่หายากในสังคมทุนนิยมเท่านั้นและที่ต่าง ๆ ในอเมริกาเหนือก่อนสมัยจักรพรรดินิยมซึ่งผู้ไปตั้งนิคมเสรีเป็นส่วนข้างมาก) แต่กล่าวโดยทั่วไปแล้ว มันเข้มแข็งขึ้น :

..... "พร้อมกับที่ความขัดแย้งทางชนชั้นภายในประเทศรุนแรงขึ้น พร้อมกับประเทศต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้เคียงขยายกว้างออกไปและพลเมืองของประเทศเหล่านั้นเพิ่มขึ้น อำนาจสังคมก็เข้มแข็งยิ่งขึ้นทุกที เช่นยุโรปของเราในทุกวันนี้ ในที่ซึ่งการต่อสู้ทางชนชั้นและการแข่งขันในการรุกรานได้ทำให้อำนาจสังคม เพิ่ม ขึ้น อย่างรวดเร็วถึงระดับที่มันคุกคามจะกลืนกินสังคมทั้งสังคม กระทั่งจะกลืนกินรัฐ" ....

ข้อความตอนนี้อย่างช้าเขียนในต้นทศวรรษที่ 9 ของศตวรรษที่ 19 คำนำชิ้นสุดท้ายของเองเกลส์เขียนในวันที่ 19 มิถุนายน 1891. เวลานั้นการเปลี่ยนไปสู่จักรพรรดินิยม ไม่ว่าจะกล่าวในด้านการปกครองอย่างสมบูรณ์ของทรัสต์ หรืออำนาจอันไม่มีขอบเขตของธนาคารใหญ่หรือนโยบายเมืองขึ้นขนาดใหญ่เป็นต้น ในฝรั่งเศสเพิ่งจะเริ่มขึ้น ในอเมริกาเหนือและเยอรมนีก็ยิ่งด้อยกว่า. หลังจากนั้น "การแข่งขันในการรุกราน" ก้าวไปอีกก้าวใหญ่โดยเฉพาะ

อย่างยิ่ง เนื่องจากระยะแรกของทศวรรษที่ 2 ของศตวรรษที่ 20 โลกได้ถูกแบ่งหมดแล้วโดย "ผู้รุกรานที่แข่งขันซึ่งกันและกัน" เหล่านี้ ซึ่งก็คือมหาโจร. ตั้งแต่นั้นมา กำลังรบทางเรือและทางบกก็เพิ่มขึ้นอย่างใหญ่หลวง สงครามปล้นสะดมในปี 1914–1917 อันเนื่องจากอังกฤษกับเยอรมนีแย่งความเป็นเจ้าครองโลกกัน และเนื่องจากการแบ่งของที่ปล้นมาได้ ทำให้อำนาจรัฐโจร "กลืนกิน" พลังทั้งหมดของสังคมถึงขั้นที่เกือบจะพินาศหมดสิ้น.

เองเกลส์ได้ชี้ไว้ตั้งแต่ปี 1891 ว่า "การแข่งขันในการรุกราน" เป็นลักษณะพิเศษที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของนโยบายต่างประเทศของมหาประเทศต่าง ๆ แต่ในปี 1914–1917 ซึ่งกำลังเป็นเวลาที่การแข่งขันนี้ทวีความรุนแรงขึ้นมากมายหลายเท่า จึงได้ก่อให้เกิดสงครามจักรพรรดินิยมนั้น พวกวายร้ายลัทธิสังคมคลั่งชาติกลับใช้คำว่า "พิทักษ์ปิตุภูมิ" "พิทักษ์สาธารณรัฐและการปฏิวัติ" เป็นต้น มาปิดบังพฤติกรรมของพวกเขาที่ปกป้องผลประโยชน์โจรของชนชั้นนายทุน "ของพวกเขาเอง"!

3. รัฐเป็นเครื่องมือสำหรับขูดรีดของชนชั้นกดขี่

เพื่อที่จะธำรงรักษาอำนาจสังคมพิเศษที่อยู่เหนือสังคม จึงจำเป็นต้องมีการเก็บภาษีและเงินกู้ของรัฐ. เองเกลส์กล่าวว่า "*ในเมื่อ*

ขุนนางกุมอำนาจสังคมและอำนาจการเก็บภาษีพวกเขา ก็อยู่เหนือสังคมในฐานะเป็นองค์การของสังคม. ความเคารพที่เสรีที่สมัครใจที่คนทั้งหลายมีต่อองค์กรสังคมของเผ่าพันธุ์ (เผ่าชน) ในอดีตนั้น ถึงแม้พวกเขาจะได้รับแต่ก็ไม่สามารถเป็นที่พอใจของพวกเขา.. "ด้วยเหตุนี้จึงได้บัญญัติกฎหมายพิเศษว่า ขุนนางศักดิ์สิทธิ์และไม่อาจล่วงละเมิดได้ "ตำรวจที่ต่ำต้อยที่สุด" กลับมี "อิทธิพล" มากกว่าผู้แทนของเผ่าชน แต่ถึงแม้ว่าหัวหน้าที่กุมอำนาจการทหารของรัฐอารยะก็อาจแสดงความเคารพนับถือหัวหน้าของเผ่าชนที่ได้รับ "ความเคารพ" จากสังคมไม่ใช่ด้วยวิธีบังคับ.

ในที่นี้ได้เสนอปัญหาฐานะอภิสิทธิ์ของขุนนางในฐานะที่เป็นองค์กรอำนาจรัฐ ได้ชี้ให้เห็นปัญหาพื้นฐานเช่นนี้คือ อะไรที่ทำให้พวกเขาอยู่เหนือสังคม ? ข้างล่างนี้เราจะเห็นได้ว่า ปัญหาทฤษฎีนี้ได้แก้ตกไปในการปฏิบัติโดยคอมมูนปารีสในปี 1871 อย่างไรและได้ถูกเคาท์สกี้ลบล้างไปอย่างปฏิกิริยาในปี 1912 อย่างไร

"....เนื่องจากรัฐเกิดขึ้นจากความต้องการในการควบคุมความเป็นปฏิปักษ์ทางชนชั้น ขณะเดียวกันก็เกิดขึ้นท่ามกลางการปะทะกันของชนชั้นเหล่านี้ ฉะนั้น ตามกฎแล้วมันเป็นรัฐที่เข้มแข็งเกรียงไกรที่สุด ในทางเศรษฐกิจเป็นชนชั้นที่มีฐานะปกครอง โดยอาศัยชนชั้น

นี้ก็กลายเป็นชนชั้นที่มีฐานะปกครองทางการเมืองเช่นกัน ด้วยเหตุนี้จึงได้เครื่องมือใหม่ในการปราบปรามและ ขูดรีดชนชั้นถูกกดขี่ ....” ไม่เพียงแต่รัฐ ในสมัยโบราณและรัฐศักดินาเท่านั้น ที่เป็น องค์กรสำหรับขูดรีดทาสและทาสกสิกร “รัฐระบอบสภาผู้แทนสมัยใหม่” ก็ “เป็นเครื่องมือของทุนสำหรับขูดรีดแรงงานรับจ้าง” เช่นกัน แต่โดยยกเว้น ก็มีระยะที่ชนชั้นต่าง ๆ ที่ต่อสู้กันได้บรรลุถึงขั้นที่กำลังสมดุลย์กัน จนอำนาจรัฐ ในฐานะที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยที่แสดงให้เห็นภายนอกได้รับความเป็น อิสระ บาง อย่าง ต่อ ชน ชั้น ทั้ง สอง ใน ชั่ว ขณะหนึ่ง”.... ดังเช่นระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ในศตวรรษที่ 17 และศตวรรษที่ 18 ลัทธิโบนาปาตของจักรวรรดิที่ 1 และที่ 2 ในฝรั่งเศส สมัยบิสมาร์คในเยอรมนี.

เรายังอาจเพิ่มเติมได้ว่า ดังเช่นรัฐบาลเคเรนสกีในรัสเซียแห่งสาธารณรัฐ ตั้งแต่เริ่มกดขี่ชนชั้นกรรมาชีพที่ปฏิวัติแล้ว เนื่องจากการนำของพวกประชาธิปไตยชนชั้นนายทุนน้อย โซเวียตจึงได้อ่อนแอ และชนชั้นนายทุนก็ยังไม่มีกำลังเพียงพอที่จะมายุบมันโดยตรง

เองเกลส์กล่าวต่อไปว่า *ในสาธารณรัฐประชาธิปไตย* “*โภคทรัพย์ใช้อำนาจของมันโดยทางอ้อม แต่ก็อย่างเชื่อถือได้มากกว่า*” วิธีแรกที่มันใช้คือ “*กว้านซื้อขุนนางโดยตรง*” (อเมริกา) วิธีสอง

"การเป็นพันธมิตรระหว่างรัฐบาลกับสำนักซื้อขายใบหุ้น" (ฝรั่งเศสและอเมริกา).

ปัจจุบันนี้ จักรพรรดินิยมและการปกครองธนาคารในสาธารณรัฐที่ประชาธิปไตยที่สุดแห่งใดก็ตามล้วนได้ "พัฒนา" วิธีทั้งสองนี้ในการคุ้มครองและทำให้โภคทรัพย์ประจักษ์ผล อย่างมีอำนาจไม่จำกัดจนถึงขั้นที่แยบยลอย่างยิ่ง ตัวอย่างเช่น ในไม่กี่เดือนแรกของการดำเนินสาธารณรัฐประชาธิปไตยในรัสเซีย กล่าวได้ว่าเป็นระยะดื่มน้ำผึ้งพระจันทร์ที่ "นักสังคมนิยม" สองจำพวกอันได้แก่ชาวพรรคสังคมปฏิวัติและเมนเชวิคร่วมสมรสกับชนชั้นนายทุน ในรัฐบาลผสม นายบอลชินสกีทำการเฉื่อยงาน ไม่ยอมใช้มาตรการต่าง ๆที่ยับยั้งทุน ยับยั้งไม่ให้พวกเขาปล้นสะดมและอาศัยการสั่งจองสินค้าทางการทหารปล้นคลังของรัฐ ต่อเมื่อนายบอลชินสกีลาออกจากคณะรัฐบาล (แน่นอนผู้ที่แทนเขานั้นเหมือนกับเขาทีเดียว) นายทุนให้ตำแหน่งดีปีละ 120,000 รูเบิลเป็น"รางวัล" แก่เขา นี่มันอะไรกันเล่า ? เป็นการซื้อโดยตรงหรือซื้อโดยทางอ้อม ? รัฐบาลสมคบกับซินดิเคต หรือเป็น "เพียง" ความสัมพันธ์ฉันมิตร ? พวกเชอร์นอฟเจเรเทลี อัฟคเซนเจฟ และสโคเบเลฟแสดงบทบาทอะไร ? พวกเขาเป็นพันธมิตรโดยทางอ้อมของมหาเศรษฐีที่ปล้นคลังของรัฐ ?

ความมีอำนาจอย่างไม่มีขอบเขตของ "โภคทรัพย์" ยิ่งมีหลักประกันในระบอบสาธารณรัฐประชาธิปไตยก็เพราะว่ามันไม่อา–

ศัยเปลือกนอกทางการเมืองที่ไม่ดีของทุนนิยม. ระบอบสาธารณรัฐประชาธิปไตยเป็นเปลือกนอกทางการเมืองที่ดีที่สุด ที่ทุนนิยมสามารถใช้ เพราะฉะนั้นพอทุนกุม (โดยผ่านบอลชินสกี้ เชอร์นอฟ เจเรเทลีกับพวก) เปลือกนอกที่ดีที่สุดนี้ก็สามารถสร้างอำนาจของตนได้อย่างมั่นคงที่สุด มีประกันที่สุดจนไม่ว่าการเปลี่ยนใด ๆ ในตัวบุคคล องค์กรหรือพรรคการเมืองก็ตามในสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ชน ชั้นนายทุนจะไม่ทำให้อำนาจนี้สั่นคลอน.

ยังควรชี้ให้เห็นว่า เองเกลส์มีความเห็นยืนยันอย่างเต็มที่ว่า ระบอบเลือกตั้งทั่วไปเป็นเครื่องมือทางการเมืองของชนชั้นนายทุน เห็นได้ชัดว่า ท่านคาดคะเนความจัดเจนในเวลายาวนานของพรรคสังคมประชาธิปไตยเยอรมัน ท่านกล่าวว่า ระบอบเลือกตั้งทั่วไปเป็น "*บรรทัดฐานที่วัดความสุกงอมของชนชั้นกรรมกร. ในรัฐปัจจุบันระบอบ เลือกตั้งทั่วไปไม่สามารถและไม่มีวันที่จะให้อะไรที่มากขึ้น*"

พวกประชาธิปไตยชนชั้นนายทุนน้อย เช่นชาวพรรคสังคมปฏิวัติและเมนเชวิคของรัสเซีย ตลอดจนพวกลัทธิสังคม–คลั่งชาติและพวกลัทธิฉวยโอกาสทั้งปวงในยุโรปตะวันตกที่เป็นพี่น้อง ฝาแฝด หวังที่จะได้ "อะไรมากขึ้น" จากการเลือกตั้งทั่วไปอยู่ทีเดียว พวก

เขาเองเชื่อการคิดที่เหลวไหลเช่นนี้ และก็จะให้ผู้อื่นเชื่อเช่นเดียวกัน ว่าระบอบการเลือกตั้งทั่วไปนั้น "ในรัฐปัจจุบัน" สามารถแสดงออกซึ่งเจตนารมณ์ของผู้ใช้แรงงานส่วนข้างมากอย่างแท้จริง และประกันให้เจตนารมณ์นี้ประจักษ์เป็นจริง.

ในที่นี้เราชี้ให้เห็นแต่การคิดที่เหลวไหลนี้ ชี้ให้เห็นแต่ว่าการอธิบายที่ชัดแจ้งที่สุดและเป็นรูปธรรมของเองเกลส์มักถูกบิดเบือนในการโฆษณาของพรรคการเมืองสังคมนิยม "ที่เป็นทางการ" (คือลัทธิฉวยโอกาส). ส่วนความหลอกลวงทั้งหมดของการคิดชนิดนี้ซึ่งเองเกลส์ปัดทิ้งในที่นี้นั้น เราจะบรรยายอย่างละเอียดอีกในการกล่าวถึงทรรศนะของมาร์กซ์และเองเกลส์ที่มีต่อรัฐ "ปัจจุบัน".

เองเกลส์ได้สรุปทรรศนะของท่านในหนังสือที่อ่านเข้าใจง่ายที่สุดของท่านไว้ดังนี้:

"ฉะนั้น รัฐมิใช่มีอยู่ตั้งแต่ไหนแต่ไร. เคยมีสังคมที่ไม่จำเป็นต้องมีรัฐ และไม่รู้เลยว่ารัฐและอำนาจรัฐเป็นอย่างไร. ในขั้นที่แน่นอนของการพัฒนาทางเศรษฐกิจซึ่งทำให้สังคมแบ่งออกเป็นชนชั้น รัฐจึงกลายเป็นสิ่งจำเป็นเพราะการแบ่งเช่นนี้. เวลานี้เรากำลังก้าวหน้าไปตามขั้นการพัฒนาของการผลิตด้วยฝีก้าวอันรวดเร็ว ในขั้นนี้การดำรงอยู่ของชนชั้นเหล่านี้ไม่เพียงแต่ไม่จำเป็นอีกแล้ว

หากยังกลายเป็นสิ่งขัดขวางโดยตรงต่อการผลิตด้วย ชนชั้นจะต้องสูญสิ้นไปอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เช่นเดียวกับที่แต่ก่อนมันเกิดขึ้นอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ พร้อมกับการสูญสิ้นของชนชั้น รัฐก็จะต้องสูญสิ้นไปอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ สังคมที่จัดตั้งการผลิตบนรากฐานขององค์รวมที่มีเสรีภาพและเสมอภาค และตามแบบวิธีใหม่จะเอากลไกรัฐวางไว้ในที่อันสมควรของมัน คือวางไว้ในพิพิธภัณฑ์สถานโบราณวัตถุด้วยกันกับในปั่นฝ้ายและขวานทองสัมฤทธิ์".

ข้อความที่คัดมาตอนนี้เห็นได้น้อยมากในหนังสือโฆษณาของพรรคสังคมประชาธิปไตยสมัยปัจจุบัน ถึงแม้ว่าจะยกมาอ้างส่วนมากก็เพื่อบูชาเป็นเทวรูป นั่นก็คือเพื่อแสดงเป็นทางการว่าเคารพเองเกลส์ แต่ไม่คิดแม้แต่นิดเดียวว่า จะต้องผ่านการปฏิวัติที่กว้างขวางและลึกซึ้งเพียงไร จึงจะสามารถ "เอากลไกรัฐทั้งหมดวางไว้ในพิพิธภัณฑ์สถานโบราณวัตถุ" ได้. พวกเขากระทั่งมักไม่เข้าใจกลไกรัฐที่เองเกลส์กล่าวถึงนี้เป็นว่าคืออะไร

๔. "การสูญสลายไปเอง" ของรัฐกับการปฏิวัติด้วยความรุนแรง

คำของเองเกลส์เกี่ยวกับ "การสูญสลายไปเอง" ของรัฐนั้นมีชื่ออย่างยิ่ง มักมีคนเอาไปอ้างเสมอและมันแสดงให้เห็นอย่างชัด

แจ้งถึงเนื้อแท้ของการเล่นกลเปลี่ยนลัทธิมาร์กซ์ เป็นลัทธิฉวยโอกาสที่แพร่หลายอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้นเราจึงต้องอธิบายอย่างละเอียด เราจะคัดข้อความตอนนั้นทั้งตอนจากต้นที่มาของมันดังต่อไปนี้

"ชนชั้นกรรมาชีพยึดอำนาจรัฐ และก่อนอื่นเปลี่ยนปัจจัยการผลิตเป็นทรัพย์สินของรัฐ แต่การทำเช่นนี้มันเป็นการทำลายตนเองในฐานะที่เป็นชนชั้นกรรมาชีพ ทำลายความแตกต่างทางชนชั้นและการเป็นปฏิปักษ์ทางชนชั้นทั้งปวง และทำลายรัฐในฐานะที่เป็นรัฐ รัฐที่แล้วมาจนถึงปัจจุบันซึ่งเคลื่อนไหวอยู่ในการเป็นปฏิปักษ์ทางชนชั้นนั้นต้องการรัฐ คือต้องการจัดตั้งองค์การของชนชั้นขูดรีดเพื่อรักษาเงื่อนไขการผลิตภายนอกของมัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งใช้ความรุนแรงควบคุมไว้ภายใต้บรรดาเงื่อนไขการกดขี่ที่กำหนดโดยแบบวิธีการผลิตในเวลานั้น (ระบอบทาส ระบอบทาสกสิกร ระบอบแรงงานรับจ้าง) รัฐเป็นตัวแทนทางการสังคมทั้งสังคม เป็นการแสดงออกอย่างรวมศูนย์ของสังคมในองค์การจัดตั้งที่มองเห็นได้ แต่ที่กล่าวว่ารัฐเป็นเช่นนั้นเพียงแต่กล่าวว่า มันเป็นรัฐของชนชั้นที่ตัวมันเองเป็นตัวแทนสังคมทั้งสังคมในเวลานั้น; ในสมัยโบราณรัฐของพลเมืองที่เป็นเจ้าของทาส ในสมัยกลางรัฐของผู้ดีศักดินาในยุคของเรา รัฐของชนชั้นนายทุน. ในที่สุดเมื่อรัฐเป็นตัวแทนของ

สังคมทั้งสังคมอย่างแท้จริง มันก็ทำให้ตัวมันเองกลายเป็นสิ่งที่เกินความต้องการ. ในเมื่อไม่มีความจำเป็นที่จะต้องปราบปรามชนชั้นของสังคมใด ๆ อีกแล้ว ในเมื่อการปกครองทางชนชั้นและการต่อสู้เพื่อความอยู่รอดที่ตั้งอยู่บนรากฐานภาวะอนาธิปไตย ของการผลิตปัจจุบันตลอดจนการปะทะและการปฏิบัติการที่เกินเลยที่เกิดขึ้นจากสิ่งเหล่านี้สูญสิ้นไปแล้ว ก็ไม่มีอะไรที่จำเป็นต้องปราบปรามอีกแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องมีรัฐซึ่งเป็นพลังพิเศษที่ดำเนินการปราบปรามเช่นนี้อีก. ปฏิบัติการประการแรกซึ่งรัฐดำเนิน ในฐานะเป็นตัวแทนของสังคมอย่างแท้จริง ซึ่งก็คือเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตในนามของสังคมนั้น ขณะเดียวกันก็เป็นปฏิบัติการที่อิสระประการสุดท้ายของมันในฐานะ ที่เป็นรัฐ. ในเวลานั้นการที่อำนาจรัฐเข้าเกี่ยวข้องในความสัมพันธ์ทางสังคมจะกลายเป็นเรื่องที่เกินความต้องการในปริมณฑลต่าง ๆ ตามลำดับ และแล้วมันก็จะหยุดไปเอง. ในเวลานั้นการปกครองคนจะถูกแทนที่โดยการจัดการสิ่งของและนำกระบวนการของการผลิต รัฐไม่ใช่ถูกยกเลิก "*มันสูญสลายไปเอง*" ควรเอาข้อนี้มาวัดการใช้คำว่า 'รัฐของประชาชนที่เสรี' การใช้คำนี้ในความหมายที่ใช้โฆษณามีเหตุผลชั่วคราว แต่เมื่อพิจารณาถึงที่สุดแล้ว ไม่มีหลักยึดถือที่เป็นวิทยา

ศาสตร์ ขณะเดียวกันก็ควรเอาข้อนี้มาวัดความเรียกร้องของผู้ที่เรียกว่าชาวลัทธิอนาธิปไตยที่เสนอให้ยกเลิกรัฐภายในวันเดียว"[4]

เรากล้าพูดได้ว่า คำกล่าวของเองเกลส์ตอนนี้อุดมสมบูรณ์ในทางความคิดอย่างยิ่ง มีเพียงข้อหนึ่งซึ่งมาร์กซ์ได้เสนอ คือ รัฐ "สูญสลายไปเอง" และต่างกับคำสอนเกี่ยวกับ "ยกเลิก" รัฐของลัทธิอนาธิปไตยเท่านั้นที่ถูกพรรคสังคมสมัยใหม่ รับเอาไปอย่างแท้จริงโดยถือเป็นความคิดสังคมนิยม. การตัดตอนลัทธิมาร์กซ์เช่นนี้ย่อมเป็นการเปลี่ยนลัทธิมาร์กซ์เป็นลัทธิฉวยโอกาส เพราะว่าการ "อธิบาย" เช่นนี้ก็จะเหลือไว้แต่เพียงทรรศนะที่เลือนลาง ดูเหมือนว่ามีแต่การเปลี่ยนแปลงที่เชื่องช้า เรียบร้อยและค่อยเป็นค่อยไป แต่ไม่มีการก้าวกระโดดและมรสุม ไม่มีการปฏิวัติ. การเข้าใจรัฐ "สูญสลายไปเอง" แพร่หลายที่สุด กว้างขวางที่สุด และเป็นแบบมวลชนที่สุด (ถ้าสามารถกล่าวเช่นนี้) ไม่เป็นที่สงสัย เป็นการลบล้างการปฏิวัติ กระทั่งเป็นการปฏิเสธการปฏิวัติ.

แต่การ "อธิบาย" เช่นนี้เป็นการบิดเบือนลัทธิมาร์กซ์อย่างหยาบช้าที่สุด และเป็นประโยชน์ต่อชนชั้นนายทุนเท่านั้น กล่าวในด้านทฤษฎีแล้ว รากที่มาของการบิดเบือนเช่นนี้ก็คือได้ลืมสภาพและ

---

4. ว่าด้วยแอนตี้ ดูริงห์ "การปฏิวัติเปลี่ยนแปลงในวิทยาศาสตร์ของเออร์เกนดูริงห์" เองเกลส์เป็นคนเขียน ฉบับภาษาเยอรมัน พิมพ์ครั้งที่ 3 หน้า 301-303

ทรรศนะที่สำคัญยิ่งที่ได้ชี้ไว้ในคำกล่าว "ลักษณะสรุป" ของเองเกลส์ ซึ่งเราได้คัดมาทั้งหมดข้างบนนี้.

ประการแรก เริ่มแรกในคำกล่าวตอนนี้เองเกลส์กล่าวว่า *ชนชั้นกรรมาชีพจะยึดอำนาจรัฐ* "เมื่อเป็นเช่นนี้ก็ทำลายรัฐในฐานะที่เป็นรัฐ" นี้หมายความว่าอะไร คนทั้งหลายไม่ขบคิด "ตามเคย" ถ้าพวกเขาไม่มองข้ามข้อนี้เสียทั้งหมดก็คิดว่า" เป็นความผิดพลาดในทางลัทธิเฮเกล ของเองเกลส์" อันที่จริงคำนี้ได้แสดงอย่างสังเขปถึงความจัดเจนของการปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพที่ยิ่งใหญ่ที่สุดครั้งหนึ่ง คือความจัดเจนของคอมมูนปารีสปี 1871 เกี่ยวกับข้อนี้เราจะบรรยายอย่างละเอียดข้างล่างนี้ ความจริงแล้ว ในที่นี้เองเกลส์พูดถึงการเอาการปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพมา "ทำลาย" *รัฐชนชั้นนายทุน* และสูญสลาย ที่ท่านกล่าวนั้นหมายถึงเศษเดนของระบอบ *รัฐชนชั้นกรรมาชีพ* ภายหลังการปฏิวัติสังคมนิยม เองเกลส์เห็นว่ารัฐชนชั้นนายทุนจะไม่ "สูญสลายไปเอง" แต่ต้อง "*ทำลาย*" มันโดยชนชั้นกรรมาชีพในการปฏิวัติ สิ่งที่สูญสลายไปเองภายหลังการปฏิวัตินี้คือรัฐหรือกึ่งรัฐชนชั้นกรรมาชีพ.

ประการที่ 2 รัฐเป็น "*พลังพิเศษที่ใช้ปราบปราม*" คำนิยามที่เด่นและลึกซึ้งยิ่งนี้ของเองเกลส์กล่าวไว้อย่างชัดแจ้งมาก ในที่

นี้. จากคำนิยามนี้ได้ข้อสรุปเช่นนี้คือ "พลังพิเศษที่ทำการปราบปราม" โดยชนชั้นนายทุนต่อชนชั้นกรรมาชีพ คือโดยคนรวยหยิบมือเดียวต่อผู้ใช้แรงงานเรือนแสนเรือนล้าน ควรแทนที่ด้วย "พลังพิเศษที่ทำการปราบปราม" (เผด็จการชนชั้นกรรมาชีพ) โดยชนชั้นกรรมาชีพต่อชนชั้นนายทุน. นี่ก็คือ "ทำลายรัฐในฐานะที่เป็นรัฐ". นี่ก็คือ "การปฏิบัติการ" ที่เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตในนามของสังคม. เห็นได้ชัดว่าการเอา "พลังพิเศษ" ของชนชั้นกรรมาชีพมาแทน "พลังพิเศษ" ของชนชั้นนายทุนเช่นนี้เป็นไปไม่ได้ที่จะประจักษ์ขึ้นโดยอาศัย "การสูญสลายไปเอง"

ประการที่ 3 "*การสูญสลายไปเอง*" ที่เองเกลส์กล่าว และกระทั่งพูด ให้แจ่มแจ้งและชัดเจนยิ่งขึ้นว่า "หยุดไปเอง" นั้นหมายถึงอย่างแจ่มชัดและยืนยันถึงเรื่อง *ภายหลัง* ที่ "รัฐเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตในนามของสังคมทั้งสังคม" คือเรื่อง *ภายหลัง* การปฏิวัติสังคมนิยม. เราทุกคนรู้กันแล้วว่า รูปแบบทางการเมืองของ "รัฐ" ในเวลานี้เป็นประชาธิปไตยสมบูรณ์ที่สุด. แต่พวกลัทธิฉวยโอกาสที่บิดเบือนลัทธิมาร์กซ์อย่างอัปยศไม่มีใครนึกถึงว่าที่เองเกลส์กล่าวในที่นี้คือ "การหยุดไปเอง" และ "การสูญสลายไปเอง" ที่เป็นประชาธิปไตย ดูทีแรกคล้ายกับว่าแปลกประหลาดมาก. แต่คนที่ไม่ได้นึกว่าประชาธิปไตยก็เป็นรัฐเหมือนกัน ขณะที่รัฐสูญสิ้นไป ประชาธิป

ไตยก็จะสูญสิ้นไปด้วยเหมือนกันเท่านั้นที่จะรู้สึกว่ามัน "ไม่อาจเข้าใจได้". รัฐของชนชั้นนายทุนจะ "ทำลาย" ได้ด้วยการปฏิวัติเท่านั้น รัฐหมายถึงประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ที่สุดและจะต้อง "สูญสลายไปเอง" เท่านั้น.

ประการที่ 4 หลังจากเองเกลส์เสนอหลักทฤษฎีที่มีชื่อว่า "รัฐสูญสลายไปเอง" นี้แล้ว ก็ได้อธิบายอย่างเป็นรูปธรรมทันทีว่าหลักทฤษฎีนี้คัดค้านทั้งพวกลัทธิฉวยโอกาสและพวกอนาธิปไตย. แต่ที่เองเกลส์วางไว้ในอันดับแรกนั้นเป็นข้อสรุปที่คัดค้านพวกลัทธิฉวยโอกาส ซึ่งได้จากหลักทฤษฎีนี้.

รับประกันได้ว่า ในบรรดาคน 10,000 คน ที่เคยอ่านหรือเคยฟังคำกล่าวเกี่ยวกับรัฐ "สูญสลายไปเอง" นั้น มี 9,990 คนไม่รู้เลยหรือจำไม่ได้ว่าข้อสรุปที่เองเกลส์ได้จากหลักทฤษฎีนี้ *ไม่เพียงแต่*คัดค้านพวกอนาธิปไตย *เท่านั้น*. ที่เหลืออีก 10 คนอาจมี 9 คนที่ไม่เข้าใจว่าอะไรคือ "รัฐของประชาชนที่เสรี" ไม่เข้าใจว่าทำไมการคัดค้านคำขวัญนี้เท่ากับคัดค้านลัทธิฉวยโอกาส. ประวัติศาสตร์บันทึกไว้เช่นนี้แหละ! ผู้คนทั้งหลายกล่าวซ้ำข้อสรุปที่คัดค้านพวกอนาธิปไตยนับพัน ๆ ครั้ง ทำให้มันเป็นแบบสามานย์ และบรรจุเข้าไปในสมองอย่างง่าย ๆ ที่สุด และประกอบขึ้นเป็นอคติที่ดื้อรั้น. ส่วนข้อสรุปที่คัดค้านพวกลัทธิฉวยโอกาสนั้น กลับถูกลบล้างและ "ลืมเสีย"!

"รัฐของประชาชนที่เสรี" เป็นความเรียกร้องต้องการลักษณะหลักนโยบายและคำขวัญที่แพร่หลายของชาวพรรคสังคม ประชาธิปไตยเยอรมันในทศวรรษที่ 7. คำขวัญนี้เพียงแต่ขยายจินตภาพของประชาธิปไตยมากเกินควรแบบสามานย์ ไม่มีเนื้อหาทางการเมืองแม้แต่นิดเดียว. เพราะเวลานั้นสามารถใช้คำขวัญนี้อย่างถูกกฎหมายมาบอกใบ้สาธารณรัฐประชาธิปไตย เองเกลส์จึงเห็นด้วยให้ "แก้ต่าง" ให้แก่คำขวัญนี้ชั่วคราว "จากทรรศนะของการโฆษณาปลุกเร้า. แต่มันเป็นคำขวัญลัทธิฉวยโอกาส มันไม่เพียงแต่มีบทบาทตบแต่งประชาธิปไตยชนชั้นนายทุนเท่านั้น หากยังแสดงออกถึงความไม่เข้าใจต่อการที่สังคมนิยมวิจารณ์รัฐใด ๆ. เราเห็นชอบด้วยในระบอบสาธารณรัฐประชาธิปไตย เพราะว่ามันเป็นรูปแบบรัฐที่เป็นผลดีต่อชนชั้นกรรมาชีพที่สุดภายใต้ระบอบทุนนิยม แต่เราไม่ควรลืมเป็นอันขาดว่า แม้จะเป็นในสาธารณรัฐชนชั้นนายทุนที่ประชาธิปไตยที่สุด ประชาชนก็ยังคงไม่สามารถสลัดพ้นจากชะตากรรมที่เป็นทาสรับจ้าง. อีกประการหนึ่ง รัฐใดก็ตามล้วนเป็น "พลังพิเศษที่ทำการปราบปราม" ชนชั้นถูกกดขี่. ดังนั้น รัฐใดก็ตามไม่ใช่รัฐที่เสรี ไม่ใช่รัฐของประชาชน. ในทศวรรษที่ 7 มาร์กซ์และเองเกลส์อธิบายข้อนี้แก่สหายในพรรคของท่านซ้ำแล้วซ้ำเล่า.

ประการที่ 5 ในนิพนธ์เล่มนี้เองเกลส์ นอกจากคำกล่าวเกี่ยวกับรัฐสูญสลายไปเองที่ทุกคนจำได้แล้ว ยังกล่าวถึงความหมายของการปฏิวัติด้วยความรุนแรง. การประเมินค่าที่มีความหมายทางประวัติศาสตร์ต่อบทบาทของการปฏิวัติด้วยความรุนแรงของ เองเกลส์ได้กลายเป็นการสดุดีที่แท้จริงต่อการปฏิวัติด้วยความรุนแรง. แต่ "ไม่ไม่มีใครจำ" ข้อนี้ได้. ในพรรคสังคมสมัยใหม่ไม่พูดตามเคยเกี่ยวกับความหมายของความคิดนี้ ความคิดนี้ก็ไม่มีฐานะใด ๆ เช่นกันในการโฆษณาปลุกเร้าประจำวันในมวลหมู่ชน อันที่จริงความคิดเหล่านี้สัมพันธ์อย่างใกล้ชิดและเป็นองค์รวมเดียวที่กลมกลืนเข้าด้วยกันกับทฤษฎีว่าด้วยรัฐ "สูญสลายไปเอง"

ขอให้ดูการบรรยายของเองเกลส์

"ความรุนแรง ยังมีบทบาท อีกอย่างหนึ่งใน ประวัติศาสตร์" (เว้นแต่การก่อกรรมทำชั่ว) "กล่าวคือ บทบาทที่ปฏิวัติ; ความรุนแรงกล่าวด้วยคำของมาร์กซ์ เป็นหมอตำแยของสังคมเก่าทุกสังคมที่มีครรภ์สังคมใหม่อยู่; ความรุนแรงเป็นเครื่องมือที่การเคลื่อนไหวทางสังคมนิยม อาศัยมันเบิกทางให้แก่ตนและหลายรูปแบบการเมืองที่ตายซากแข็งทื่อ เกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้นายดูริงห์ไม่ยกมากล่าวเลยแม้แต่คำเดียว เขาเพียงแต่ยอมรับด้วยน้ำเสียงที่ทอดถอนใจและครวญครางในความเป็นไปได้ที่ว่า เพื่อที่จะโค่นเศรษฐกิจที่ขูดรีด อาจจำ

เป็นต้องใช้ความรุนแรง ท่านทั้งหลายดูซิ เสียใจจริง ๆ! เพราะมีเสียงพูดว่า การใช้ความรุนแรงใด ๆ ล้วนจะทำให้คนที่ใช้ความรุนแรงนั้นศีลธรรมเสื่อมโทรม. ทั้ง ๆ ที่หลังจากการปฏิวัติชนะทุกครั้งศีลธรรมและความคิดมีระดับสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เขายังกล่าวเช่นนี้อีก! และคำพูดนี้ในเยอรมนีซึ่งในที่นั้นประชาชนอาจถูกบังคับให้ดำเนินการปะทะด้วยความรุนแรง อย่างน้อยมีผลดีอย่างหนึ่ง คือกวาดล้างความรู้สึกเป็นทาสที่มีอยู่ในจิตสำนึกทางชาติ อันเป็นผลของการถูกดูหมิ่นในสงคราม 30 ปี. ความคิดของพระที่ไม่มีชีวิตชีวา ที่หดหู่และอ่อนปวกเปียกเช่นนี้จะให้พรรคการเมืองที่ปฏิวัติที่สุดในประวัติศาสตร์รับเอา[5]

ทำอย่างไรจึงจะได้เอาคำกล่าวที่สดุดีการปฏิวัติด้วยความรุนแรงซึ่งเองเกลส์กล่าวซ้ำแล้วซ้ำเล่า แก่ชาวพรรคสังคมประชาธิปไตยเยอรมันระหว่างปี 1878 ถึงปี 1894 ซึ่งก็คือใกล้เวลาที่ท่านจะถึงแก่มรณกรรมไปประสานเข้ากับทฤษฎีว่าด้วยรัฐ "สูญสลายไปเอง" ให้เป็นคำสอนเดียวกันเล่า ?

ผู้คนมักประสานทั้งสองนี้โดยใช้ลัทธิออมชอม ใช้วิธีที่เน้นอันแรกหรืออันหลังตามอำเภอใจอย่างไม่มีหลักการ หรืออ้างเหตุผล

---

5 ว่าด้วยแอนตี้ ดูริงห์ ฉบับภาษาเยอรมัน พิมพ์ครั้งที่ 3 หน้า 193 ตอนที่ 2 ตอนปลายของบทที่ 4

ข้าง ๆ คู ๆ (หรือเพื่อประจบผู้กุมอำนาจ) และใน 100 ครั้งมี 99 ครั้ง (ถ้าไม่มากกว่านี้) ที่เอาความคิดว่าด้วย "สูญสลายไปเอง" วางไว้ในอันดับแรก. เอาลัทธิออมชอมมาแทนวิภาษวิธี นี่เป็นปรากฏการณ์ที่พบเห็นบ่อยที่สุด และแพร่หลายที่สุดที่หนังสือของพรรคสังคมประชาธิปไตยที่เป็นทางการในปัจจุบันปฏิบัติต่อลัทธิมาร์กซ์. การทำเช่นนี้ แน่นอนไม่ใช่ของใหม่อะไร กระทั่งในประวัติปรัชญาคลาสสิคของกรีกก็พบเห็นบ่อย ๆ. ในการปลอมแปลงลัทธิมาร์กซ์เป็นลัทธิฉวยโอกาสนั้น การเอาลัทธิออมชอมมาแทนวิภาษวิธีหลอกต้มมวลชนได้ง่ายที่สุด. เช่นนี้สามารถทำให้รู้สึกดูเหมือนว่าเป็นความพอใจที่หลอก ๆ คล้ายกับว่าได้คำนึงถึงด้านทั้งหมดของกระบวนการ ความโน้มเอียงทั้งหมดของการพัฒนา ผลสะเทือนที่ขัดแย้งซึ่งกันและกันทั้งหมดเป็นต้น แต่โดยความจริง ไม่ได้ทำการอธิบายที่สมบูรณ์และปฏิวัติใด ๆ ต่อกระบวนการพัฒนาของสังคมเลย.

ข้างต้นเราได้กล่าวแล้วว่า คำสอนของมาร์กซ์และเองเกลส์เกี่ยวกับความไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ของการปฏิวัติด้วยความรุนแรงนั้นมุ่งกล่าวต่อรัฐของชนชั้นนายทุน ต่อไปเราจะกล่าวข้อนี้ให้ละเอียดยิ่งขึ้นอีก การที่รัฐชนชั้นกรรมาชีพ (เผด็จการชนชั้นกรรมาชีพ) เข้าแทนรัฐชนชั้นนายทุนจะผ่าน "การสูญสลายไปเอง" *ไม่ได้* ตามกฎทั่วไป ต้องผ่านการปฏิวัติด้วยความรุนแรงของเองเกลส์สอดคล้อง

กับการแถลงหลายครั้งของมาร์กซ์อย่างสมบูรณ์ (เราอาจหวนนึกถึงตอนจบของนิพนธ์เรื่อง "ความยากจนของปรัชญา"[6] และ "แถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์"[7] ที่ได้แถลงอย่างภาคภูมิและเปิดเผยถึงความไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ของการปฏิวัติด้วยความรุนแรง; เรายังอาจหวนนึกถึงที่มาร์กซ์เขียนประมาณ 30 ปีต่อมา ในขณะวิพากษ์หลักนโยบายโกทา[8] ในปี 1875 ซึ่งได้โจมตีลัทธิฉวยโอกาสที่แสดงออกในหลักนโยบายนี้อย่างไร้ปราณี) การสดุดีเช่นนี้ไม่ใช่ "อารมณ์ชั่วแล่น" ไม่ใช่ขยายความจนเกินควรและไม่ใช่การโต้คารม. ต้องให้การศึกษาแก่มวลชนอยู่เสมอ ให้เข้าใจการปฏิวัติด้วยความรุนแรง*อย่างนี้* และให้เข้าใจอย่างนี้ทีเดียว นี่เป็นรากฐานของคำสอน*ทั้งหมด*ของมาร์กซ์และเองเกลส์. การที่พวกลัทธิ สังคมคลั่งชาติและพวกลัทธิเคาท์สกี้ที่อยู่ในฐานะครอบงำในปัจจุบันทรยศต่อคำสอนของมาร์กซและเองเกลส์นั้น ที่แสดงออกเด่นชัดที่สุดก็คือสองพวกนี้ได้ลืมการโฆษณาปลุกเร้าใน*ด้านนี้*.

---

6. ดู "ความยากจนของปรัชญา" ของมาร์กซ์

7. ดู "แถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์" ของมาร์กซ์และเองเกลส์

8. หลักนโยบายโกทาคือหลักนโยบายของพรรคกรรมกรสังคมนิยมเยอรมัน ซึ่งลงมติผ่านในที่ประชุม สมัชชาผู้แทนร่วมกัน ของฝ่ายไอ เซนนาเชอร์ กับฝ่ายลาสซาลในโกทาปี 1875 นี่เป็นลัทธิฉวยโอกาสแต่หัวตลอดหาง เพราะว่าฝ่ายไอเซนนาเชอร์อ่อนข้อต่อฝ่ายลาสซาลในปัญหาที่สำคัญที่สุดทั้งหมด และรับฟังความคิดเห็นของฝ่ายลาสซาล มาร์กซ์และเองเกลส์ได้วิพากษ์หลักนโยบายโกทาอย่างรุนแรงจนถึงชีวิต

การที่รัฐชนชั้นกรรมาชีพเข้าแทนรัฐชนชั้นนายทุนจะไม่ผ่านการปฏิวัติด้วยความรุนแรงไม่ได้. การทำลายรัฐชนชั้นกรรมาชีพซึ่งก็คือการทำลายรัฐใด ๆ จะต้องผ่าน "การสูญสลายไปเอง".

ขณะที่มาร์กซ์และเองเกลส์วิเคราะห์สถานการณ์ปฏิวัติแต่ละครั้ง วิเคราะห์บทเรียนจากความจัดเจนของการปฏิวัติแต่ละครั้ง ได้ขยายทรรศนะเหล่านี้อย่างละเอียดและเป็นรูปธรรม. บัดนี้เราจะกล่าวถึงส่วนที่สำคัญที่สุดนี้ในคำสอนของท่านทั้งสอง.

บทที่ ๒

รัฐกับการปฏิวัติ ความจัดเจน ปี 1848–1851

๑. วันก่อนการปฏิวัติ

นิพนธ์เล่มแรก ๆ สุดของลัทธิมาร์กซ์ที่สุกงอม "ความยากจนของปรัชญา" และ "แถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์" เขียนเสร็จก่อนหน้าการปฏิวัติปี 1848 พอดี เนื่องจากสภาพเช่นนี้ นิพนธ์ 2 เล่มนี้ นอกจากบรรยายหลักทฤษฎีทั่วไปของลัทธิมาร์กซ์แล้ว ยังสะท้อนสถานการณ์ปฏิวัติที่เป็นรูปธรรมในระดับที่แน่นอน. ดังนั้นอาจจะเป็นการเหมาะสมยิ่งขึ้นที่เราจะศึกษาค้นคว้า คำ กล่าว ของ ผู้–เขียนนิพนธ์ 2 เล่มนี้เกี่ยวกับปัญหารัฐ ก่อนที่ท่านเหล่านั้นทำข้อสรุปความจัดเจนของการปฏิวัติ 1848–1851

มาร์กซ์เขียนไว้ใน "ความยากจนของปรัชญา" *ว่า "ในกระบวนการพัฒนาของคน ชนชั้นกรรมกรจะสร้างองค์รวมที่ขจัดชนชั้นและความเป็นปฏิปักษ์ทางชนชั้น ขึ้น แทน สังคม ชน ชั้น นาย ทุนเก่า*

ตั้งแต่นั้นจะไม่มีอำนาจรัฐในความหมายเดิมแต่อย่างใดอีกต่อไป เพราะว่าอำนาจรัฐเป็นการแสดงออกอย่างเป็นทางการของความเป็นปฏิปักษ์ทางชนชั้นในสังคม ชนชั้นนายทุนนั่นเอง[9].

เมื่อเอาคำบรรยายใน "แถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์" ซึ่งมาร์กซ์และเองเกลส์เขียนหลังจากนั้นไม่กี่เดือน(พฤศจิกายน 1847) มาเปรียบเทียบกับคำบรรยายทั่วไปตอนนี้เกี่ยวกับความคิดที่ว่ารัฐจะสูญสิ้นไปพร้อมกับการสูญสิ้นของชนชั้นแล้ว มีประโยชน์ในทางให้การศึกษามากพอดู.

"..........ในขณะที่บรรยายขั้นทั่วไปที่สุดแห่งการพัฒนาของชนชั้นกรรมกร เราได้ติดตามค้นหาสงครามภายในประเทศไม่มากก็น้อยที่ซ่อนอยู่ในสังคมปัจจุบัน จนกระทั่งสงครามนี้กลายเป็นการปฏิวัติที่เปิดเผย ชนชั้นกรรมาชีพใช้ความรุนแรงโค่นชนชั้นนายทุนและสถาปนาการปกครองของตนเองขึ้น........" เราได้เห็นจากข้างต้นแล้วว่า **ก้าวแรกของการปฏิวัติของกรรมกรคือทำให้ชนชั้นกรรมาชีพกลายเป็น** (แปลตรงตัวก็คือขึ้นไปเป็น) **ชนชั้นปกครอง ช่วงชิงมาซึ่งประชาธิปไตย**

"ชนชั้นกรรมาชีพจะใช้การปกครองทางการเมืองของตนมายึดทุนทั้งหมดจากชนชั้นนายทุนทีละขั้น ๆ รวมศูนย์เครื่องมือการ

---

9. ดู "ความยากจนของปรัชญา" ของมาร์กซ์

ผลิตทั้งหมดไว้ในมือของรัฐ ซึ่งก็คือชนชั้นกรรมาชีพที่จัดตั้งขึ้นเป็นชนชั้นปกครองและเพิ่มยอดปริมาณพลังการ ผลิต ให้ เร็ว เท่าที่จะเร็วได้"[10]

ในที่นี้เราเห็นการอธิบายความคิดที่เด่นที่สุดและสำคัญที่สุดของลัทธิมาร์กซ์ในปัญหารัฐ ซึ่งก็คือความคิด "เผด็จการชนชั้นกรรมาชีพ" (ดังเช่นมาร์กซ์และเองเกลส์ กล่าวภายหลังคอมมูนปารีส) ประการต่อมาเรายังเห็นการให้คำนิยามที่สำคัญยิ่งแก่รัฐ คำนิยามนี้ก็เป็น "คำที่ถูกลืม" ในลัทธิมาร์กซ์ เช่นกัน นั่นคือ "รัฐ*ซึ่งก็คือชนชั้นกรรมาชีพที่จัดขึ้นเป็นชนชั้นปกครอง.*"

คำนิยามของรัฐไม่เพียงแต่ไม่เคยอธิบายในวรรณคดีโฆษณาปลุกเร้าแพร่หลายที่สุดของพรรคสังคมประชาธิปไตยที่เป็นทางการต่าง ๆ เท่านั้น หากยังถูกลืมเสียพอดิบพอดี เพราะว่ามันเข้ากันไม่ได้เลยกับลัทธิปฏิรูป มันโจมตีโดยตรงต่ออคติลัทธิฉวยโอกาสและความเพ้อฝันที่สามานย์ที่พบเห็นบ่อย ๆ เกี่ยวกับ "การพัฒนาอย่างสันติของประชาธิปไตย".

"ชนชั้นกรรมาชีพต้องการรัฐ" พวกลัทธิฉวยโอกาสซึ่งก็คือพวกลัทธิสังคมคลั่งชาติและพวกเคาท์สกี้กล่าวซ้ำซากเช่นนี้ พวก

---

10. ดู "แถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์" ของมาร์กซ์และเองเกลส์ ฉบับภาษาเยอรมัน ปี 1906 พิมพ์ครั้งที่ 7 หน้า 31 และ 37.

เขากล่าวถึง ๆ ว่าคำสอนของมาร์กซ์เป็นเช่นนี้ แต่ "ลืม" เพิ่มว่า มาร์กซ์เห็นว่า ประการที่ 1 ชนชั้นกรรมาชีพต้องการแต่รัฐที่ค่อย ๆ สูญสลาย ซึ่งก็คือรัฐที่จัดตั้งขึ้นให้สามารถเริ่มสูญสลายทันทีและต้องสูญสลายเท่านั้น. ประการที่ 2 "รัฐ" ที่ผู้ใช้แรงงานต้องการคือ "ชนชั้นกรรมาชีพที่จัดตั้งขึ้นเป็นชนชั้นปกครอง".

รัฐเป็นองค์การจัดตั้งพิเศษที่ใช้กำลังบังคับ เป็นองค์การความรุนแรงที่ใช้ปราบปรามชนชั้นใดชนชั้นหนึ่ง ชนชั้นไหนเล่าที่ชนชั้นกรรมาชีพต้องปราบปราม? แน่นอน ชนชั้นขูดรีด นั่นก็คือชนชั้นนายทุนเท่านั้น. ผู้ใช้แรงงานต้องการรัฐก็เพียงเพื่อปราบปรามการต่อต้านของผู้ขูดรีด และชนชั้นกรรมาชีพเท่านั้นที่สามารถนำและดำเนินการปราบปรามนี้ เพราะว่าชนชั้นกรรมาชีพเป็นชนชั้นที่ปฏิวัติถึงที่สุดแต่เพียงชนชั้นเดียว เป็นชนชั้นเดียวที่สามารถสามัคคีมวลชนผู้ใช้แรงงานที่ถูกขูดรีดทั้งปวงทำการต่อสู้กับชนชั้นนายทุน และกำจัดชนชั้นนายทุนอย่างสิ้นเชิง.

ชนชั้นขูดรีดต้องการปกครองทางการเมืองก็เพื่อธำรงรักษาการขูดรีดไว้ นั่นก็คือเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของคนส่วนน้อยที่สุดจึงต้องคัดค้านประชาชนส่วนข้างมากที่สุด ชนชั้นถูกขูดรีดต้องการปกครองทางการเมืองก็เพื่อขจัดการขูดรีดทั้งหมดอย่างสิ้นเชิง นั่นก็คือ

เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนส่วนข้างมากที่สุด จึงต้องคัดค้านเจ้าทาสสมัยใหม่ส่วนน้อยที่สุดคือเจ้าที่ดินและนายทุน

ประชาธิปไตยชนชั้นนายทุนน้อย พวกสังคมนิยมปลอมที่เอาความเพ้อฝันแห่งการประนีประนอมทางชนชั้นมาแทนการต่อสู้ทางชนชั้นนั้นมีความเพ้อฝันต่อการดัดแปลงทาง สังคม นิยม ด้วย เหมือนกัน พวกเขาหาได้คิดไม่ว่าการดัดแปลงก็คือการโค่นการปกครองของชนชั้นขูดรีด แต่คาดคิดว่าคนส่วนน้อย*ขึ้นต่อ*อย่างสันติต่อส่วนใหญ่ซึ่งสำนึกถึงหน้าที่ของตนเอง ความเพ้อฝันของชนชั้นนายทุนน้อยนี้มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับทรรศนะที่เห็นว่า รัฐ อยู่ เหนือ ชนชั้น ความเพ้อฝันเช่นนี้ในทางปฏิบัติย่อมต้องนำไปสู่การขายผลประโยชน์ของชนชั้นผู้ใช้แรงงาน ประวัติการปฏิวัติฝรั่งเศสปี 1848 และปี 1871 ได้แสดงให้เห็นข้อนี้แล้ว ความจัดเจนที่ "พวกสังคมนิยม" ของอังกฤษ ฝรั่งเศส อิตาลี เป็นต้นเข้าร่วมคณะรัฐบาลของชนชั้นนายทุนในปลายศตวรรษที่ 19 และต้นศตวรรษที่ 20 ก็ได้แสดงให้เห็นข้อนี้.

ชั่วชีวิตของมาร์กซ์ได้คัดค้านสังคมนิยมชนชั้นนายทุนน้อยนี้ซึ่งก็คือสังคมนิยมชนชั้นนายทุนน้อย ที่ พรรค สังคม ปฏิวัติ และ พวกเมนเชวิคฟื้นชีพขึ้นในรัสเซียในปัจจุบัน. มาร์กซ์ยืนหยัดในคำสอน

ว่าด้วยการต่อสู้ทางชนชั้นตลอดมา และนำคำสอนของท่านนี้ไปประยุกต์เข้ากับคำสอนว่าด้วยอำนาจรัฐ คำสอนว่าด้วยรัฐ

ชนชั้นกรรมาชีพซึ่งเป็นชนชั้นพิเศษนี้เท่านั้นที่สามารถโค่นการปกครองของชนชั้นนายทุน เพราะว่าเงื่อนไขทางเศรษฐกิจในการดำรงอยู่ของชนชั้นกรรมาชีพทำให้ชนชั้นนี้ ตระ เตรียม เพื่อ โค่นการปกครองของชนชั้นนายทุน ทำให้ชนชั้นนี้มีความเป็นไปได้ มีพลังที่จะบรรลุจุดหมายนี้ ชนชั้นนายทุนนั้น ด้านหนึ่งแบ่งแยกและแยกชาวนาและชนชั้นนายทุนน้อยทั้งปวง อีกด้านหนึ่งก็ทำให้ชนชั้นกรรมาชีพสามัคคีกัน รวมกันเข้าและจัดตั้งกันขึ้น ชนชั้นกรรมาชีพเท่านั้น เนื่องจากบทบาททางเศรษฐกิจในการผลิตของชนชั้นนี้ ที่สามารถเป็นผู้นำของมวลชนผู้ใช้แรงงานที่ถูกขูดรีดทั้งปวง มวลชนผู้ใช้แรงงานที่ถูกขูดรีดเหล่านี้ถูกชนชั้นนายทุนขูดรีด กดขี่และบีบคั้นมักหนักกว่าชนชั้นกรรมาชีพ แต่พวกเขาไม่สามารถดำเนินการต่อสู้อย่าง*อิสระ*เพื่อการปลดแอกของตน.

คำสอนว่าด้วยการต่อสู้ทางชนชั้นซึ่งมาร์กซ์นำมาใช้กับปัญหารัฐและการปฏิวัติสังคมนิยม ย่อมต้องนำไปสู่การยอมรับการปกครองทางการเมืองของชนชั้นกรรมาชีพ ยอมรับเผด็จการชนชั้นกรรมาชีพ ซึ่งก็คือยอมรับอำนาจรัฐที่ไม่แบ่งกับใครและอาศัยกำลัง

อาวุธของมวลชนโดยตรงด้วยการทำให้ ชนชั้น กรรมา ชีพกลาย เป็น *ชนชั้นปกครอง* กลายเป็นชนชั้นปกครองที่สามารถปราบการต่อต้านอย่างเอาเป็นเอาตายที่ชนชั้นนายทุนต้องดำเนินอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น และที่สามารถจัดตั้งมวลชนผู้ใช้แรงงานที่ถูกขูดรีดทั้งปวงเพื่อสร้างระบอบเศรษฐกิจใหม่เท่านั้น จึงจะสามารถโค่นชนชั้นนายทุนได้

ชนชั้นกรรมาชีพต้องการอำนาจรัฐ องค์การจัดตั้งกำลังที่รวมศูนย์ องค์การจัดตั้งแห่งความรุนแรง ทั้งนี้ก็เพื่อปราบปรามการต่อต้านของผู้ขูดรีด และเพื่อนำมวลประชาชนอันไพศาล อันได้แก่กรรมกร ชนชั้นนายทุนน้อยและกึ่งชนชั้นกรรมาชีพเพื่อ "ปรับ" เศรษฐกิจสังคมนิยม.

การที่ลัทธิมาร์กซ์ให้การศึกษา แก่พรรคของกรรมกรก็ต้องการให้การศึกษากองหน้าของ ชนชั้น กรรมาชีพ ให้ สามารถยึดอำนาจรัฐและ *นำพาประชาชนทั้งมวล* ไปสู่สังคมนิยม วาง แผน และ จัดตั้งระบอบใหม่ ให้กลายเป็นปรมาจารย์ ผู้นำพาและผู้นำของมวลชนผู้ใช้แรงงานที่ถูกขูดรีด ทั้งหมดในภารกิจการสร้างชีวิต สังคม ของตนโดยไม่มีชนชั้นนายทุนเข้าร่วมและคัดค้านชนชั้นนายทุน. ในทางกลับกัน ลัทธิฉวยโอกาสที่อยู่ในฐานะครอบงำในปัจจุบันนี้ให้การศึกษาแก่พรรคของกรรมกร ให้ กลาย เป็น บุคคล ที่ เป็น ตัว แทน ของกรรมกรที่มีเงินเดือนสูง ที่เหินห่างจากมวลชน มุ่งแต่ "อยู่ไป

สบาย ๆ" ภายใต้ระบอบทุนนิยม ขายสิทธิโดยกำเนิดของตนเพื่อน้ำถั่วแดงชามหนึ่ง นั่นก็คือไม่แบกภาระในการเป็นผู้นำที่ปฏิวัติของประชาชนเพื่อคัดค้าน ชนชั้นนายทุน.

"รัฐ ซึ่งก็คือชนชั้นกรรมาชีพที่จัดตั้งขึ้นเป็นชนชั้นปกครอง" ทฤษฎีนี้ของมาร์กซ์ มีความ สัมพันธ์ อย่างไม่อาจ แยกจากกันได้กับคำสอนทั้งหมด ของท่าน เกี่ยวกับ บทบาทปฏิวัติ ของ ชนชั้นกรรมาชีพในประวัติศาสตร์. การแสดงออกสูงสุดของบทบาทนี้คือเผด็จการชนชั้นกรรมาชีพ การปกครองทางการเมืองของชนชั้นกรรมาชีพ

ในเมื่อ ชนชั้นกรรมาชีพต้องการรัฐ อัน เป็นองค์การจัดตั้ง*พิเศษ*แห่งความรุนแรงที่*คัดค้าน*ชนชั้นนายทุนเช่นนี้แล้ว ก็เป็นธรรมดาอยู่เองที่จะได้ข้อสรุปว่า ถ้าไม่ขจัดและทำลายกลไกรัฐที่ชนชั้นนายทุนสร้างขึ้นเพื่อ*ตนเอง*เสียก่อน ก็ไม่อาจสร้างองค์การจัดตั้งเช่นนี้ขึ้นได้เลย ! ใน "แถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์" จวนจะได้ข้อสรุปเช่นนี้แล้ว ขณะที่มาร์กซ์สรุปความจัดเจนของการปฏิวัติปี 1848–1851 ก็ได้กล่าวถึงข้อสรุปนี้

2. สรุปการปฏิวัติ

เกี่ยวกับปัญหารัฐซึ่งทำให้เรารู้สึกสนใจนี้ ในการที่มาร์กซ์สรุปการปฏิวัติปี 1848–1851 ไว้ใน "The Eighteenth Brumaire ของหลุยส์โบนาปาต" ได้เขียนไว้ว่า

"........แต่การปฏิวัตินั้นถึงที่สุด มันยังคงอยู่ระหว่างทางที่ผ่านที่ล้างบาป มันทำงานของมันอย่างมีระเบียบ ก่อนวันที่ 2 ธันวาคม 1851 (วันรัฐประหารของหลุยส์โบนาปาต) มันได้ทำงานเตรียมครึ่งแรกเสร็จไปแล้ว เวลานี้มันกำลังทำอีกครึ่งหนึ่งให้เสร็จ. มันทำให้อำนาจของสภาสมบูรณ์ก่อน ทั้งนี้ก็เพื่อจะได้โค่นอำนาจนี้. เวลานี้ขณะที่มันบรรลุถึงก้าวนี้ มันก็ทำให้*อำนาจบริหาร*สมบูรณ์ ทำให้มันแสดงออกเป็นรูปที่บริสุทธิ์ที่สุด ทำให้มันโดดเดี่ยว ทำให้มันเป็นเป้าแต่อันเดียวที่เป็นปฏิปักษ์กับตน *เพื่อจะได้รวมศูนย์พลังทำลายทั้งปวงมาคัดค้านอำนาจนี้.** และขณะที่การปฏิวัติทำงานตระเตรียมครึ่งหลังของตนให้เสร็จนั้น ยุโรปก็จะยืนขึ้นโห่ร้องว่า เจ้าตัวตุ่นขุดได้ดีจริง !

อำนาจบริหารนี้มีองค์การขุนนางและองค์การการทหารที่ใหญ่มหึมา มีกลไกรัฐที่สลับซับซ้อนและแยบยล มีขบวนขุนนาง 500,000 คน และกองทหาร 500,000 คน ร่างกาฝากอันน่ากลัวซึ่งห่อหุ้มเรือนร่างสังคมฝรั่งเศสไว้แน่นหนาดุจร่างแหและอุดรูขุมขนทั้งหมดของมันนี้ เกิดขึ้นในสมัยระบอบประชาธิปไตยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ขณะที่ระบอบศักดินาพังทะลาย ขณะเดียวกัน ร่างกาฝากนี้ก็ได้เร่งการพังทะลายของระบอบศักดินา "การปฏิวัติฝรั่งเศสครั้ง

---

* ตรงนี้เลนินเป็นคนเน้น

แรกได้พัฒนาการรวมอำนาจในศูนย์กลาง" แต่ขณะเดียวกันมันก็ได้ขยายความจุคุณสมบัติและจำนวนผู้ร่วมกระทำการของอำนาจรัฐบาลออกไป. นโปเลียนได้ทำให้กลไกรัฐนี้สมบูรณ์". ราชวงศ์แท้และราชวงศ์เดือนกรกฎาคมไม่ได้เพิ่มสิ่งใหม่อะไร เพียงแต่ขยายการแบ่งงานออกไปเท่านั้น"........

"............สุดท้าย ในการต่อสู้ของมันที่คัดค้านการปฏิวัติสาธารณรัฐระบอบสภานอกจากใช้วิธีปราบปรามอย่างรุนแรงแล้ว ยังจำต้องทวีความเข้มแข็งของเครื่องมือและความรวมศูนย์ของอำนาจรัฐบาล" *การปฏิวัติเปลี่ยนแปลงทั้งหมดล้วนทำให้กลไกนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นไม่ใช่ทำลายมัน.** พรรคการเมืองต่าง ๆ ที่เข้าแทนที่สืบเนื่องกันเพื่อแย่งอำนาจการปกครอง ล้วนเห็นว่าการยึดสิ่งก่อสร้างของรัฐอันใหญ่มหึมาได้นั้นเป็นผลได้สำคัญจากชัยชนะของตน"[11]

การบรรยายอันยอดเยี่ยมตอนนี้ของมาร์กซ์ได้ก้าวไปจากใน "แถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์" อีกก้าวใหญ่ ในนั้นปัญหารัฐยังเสนอไว้อย่างเป็นนามธรรมมาก ยังเป็นแต่เพียงจินตภาพและการแสดงออกที่ทั่วไปที่สุด. ในที่นี้ ปัญหาได้เสนอเป็นรูปธรรมและยังทำข้อสรุปที่ถูกต้องแม่นยำ แน่นอน ปฏิบัติได้และเป็นรูปธรรม

---

* ตรงนี้เลนินเป็นคนเน้น

11 ดู "The Eghteenth Brumaire of Louis Bonaparte"

* หน้า 98-99 ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 4 ที่ฮัมบูร์กปี 1907

อย่างยิ่ง กล่าวคือ การปฏิวัติทั้งปวงในอดีตทำให้กลไกรัฐสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แต่กลไกรัฐนี้ต้องบดขยี้ต้องทำลาย.

ข้อสรุปนี้เป็นสิ่งที่สำคัญและที่เป็นพื้นฐานในคำสอนลัทธิมาร์กซ์ว่าด้วยรัฐ สิ่งที่เป็นพื้นฐานนี้เองที่ไม่เพียงแต่ถูกพรรคสังคมประชาธิปไตยทางการที่อยู่ในฐานะครอบงำ *ลืม* เสียทั้งหมดเท่านั้น หากยังถูก เค. เคาท์สกี้นักทฤษฎีที่มีชื่อที่สุดของสากลที่ 2 บิดเบือนอย่างเปิดเผยอีกด้วย (ซึ่งเราจะเห็นข้างล่างนี้).

ใน "แถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์" ได้ทำข้อสรุปทางประวัติศาสตร์ทั่วไป ทำให้เรารับรู้ว่า รัฐเป็นองค์การปกครองของชนชั้น ยังทำให้เราได้ข้อสรุปที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ว่า "ถ้า**ชนชั้นกรรมาชีพไม่ยึดอำนาจรัฐก่อน ไม่ได้การปกครองทางการเมือง ไม่เปลี่ยนรัฐชนชั้นกรรมาชีพที่จัดตั้งเป็นชนชั้นปกครอง" แล้ว ก็ไม่สามารถโค่นชนชั้นนายทุนได้; หลังจากได้รับชัยชนะแล้ว รัฐชนชั้นกรรมาชีพนี้จะเริ่มสูญสลายทันทีเพราะว่าในสังคมที่ไม่มีความขัดแย้งทางชนชั้น รัฐเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น และไม่สามารถดำรงอยู่ได้**. ในที่นี้ยังไม่ได้เสนอปัญหาที่ว่า ควรเอารัฐชนชั้นกรรมาชีพมาแทนรัฐชนชั้นนายทุนอย่างไร (มองจากทรรศนะของการพัฒนาทางประวัติศาสตร์).

นี่เป็นปัญหาที่มาร์กซ์ได้เสนอและตอบในปี 1852 มาร์กซ์ซึ่งซื่อสัตย์ต่อปรัชญาวัตถุนิยมวิภาษของตน ได้เอาความจัดเจนทางประวัติศาสตร์ของปีที่ยิ่งใหญ่แห่งการปฏิวัติปี 1848–1851 เป็นรากฐาน ในที่นี้คำสอนของมาร์กซ์ก็เหมือนกับที่อื่น ๆ คือเป็น*การสรุปความจัดเจน*ที่อธิบายโดยโลกทรรศน์ปรัชญาที่ลึกซึ้งและความรู้ทางประวัติศาสตร์ที่อุดมสมบูรณ์

ปัญหารัฐเวลานี้เสนออย่างเป็นรูปธรรมมากคือ รัฐของชนชั้นนายทุน กลไกรัฐที่การปกครองของชนชั้นนายทุนต้องการนั้นเกิดขึ้นในทางประวัติศาสตร์อย่างไร ? ในกระบวนการปฏิวัติชนชั้นนายทุนครั้งต่าง ๆ และเมื่อเผชิญกับปฏิบัติการเพื่อเอกราชของชนชั้นขูดรีด กลไกรัฐเปลี่ยนแปลงอย่างไร วิวัฒนาการอย่างไร ? ภาระหน้าที่ของชนชั้นกรรมาชีพที่มีต่อกลไกรัฐนี้เป็นอย่างไร ?

อำนาจรัฐที่รวมศูนย์อยู่ที่ศูนย์กลางซึ่งสังคมทุนนิยมมีเป็นเฉพาะนั้น เกิดขึ้นในยุคที่ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์พังทลาย องค์กร 2 องค์กรสามารถแสดงให้เห็นลักษณะพิเศษของกลไกรัฐนี้ได้ดีที่สุด นั่นก็คือขุนนางและกองทัพประจำการ ในนิพนธ์ของมาร์กซ์และเองเกลส์กล่าวถึงหลายครั้งว่า องค์กรทั้งสองนี้ผูกพันอยู่กับชนชั้นนายทุนด้วยเส้นด้ายนับพันนับหมื่น ความจัดเจนของกรรมกรทุกคนแสดงให้เห็นความผูกพันนี้อย่างชัดแจ้งและมีพลังยิ่ง

จากความทุกข์ทรมานที่ได้รับด้วยตนเอง ชนชั้นกรรมกรได้เรียนรู้แล้วว่าความผูกพันนี้หมายถึงอะไร ก็ด้วยเหตุนี้เอง ชนชั้นกรรมกรจึงเข้าใจได้ง่ายและเรียนรู้ได้ลึกซึ้งถึงเหตุผลซึ่งแสดงถึงความไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ของความผูกพันนี้ แต่พวกประชาธิปไตยชนชั้นนายทุนน้อยนั้น ถ้าไม่ปฏิเสธข้อนี้อย่างโง่บัดซบและอย่างง่าย ๆ ก็ยอมรับ "โดยทั่วไป" อย่างง่าย ๆ ยิ่งขึ้นไปอีก โดยลืมทำข้อสรุปในทางปฏิบัติที่สอดคล้องกัน.

ขุนนางและกองทัพประจำการเป็น "กาฝาก" บนเรือนร่างของสังคมชนชั้นนายทุน เป็นกาฝากที่เกิดขึ้นจากความขัดแย้งภายในซึ่งกัดกร่อนสังคมนั้น และก็เป็นกาฝากที่ "อุด" รูขุมขนของชีวิตนั่นเอง. ลัทธิฉวยโอกาสเคาท์สกีซึ่งอยู่ในฐานะครอบงำในพรรคสังคมประชาธิปไตยทางการในปัจจุบันเห็นว่า ทรรศนะที่เห็นว่ารัฐเป็นอินทรีย์กาฝากนั้นเป็นลักษณะพิเศษเฉพาะของลัทธิอนาธิปไตย. การบิดเบือนลัทธิมาร์กซ์เช่นนี้ แน่นอนเป็นผลดีอย่างมากแก่พวกสามานย์ที่ทำให้สังคมนิยมแปดเปื้อนอย่างไม่เคยมีมาก่อน โดยแก้ต่างและผัดหน้าทาแป้งให้สงครามจักรพรรดินิยมด้วยการใช้จินตภาพ "พิทักษ์ปิตุภูมิ" กับสงครามนี้, แต่ถึงอย่างไรมันก็เป็นการบิดเบือนอย่างแน่นอน.

การปฏิวัติชนชั้นนายทุนหลายครั้งที่เกิดขึ้นนับตั้งแต่ระบอบศักดินาพังทลายเป็นต้นมา องค์กรขุนนางและการทหารก็ค่อย ๆ พัฒนา สมบูรณ์และมั่นคงขึ้นเป็นลำดับ. พึงต้องชี้ให้เห็นว่า การที่ชนชั้นนายทุนน้อยถูกดึงดูดไปสู่ฝ่ายชนชั้นนายทุนใหญ่และถูกชน-ชั้นนี้ครอบงำนั้น โดยส่วนใหญ่แล้วผ่านองค์กรนี้ เพราะว่า องค์กรนี้ให้ตำแหน่งงานที่ค่อนข้างสบาย สงบและเป็นที่เคารพนับถือแก่พวกชั้นบนอันได้แก่ชาวนา ผู้ประกอบหัตถกรรมขนาดเล็ก พ่อค้าเป็นต้น ซึ่งทำให้พวกเขาอยู่เหนือประชาชน. ขอให้เราดูเรื่องราวบางอย่างที่เกิด ขึ้น ใน รัส เซีย ใน ระหว่างครึ่ง ปี ภาย หลัง วัน ที่ 27 กุมภาพันธ์ 1917 กล่าวคือ: ตำแหน่งขุนนางซึ่งเมื่อก่อนพวกแบล็คฮันเดรดครองอยู่ เวลานี้กลายเป็นของที่ปล้นมาได้ของพรรครัฐธรรมนูญประชาธิปไตย พวกเมนเชวิคและชาวพรรคสังคมปฏิวัติ, โดยทางเป็นจริงแล้ว พวกเขาไม่คิดที่จะดำเนินการปฏิรูปที่จริงจังแต่อย่างใด พยายามที่จะหน่วงเหนี่ยวการปฏิรูปนี้ไป "จนกระทั่งการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ" และค่อย ๆ หน่วงเหนี่ยวเวลาการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญไปจนถึงกระทั่ง ภาย หลังสงครามยุติลง ! ส่วนการแบ่งข้าวของที่ปล้นมาได้ การยึดเอาตำแหน่งดี ๆ เช่นรัฐ-มนตรี ปลัดกระทรวง ข้าหลวงใหญ่ เป็นต้น ไม่มีการหน่วงเหนี่ยว

ไม่ได้รอจนกระทั่งการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด! การเล่นกลในการแบ่งตำแหน่งสำคัญ ๆ ในรัฐบาล ความจริงแล้วเป็นเพียงการแสดงออกอย่างหนึ่งของการแบ่งและการแบ่งใหม่ซึ่ง "ข้าวของที่ปล้นมาได้" ในองค์การบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทั้งหมดทั้งชั้นบนและชั้นล่างทั่วประเทศเท่านั้น. เวลานี้การปฏิรูปต่าง ๆ เลื่อนเวลาออกไป ตำแหน่งขุนนางแบ่งกันหมดแล้ว "ความผิดพลาด" ในด้านการแบ่งก็ได้แก้กันโดยการแบ่งใหม่หลายครั้ง นี่เป็นการสรุปครึ่งปีตั้งแต่วันที่ 27กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ 27 สิงหาคม 1917 เป็นการสรุปอย่างภาววิสัยอย่างไม่เป็นที่สงสัย.

แต่องค์กรขุนนาง "แบ่งใหม่" กันยิ่งมากระหว่างพรรคการเมืองต่าง ๆ ของชนชั้นนายทุนและพรรคการเมืองต่าง ๆ ของชนชั้นนายทุนน้อย(เช่นในรัสเซียก็ระหว่างพรรครัฐธรรมนูญประชาธิปไตย พรรคสังคมปฏิวัติและเมนเชวิค) ชนชั้นถูกกดขี่ต่าง ๆ ก่อนอื่นคือชนชั้นกรรมาชีพที่นำพวกเขาเหล่านั้นก็เข้าใจชัดแจ้งยิ่งขึ้นถึงความเป็นปฏิปักษ์อย่างไม่อาจปรองดองกันได้ของ ตน กับ สังคมชนชั้นนายทุนทั้งหมด ดังนั้น พรรคการเมืองชนชั้นนายทุนทั้งหมด กระทั่งพรรคการเมืองที่ประชาธิปไตยที่สุดและ "ที่ปฏิวัติประชาธิปไตย" ก็ต้องทวีการปราบอย่างรุนแรงเพื่อคัดค้าน ชนชั้นกรรมาชีพ ที่ ปฏิวัติ การทำความมั่นคงแก่องค์กรปราบอย่างรุนแรงก็คือการ สร้างความมั่น

คงแก่กลไกรัฐนั้น. กระบวนการของเหตุการณ์เช่นนี้บังคับให้การปฏิวัติ "รวมศูนย์พลังในการทำลายทั้งปวง" คัดค้านอำนาจรัฐบังคับให้การปฏิวัติเสนอภาระหน้าที่ในการ*ทำลาย*และ*ขจัด*กลไกรัฐ แต่ไม่ใช่ปรับปรุงกลไกรัฐให้สมบูรณ์.

การเสนอภาระหน้าที่นี้ออกมาไม่ใช่ยึดถือการอนุมานทางตรรก แต่ยึดถือการพัฒนาของเหตุการณ์ที่เป็นจริง ยึดถือความจัดเจนที่มีชีวิตชีวาในปี 1848–1851. ในปี 1852 มาร์กซ์ยังไม่ได้เสนออย่างเป็นรูปธรรมว่าเอาอะไรมาแทนกลไกรัฐที่ต้องทำลายนี้ จากนี้เราเห็นได้ว่า มาร์กซ์ยึดถือความจัดเจนทางประวัติศาสตร์ที่เป็นจริงเคร่งครัดอย่างไร. เวลานั้นปัญหานี้ ความจัดเจนยังไม่ได้ให้ข้อมูล ต่อมาในปี 1871 ประวัติศาสตร์จึงได้เสนอปัญหานี้ขึ้นสู่ระเบียบวาระ. ปี 1852 · โดยยึดถือการพิจารณากระบวนการประวัติศาสตร์ตามธรรมชาติอย่างถูกต้องแม่นยำ เพียงแต่วินิจฉัยได้ว่าการปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพ*ได้เผชิญ*กับภาระหน้าที่ในการ "รวมศูนย์พลังในการทำลายทั้งหมด" คัดค้านอำนาจรัฐ ซึ่งก็คือภาระหน้าที่ในการ "บดขยี้" กลไกรัฐ.

ในที่นี้อาจเกิดปัญหาขึ้นว่า: เป็นการถูกต้องหรือไม่ที่จะขยายความจัดเจนการพิจารณาและข้อสรุปของ มาร์กซ์ ไปใช้กับขอบเขตที่กว้างขวางกว่าประวัติศาสตร์ของฝรั่งเศส 3 ปีคือปี 1848–

1851 ? เพื่อที่จะวิเคราะห์ปัญหานี้ เราจะหวนรำลึกถึงคำพูดตอนหนึ่งของเองเกลส์ก่อน ครั้นแล้วจึงมาค้นคว้าข้อมูลที่เป็นจริง.

ในคำนำที่เองเกลส์เขียนให้แก่การพิมพ์เรื่อง The Eighteenth Brumaire ครั้งที่ 3 เขียนไว้ว่า

"......ฝรั่งเศสเป็นประเทศซึ่งการต่อสู้ทางชนชั้นในประวัติศาสตร์ เมื่อเปรียบกับประเทศอื่น ๆ แล้วแต่ละครั้งถึงที่สุดยิ่งกว่า. ในฝรั่งเศสการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบทางการ เมืองที่ การ ต่อ สู้ ทางชนชั้นใช้มาดำเนิน และที่ผลของการต่อสู้ทางชนชั้นใช้มาแสดงออกนั้นแสดงออกมาเด่นชัดที่สุด. ฝรั่งเศสในสมัยกลางซึ่งเป็นศูนย์กลางของระบอบศักดินา ตั้งแต่สมัยฟื้นฟูศิลปวรรณคดีเป็นต้นมาเป็นประเทศแบบฉบับของระบอบราชาธิปไตยระบอบ สภาที่ เป็น เอก ภาพในสมัยการปฏิวัติใหญ่ฝรั่งเศสได้บดขยี้ ระบอบ ศักดินา สถาปนาการปกครองของชนชั้นนายทุนแล้ว ๆ ซึ่งความเป็นแบบฉบับของการปกครองนี้ไม่มีในประเทศอื่นใดในยุโรป. และการต่อสู้ของชนชั้นกรรมาชีพที่ฮึดขึ้นคัดค้านชนชั้นนายทุนที่อยู่ในฐานะปกครองนั้นในที่นี้แสดงออกในรูปแบบที่แหลมคมชนิดที่ประเทศอื่น ๆ ไม่มี."[12]

ประโยคสุดท้ายล้าสมัยเสียแล้ว ตั้งแต่ปี 1871 เป็นต้นมา การต่อสู้ปฏิวัติของชนชั้นกรรมชีพฝรั่งเศสได้หยุดไป ถึงแม้ว่าการหยุดนี้ (แม้ว่ามันจะนานเท่าไรก็ตาม) ไม่ปฏิเสธความเป็นไปได้ที่

---

12 The Eighteenth Brumaire ฉบับพิมพ์ปี 1907 หน้า 4

ฝรั่งเศสจะเป็นประเทศแบบฉบับที่ดำเนินการต่อสู้ทางชนชั้นอย่างเด็ดเดี่ยวในการปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพในอดีต.

ต่อไปนี้เรามาดูอย่างสรุปคร่าว ๆ ถึงประวัติศาสตร์ของประเทศที่ก้าวหน้าต่าง ๆ ในปลายศตวรรษที่ 19 และต้นศตวรรษที่ 20. เราจะเห็นได้ว่าในที่นี้กระบวนการอย่างเดียวกันดำเนินไปเชื่องช้ากว่าหลายแบบหลายอย่างกว่าและในขอบเขตที่กว้างขวางกว่า: ด้านหนึ่งในประเทศระบอบสาธารณรัฐ (ฝรั่งเศส อเมริกา สวิตเซอร์แลนด์) และในประเทศระบอบราชาธิปไตย (อังกฤษ เยอรมนีในระดับหนึ่ง อิตาลีและประเทศต่าง ๆ ในแหลมสแกนดิเนเวีย) ค่อย ๆ ก่อรูปขึ้นเป็น "อำนาจสภา" อีกด้านหนึ่ง ในสภาพที่รากฐานระบอบชนชั้นนายทุนไม่เปลี่ยน การต่อสู้เพื่อแย่งชิงอำนาจรัฐระหว่างพรรคการเมืองชนชั้นนายทุนและพรรคการเมืองชนชั้นนายทุนน้อยต่าง ๆ ซึ่งแบ่งปันและแบ่งปันใหม่ซึ่งตำแหน่งขุนนางอันเป็น "ข้าวของที่ปล้นมาได้" นี้ ในที่สุด "อำนาจบริหาร" กับองค์กรขุนนางและองค์กรการทหารของมันสมบูรณ์และมั่งคงขึ้นทุกที.

ไม่เป็นที่สงสัย นี่เป็นลักษณะพิเศษร่วมกันในกระบวนการวิวัฒนาการสมัยใหม่ทั้งหมดของรัฐชนชั้นนายทุนโดยทั่วไป. ใน 3 ปีคือปี 1848–1851 ฝรั่งเศสแสดงให้เห็นกระบวนการพัฒนาซึ่งโลกทุนนิยมทั้งหมดมีอยู่เป็นเฉพาะนี้อย่างรวดเร็ว อย่างแจ่มชัดอย่างรวมศูนย์.

โดยเฉพาะอย่างยิ่งยุคจักรพรรดินิยม ยุคทุนธนาคาร ยุคการผู้กขาดของทุนนิยมขนาดใหญ่ ยุคที่ทุนนิยมผูกขาดแห่งรัฐ เนื่องจากต้องการทวีการปราบปรามชนชั้นกรรมาชีพ ไม่ว่าในประเทศระบอบราชาธิปไตยหรือในประเทศระบอบสาธารณรัฐที่เสรีที่สุด "กลไกรัฐ" จึงเข้มแข็งอย่างไม่เคยมีมาก่อน องค์กรขุนนางและองค์กรการทหารของมันก็ขยายใหญ่โตเป็นประวัติการณ์.

ปัจจุบันนี้ ประวัติศาสตร์โลกทั้งหมดกำลัง "รวมศูนย์พลังทั้งปวง" ของการปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพในขอบเขตที่กว้างขวางกว่าปี 1852 อย่างไม่อาจเปรียบได้อย่างไม่ต้องสงสัย "ไปทำลาย" กลไกรัฐ.

ส่วนที่ว่าชนชั้นกรรมาชีพจะเอาอะไรมาแทนกลไกรัฐนี้ คอมมูนปารีสได้ให้ข้อมูลที่มีประโยชน์ในการศึกษาอย่างยิ่ง.

3. การเสนอปัญหาโดยมาร์กซ์ในปี 1852[13]

ปี 1907 เมริงห์ได้เอาใจความสำคัญในจดหมายที่มาร์กซ์เขียนถึงเวเดมาย ลงวันที่ 5 มีนาคม 1852 ลงพิมพ์ใน "ยุคใหม่"[14]

---

13 ตอนนี้ได้เพิ่มในการพิมพ์ครั้งที่ 2

14 "ยุคใหม่ (New Zeit) คือวารสารของพรรคสังคมประชาธิปไตยเยอรมันออกในสตูตการ์ตตั้งแต่ปี 1883 ถึง 1923 ปี 1885 ถึง 1895 "ยุคใหม่" ได้ลงพิมพ์บทความของเอลเกลส์หลายเรื่องเองเกลส์ได้เสนอความเห็นต่อกองบรรณาธิการ วารสารนี้บ่อย ๆ และได้วิจารณ์พวกเขาอย่างรุนแรงเนื่องจากพวกเขาหันเหออกจากลัทธิมาร์กซ์ ตั้งแต่ครั้งหลังของทศวรรษที่ 9 เป็นต้นมา คือหลังจากเอลเกลส์ถึงแก่มรณกรรมแล้ว วารสารนี้ได้ลงพิมพ์บทความของลัทธิแก้อย่างเป็นระบบ ระหว่างสงครามโลกของจักรวรรดินิยม (ปี ค.ศ. 1914 ถึง 1918) วารสารนี้ได้ใช้จุดยืนฝ่ายกลางของเคาท์สกี้และสนับสนุนพวกลัทธิสังคมคลั่งชาติ จดหมายฉบับนี้อยู่ในเล่มที่ 2 ของเล่มที่ 25 หน้า 164

ในจดหมายฉบับนี้มีคำบรรยายที่ยอดเยี่ยม ดังต่อไปนี้:

"ส่วนที่กล่าวถึงข้าพเจ้านั้น ไม่ว่าการค้นพบการดำรงอยู่ของชนชั้นในสังคมสมัยใหม่หรือการค้นพบการต่อสู้ระหว่างชนชั้นต่าง ๆ ก็ดี ไม่ใช่คุณงามความดีของข้าพเจ้า. ก่อนหน้าข้าพเจ้านานทีเดียว นักประวัติศาสตร์ของชนชั้นนายทุนได้เคยบรรยายการพัฒนาทางประวัติศาสตร์ขจงการต่อสู้ทางชนชั้นแล้ว นักเศรษฐศาสตร์ของชนชั้นนายทุนก็ได้เคยวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจต่อชนชั้นต่าง ๆ. .คุณูปการใหม่ของข้าพเจ้าคือได้พิสูจน์ข้อดังต่อไปนี้; (1) *การดำรงอยู่ของชนชั้นเพียงแต่สัมพันธ์กับขั้นประวัติศาสตร์ที่ แน่นอน ใน พัฒนาการของการผลิตเท่านั้น* (historisehe Entwiehlungsphasender Produktion) (2) *การต่อสู้ทางชนชั้นย่อมต้องนำไปสู่เผด็จการชนชั้นกรรมาชีพ:* (3) *เผด็จการนี้เป็นการผ่านไปสู่การทำลายชนชั้นทั้งหมดและเข้าสู่สังคมที่ไม่มีชนชั้นเท่านั้น*"....

ในคำพูดตอนนี้ มาร์กซ์ได้แสดงให้เห็นแจ่มชัดอย่างยิ่งว่า ประการที่ 1 คำสอนของท่านแตกต่างอย่างสำคัญและอย่างถึงรากกับคำสอนของนักคิดที่ก้าวหน้าและลึกซึ้งที่สุดของชนชั้นนายทุน; ประการที่ 2 เนื้อแท้ของคำสอนว่าด้วยรัฐของท่าน.

มักจะพูดและเขียนกันบ่อย ๆ ว่า ข้อสำคัญในคำสอนของมาร์กซ์คือการต่อสู้ทางชนชั้น. แต่นี่ไม่ถูกต้อง. จากทรรศนะที่ไม่ถูกต้องนี้ มักจะมีการบิดเบือนลัทธิมาร์กซ์เป็นลัทธิฉวยโอกาส แก้ลัทธิมาร์กซ์ไปเป็นสิ่งที่ชนชั้นนายทุนรับได้. เพราะว่าคำสอนว่าด้วยการต่อสู้ทางชนชั้นนั้น*ไม่ใช่*สร้างโดยมาร์กซ์ แต่สร้างโดยชนชั้นนายทุน*ก่อน*มาร์กซ์ และกล่าวโดยทั่วไปแล้วชนชั้นนายทุน*รับได้*. ผู้ที่ยอมรับแต่เพียงการต่อสู้ทางชนชั้นนั้น ยัง ไม่ ใช่ นัก ลัทธิ มาร์กซ์ เขาอาจยังไม่ได้ก้าวออกมาจากกรอบความคิดชนชั้น นายทุน และการเมืองชนชั้นนายทุนก็ได้. การเอาคำสอนว่าด้วยการต่อสู้ทางชนชั้นมาจำกัดลัทธิมาร์กซ์ก็คือการตัดทอนและบิดเบือนลัทธิมาร์กซ์ ทำให้ลัทธิมาร์กซ์กลายเป็นสิ่งที่ชนชั้นนายทุนรับได้. **ผู้ที่ยอมรับการต่อสู้ทางชนชั้นและยอมรับเผด็จการชนชั้นกรรมาชีพด้วยเท่านั้นที่เป็นนักลัทธิมาร์กซ์**. ความแตกต่างอันใหญ่หลวงที่สุดระหว่างนักลัทธิมาร์กซ์กับนายทุนน้อยที่สามานย์ (และนายทุนใหญ่)ก็อยู่ตรงนี้เอง. ต้องเอาหินฝนทองก้อนนี้มาทดสอบดูว่าเข้าใจและยอมรับลัทธิมาร์กซ์*จริง*หรือไม่. ไม่แปลกเลยที่เมื่อประวัติศาสตร์ของยุโรปเสนอปัญหานี้ต่อชนชั้นกรรมกร*ในทางปฏิบัติ* จึงไม่เพียงแต่พวกลัทธิฉวยโอกาสและพวกลัทธิปฏิรูปทั้งหมดเท่านั้นหาก "พวกลัทธิเคาท์

สกี้" ทั้งหมด (ผู้ที่โลเลอยู่ระหว่างลัทธิปฏิรูปกับลัทธิมาร์กซ์) ล้วนกลายเป็นพวกสามานย์ที่น่าสงสารและพวกประชาธิปไตยชนชั้นนายทุนน้อยที่*ปฏิเสธ*เผด็จการชนชั้นกรรมาชีพไป. หนังสือเล่มเล็กเรื่อง "เผด็จการชนชั้นกรรมาชีพ" ที่เขียนโดยเคาท์สกีซึ่งพิมพ์ออกในเดือนสิงหาคมปี 1918 คือเป็นเวลานานหลังจากหนังสือเล่มนี้พิมพ์ออกครั้งแรกนั้น เป็นแบบฉบับในการใช้ทรรศนะชนชั้นนายทุนน้อยมาบิดเบือนลัทธิมาร์กซ์ใน*ทางวาจา* ยอมรับลัทธิมาร์กซ์อย่างหลอก ๆ แต่ใน*ทางปฏิบัติ*ทิ้งลัทธิมาร์กซ์อย่างชั่วช้า.[15]

ลัทธิฉวยโอกาสในปัจจุบันที่มีอดีตนักลัทธิมาร์กซ์เป็นตัวแทนสำคัญ ได้จมลงสู่จุดยืนของ*ชนชั้นนายทุน*ดังที่มาร์กซ์ได้วิจารณ์ไว้อย่างสิ้นเชิง เพราะว่าลัทธิฉวยโอกาสนี้จำกัดการยอมรับขอบเขตการต่อสู้ทางชนชั้นไว้แค่ปริมณฑลความสัมพันธ์ของชนชั้นนายทุน. (ในปริมณฑลนี้ ในขอบเขตนี้ พวกเสรีนิยมคนใดก็ตามล้วนจะไม่ปฏิเสธที่จะยอมรับการต่อสู้ทางชนชั้น "ในทางหลักการ"!) ลัทธิฉวยโอกาส*ไม่*ยอมรับการต่อสู้ทางชนชั้นในจุดที่สำคัญที่สุดพอดี คือไม่ยอมรับการต่อสู้ทางชนชั้นในระยะ*ผ่าน*จากทุนนิยมไปสู่ลัทธิคอมมิวนิสต์ ในระยะ*โค่น*ชนชั้นนายทุนและ*ทำลาย*ชนชั้นนายทุนอย่าง

---

15 (ดู "การปฏิวัติชนกรรมาชีพกับเคาท์สกี้ผู้ทรยศ" ของข้าพเจ้า เปโตรกราดและมอสโคว์ 1918)

ถึงที่สุด ความจริงระยะนี้ย่อมต้องเป็นระยะที่การต่อสู้ทางชนชั้นดุเดือดรุนแรงชนิดไม่เคยมีมาก่อน และรูปแบบการต่อสู้ทางชนชั้นแหลมคมชนิดไม่เคยมีมาก่อน ดังนั้น รัฐในระยะนี้จึงหลีกเลี่ยงไม่พ้นที่จะต้องเป็นรัฐประชาธิปไตย*แบบใหม่* คือ (**ประชาธิปไตยสำหรับชนกรรมาชีพและคนยากจนทั่วไป** และรัฐเผด็จการแบบใหม่ (เผด็จการต่อชนชั้นนายทุน).

*ประการต่อมา เผด็จการของชนชั้นเดียว ไม่เพียงแต่จำเป็นสำหรับสังคมชนชั้นโดยทั่วไป ไม่เพียงแต่จำเป็นสำหรับชนชั้นกรรมาชีพซึ่งได้โค่นชนชั้นนายทุนแล้วเท่านั้น หากยังจำเป็นสำหรับระยะประวัติศาสตร์ทั้งระยะในการผ่านจากทุนนิยมไปสู่ "สังคมที่ไม่มีชนชั้น" ไปสู่ลัทธิคอมมิวนิสต์ด้วย ผู้ที่เข้าใจข้อนี้เท่านั้นจึงนับว่าได้ยึดกุมเนื้อ*แท้ของคำสอนว่าด้วยรัฐของมาร์กซ์. รัฐของชนชั้นนายทุนนั้นถึงแม้รูปแบบของมันจะสลับซับซ้อนมาก แต่เนื้อแท้ของมันเหมือนกัน กล่าวคือ ไม่ว่ารูปแบบจะเป็นอย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงที่สุดแล้ว รัฐเหล่านี้ต้องเป็นเผด็จการชนชั้นนายทุน. การผ่านจากทุนนิยมไปสู่ลัทธิคอมมิวนิสต์นั้น แน่นอนย่อมจะต้องเกิดรูปแบบทางการเมืองมากมายและสลับซับซ้อนยิ่ง แต่เนื้อแท้ของมันจะต้องเหมือนกันอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ นั่นก็คือ *เผด็จการชนชั้นกรรมาชีพ.*

บทที่ 3

รัฐกับการปฏิวัติ.
ความจัดเจนของคอมมูนปารีส ปี 1872.
การวิเคราะห์ของมาร์กซ์

1. ลัทธิวีรชนของความพยายามครั้งนี้ของชาวคอม-มูนอยู่ที่ไหน ?

เป็นที่ทราบกันแล้วว่า ในฤดูใบไม้ร่วงปี 1870 คือไม่กี่เดือนก่อนการเกิดคอมมูนปารีส มาร์กซ์เคยเตือนกรรมกรปารีสว่าความพยายามใด ๆ ที่จะโค่นรัฐบาลเป็นการกระทำโง่ที่เข้าสู้เอาดื้อๆ. แต่ในเดือนมีนาคม 1871 เมื่อกรรมกร*ถูกบังคับ*ให้ทำการสู้รบขั้นแตกหัก เมื่อการลุกขึ้นสู้ได้กลายเป็นความจริงแล้ว ถึงแม้ว่าเวลานั้นจะมีลางร้ายต่าง ๆ มาร์กซ์ก็ยังคงต้อนรับการปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพด้วยความชื่นชมยินดี. มาร์กซ์มิได้ใช้คำพูดแบบนักปราชญ์เก๊มาตำหนิว่าเป็นการเคลื่อนไหว "ที่ไม่เหมาะกับเวลา" เหมือนกับ

เพลคฮานอฟผู้ทรยศต่อลัทธิมาร์กซ์ของรัสเซียที่ชื่อเหมิ่นโฉ่, ในเดือนพฤศจิกายน 1905 เพลคฮานอฟได้เขียนบทความจำนวนหนึ่งซึ่งให้กำลังใจแก่การต่อสู้ของกรรมกรชาวนาแต่ หลัง จากเดือน ธันวาคม 1905 กลับร้องด้วยน้ำเสียงเสรีนิยมว่า "อันที่จริงพวกเขาไม่จำเป็นต้องจับอาวุธ."

อย่างไรก็ตาม มาร์กซ์ไม่เพียงแต่ชื่นชมยินดีในลัทธิวีรชนของชาวคอมมูนซึ่งท่านกล่าวว่า "สูงเทียมฟ้า" เท่านั้น. ถึงแม้ว่าการเคลื่อนไหวปฏิวัติลักษณะมวลชน ครั้ง นี้ ไม่ ได้ บรรลุ จุด มุ่งหมายแต่ในการเคลื่อนไหวครั้งนี้ ท่านได้เห็นความจัดเจนทางประวัติศาสตร์ที่มีความหมายอันใหญ่หลวงยิ่ง ได้เห็นความก้าวหน้าที่แน่นอนของการปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพทั่วโลก ได้เห็นจังหวะก้าวในทางปฏิบัติที่สำคัญยิ่งกว่าหลักนโยบายและคำกล่าวหลายร้อย. วิเคราะห์ความจัดเจนนี้ รับเอาบทเรียนทางยุทธวิธีจากความจัดเจนนี้ตรวจสอบทฤษฎีของตนใหม่โดยยึด ถือ ความ จัดเจนนี้– นี่คือ ภาระ หน้า ที่ที่มาร์กซ์เสนอขึ้น.

มาร์กซ์เห็นว่า "การแก้" แต่แห่งเดียวที่จำเป็นต้องทำใน "แถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์" นั้น ท่านทำไปโดยยึดถือความจัดเจนที่ปฏิวัติของชาวคอมมูนปารีส.

คำนำครั้งหลังสุดในการพิมพ์ "แถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์" ฉบับภาษาเยอรมันฉบับใหม่ซึ่งลงชื่อโดยผู้นิพนธ์ทั้งสองท่านนั้น เขียนขึ้นในวันที่ 24 มิถุนายน 1872. ในคำนำนี้ ผู้นิพนธ์คือ คาร์ล มาร์กซ์ และ เฟรเดอริค เองเกลส์ได้กล่าวไว้ว่า หลักนโยบายของ "แถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์" เวลานี้มีบางแห่งได้ล้าสมัยเสียแล้ว.

ท่านทั้งสองกล่าวต่อไปว่า "โดยเฉพาะอย่างยิ่งคอม-มูนปารีสได้พิสูจน์แล้วว่า: ชนชั้นกรรมกรไม่สามารถยึดกุมเอากลไกรัฐสำเร็จรูปมาอย่างง่าย ๆ และใช้มันเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของตน"[16]

คำในเครื่องหมายอัญญประกาศเดียวที่ยกมาตอนนี้ ผู้นิพนธ์สองท่านเอามาจากเรื่อง "สงครามกลางเมืองในฝรั่งเศส" ของมาร์กซ์.

สรุปแล้ว มาร์กซ์และเองเกลส์เห็นว่าบทเรียนพื้นฐานและสำคัญนี้ของคอมมูนปารีสมีความหมายสำคัญอย่างยิ่ง ฉะนั้นท่านทั้งสองจึงเพิ่มข้อนี้ลงไปใน "แถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์" โดยถือเป็นการแก้ไขที่สำคัญ.

ที่น่าสังเกตอย่างยิ่งก็คือ การแก้ไขที่สำคัญตอนนี้ถูกพวกลัทธิฉวยโอกาสบิดเบือนเสีย. บางทีผู้อ่าน "แถลงการณ์พรรคคอม–

---

16 คำนำฉบับภาษาเยอรมันปี 1872 ของ "แถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์" ของมาร์กซ์และเองเกลส์

มิวนิสต์'' ราว 9 ใน 10 กระทั่ง 90 ใน 100 ไม่เข้าใจความหมายของการแก้ไขนี้. เราจะกล่าวถึงการบิดเบือนนี้ให้ละเอียดขึ้นอีกในตอนที่จัดไว้โดยเฉพาะ. ณ ที่นี้เพียงแค่จำเป็นต้องชี้ให้เห็นว่า กำลังมีการเผยแพร่ "ความเข้าใจ" อันสามานย์อย่างหนึ่งในคำพูดอันโด่งดังของมาร์กซ์ที่เราได้ยกมาข้างต้นว่า ในที่นี้มาร์กซ์เน้นถึงความคิดแห่งการพัฒนาไปช้า ๆ ไม่สนับสนุนการยึดอำนาจรัฐ และอื่น ๆ.

ตามความจริงแล้ว *ตรงกันข้ามทีเดียว.* ความหมายของมาร์กซ์นั้นว่า ชนชั้นกรรมกรต้อง*ทำลาย บดขยี้* "กลไกรัฐสำเร็จรูป" ไม่ใช่ยึดกลไกนี้มาอย่างง่าย ๆ เท่านั้น,

ในวันที่ 12 เมษายน 1871 ขณะที่คอมมูนปารีสดำรงอยู่ มาร์กซ์ได้เขียนไว้ในจดหมายถึงคูเกลมานว่า;

..."ถ้าคุณอ่านบทสุดท้ายใน "The Eighteenth Brumaire" ของผมคุณจะเห็นได้ว่า ผมเห็นว่าความพยายามครั้งต่อไปของการปฏิวัติฝรั่งเศสไม่ควรเปลี่ยนกลไก ขุนนางและ การ ทหาร จากมือของคนบางคนไปสู่มือของคนอื่ก บาง คน เหมือน เมื่อ ก่อนอีกแล้วแต่ต้อง*บดขยี้*มัน"* "นี่แหละคือเงื่อนไขชี้ขาดเบื้องแรกของการปฏิวัติของประชาชนครั้งใดก็ตาม บนภาคพื้นยุโรป, นี่แหละความพยายาม

---

*ตรงนี้ มาร์กซ์เป็นผู้เน้นเอง

ของบรรดาสหายในปารีสที่อาจหาญของเรา"[17] ("ชุมนุมจดหมายของมาร์กซ์ถึง "คูเกลมาน" ได้พิมพ์เป็นฉบับภาษารัสเซียอย่างน้อย 2 ครั้ง และในจำนวนนี้มีอยู่ฉบับหนึ่งซึ่งข้าพเจ้าได้ตรวจแก้อนุมัติและเขียนคำนำ)

คำว่า "บดขยี้กลไกรัฐขุนนางและการทหาร" ได้แสดงให้เห็นโดยย่อถึงบทเรียนที่สำคัญของลัทธิมาร์กซ์เกี่ยวกับปัญหาภาระหน้าที่ของชนชั้นกรรมาชีพในการปฏิวัติที่มีต่อรัฐ. และบทเรียนนี้เองไม่เพียงแต่ถูก "การตีความ" ลัทธิมาร์กซ์ของลัทธิเคาท์สกี้ที่แพร่อยู่ในปัจจุบันลืมเสียอย่างหมดสิ้นเท่านั้น หากยังถูกมันบิดเบือนอย่างบังอาจอีกด้วย !

เกี่ยวกับส่วนที่เกี่ยวข้องของมาร์กซ์ที่เสนอไว้ใน "The Eighteenth Brumaire" นั้นข้างต้นเราได้ยกมาอ้างทั้งหมดแล้ว.

ในคำกล่าวตอนนี้ของมาร์กซ์ที่ยกมาอ้างข้างต้นนั้นมีอยู่ 2 จุดที่ควรชี้ออกมาเป็นพิเศษ. ประการที่ 1 ท่านจำกัดคำสรุปของท่านไว้เพียงบนภาคพื้นยุโรปเท่านั้น. อันนี้เป็นที่เข้าใจได้ในปี 1871 ซึ่งเวลานั้นอังกฤษยังคงเป็นแบบฉบับของประเทศทุนนิยมล้วนๆ ยังไม่มีระบอบขุนศึก และในระดับที่มากพอดูยังไม่มีระบอบขุนนาง. ฉะนั้นมาร์กซ์จึงยกเว้นอังกฤษ เพราะว่าเวลานั้นการปฏิวัติ กระทั่งการปฏิวัติของประชาชนในอังกฤษคาดคิดกันว่ามีความเป็นไปได้และ

---

17 "ยุคใหม่" เล่มที่ 1 ของเล่มปีที่ 20 ปี 1901—2 หน้า 709

เคยมีความเป็นไปได้โดยไม่เอาการทำลาย "กลไกรัฐสำเร็จรูป" เป็นเงื่อนไขชี้ขาดเบื้องแรก.

ปัจจุบันนี้เมื่อมาถึงปี 1917 ในสมัยมหาสงครามจักรพรรดินิยมครั้งแรก การกล่าวที่จำกัดเช่นนี้ของมาร์กซ์ไม่เหมาะสมเสียแล้ว. อังกฤษและอเมริกา ตัวแทนที่ใหญ่ที่สุดและสุดท้ายทั่วโลก 2 ประเทศนี้ของ "ระบอบเสรี" แองโกลแซกซอน (กล่าวในแง่ที่ไม่เคยมีระบอบขุนศึกและระบอบขุนนาง) ได้จมลงอย่างสิ้นเชิงในปลักคาวเลือดอันโสโครกแบบยุโรปทั่ว ๆ ไปที่ใช้องค์กรขุนนางและการทหารควบคุมทุกสิ่งทุกอย่างและปราบปรามทุกสิ่งทุกอย่าง เวลานี้ไม่ว่าในอังกฤษหรืออเมริกาล้วนต้องถือเอาการ*บดขยี้ ทำลาย* "กลไกรัฐสำเร็จรูป" (ในระหว่างปี 1914–1917 สองประเทศนี้ได้บรรลุถึงระดับสมบูรณ์ "แบบยุโรป" อย่างจักรวรรดินิยมทั่วไป) เป็น "เงื่อนไขชี้ขาดเบื้องแรกของการปฏิวัติประชาชนที่แท้จริงใด ๆ."

ประการที่ 2 ที่มาร์กซ์กล่าวว่าการทำลายกลไกรัฐขุนนางและการทหารเป็น "เงื่อนไขชี้ขาดเบื้องแรกของการปฏิวัติ*ประชาชน*ที่แท้จริงใด ๆ" อันเป็นความเห็นที่ลึกซึ้งยิ่งนี้ควรสนใจเป็นพิเศษ, ดูเหมือนแปลกมากที่จินตภาพการปฏิวัติของ "ประชาชน" นี้ออกมาจากปากมาร์กซ์ พวกเพลคฮานอฟและพวกเมนเชวิคในรัสเซีย

พวกสานุศิษย์ของสตรูฟที่ตั้งตัวเป็นนักลัทธิมาร์กซ์กล่าวค้านเป็นการ "พูดพลาดไป". พวกเขาบิดเบือนลัทธิมาร์กซ์เป็นเสรีนิยมที่น่าเวทนาอย่างยิ่ง ในทรรศนะของพวกเขาเห็นว่า นอกจากความเป็นปฏิปักษ์ระหว่างการปฏิวัติชนชั้นนายทุนกับการปฏิวัติ ชน ชั้น กรรมา ชีพ แล้วไม่มีอะไรอีก และพวกเขาเข้าใจความเป็นปฏิปักษ์นี้อย่างตายตัวเหลือเกิน.

ถ้าเราเอาการปฏิวัติในศตวรรษที่ 20 มาเป็นตัวอย่างแล้ว ไม่ว่าการปฏิวัติโปรตุเกสหรือการปฏิวัติตุรกีก็ดี แน่นอนล้วนควรนับว่าเป็นการปฏิวัติชนชั้นนายทุน, แต่ไม่ว่าอันแรกหรืออันหลังล้วนไม่ใช่การปฏิวัติของ "ประชาชน" เพราะว่ามวลประชาชน ประชาชนส่วนข้างมากไม่ได้ต่อสู้อย่างเอาการเอางานและอย่าง อิสระเพื่อความเรียกร้องทางเศรษฐกิจและทางการเมืองของตน. ตรงกันข้ามการปฏิวัติชนชั้นนายทุนรัสเซียปี 1905-1907 ถึงแม้ว่าไม่ได้รับผลสำเร็จอัน "รุ่งโรจน์" เหมือนอย่างการปฏิวัติโปรตุเกสและการปฏิวัติตุรกีได้รับในบางเวลาก็ตาม แต่มันเป็นการปฏิวัติ "ของประชาชนที่แท้จริง" ครั้งหนึ่งอย่างไม่ต้องสงสัย เพราะว่ามวลประชาชน ประชาชนส่วนข้างมาก "ชั้นชนต่ำ" สุดของสังคมที่ถูกกดขี่และขูดรีดล้วนได้ยืนขึ้นด้วยตนเอง ได้ประทับตราของตนลงบนกระบวนการปฏิวัติทั้ง

หมดกล่าวคือ เสนอความเรียกร้องต้อง*ของตน ตนเอง* ใช้ความพยายามที่จะสร้างสังคมใหม่ตามแบบ วิธีของตนขึ้นแทน สังคมเก่าที่กำลังถูกทำลาย.

ในปี 1871 บนภาคพื้นยุโรปไม่มีประเทศใดที่มีชนชั้นกรรมาชีพเป็นส่วนข้างมากของประชาชน. ในเวลานั้นมีแต่การปฏิวัติที่รวมทั้งชนชั้นกรรมาชีพและชาวนาเท่านั้น จึง จะ เป็น การ ปฏิวัติของ "ประชาชน" ที่ดึงดูดส่วนข้างมากที่แท้จริงเข้าสู่การเคลื่อนไหว, "ประชาชน" ในเวลานั้นประกอบด้วยสองชนชั้นนี้. ชนชั้นนี้รวมกันเข้าก็เพราะ "กลไกรัฐขุนนางและการทหาร" กดขี่ บีบคั้น และขูดรีด. *บดขยี้*กลไกนี้ พังทลายกลไกนี้–นี่คือผลประโยชน์อันแท้จริงของ "ประชาชน" ส่วนข้างมากของประชาชน ซึ่งก็คือกรรมกรและส่วนข้างมากของชาวนา นี่คือ "เงื่อนไขชี้ขาดเบื้องแรก" ของพันธมิตรเสรีระหว่างชาวนายากจนกับชนกรรมาชีพ และปราศจากพันธมิตรนี้ ประชาธิปไตยก็ไม่มั่นคง การดัดแปลงทางสังคมนิยมก็เป็นไปไม่ได้.

เป็นที่ทราบกันแล้วว่า คอมมูนปารีสเคยบุกเบิกทางเพื่อให้พันธมิตรนี้ประจักษ์เป็นจริงขึ้น แต่เนื่องจากสาเหตุภายในและภายนอกมากมาย จึงไม่บรรลุจุดมุ่งหมาย.

ฉะนั้นขณะที่มาร์กซ์กล่าวถึง "การปฏิวัติของประชาชนที่แท้จริง" จึงได้คาดคะเนถึงส่วนเปรียบเทียบทางชนชั้นในทางเป็นจริงในประเทศส่วนข้างมากบนภาคพื้นยุโรปในปี 1871 แน่นอนท่านไม่ได้ลืมลักษณะพิเศษของชนชั้นนายทุนน้อยเลยแม้แต่นิดเดียว (ท่านกล่าวถึงลักษณะพิเศษเหล่านี้มากและบ่อยครั้ง). อีกด้านหนึ่งท่านก็ชี้ว่า "บดขยี้" กลไกรัฐเป็นความเรียกร้องต้องการโดยผลประโยชน์สองฝ่ายทั้งของกรรมกรและชาวนา ความเรียกร้องต้องการนี้ทำให้พวกเขารวมกันเข้าทำให้พวกเขา เสนอ ภาระหน้า ที่ ร่วม กันต่อหน้าพวกเขาในการขจัด "กาฝาก" และเอาสิ่งใหม่มาแทนมัน.

เอาอะไรมาแทนมันแน่ ?

2. เอาอะไรมาแทนกลไกรัฐที่ถูกบดขยี้

ในปี 1847 คำตอบของมาร์กซ์สำหรับปัญหานี้ใน "แถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์" ยังคงเป็นนามธรรมมาก กล่าวให้ตรงยิ่งขึ้นก็คือ ชี้ภาระหน้าที่นี้ออกมาเท่านั้น แต่ไม่ได้ชี้วิธีในการแก้ภาระหน้าที่นี้. คำตอบที่ให้ไว้ใน "แถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์" คือ เอา "ชนชั้นกรรมาชีพที่จัดตั้งขึ้นเป็นชนชั้นปกครอง" มาแทน เอา "การช่วงชิงประชาธิปไตย" มาแทน,

เกี่ยวกับปัญหาที่ว่า ชนชั้นกรรมาชีพจัดตั้งขึ้นเป็นชนชั้นปกครองจะใช้รูปแบบที่เป็นรูปธรรมอย่างไร ทำอย่างไรจึงจะจัดตั้ง

ให้สอดคล้องกับ "การช่วงชิงประชาธิปไตย" ได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด และอย่างสิ้นเชิงที่สุดนั้น มาร์กซ์มิได้ตกอยู่ในความเพ้อฝัน แต่รอคอยคำตอบจาก*ความจัดเจน*ของการเคลื่อนไหวมวลชน.

มาร์กซ์ได้วิเคราะห์ความจัดเจนของคอมมูน (ถึงแม้ความจัดเจนจะน้อยมาก) อย่งงละเอียดยิ่งไว้ในหนังสือของท่านเรื่อง "สงครามกลางเมืองในฝรั่งเศส" เราจะคัดเอาตอนที่สำคัญที่สุดมาดังต่อไปนี้:

"อำนาจรัฐที่รวมอำนาจอยู่ที่ศูนย์กลางและองค์กรของมันที่กระจายอยู่ตามที่ต่าง ๆ อันได้แก่ กองทัพประจำ ตำรวจ ขุนนางพระและผู้พิพากษา" ซึ่งกำเนิดขึ้นในสมัยกลาง ได้พัฒนาขึ้นในศตวรรษที่ 19. พร้อมกับการขยายตัวของความเป็นปฏิปักษ์ทางชนชั้นระหว่างทุนกับแรงงาน "อำนาจรัฐก็ยิ่งมีลักษณะอำนาจสังคมที่กดขี่แรงงานมากขึ้นทุกที ยิ่งมีลักษณะกลไกการปกครองของชนชั้นมากขึ้นทุกที. ภายหลังการปฏิวัติทุกครั้งที่แสดงความก้าวหน้าที่แน่นอนของการต่อสู้ทางชนชั้น ลักษณะกดขี่ล้วน ๆ ของอำนาจรัฐเผยออกมาเด่นชัดขึ้นทุกที." ภายหลังการปฏิวัติปี 1848–1949 อำนาจรัฐได้กลายเป็น "อาวุธลักษณะทั่วประเทศที่ทุนทำการรบกับแรงงาน" จักรวรรดิที่ 2 ได้กำหนดสภาพเช่นนี้ให้คงตัว.

"คอมมูนเป็นสิ่งที่เป็นปฏิปักษ์โดยตรงกับจักรวรรดิ" "คอมมูนนั้นเป็น" "รูปแบบที่แน่นอนของสาธารณรัฐนี้" ที่ไม่เพียงแต่ควรทำลายรูปแบบราชาธิปไตย ของ การ ปกครอง ทาง ชนชั้น เท่า นั้น หากควรทำลายรัฐการปกครองทางชนชั้นด้วย"....

รูปแบบ "ที่แน่นอน" นี้ของสาธารณรัฐสังคมนิยมชนชั้นกรรมาชีพเป็นอย่างไร ? รัฐที่คอมมูนเริ่มสร้างเป็นอย่างไร ?

...."**รัฐบัญญัติฉบับแรกของคอมมูนคือยกเลิกกองทัพประจำและเอาประชาชนที่ติดอาวุธมาแทน**"....

ในหลักนโยบายของพรรคการเมือง ทั้งปวงที่เรียกตัวเองว่าพรรคสังคมนิยมในปัจจุบันล้วนมีความเรียกร้องต้องการนี้: แต่หลักนโยบายของพรรคเหล่านั้นมีคุณค่าที่แท้จริงอย่างไร จะเห็นได้อย่างชัดแจ้งที่สุดจากพฤติกรรมของชาวพรรคสังคมปฏิวัติและ พวกเมนเชวิคของเรา ซึ่งในทางเป็นจริงแล้ว ภายหลังการปฏิวัติวันที่ 27 กุมภาพันธ์ ได้ปฏิเสธที่จะดำเนินตามความเรียกร้องต้องการนี้พอดี !

...."คอมมูนประกอบขึ้นด้วยผู้แทนของนครที่เลือกตั้งโดยการเลือกตั้งทั่วไปของเขตต่าง ๆ ในปารีส, ผู้แทนเหล่านี้รับผิดชอบต่อประชาชนผู้เลือกตั้ง และอาจถอดถอนได้ทุกเมื่อ ส่วนมากของผู้แทนเหล่านี้ย่อมเป็นธรรมดาที่เป็นกรรมกรหรือ ตัว แทน ของชนชั้นกรรมกรอันเป็นที่ยอมรับกัน"........

...."ตำรวจในฐานะที่เป็นเครื่องมือของรัฐบาลแห่งรัฐตลอดมาสูญสิ้นอำนาจหน้าที่ทางการเมืองทั้งหมดทันที และเปลี่ยนเป็นองค์กรรับผิดชอบที่อาจถอดถอนได้ทุกเมื่อ .... ขุนนางในแผนกบริหารอื่น ๆ ทั้งหมดก็เช่นเดียวกัน....เจ้าหน้าที่สาธารณะทั้งหมดตั้งแต่ชั้นบนถึงชั้นล่างควรรับเบี้ยเลี้ยงเท่ากับ*ค่าแรงของกรรมกร.* อภิสิทธิ์ทั้งปวงที่ขุนนางชั้นสูงของรัฐได้รับ และค่าใช้จ่ายในการทำงานที่จ่ายให้แก่พวกเขา ล้วนสูญสิ้นไปพร้อมกับการสูญสิ้นไปของขุนนางเหล่านี้ ....หลังจากคอมมูนยกเลิกกองทัพประจำการและตำรวจ อันเป็นเครื่องมือของมหาอำนาจทางวัตถุของรัฐบาลเก่าแล้ว ก็ลงมือทำลายเครื่องมือการกดขี่ทางจิตใจ คืออิทธิพลของพระ....ผู้พิพากษาสูญเสียความอิสระที่มีแต่ภายนอกของเขาไป .... ต่อแต่นี้ไปพวกเขาควรได้รับการเลือกตั้งโดยเปิดเผย รับผิดชอบต่อประชาชนผู้เลือกตั้ง และถอดถอนได้"....[18]

จากนี้จะเห็นได้ว่า สิ่งที่คอมมูนเอามาแทนกลไกรัฐที่ถูกบดขยี้นั้น ดูเหมือน "เพียงแต่" ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น อันได้แก่: ยกเลิกกองทัพประจำการ เจ้าหน้าที่ทั้งหมดดำเนินระบอบเลือกตั้งและระบอบถอดถอนอย่างทั่วหน้า. แต่ความจริงแล้ว "เพียงแต่" สิ่งนี้ หมายถึงการเข้าแทนที่อันใหญ่หลวง นั่นคือ เอาองค์

---

18 "ดูสงครามกลางเมืองในฝรั่งเศส" ของมาร์กซ์

กรที่ต่างกันอย่างถึงรากบางอย่างมาแทนองค์กรอีกบางอย่าง. ในที่นี้เห็นได้เป็นอย่างดีถึงตัวอย่างจริงของ "ปริมาณเปลี่ยนไปสู่คุณภาพ" อันได้แก่ประชาธิปไตยที่ดำเนินได้สมบูรณ์ที่สุดและอย่างสิ้นเชิงที่สุดดังที่สามารถคาดคิดกันโดยทั่วไป เปลี่ยนจากประชาธิปไตยชนชั้นนายทุนมาเป็นประชาธิปไตยชนชั้นกรรมาชีพ กล่าวคือ (พลังพิเศษสำหรับปราบปรามชนชั้นที่แน่นอน) กลายเป็นสิ่งที่ไม่ใช่รัฐดังเดิมอีกแล้ว.

การปราบปรามชนชั้นนายทุนและการต่อต้านของชนชั้นนี้ยังคงเป็นความจำเป็น.นี่เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับคอมมูน สาเหตุประการหนึ่งของความพ่ายแพ้ของคอมมูนก็คือทำในด้านนี้ไม่เด็ดเดี่ยวพอ. แต่องค์กรที่ดำเนินการปราบปรามในที่นี้เป็นส่วนข้างมากของประชากร ตรงกันข้ามอย่างสิ้นเชิงกับสภาพในสมัยระบอบทาสระบอบทาสกสิกร ระบอบทาสรับจ้างในอดีต, ในเมื่อส่วนข้างมากของประชาชน*เอง*เป็นผู้ปราบปรามผู้ที่กดขี่ตน "พลังพิเศษ" สำหรับปราบปรามก็*ไม่จำเป็นอีกแล้ว* ! ในความหมายนี้แหละที่รัฐเริ่มสูญสลาย. ส่วนข้างมากของประชาชนอาจไม่เอาองค์กรพิเศษของคนส่วนน้อยที่มีอภิสิทธิ์ (ขุนนางที่มีอภิสิทธิ์ นายทหารของกองทัพประจำ) ก็ได้ โดยตนเองดำเนินงานเหล่านี้โดยตรง และการใช้อำนาจหน้าที่ของอำนาจรัฐยิ่งเป็นแบบปวงชน อำนาจรัฐนี้ก็ยิ่งไม่จำเป็น.

ที่น่าสนใจเป็นพิเศษในด้านนี้คือมาตรการที่คอมมูนใช้ซึ่งมาร์กซ์ได้ชี้เน้นคือ: ยกเลิกค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติราชการทั้งหมดและอภิสิทธิ์ทางการเงินทั้งหมดที่จ่ายให้แก่ขุนนาง ลดเงินเดือนของพนักงาน*ทั้งหมด***ของรัฐลงถึงระดับ"*ค่าแรงของกรรมกร*"**. ในที่นี้แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดที่สุดถึงการเปลี่ยนคือ; เปลี่ยนจากประชาธิปไตยชนชั้นนายทุน เป็น ประ ชา ธิป ไตย ชน ชั้นกรรมาชีพ เปลี่ยนจากประชาธิปไตยของผู้กดขี่เป็นประชาธิปไตยของชนชั้นถูกกดขี่ เปลี่ยนจากรัฐในฐานะที่เป็น"พลังพิเศษ"สำหรับปราบปรามชนชั้นที่แน่นอนเป็นส่วนข้างมาก ของ ประ ชา ชนกรรม กร ชาวนาปราบปรามผู้กดขี่ด้วย*พลังร่วมกัน*, ในข้อที่เด่นเป็นพิเศษนี้เองและอาจจะเป็นข้อที่สำคัญที่สุดของปัญหารัฐ ผู้คนลืมคำสอนของมาร์กซ์เสียหมดเกลี้ยง! ในการอธิบายที่แพร่หลายทั่วไป (การอธิบายเช่นนี้นับไม่ถ้วน) ไม่เอ่ยถึงข้อนี้ ถือข้อนี้เป็น "สิ่งอ่อนหัด" ที่ล้าสมัยเสียแล้ว ไม่เอ่ยถึงมัน "ตามเคย" เหมือนกับหลังจากคริสตศาสนาได้เป็นศาสนาของรัฐแล้ว ชาวคริสต์ก็ถือว่าคริสตศาสนาบุพกาลที่มีเจตนารมณ์ปฏิวัติและประชาธิปไตยอยู่บ้างนั้นเป็น "สิ่งที่อ่อนหัด" และลืมมันเสีย.

การลดเงินเดือนของขุนนางชั้นสูงของรัฐดูเหมือนเป็น "แต่เพียง" ความเรียกร้องการของระบอบประชาธิปไตยบุพกาลที่อ่อน

หัด. เอดวัด เบินสไตน์ คนหนึ่งในบรรดา "ผู้สร้าง" ลัทธิฉวยโอกาสสมัยใหม่ อดีตชาวพรรคสังคมประชาธิปไตยเดินซ้ำรอยการกระทำที่สามานย์ของชนชั้นนายทุนที่หัวเราะเยาะระบอบประชาธิปไตย "บุพกาล". เขาก็เช่นเดียวกับพวกลัทธิฉวยโอกาสทั้งปวงและพวกเคาท์สกี้ในปัจจุบัน คือไม่เข้าใจเลยว่า; **ประการที่ 1 การผ่านจากทุนนิยมไปสู่สังคมนิยมเป็นไปได้โดยปราศจาก "การฟื้น" สู่ระบอบประชาธิปไตย "บุพกาล" ในระดับหนึ่ง** (ถ้าไม่ทำเช่นนี้ จะสามารถผ่านไปสู่การให้ประชาชนส่วนข้างมากและประชาชนทั้งมวลใช้อำนาจหน้าที่ของรัฐอย่างไร ?): **ประการที่ 2 "ระบอบประชาธิปไตยบุพกาล" ที่มีทุนนิยมและวัฒนธรรมทุนนิยมเป็นรากฐานไม่เหมือนกับระบอบประชาธิปไตยบุพกาลในสมัยบุพกาลและสมัยก่อนทุนนิยม.** วัฒนธรรมทุนนิยม*ได้สร้าง*การผลิตขนาดใหญ่ โรงงาน ทางรถไฟ การไปรษณีย์ โทรศัพท์ เป็นต้น *บนรากฐานนี้*ส่วนมากที่สุดของหน้าที่ของ "อำนาจรัฐ" เก่าได้กลายเป็นแบบง่าย ๆ อย่างยิ่ง สามารถย่นย่อลงเป็นระเบียบที่ง่าย ๆ เหลือเกินอันได้แก่ลงทะเบียนกรอกเอกสารตรวจสอบซึ่งผู้รู้หนังสือทุกคนสามารถปฏิบัติหน้าที่เหล่านี้ได้ทีเดียว การปฏิบัติหน้าที่เหล่านี้จำเป็นต้องจ่ายแต่เพียง "ค่าแรงของกรรมกร" ธรรมดา

เท่านั้น ทั้งอาจ (และควร) ขจัดเศษเดนของระบอบอภิสิทธิ์และ "ระบอบขุนนางหัวหน้า" ให้หมดสิ้น.

สำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ทั้งปวงโดยไม่ยกเว้น ดำเนินระบอบเลือกตั้งอย่างทั่วหน้าและถอดถอน*ได้ทุกเมื่อ* ลดเงินเดือนของพวกเขาลงถึงระดับ "ค่าแรงของกรรมกรธรรมดา" มาตรการประชาธิปไตยที่ง่ายและแจ่มแจ้งในตัวเองเหล่านี้สามารถประสานผลประโยชน์ของกรรมกรและชาวนาส่วนข้างมากเข้า ด้วย กัน อย่าง สมบูรณ์ ขณะเดียวกันก็จะกลายเป็นสะพานในการ ผ่าน จาก ทุน นิยม สู่ สังคมนิยม. มาตรการเหล่านี้เกี่ยวพันถึงการดัดแปลงรัฐ ซึ่งก็คือการดัดแปลงทางการเมืองล้วน ๆ ของสังคม แต่มาตรการเหล่านี้จะปรากฏความหมายทั้งหมดออกมาก็ต่อเมื่อประสานกับมาตรการ "ริดรอนผู้ริดรอน" ที่กำลังดำเนินอยู่หรือที่กำลังเตรียมจะดำเนิน ซึ่งก็คือประสานกับมาตรการที่เปลี่ยนระบอบกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลแบบทุนนิยมในปัจจัยการผลิตเป็นระบอบกรรมสิทธิ์ส่วนสาธารณะเท่านั้น

มาร์กซ์เขียนไว้ว่า "*คอมมูนได้ทำให้คำขวัญรัฐบาลราคาถูกซึ่งการปฏิวัติชนชั้นนายทุนทั้งหมดเสนอกันนั้น ประจักษ์ เป็น จริงขึ้น โดยได้ยกเลิกค่าใช้จ่ายรายใหญ่ที่สุด 2 รายคือกองทัพและขุนนาง.*"

ชาวนาก็เช่นเดียวกับชั้นชนอื่น ๆ ของชนชั้นนายทุนน้อย ในหมู่พวกเขามีส่วนน้อยที่สุดเท่านั้นที่สามารถ "ไต่เต้าขึ้นไป" สามารถ "มีหน้ามีตา" (กล่าวในความหมายของชนชั้นนายทุน) คือ กลายเป็นคนมั่งมี นายทุนหรือขุนนางที่ชีวิตความเป็นอยู่มั่งคั่งและมีอภิสิทธิ์. ในประเทศทุนนิยมที่มีชาวนาประเทศใดก็ตาม (ประเทศทุนนิยมเช่นนี้เป็นส่วนมาก) ชาวนาส่วนมากที่สุดถูกรัฐบาลกดขี่ ปรารถนาที่จะโค่นรัฐบาลเช่นนี้และปรารถนาที่จะได้รัฐบาล "ราคาถูก" ความเรียกร้องต้องการนี้จะปรากฏเป็นจริงขึ้นได้ก็โดยชนชั้นกรรมาชีพเท่านั้น และเมื่อชนชั้นกรรมาชีพบรรลุซึ่งความเรียกร้องต้องการนี้ก็เป็นการก้าวไปสู่การดัดแปลงทางสังคมนิยมของรัฐก้าวหนึ่ง.

๓. การยกเลิกระบอบสภา

มาร์กซ์เขียนว่า "*คอมมูนไม่ควรเป็นองค์กรแบบสภา แต่ควรเป็นองค์กรทำงานที่ทำงานนิติบัญญัติและบริหารพร้อมกันไปด้วย*

...."ระบอบเลือกตั้งทั่วไปไม่ใช่เพื่อตกลง 3 ปีครั้งหรือ 6 ปีครั้งว่าให้ใครในชนชั้นปกครองเป็นผู้แทนและปราบปราม (Ver-Und Lertreten) ประชาชนในสภา แต่ควรรับใช้ประชาชนที่จัดตั้งอยู่ในคอมมูน ให้พวกเขาสามารถหากรรมกร หัวหน้างานและสมุห์บัญชีให้แก่วิสาหกิจของตนเช่นเดียวกับสิทธิทางการเลือกของส่วนบุคคลเพื่อรับใช้เจ้าของโรงงานใดโรงงานหนึ่งด้วยจุดประสงค์เดียวกัน.

เนื่องจากลัทธิสังคม-คลั่งชาติและลัทธิฉวยโอกาสได้อยู่ในฐานะครอบงำ การวิจารณ์ที่เด่นต่อระบอบสภาที่ได้ทำเมื่อปี 1871 นี้ ปัจจุบันก็ได้กลายเป็น "คำที่ถูกลืมเสียแล้ว" ในลัทธิมาร์กซ์. พวกที่ถือเอารัฐมนตรีและสมาชิกสภาเป็นอาชีพ ผู้ทรยศต่อชนชั้นกรรมาชีพและพวกสังคมนิยมที่ "เอาแต่การปฏิบัติ" ในทุกวันนี้ ยกเรื่องการวิจารณ์ระบอบสภาไปให้พวกอนาธิปไตยเป็นผู้ทำ และโดยยึดถือเหตุผลนี้ก็ประกาศเป็นตุเป็นตะว่า การวิจารณ์ใด ๆ ต่อระบอบสภาล้วนเป็น "ลัทธิอนาธิปไตย"! มิน่าเล่า ชนชั้นกรรมาชีพในประเทศระบอบสภาที่ "ก้าวหน้า" พอเห็น "พวกสังคมนิยม" เช่นชเดอมาน เดวิดส์ เลจิน เซมบา เรนอเดล เฮนเดอสัน วานเดอเวลเด สตอนนิงกส์ บรานติงบิสโซลาติสกับพวกก็เกิดความเกลียดชังขึ้นมาทันที และเห็นอกเห็นใจลัทธิอนาธิปไตย-สมาคมอาชีพเพิ่มขึ้นทุกที ทั้ง ๆ ที่ลัทธิอนาธิปไตย-สมาคมอาชีพเป็นพี่น้องฝาแฝดของลัทธิฉวยโอกาส.

แต่มาร์กซ์ไม่เคยถือว่าวิภาษวิธีที่ปฏิวัติเป็นคำพูดลม ๆแล้งๆ ตามสมัยนิยมหรือถ้อยคำที่เพราะพริ้งเหมือนอย่างเพลคฮานอฟเคาท์-สกี้และคนอื่น ๆ. มาร์กซ์สันทัดในการปัดลัทธิอนาธิปไตยทิ้งไปอย่างไร้ปรานี เพราะว่ามันไม่มีความสามารถแม้แต่จะใช้ "เล้าหมู" นี้

คือสภาของชนชั้นนายทุนให้เป็นประโยชน์ โดย เฉพาะ อย่างยิ่ง เมื่อเห็นได้ชัดว่าไม่มีสถานการณ์ปฏิวัติ แต่ขณะเดียวกันมาร์กซ์ก็สันทัดในการให้การวิจารณ์แห่งชนชั้นกรรมาชีพที่ปฏิวัติแท้ต่อระบอบสภา.

การตกลงทุก ๆ 2–3 ปีต่อครั้งให้ใครในชนชั้นปกครองปราบปรามประชาชนกดขี่ประชาชนในสภา–นี่คือเนื้อ หาสาระ อันแท้จริงของระบอบสภาชนชั้นนายทุน ไม่เพียงแต่ในประเทศราชาธิปไตยที่มีรัฐธรรมนูญระบอบสภาเท่านั้นที่เป็นเช่นนี้ แม้แต่ในประเทศสาธารณรัฐที่ประชาธิปไตยที่สุดก็เป็นเช่นนี้เหมือนกัน.

แต่ถ้าเสนอปัญหารัฐ ถ้าถือว่าระบอบสภาเป็นระบอบชนิดหนึ่งของรัฐแล้ว กล่าวจากภาระหน้าที่ของชนชั้นกรรมาชีพในด้านนี้แล้ว ทางออกในการสลัดพ้นจากระบอบสภาอยู่ที่ไหน ? ทำอย่างไรจึงจะไม่เอาระบอบสภาได้ ?

เราจะต้องกล่าวซ้ำอีกว่า บทเรียนที่มาร์กซ์ได้จากการศึกษาค้นคว้าคอมมูนถูกลืมเสียหมดสิ้น จน "ชาวพรรคสังคมประชาธิปไตย" ในปัจจุบัน (โปรดอ่านว่าผู้ทรยศต่อสังคมนิยมในปัจจุบัน) ไม่เข้าใจการวิจารณ์ใด ๆ ต่อระบอบสภาเอาเสียเลย นอกจากว่าเป็นการวิจารณ์ที่เป็นลัทธิอนาธิปไตยหรือที่ปฏิกิริยา.

ทางออกในการสลัดพ้นจากระบอบสภานั้น แน่นอนมิใช่อยู่ที่ยกเลิกองค์กรผู้แทนและระบอบการเลือกตั้ง แต่อยู่ที่ทำให้องค์

กรผู้แทนเปลี่ยนจากร้านนั่งคุยกันมาเป็นองค์กร "ทำงาน". คอมมูนไม่ควรเป็นองค์กรแบบสภา แต่ควรเป็นองค์กรทำงานที่ทำงานนิติบัญญัติและบริหารพร้อมกันไปด้วย."

"ไม่ควรเป็นองค์กรแบบสภา แต่ควรเป็นองค์กรที่ทำงาน" อันนี้ตีโดนที่สำคัญของ "หมาจู" สมาชิกสภาและสภาของพรรคสังคมประชาธิปไตยในปัจจุบันพอดี! ขอให้ดูประเทศระบอบสภาประเทศใดก็ตาม ตั้งแต่อเมริกาถึงสวิตเซอร์แลนด์ ตั้งแต่ฝรั่งเศสถึงอังกฤษและนอรเวย์ ฯลฯ งานของรัฐที่แท้จริงในที่นั้นตกลงกันข้างหลังฉากและดำเนินไปโดยกระทรวง กรมและกองบัญชาการต่าง ๆ. สภามีไว้สำหรับคุยกันลม ๆ แล้ง ๆ เพื่อหลอกลวงตบตา "ประชาชนคนสามัญ" เป็นเฉพาะ. นี่เป็นความจริงทีเดียว กระทั่งในสาธารณรัฐรัสเซีย ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยชนชั้นนายทุนนี้ ก่อนที่ยังไม่ทันจะสร้างสภาที่แท้จริง โรคร้ายทั้งหมดของระบอบสภาก็ได้เผยออกมาแล้ว. พวกวีรบุรุษที่สามานย์เน่าเฟะ เช่นสโคเบเลฟและเจเรเทลีกับพวก เชอร์นอฟและอัฟคเซนทีเยฟกับพวก ได้ทำให้สภาโซเวียตกลายเป็นสภาของชนชั้นนายทุนที่เลวทรามที่สุด ทำให้มันกลายเป็นร้านนั่งคุยกัน. ในสภาโซเวียตบรรดาท่านรัฐมนตรี "สังคมนิยม" ใช้คำพูดลม ๆ แล้ง ๆ และมติมาหลอกลวงตบตาชาวนาที่เชื่อ

ง่าย. ในรัฐบาลก็เปลี่ยนตัวแสดงกันมิได้หยุด ด้านหนึ่งเพื่อให้ชาวพรรคสังคมปฏิวัติและเมนเชวิคมากยิ่งขึ้นหมุนเวียนกันชิม "รสหวาน" ของตำแหน่งสูงและเงินดี อีกด้านหนึ่งเพื่อ "บิดเบนสายตา" ของประชาชน. แต่งานของ "รัฐ" นั้นทำในกรมกองและกองบัญชาการ !

หนังสือพิมพ์ Dyelo Naroda (ภารกิจของประชาชน) ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์องค์กรของ "พรรคสังคมปฏิวัติ" ที่กุมอำนาจเมื่อไม่นานมานี้ได้ยอมรับในบทนำบทหนึ่งด้วยน้ำเสียงที่ตรงอย่างไม่อาจเปรียบได้ของบุคคลใดใน "สังคมที่ดี" ที่ "ทุกคน" ถือเอาโสเภณีการเมืองเป็นอาชีพ แม้กระทั่งในกระทรวงต่าง ๆ ที่รับผิดชอบสำคัญโดย "พรรคสังคมนิยม" (ขออภัยที่ข้าพเจ้าใช้คำนี้ !) องค์กรขุนนางทั้งองค์กร โดยความจริงแล้วคงเดิม ใช้อำนาจหน้าที่เหมือนอย่างเก่า และใช้การเฉื่อยงานต่อการสร้างสรรค์ที่ปฏิวัติ "อย่างเสรี" เต็มที่ ! ถึงแม้ว่าไม่มีการสารภาพเช่นนี้ ประวัติจริงของการที่ชาวพรรคสังคมปฏิวัติ และ พวก เมนเชวิค เข้าร่วม รัฐบาลก็พิสูจน์ให้เห็นข้อนี้แล้วไม่ใช่หรือ ? ในที่นี้ที่น่าสังเกตก็เพียงแต่นายเชอร์นอฟ รูซานอฟ เจนจินอฟและบรรณาธิการคนอื่น ๆ ของ "หนังสือพิมพ์ภารกิจของประชาชน" ซึ่งอยู่ในคณะรัฐบาลร่วมกับพรรครัฐ

ธรรมนูญประชาธิปไตยนั้นช่างไม่รู้จักอาย ถึงกับพูดต่อหน้าธารกำนัลอย่างหน้าเฉยตาเฉยว่า ในกระทรวงต่าง ๆ "ของพวกเขา" ทุกสิ่งทุกอย่างคงเดิม !! ถ้อยคำปฏิวัติและประชาธิปไตยเอามาหลอกลวงตบตาคนบ้านนอก ท่วงทำนองอืดอาดยืดยาดของที่ทำการลัทธิขุนนางก็เพื่อให้ "เป็นที่พอใจ" ของนายทุน นี่แหละคือ*เนื้อแท้*ของรัฐบาลรวม "ที่ซื่อสัตย์".

ในองค์กรสภาซึ่งคอมมูนใช้ มา แทนการโกงกินและความเหลวแหลกของสังคมชนชั้นนายทุนนั้น เสรีภาพในการออกความคิดเห็นและการอภิปรายจะไม่กลายเป็นความหลอกลวง เพราะว่าสมาชิกสภาต้องทำงานด้วยตนเอง ปฏิบัติตามกฎหมายที่ตนผ่านด้วยตนเอง ตรวจสอบผลการปฏิบัติในชีวิตที่เป็นจริงด้วยตนเอง รับผิดชอบต่อประชาชนผู้เลือกตั้งด้วยตนเอง. องค์กรสภายังคงดำรงอยู่ แต่ทว่าระบอบสภาในฐานะที่เป็นระบอบพิเศษ ระบอบสภาในฐานะที่นิติบัญญัติกับการบริหารแยกจากกัน และบรรดาสมาชิกสภาเสวยอภิสิทธิ์นั้น ในที่นี้*ไม่ดำรงอยู่*. ถ้าไม่มีองค์กรผู้แทนแล้ว เราก็ยากที่จะคาดคิดถึงประชาธิปไตยอะไรกัน ถึงแม้ว่าจะเป็นประชาธิปไตยชนชั้นกรรมาชีพ: แต่ถ้าการวิจารณ์สังคมชนชั้นนายทุนของเราไม่เป็นการพูดลม ๆ แล้ง ๆ ถ้าความปรารถนาในการโค่นการปกครองของชนชั้นนายทุนเป็นความปรารถนาที่แท้จริงและจงใจของเรา แต่

ไม่ใช่คำพูดใน "การรณรงค์เลือกตั้ง" เพื่อหลอกเอาคะแนนเสียงจากกรรมกรอย่างพวกเมนเชวิคและชาวพรรคสังคมปฏิวัติ เชเดอมานเลจิน เซมบาและวานเดอเวลเดแล้ว เราก็อาจและ*ควร*ไม่เอาระบอบสภา.

ที่ควรสนใจเป็นอย่างยิ่งคือ: ขณะที่มาร์กซ์กล่าวถึงหน้าที่ขององค์กรขุนนาง*เหล่านั้น*ซึ่งจำเป็นทั้งสำหรับคอมมูนและ จำเป็นสำหรับประชาธิปไตยชนชั้นกรรมาชีพนั้น ท่านได้เอาไปเปรียบกับผู้รับจ้างของ "เจ้าของโรงงานใด ๆ" คือเปรียบกับวิสาหกิจทุนนิยมธรรมดาที่จ้าง "กรรมกร หัวหน้างานและสมุห์บัญชี."

มาร์กซ์มิได้ตกลงสู่ลัทธิเพ้อฝันเลยแม้แต่น้อย ท่านมิได้มีความจอมปลอมหรือความเพ้อฝันในสังคม "ใหม่". ตรงกันข้าม ท่านศึกษาค้นคว้ากระบวนการของการ*กำเนิด*สังคมใหม่*จาก* สังคมเก่ารูปการผ่านจากอันแรกมาสู่อันสู่อันหลัง ในฐานะที่เป็นกระบวนการประวัติศาสตร์ธรรมชาติ. ท่านถือเอาความจัดเจนที่เป็นจริงของการเคลื่อนไหวของมวลชนชนชั้นกรรมาชีพเป็นรากฐาน และพยายามรับเอาบทเรียนในทางปฏิบัติจากความจัดเจนดังกล่าว. ท่านศึกษาจาก "คอมมูน" เช่นเดียวกับนักคิดที่ปฏิวัติผู้ยิ่งใหญ่ทั้งปวง ไม่กลัวที่จะศึกษาความจัดเจนของการเคลื่อนไหวที่ยิ่งใหญ่ของชนชั้นที่ถูกกดขี่และไม่เคย "ดู" การเคลื่อนไหวนี้อย่างคนอวดรู้ (ดังที่เพลคฮานอฟ

ว่า "อันที่จริงไม่จำเป็นต้องจับอาวุธ" หรือดังที่เจเรเทลี่ว่า "ชนชั้นควรบังคับตัวเอง").

จะทำลายองค์กรขุนนางทุกแห่งอย่างถึงที่สุดในทันทีนั้นเป็นไปไม่ได้ เช่นนี้เป็นการเพ้อฝัน. แต่การ*บดขยี้* กลไกขุนนางเก่าในทันที เริ่มสร้างกลไกใหม่ทันทีมาค่อย ๆ ขจัดองค์กรขุนนางทั้งปวงนั้น*มิใช่*เป็นความเพ้อฝัน นี่เป็นความจัดเจนของคอมมูน นี่เป็นภาระหน้าที่โดยตรงในปัจจุบันของชนชั้นกรรมาชีพที่ปฏิวัติ.

ทุนนิยมได้ทำให้หน้าที่ขององค์กรบริหาร "รัฐ" เป็นแบบง่ายเข้า ทำให้เรามีความเป็นไปได้ที่จะทิ้ง "หน้าที่หัวหน้า" ออกไปและมอบปัญหาทั้งหมดให้แก่การจัดตั้งปวงชนชั้น กรรมาชีพ (เป็นชนชั้นปกครอง) ซึ่งจะว่าจ้าง "กรรมกร" หัวหน้างานและสมุห์บัญชี" ในนามของทั่วทั้งสังคม.

เราไม่ใช่พวกลัทธิเพ้อฝัน เราไม่ "เพ้อฝัน" เลยว่าจะไม่เอาองค์กรบริหารทั้งหมดและการขึ้นต่อทั้งหมดได้*ในทันที*: ความเพ้อฝันแบบลัทธิอนาธิปไตยที่เกิดขึ้นเนื่องจากไม่ เข้า ใจ ภาระหน้าที่ของชนชั้นกรรมาชีพเช่นนี้เข้ากันไม่ได้กับลัทธิมาร์กซ์เลย. โดยความจริง ความเพ้อฝันเช่นนี้มีแต่จะทำให้การปฏิวัติสังคมนิยมเลื่อนเวลาออกไปจนกระทั่งผู้คนเปลี่ยนแปลงไป. เรามิเป็นเช่นนั้นเราหวังที่จะให้คนในปัจจุบันนี้ดำเนินการปฏิวัติสังคมนิยม; ผู้คนใน

ปัจจุบันไม่มีการขึ้นต่อ ไม่มีการควบคุมตรวจตรา ไม่มี "หัวหน้างานและสมุห์บัญชี" นั้นไม่ได้.

แต่การขึ้นต่อที่จำเป็นนั้นคือการขึ้นต่อ กอง หน้าที่ติดอาวุธของมวลชนผู้ใช้แรงงานที่ถูกขูดรีด คือชนชั้นกรรมาชีพ. "หน้าที่หัวหน้า" ที่พิเศษของขุนนางของรัฐอาจและควรเริ่มเอาหน้าที่ง่าย ๆ ของ "หัวหน้างานและสมุห์บัญชี" มาแทนภายในวันเดียว หน้าที่เหล่านี้เวลานี้เพียงผู้ที่มีระดับชาวเมืองทั่วไปก็สามารถทำได้ และสามารถปฏิบัติได้เป็นอย่างดีด้วยการจ่าย "ค่าแรงของกรรมกร" เท่านั้น.

เรากรรมกร*เอง*จะจัดการผลิตขนาดใหญ่บนพื้นฐานของผลที่ทุนนิยมได้สร้างขึ้น จะอาศัยความจัดเจนของกรรมกรเอง สร้างวินัยเหล็กที่เคร่งครัดที่สุดที่คุ้มครองโดยอำนาจรัฐของกรรมกร จะให้ขุนนางของรัฐเป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งดำเนินงานที่เรามอบหมายให้ ให้พวกเขาเป็น "หัวหน้างานและสมุห์บัญชี" ที่มีความรับผิดชอบ ถอดถอนได้และรับเงินเดือนธรรมดา (แน่นอนยังต้องใช้เจ้าหน้าที่เทคนิคชนิดต่าง ๆ และมีระดับต่าง ๆ) นี่แหละคือการะหน้าที่ชนชั้นกรรมาชีพ*ของเรา* เมื่อการปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพบรรลุผลสำเร็จแล้วก็อาจและควร*เริ่ม*ทำจากนี้. บนรากฐานของการผลิตขนาดใหญ่ การเริ่มต้นเช่นนี้เป็นธรรมดาอยู่เองที่จะทำให้องค์กรขุนนางทั้งปวงค่อย ๆ "สูญ

สลาย" ไป ทำให้ระเบียบที่ไม่อยู่ในเครื่องหมายอัญญประกาศและที่ต่างกับระบอบทาสรับจ้างนั้นได้รับการสร้างขึ้น ภายใต้ระเบียบชนิดนี้ หน้าที่ควบคุมและตารางสถิติที่ง่ายเข้าทุกทีจะ ผลัดเปลี่ยนกันทำโดยคนทุก ๆ คน ครั้นแล้วก็จะกลายเป็นความเคยชินอย่างหนึ่ง และในที่สุดก็จะไม่เป็นหน้าที่*พิเศษ*ของชั้นชนพิเศษอีกต่อไป.

ในทศวรรษที่ 7 แห่งศตวรรษที่ 19 ชาวพรรคสังคมประชาธิปไตยเยอรมันที่ฉลาดคนหนึ่งเห็นว่า*การไปรษณีย์* อยู่ในขอบเขตเศรษฐกิจสังคมนิยม. ที่ถูกต้องอย่างยิ่ง. ปัจจุบันนี้การไปรษณีย์เป็นเศรษฐกิจอย่างหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นตามแบบองค์การจัดตั้ง ผูกขาด ทุนนิยมแห่งรัฐ, จักรพรรดินิยมค่อย ๆ ทำให้ทรัสต์ทั้งหมดกลายเป็นองค์การจัดตั้งรูปแบบนี้. ในที่นี้สิ่งที่ทับอยู่บนหัวผู้ใช้แรงงาน "หยาบ" ๆ ที่ทำงานหนักเกินควร อดอยากหิวโหยนั้นยังคงเป็นองค์กรขุนนางของชนชั้นนายทุนนั่นเอง. แต่องค์กรบริหารที่มีลักษณะสังคมในที่นี้ได้เตรียมไว้พร้อมแล้ว. เพียงแต่โค่นทุน ใช้กำปั้นเหล็กของกรรมกรที่ติดอาวุธบดขยี้การต่อต้านของผู้ขูดรีดเหล่านี้ ทำลายกลไกขุนนางของรัฐสมัยใหม่เท่านั้น เราก็จะมีองค์กรที่ปราศจาก "กาฝาก" และมีเครื่องมือเทคนิคระดับสูง องค์กรนี้ให้กรรมกรที่รวมกันเข้าเป็นผู้ใช้ด้วยตนเองได้เป็นอย่างดีทีเดียว โดยว่าจ้างเจ้าหน้าที่เทคนิค หัว

หน้างานและสมุห์บัญชีจำนวนหนึ่ง และจ่ายค่าแรงให้คนเหล่านี้*ทั้งหมด*เช่นเดียวกับค่าแรงที่จ่ายให้ขุนนางของ "รัฐ" ทั้งหมด ซึ่งเท่ากับค่าแรงของกรรมกร. นี่คือภาระหน้าที่อันเป็นรูปธรรมสอดคล้องกับความเป็นจริงและปฏิบัติได้ทันทีที่มีต่อทรัสต์ทั้งหมด การทำเช่นนี้จะทำให้ผู้ใช้แรงงานพ้นจากการถูกขูดรีด และคาดคะเนถึงสิ่งที่คอมมูนได้เริ่มปฏิบัติแล้ว (โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการสร้างรัฐ)

จัดตั้งเศรษฐกิจของชาติโดยส่วนทั้งหมดให้เหมือนกับการไปรษณีย์ ให้เจ้าหน้าที่เทคนิค หัวหน้างาน สมุห์บัญชี และพนักงานทั้งหมดรับเงินเดือนไม่สูงกว่า "ค่าแรงของกรรมกร" ให้พวกเขารับการควบคุมดูแลและรับการนำจากชนชั้นกรรมาชีพที่ติดอาวุธ นี่คือจุดหมายอันใกล้ที่สุดของเรา. รัฐเช่นนี้ รัฐที่มีพื้นฐานเศรษฐกิจเช่นนี้แหละที่เราต้องการ. เช่นนี้แหละจึงจะสามารถทำลายระบอบสภาและรักษาองค์กรผู้แทนไว้ เช่นนี้แหละจึงจะสามารถทำให้บรรดาองค์กรของชนชั้นผู้ใช้แรงงานปลอดพ้นจากการบ่อนทำลายของชนชั้นนายทุน.

4. จัดตั้งความเป็นเอกภาพของประชาชาติ

...."ในหลักใหญ่ของการจัดตั้งทั่วประเทศซึ่งคอมมูนยังไม่มีเวลาที่จะขยายมันออกไปได้นั้นกล่าวไว้อย่างชัดแจ้งว่า "คอมมูน

ควร....เป็นรูปแบบการจัดตั้งกระทั่งของหมู่บ้านที่เล็กที่สุด"...."สภาผู้แทนทั่วประเทศในปารีสก็ต้องเลือกตั้งโดยคอมมูนต่าง ๆ."

...."หน้าที่จำนวนไม่มากแต่สำคัญอย่างยิ่งซึ่งยังคงจะรักษาไว้ให้รัฐบาลกลางนั้นไม่ควรยกเลิก (การวินิจฉัยว่าควรยกเลิกนั้นเป็นการเจตนากุข่าวขึ้น) แต่ควรมอบให้พนักงานของคอมมูน คือมอบให้พนักงานที่รับผิดชอบอย่างเคร่งครัด"....

...."ความเป็นเอกภาพของประชาชาติไม่ควรยกเลิก ตรงกันข้าม ควรจัดตั้งขึ้นตามระบอบคอมมูน. ความเป็นเอกภาพของประชาชาติควรประจักษ์เป็นจริงขึ้นโดยวิธีเช่นนี้คือ ทำลายอำนาจรัฐซึ่งตั้งตนเป็นผู้แสดงออกแห่งความเป็นเอกภาพของประชาชาติ ขณะเดียวกันก็แยกตนออกจากประชาชาติและอยู่เหนือประชาชาติ. ความจริงแล้ว อำนาจรัฐเช่นนี้เป็นแต่เพียงเนื้องอกกาฝากบนเรือนร่างของประชาชาติเท่านั้น"...."องค์กรที่กดขี่ล้วน ๆ ของอำนาจรัฐบาลเก่าควรขจัดออกไป หน้าที่อันชอบด้วยเหตุผลของอำนาจรัฐบาลเก่าควรยึดมาจากอำนาจที่มุ่งจะอยู่เหนือสังคม และมอบให้พนักงานที่รับผิดชอบของสังคม".

หนังสือเรื่อง "เงื่อนไขเบื้องแรกของสังคมนิยมกับภาระหน้าที่ของพรรคสังคมประชาธิปไตย" ที่มีชื่อเหม็นโฉ่ที่เขียนโดยเบินสไตน์ผู้ทรยศ ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดแจ้ง ไม่มีที่เปรียบว่า พวก

ลัทธิฉวยโอกาสในพรรคสังคมประชาธิปไตยในปัจจุบันนั้นช่างไม่เข้าใจ หรือกล่าวให้ตรงยิ่งขึ้นก็คือ ช่างไม่ยอมเข้าใจคำกล่าวเหล่านี้ของมาร์กซ์เพียงไร. ขณะที่กล่าวถึงคำพูดข้างต้นนี้ของมาร์กซ์นั่นเอง เบินสไตน์เขียนว่า หลักนโยบายนี้---"กล่าวสำหรับเนื้อหาทางการเมืองของมันแล้ว ในข้อที่สำคัญ ๆ ทั้งหมดล้วนคล้ายคลึงอย่างยิ่งกับระบอบสหภาพของปรูดอง .... ถึง แม้ ระ หว่าง มาร์กซ์ กับ ปรูดอง "พวกนายทุนน้อย" (เบินสไตน์ใส่อัญญประกาศคำว่า "พวกนายทุนน้อย" เช่นนี้ควรเป็นการแสดงการเสียดสี) มีข้อขัดแย้งต่าง ๆ นานาอย่างอื่นอยู่ แต่ในข้อสำคัญเหล่านี้กระบวนการคิดของเขาทั้งสองใกล้กันเหลือเกิน." เบินสไตน์กล่าวต่อไปว่า: บทบาทขององค์การปกครองตนเองในท้องที่กำลังเพิ่มขึ้น แต่ "ข้าพเจ้าสงสัยว่าภาระหน้าที่ประการแรกของประชาธิปไตยต้องเหมือนกับที่มาร์กซ์และปรูดองคาดคิดว่า นั่นก็คือยกเลิก (Auflosung-แปลตรงตัวว่าสลายตัว ละลาย) รัฐสมัยใหม่และเปลี่ยนแปลง (Umwandlung-ปฏิวัติเปลี่ยนแปลง) องค์การจัดตั้งของมันอย่างสิ้นเชิง (จัดตั้งสภาทั่วประเทศโดยเลือกตั้งผู้แทนจากสภามณฑลหรือสภาจังหวัดต่าง ๆ และสภามณฑลหรือจังหวัดต่าง ๆ นั้นประกอบด้วยผู้แทนที่เลือกตั้งจากคอมมูนต่างๆ) ดูเหมือนว่าการทำเช่นนี้ รูปแบบเก่าทั้งหมดขององค์การผู้แทนทั่วประเทศก็จะสูญสลายไปอย่างสิ้นเชิง".[19]

---

[19]เบินสไตน์; "เงื่อนไขเบื้องแรก" ปี 1899 ฉบับภาษาเยอรมันหน้า 134 และ 136

การเอาทรรศนะของมาร์กซ์เกี่ยวกับ *"ทำลายอำนาจรัฐ-กาฝาก"* ไปปนเปกับระบบสหภาพของปรูดอง เป็นเรื่องร้ายกาจเหลือเกิน และนี่ไม่ใช่เป็นการบังเอิญ เพราะว่าพวกลัทธิฉวยโอกาสไม่เคยคิดว่าในที่นี้มาร์กซ์ไม่ได้พูดเลยที่จะสร้างระบบสหภาพที่เป็นปฏิปักษ์กับระบอบรวมศูนย์ และจะขุดขยี้กลไกรัฐชนชั้นนายทุนเก่าที่มีอยู่ในรัฐชนชั้นนายทุนทั้งหมด

สิ่งที่พวกลัทธิฉวยโอกาสนึกถึงนั้น ก็แต่สิ่งที่เขาเห็นรอบ ๆ ตนในบรรดาพวกนายทุนน้อยที่สามานย์และในสภาพแวดล้อม *"ลัทธิปฏิรูป"* ที่หยุดนิ่ง นั่นก็คือเห็นแต่ *"องค์การปกครองตนเองในท้องที่"*! ส่วนการปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพนั้น พวกลัทธิฉวยโอกาสแม้กระทั่งคิดก็ไม่เคยคิด.

มันน่าขันมาก. แต่สิ่งที่ควรสนใจคือ ในข้อนี้ไม่มีใครเคยโต้เถียงกับเบินสไตน์เลย. หลาย ๆ คนเคยโต้เบินสไตน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพลคฮานอฟในวงการประพันธ์ของรัสเซีย และเคาท์สกีในวงการประพันธ์ของยุโรป แต่เขาเหล่านี้ *ไม่ได้* พูดถึงการบิดเบือน *นี้* ที่เบินสไตน์กระทำต่อมาร์กซ์เลย.

พวกลัทธิฉวยโอกาสไม่รู้จักคิดอย่างปฏิวัติ และก็ไม่รู้จักคิดว่าการปฏิวัติได้มาถึงระดับนี้ พวกนี้เอา *"ระบอบสหภาพ"* มา

ยัดเยียดให้มาร์กซ์ เอามาร์กซ์กับปรูดองบรรพบุรุษของลัทธิอนาธิปไตยไปปนเปกัน. แต่เคาท์สกีกับเพลคฮานอฟที่อยากจะเป็นนักลัทธิมาร์กซ์ฝ่ายแท้ ที่อยากจะพิทักษ์ทฤษฎีลัทธิมาร์กซ์กลับเงียบกริบในเรื่องนี้ ! นี่คือต้นรากอันหนึ่งที่พวกลัทธิเคาท์สกีและพวกลัทธิฉวยโอกาสรับรู้ความแตกต่างระหว่างลัทธิมาร์กซ์กับลัทธิอนาธิปไตยอย่างสามานย์ที่สุด เกี่ยวกับทรรศนะที่สามานย์นี้ เราจะกล่าวภายหลัง.

ในคำกล่าวของมาร์กซ์ข้างต้นเกี่ยวกับความจัดเจนของคอมมูน ไม่มีร่องรอยระบบสหภาพเลยแม้แต่นิดเดียว. ที่มาร์กซ์ตรงกับปรูดองนั้น พอดีเป็นสไตน์พวกลัทธิฉวยโอกาสมองไม่เห็น; ส่วนที่มาร์กซ์ต่างกับปรูดองนั้น พอดีเป็นสไตน์เห็นว่าตรงกัน.

ที่มาร์กซ์กับปรูดองตรงกัน อยู่ที่เขาทั้งสองล้วนมีความเห็นให้ "*บดขยี้*" กลไกรัฐในปัจจุบัน ทรรศนะที่คล้ายคลึงกันนี้ของลัทธิมาร์กซ์กับลัทธิอนาธิปไตย (ทั้งปรูดองและบาคูนิน) ไม่ว่าพวกลัทธิฉวยโอกาสหรือพวกลัทธิเคาท์สกีล้วนไม่ยอมมอง เพราะว่าในจุดนี้พวกเขาได้แยกออกจากลัทธิมาร์กซ์.

ที่มาร์กซ์ต่างกับปรูดองและบาคูนิน ก็พอดีในปัญหาระบอบสหภาพนี่แหละ (ปัญหาเผด็จการชนชั้นกรรมาชีพยิ่งไม่ต้องกล่าวถึง) ระบอบสหภาพ โดยหลักการแล้วเกิดจากทรรศนะชนชั้นนายทุนน้อย

แห่งลัทธิอนาธิปไตย. มาร์กซ์มีความคิดเห็นให้ใช้ระบอบรวมศูนย์. ในคำกล่าวของท่านที่ยกมาข้างต้นนั้นไม่ได้แยกออกจากลัทธิรวมศูนย์เลย. คนที่เต็มไปด้วย "ความหลงงมงาย" แบบสามานย์ต่อรัฐเท่านั้นจึงจะเห็นการทำลายกลไกรัฐชนชั้นนายทุน เป็นการทำลายระบอบรวมศูนย์ไป !

ชนชั้นกรรมาชีพและชาวนาที่ยากจนกุมอำนาจรัฐ ไว้ในมือของตนเอง จัดตั้งกันเข้าเป็นคอมมูนอย่างเสรียิ่ง **รวม** การกระทำของคอมมูนทั้งหมดเข้าเป็น **เอกภาพ** ไปโจมตีทุน บดขยี้การต่อต้านของทุน โอนทรัพย์สมบัติส่วนบุคคลอันได้แก่ทางรถไฟ โรงงาน ที่ดินและอื่น ๆ เป็นของ **ทั่วทั้ง** ประชาชาติ ทั่วทั้งสังคม นี่มิใช่ระบอบรวมศูนย์หรือ ? นี่มิใช่ระบอบประชาธิปไตยรวมศูนย์ที่สุด และระบอบรวมศูนย์ของชนชั้นกรรมาชีพดอกหรือ ?

เบินสไตน์ไม่ได้นึกเลยถึงความเป็นไปได้ที่จะมี ระบอบรวมศูนย์ที่สมัครใจ ความเป็นไปได้ที่จะทำให้คอมมูนต่าง ๆ รวมอย่างสมัครใจเป็นเอกภาพเข้าเป็นประชาชาติหนึ่ง ความเป็นไปได้ที่จะทำให้คอมมูนของชนชั้นกรรมาชีพรวมกันเข้าอย่างสมัครใจ ในภารกิจที่ทำลายการปกครองของชนชั้นนายทุนและกลไกชนชั้นนายทุน. เบินสไตน์ก็เช่นเดียวกับพวกสามานย์อื่น ๆ ทั้งหมด คือคิดว่าระบอบรวมศูนย์เป็นได้ก็แต่สิ่งที่มาจากข้างบน เป็นได้ก็แต่สิ่งที่ขุนนางและขุนศึกบังคับใช้และรักษาไว้.

ดูเหมือนมาร์กซ์คาดล่วงหน้าว่าจะมีคนบิดเบือนทรรศนะของท่าน จึงจงใจเน้นว่า ถ้าตำหนิว่าคอมมูนจะยกเลิกเอกภาพของประชาชาติ ยกเลิกการรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลางก็เป็นการเสกสรรค์ปั้นแต่ง. มาร์กซ์จงใจใช้คำว่า "จัดตั้งความเป็นเอกภาพของประชาชาติ" ก็เพื่อเสนอระบอบรวมศูนย์ของชนชั้นกรรมาชีพที่มีจิตสำนึกและประชาธิปไตยที่เป็นปฏิปักษ์กับระบอบรวมศูนย์ของชนชั้นนายทุนซึ่งก็คือของกองทหารและขุนนาง.

แต่คนที่ไม่อยากฟังนั้นหูหนวกยิ่งกว่าคนหูหนวก เสียอีก. พวกลัทธิฉวยโอกาสในพรรคสังคมประชาธิปไตยในปัจจุบันนั่นแหละที่ไม่อยากฟังคำพูดเกี่ยวกับการทำลายอำนาจรัฐกำจัดกาฝาก.

5. ทำลายกาฝาก–รัฐ

เราได้ยกคำกล่าวของมาร์กซ์ที่เกี่ยวกับปัญหานี้ มาอ้างแล้ว ต่อไปนี้ขอยกมาเพิ่มเติมอีก. มาร์กซ์เขียนไว้ว่า...."การสร้างสรรค์ทางประวัติศาสตร์ที่ใหม่มักประสบชะตากรรมที่ถูกเข้าใจผิดว่าเป็นการลอกรูปแบบชีวิตทางสังคมเก่า กระทั่งที่ล้าสมัยแล้ว ถ้าหากว่าโครงสร้างใหม่คล้ายคลึงกับรูปแบบเหล่านี้สักเล็กน้อย. เพราะฉะนั้นคอมมูนใหม่นี้ที่ทำลาย (บดขยี้) อำนาจรัฐสมัยใหม่ก็ถูกเข้าใจผิดว่าเป็น....การฟื้นชีพของคอมมูนในสมัยกลาง....เป็น.... สหพันธ์ของรัฐ

เล็กหลาย ๆ รัฐ (พวกมองเตสคิวและกิรอนดินส์)....เป็นรูปแบบที่ขยายของการต่อสู้ในสมัยโบราณที่คัดค้านการรวมศูนย์อำนาจจนเลยธง"....

...."ระบอบคอมมูนจะคืนพลังทั้งหมดแต่ก่อนมาจนกระทั่งปัจจุบันที่ถูกกลืนกินโดยเนื้องอกกาฝาก-"รัฐ" ซึ่งสังคมเลี้ยงและขัดขวางการพัฒนาอย่างเสรีของสังคมนั้นให้แก่เรือนร่างสังคม. เพียงข้อนี้เท่านั้นก็จะผลักดันการฟื้นฟูของสังคมให้ก้าวไป"....

...."ระบอบคอมมูนจะทำให้ผู้ผลิตในชนบทได้รับการนำทางจิตใจจากเมืองสำคัญของมณฑลต่าง ๆ ประกันให้พวกเขาสามารถมีกรรมกรในเมืองเป็นผู้แทนโดยธรรมชาติในผลประโยชน์ของพวกเขา การดำรงอยู่ของคอมมูนเป็นธรรมดาอยู่เอง ที่จะนำมาซึ่งการปกครองตนเองในท้องที่ แต่การปกครองตนเองในท้องที่เช่นนี้ไม่เป็นสิ่งที่ต่อต้านอำนาจรัฐ- ซึ่งเวลานี้ได้กลายเป็นของเสียอีกต่อไป"....

"ทำลายอำนาจรัฐ "อันเป็น" เนื้องอกกาฝาก" นี้ "ขจัด" มัน "ทำลาย" มัน; "อำนาจรัฐเวลานี้ได้กลายเป็นของเสียแล้ว" เหล่านี้เป็นคำกล่าวของมาร์กซ์เกี่ยวกับรัฐขณะที่มาร์กซ์วิจารณ์ และวิเคราะห์ความจัดเจนของคอมมูน.

สิ่งเหล่านี้เขียนไว้เมื่อประมาณครึ่งศตวรรษที่ล่วงมา เวลานี้ต้องขุดค้นคำพูดเหล่านี้ออกมา เพื่อให้มวลชนอันไพศาลสามารถเข้าใจโฉมหน้าเดิมของลัทธิมาร์กซ์. ข้อสรุปที่มาร์กซ์ได้จากการพิจารณาการปฏิวัติใหญ่ครั้งสุดท้ายที่ท่านได้ประสบนั้น พอดีถูกลืมเสียขณะที่ยุคการปฏิวัติใหญ่ของชนชั้นกรรมาชีพครั้งใหม่มาถึง.

"ผู้คนอธิบายคอมมูนไปต่าง ๆ กัน และคอมมูนเป็นตัวแทนผลประโยชน์ต่าง ๆ กัน เช่นนี้พิสูจน์ให้เห็นว่า คอมมูนเป็นรูปแบบการเมืองที่มีความพลิกแพลงสูง และรูปแบบรัฐบาลเก่าทั้งหมดโดยเนื้อแท้แล้วเป็นลักษณะกดขี่. **ความลับแท้จริงของคอมมูนอยู่ที่: โดยธาตุแท้มันเป็น** *รัฐบาลของชนชั้นกรรมกร* **เป็นผลแห่งการต่อสู้ของชนชั้นผู้ผลิตกับชนชั้นผู้เป็นเจ้าของ มันเป็นรูปแบบการเมืองที่ในที่สุดถูกค้นพบ ซึ่งทำให้แรงงานได้รับการปลดแอกทางเศรษฐกิจ"**....

"ถ้าปราศจากเงื่อนไขสุดท้ายนี้ ระบอบคอมมูนก็ไม่มีความเป็นไปได้ที่จะประจักษ์เป็นจริงและเป็นการโกหก"....

พวกลัทธิเพ้อฝันยุ่งอยู่กับการ "ค้นหา" รูปแบบการเมืองต่าง ๆ ที่อาจทำการดัดแปลงทางสังคมนิยมต่อสังคม. พวกลัทธิอนาธิปไตยไม่พูดถึงปัญหารูปแบบการเมืองเลย. พวกลัทธิฉวยโอกาสใน

พรรคสังคมประชาธิปไตยในปัจจุบันถือว่ารูปแบบการเมืองรัฐประชาธิปไตยระบอบสภาของชนชั้นนายทุนเป็นเขตจำกัดที่ไม่อาจข้ามไปได้ พวกเขากราบกรานเบื้องหน้า "แบบอย่าง" นี้โดยเอาหน้าผากโขกจนเลือดไหล ประกาศว่าความพยายามใด ๆ ที่จะ *ทำลาย* รูปแบบการเมืองชนิดนี้ล้วนเป็นลัทธิอนาธิปไตย.

มาร์กซ์ได้ข้อสรุปจากประวัติศาสตร์ทั้งหมด ของสังคมนิยมและการต่อสู้ทางการเมืองว่า; รัฐต้องสูญสิ้นไป; รูปแบบการผ่านของการสูญสิ้นของรัฐ (ผ่านจากรัฐไปสู่ไม่มีรัฐ) จะเป็น "ชนชั้นกรรมาชีพที่จัดตั้งขึ้นเป็นชนชั้นปกครอง". แต่มาร์กซ์ไม่ได้ทำการ*ค้นหารูปแบบ* การเมืองในอนาคตนี้. ท่านเพียงแต่พิจารณาประวัติศาสตร์ของฝรั่งเศสอย่างถูกต้อง ได้วิเคราะห์มัน ได้ข้อสรุปตามที่กรณีปี 1851 ควรจะได้ คือ: ปัญหาอยู่ที่ทำลายกลไกรัฐชนชั้นนายทุน.

เมื่อการเคลื่อนไหวปฏิวัติของมวลชนชนชั้นกรรมาชีพ เกิดขึ้น มาร์กซ์ก็ค้นคว้าว่า การเคลื่อนไหวนี้ได้ *ค้นพบ* รูปแบบอย่างไร ทั้ง ๆ ที่การเคลื่อนไหวมีระยะสั้นและมีจุดอ่อนที่เด่นชัด.

คอมมูนเป็นรูปแบบที่ "ในที่สุดค้นพบ" โดยการปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพที่ทำให้แรงงานได้รับการปลดแอกทางเศรษฐกิจ.

คอมมูนเป็นความพยายามครั้งแรกที่การปฏิวัติขนชั้นกรรมาชีพ **บดขยี้** *กลไกลรัฐชนชั้นนายทุน เป็นรูปแบบการเมืองที่ "ในที่สุดค้นพบ" ที่อาจและควร* **ใช้แทน** *กลไกรัฐที่ถูกบดขยี้.*

ต่อไปเราจะมองเห็นว่า การปฏิวัติรัสเซียปี 1905 และปี 1917 สืบต่อภารกิจของคอมมูนในสภาพแวดล้อมอีกอย่างหนึ่ง และภายใต้เงื่อนไขอีกอย่างหนึ่ง และเป็นเครื่องยืนยันการวิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์อันอัจฉริยะนี้ของมาร์กซ์.

บทที่ 4

ต่อจากบทก่อน การอธิบายเพิ่มเติมของเองเกลส์

มาร์กซ์ได้ชี้จุดสำคัญพื้นฐานในปัญหาความหมายของความจัดเจนของคอมมูน. เองเกลส์ได้กล่าวถึงปัญหานี้หลายครั้ง อธิบายการวิเคราะห์และข้อสรุปของมาร์กซ์ และบางครั้งอรรถาธิบายด้านอื่น ๆ ของปัญหานี้อย่างมีพลังยิ่งและเด่นชัดยิ่ง ฉะนั้นเราจึงจะต้องกล่าวถึงการอธิบายเหล่านี้เป็นพิเศษ.

๑. ปัญหาบ้านพัก

ในนิพนธ์ ของท่านเรื่อง ว่าด้วย ปัญหา บ้านพัก (ปี 1872) เองเกลส์ได้คำนึงถึงความจัดเจนของคอมมูนแล้ว และได้กล่าวหลายครั้งถึงภาระหน้าที่ที่การปฏิวัติมีต่อรัฐ. ที่ควรสนใจคือ ขณะที่ท่านกล่าวถึงปัญหารูปธรรมนี้ ด้านหนึ่งอธิบายอย่างเด่นชัดถึงความคล้ายคลึงกัน ระหว่างรัฐของชนชั้นกรรมมาชีพกับรัฐในปัจจุบันโดยยึดถือความคล้ายคลึงกันเหล่านี้ เราอาจเรียกอันแรกและอันหลังว่ารัฐได้; อีกด้านหนึ่ง ท่านก็ได้อธิบายถึงความแตกต่างระหว่างอันแรกกับอันหลัง ซึ่งก็คือการผ่านไปสู่การทำลายรัฐ.

"จะแก้ปัญหาบ้านพักอย่างไร ? ในสังคมปัจจุบัน การแก้ปัญหานี้ก็เช่นเดียวกับการแก้ปัญหาสังคมทั้งปวงอื่น ๆ กล่าวคือแก้โดยอาศัยการค่อย ๆ เข้าสู่ดุลยภาพทางเศรษฐกิจในความสัมพันธ์ระหว่างเสนอกับสนอง แต่เมื่อแก้เช่นนี้แล้ว ปัญหานี้ก็ยังจะเกิดขึ้นเรื่อย ๆ และนั่นก็คือไม่ได้แก้ตกไปเลยแม้แต่นิดเดียว. การปฏิวัติสังคมจะแก้ปัญหานี้อย่างไร ? มันไม่เพียงแต่จะต้องขึ้นอยู่กับกาละและเทศะเท่านั้น หากยังเกี่ยวพันกับปัญหาบางอย่างที่มีความหมายยาวไกลด้วย ปัญหาหนึ่งที่สำคัญที่สุดในจำนวนนี้คือปัญหาทำลายความเป็นปฏิปักษ์ระหว่างเมืองกับชนบท. ในเมื่อเราไม่เตรียมที่จะคาดฝันโครงสร้างสังคมในอนาคตขึ้นอย่างลม ๆ แล้ง ๆ ก็ไม่จำเป็นต้องเสียเวลาในที่นี้. แต่มีอยู่ข้อหนึ่งเป็นสิ่งที่แน่นอนคือ เวลานี้ในเมืองใหญ่ ๆ มีบ้านพักพอเพียง ถ้าใช้มันให้สมเหตุสมผลก็ช่วยแก้ปัญหา*ขาดแคลน*บ้านพักได้อย่างแท้จริงทันที. แน่นอน จะปฏิบัติข้อนี้ให้เป็นผลก็ต้องยึดเอาบ้านพักในปัจจุบัน ให้ผู้ที่ไม่มีบ้านอยู่หรือกรรมกรที่ปัจจุบันอาศัยอยู่อย่างแออัดยัดเยียดย้ายเข้าไปอยู่ในบ้านเหล่านี้. พอชนชั้นกรรมาชีพได้อำนาจรัฐ มาตรการที่เกี่ยวกับสวัสดิการสังคมเช่นนี้ก็จะปฏิบัติได้ง่ายเหมือนกับรัฐในปัจจุบันยึดเอาสิ่งอื่น ๆ และยึดเอาบ้านพัก."[20]

---

[20] ดูสรรพนิพนธ์ของมาร์กซ์, เองเกลส์ "ว่าด้วยปัญหาบ้านพัก" ฉบับภาษาเยอรมัน ปี 1887 หน้า 22

ในที่นี้ไม่ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบของอำนาจรัฐ กล่าวแต่เนื้อหาของการเคลื่อนไหวของอำนาจรัฐเท่านั้น. การเคลื่อนไหวยึดทรัพย์และเข้ายึดบ้านพักก็ดำเนินไปโดยคำสั่งของรัฐปัจจุบัน. กล่าวในทางรูปแบบแล้ว รัฐชนชั้นกรรมาชีพก็จะ "ออกคำสั่ง" ให้เข้ายึดบ้านพักและยึดเอาบ้านพักเหมือนกัน. แต่เป็นที่เด่นชัดว่า องค์การบริหารเก่า ซึ่งก็คือองค์กรขุนนางที่มีความสัมพันธ์กับชนชั้นนายทุนจะใช้มาปฏิบัติคำสั่งของรัฐชนชั้นกรรมาชีพไม่ได้เลย.

..."ต้องชี้ออกมาว่า การถือครองที่เป็นจริงในเครื่องมือการใช้แรงงานทั้งหมด และอุตสาหกรรมทั้งหมดโดยประชาชนผู้ใช้แรงงานนั้น ตรงกันข้ามอย่างสิ้นเชิงกับวิธี "ไถซือ" ของลัทธิปรูดองถ้าใช้วิธีหลัง ผู้ใช้แรงงานปัจเจกชนจะกลายเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์บ้านพักหลังหนึ่ง ๆ ที่ดินของชาวนาหนึ่ง ๆ เครื่องมือการใช้แรงงานบางอย่าง; ถ้าใช้วิธีแรก "ประชาชนผู้ใช้แรงงาน" ก็จะกลายเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ส่วนรวมในบ้านพัก โรงงานและเครื่องมือการใช้แรงงานทั้งหมด. บ้านพัก โรงงาน เป็นต้นอย่างนี้ อย่างน้อยในระยะผ่านต้องมอบให้เอกชนหรือสมาคมใช้โดยไม่คิดค่าตอบแทน. เช่นเดียวกัน การทำลายระบอบกรรมสิทธิ์เอกชนในที่ดินนั้นมิได้เรียกร้องให้ทำลายค่าเช่าที่ดิน. แต่เรียกร้องให้โอนค่าเช่าที่ดิน – ถึงแม้ว่าใช้

รูปแบบที่เปลี่ยนแปลงแล้วให้แก่สังคม. กะนั้นการให้ประชาชนผู้ใช้แรงงานถือครองที่เป็นจริงในเครื่องมือการใช้แรงงานทั้งหมดนั้นมิได้ปฏิเสธการรักษาไว้ซึ่งการเช่าและการให้เช่า."[21]

ในบทต่อไปเราจะพิจารณาปัญหาที่เสนอในข้อความตอนนี้ ซึ่งก็คือ ปัญหาเกี่ยวกับรากฐานทางเศรษฐกิจสำหรับการสูญสลายของรัฐ. เองเกลส์สรุปรอบคอบอย่างยิ่ง ท่านกล่าวว่า รัฐชนชั้นกรรมาชีพ "อย่างน้อยในระยะผ่าน" ต้องแบ่งปันบ้านพักโดยไม่คิดค่าตอบแทน. การให้เช่าบ้านพักที่เป็นของปวงชนแก่ครอบครัวปัจเจกชนนั้น ทั้งต้องเรียกเก็บค่าเช่าและต้องดำเนินการควบคุมที่แน่นอน และยังต้องกำหนดบรรทัดฐานบางอย่างในการแบ่งปันบ้านพักด้วย, สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเรียกร้องให้มีรูปแบบรัฐที่แน่นอน แต่ไม่จำเป็นต้องมีองค์กรการทหารและขุนนางพิเศษพร้อมด้วยข้าราชการที่มีอภิสิทธิ์ขององค์กรดังกล่าว. ส่วนการผ่านไปสู่การแบ่งปันบ้านพักโดยไม่คิดมูลค่านั้นเกี่ยวพันกับ "การสูญสลาย" อย่างสิ้นเชิงของรัฐ.

ในการที่เองเกลส์กล่าวถึงพวกลัทธิบลังกีหันมาสู่จุดยืนในหลักการของลัทธิมาร์กซ์ หลังจากคอมมูนและได้รับอิทธิพลจากความจัดเจนของคอมมูนแล้ว ท่านได้กล่าวถึงจุดยืนนี้พร้อมกันไปด้วยดังต่อไปนี้ :

---

[21]อ้างจับแล้วหน้า 68

..."ชนชั้นกรรมาชีพต้องใช้ปฏิบัติการทางการเมือง ต้องดำเนินเผด็จการเพื่อผ่านไปสู่การเลิกชนชั้นและการเลิกรัฐด้วยกันกับชนชั้น"[22]

พวกนักวิจารณ์ที่ติดแจอยู่กับตัวหนังสือพวกชนชั้นนายทุนที่ "ทำให้ลัทธิมาร์กซ์เสีย" อาจเห็นว่ามีความขัดแย้งกันระหว่างการ *ยอมรับ* "การเลิกรัฐ" ในที่นี้ กับการปฏิเสธสูตรนี้ในฐานะสูตรของลัทธิอนาธิปไตย ในข้อความข้างต้นตอนหนึ่งจาก "ว่าด้วยแอนตี้ดูริงห์". ถ้าพวกลัทธิฉวยโอกาสถือว่าเองเกลส์เป็น "พวกลัทธิอนาธิปไตย" ก็ไม่แปลกอะไร เพราะบรรยากาศที่พวกลัทธิคลั่งชาติสังคมประณามนักสากลนิยมว่าเป็นพวกลัทธิอนาธิปไตยนั้นเวลานี้แพร่ขยายกว้างออกไปทุกที.

ลัทธิมาร์กซ์สอนเราอยู่เสมอว่า รัฐเลิกไปพร้อมกับการเลิกชนชั้น. ข้อความเกี่ยวกับ "การสูญสลายของรัฐ" อันเป็นที่รู้กันทั่วไปใน "ว่าด้วยแอนตี้ดูริงห์" นั้นมิเพียงแต่ได้ตำหนิพวกลัทธิอนาธิปไตยที่มีความคิดเห็นให้เลิกรัฐเท่านั้น หากยังตำหนิพวกเขาที่ป่าวร้องว่า อาจเลิกรัฐ "ภายในวันเดียว" ได้อีกด้วย.

เวลานี้ทฤษฎี "ลัทธิสังคมประชาธิปไตย" ที่อยู่ในฐานะครอบงำได้บิดเบือนท่าทีของลัทธิมาร์กซ์เสียอย่างสิ้นเชิงที่มีต่อลัทธิอนาธิป

---

[22] อ้างแล้ว หน้า 55

ไตยในปัญหาทำลายรัฐ ดังนั้น จึงมีประโยชน์เป็นพิเศษที่เราจะหวนนึกถึงการโต้ของมาร์กซ์และเองเกลส์ที่กระทำกับพวกลัทธิอนาธิปไตย

2. การโต้กับพวกลัทธิอนาธิปไตย

การโต้ครั้งนี้เกิดขึ้นในปี 1873 มาร์กซ์และเองเกลส์ได้ส่งบทความที่โต้พวกลัทธิปรูดอง ซึ่งก็คือ "พวกว่าด้วยการปกครองตนเอง" หรือ "พวกลัทธิแอนตีอิทธิพล" ไปให้ประมวลลัทธิสังคมนิยมของอิตาลีฉบับหนึ่ง. จนกระทั่งปี 1913 บทความเหล่านี้จึงได้แปลเป็นภาษาเยอรมันลงพิมพ์ใน "ยุคใหม่" (New Zeit)[23]

ขณะที่มาร์กซ์หัวเราะเยาะการที่พวกลัทธิอนาธิปไตยปฏิเสธการเมืองนั้นได้เขียนว่า..... "ถ้าการต่อสู้ทางการเมืองของชนชั้นกรรมกรใช้รูปแบบปฏิวัติ ถ้ากรรมกรสถาปนาเผด็จการที่ปฏิวัติของตนแทนเผด็จการชนชั้นนายทุนแล้ว พวกเขาก็ประกอบอาชญากรรมอันมหันต์ที่ดูหมิ่นหลักการ เพราะว่าเพื่อที่จะสนองความต้องการประจำวันขั้นต่ำสุดอันน้อยนิดของตน เพื่อที่จะช่วยบดขยี้การต่อต้านของชนชั้นนายทุน กรรมกรไม่วางอาวุธ ไม่เลิกรัฐ แต่ในรูปแบบปฏิวัติและชั่วคราวแก่รัฐ"[24]

---

[23]เลนินหมายถึงบทความเรื่อง "ลัทธิชาเย็นทางการเมือง" ของมาร์กซ์ และเรื่อง "ว่าด้วยอิทธิพล" ของเองเกลส์—ผู้แปล

[24]ดู "ยุคใหม่" เล่มปีที่ 32 เล่มที่ 1 ปี 1913-1914 หน้า 40

ขณะที่มาร์กซ์โต้พวกลัทธิอนาธิปไตยนั้นคัดค้านแต่ "การเลิก" รัฐเช่นนี้เท่านั้น! มาร์กซ์ไม่คัดค้านการที่รัฐจะสูญสลายพร้อมกับการสูญสลายของชนชั้น หรือการที่รัฐจะเลิกพร้อมกับการเลิกชนชั้นเลย แต่คัดค้านการที่จะให้กรรมกรปฏิเสธการใช้อาวุธ ปฏิเสธการใช้กำลังรุนแรงที่มีการจัดตั้ง ซึ่งก็คือปฏิเสธการใช้รัฐซึ่งมีวัตถุประสงค์ "บดขยี้การต่อต้านของชนชั้นนายทุน."

เพื่อกันไม่ให้ผู้อื่นบิดเบือนความหมายที่แท้จริงที่ท่านต่อสู้กับลัทธิอนาธิปไตย มาร์กซ์จงใจชี้เน้นว่ารัฐที่ชนชั้นกรรมาชีพต้องการนั้นมี "รูปแบบที่ปฏิวัติและชั่วคราว". ชนชั้นกรรมาชีพต้องการรัฐเป็นการชั่วคราวเท่านั้น. เราและพวกลัทธิอนาธิปไตยล้วนเห็นว่าการเลิกรัฐเป็น*วัตถุประสงค์* ในปัญหานี้ไม่มีข้อขัดแย้งกันเลย. แต่เรากล่าวยืนยันว่า เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์นี้จำเป็นต้องใช้เครื่องมือวิธีและวิธีการของอำนาจรัฐไป*คัดค้าน*ผู้ขูดรีด เช่นเดียวกันเพื่อที่จะทำลายชนชั้นก็จำเป็นต้องดำเนินการเผด็จการชั่วคราวโดยชนชั้นที่ถูกกดขี่. ขณะที่มาร์กซ์โต้พวกลัทธิอนาธิปไตย ได้เสนอปัญหาอย่างแหลมคมยิ่ง และชัดแจ้งยิ่ง กล่าวคือ หลังจากกรรมกรโค่นการกดขี่ของนายทุนแล้ว ควร "วางอาวุธ" หรือว่าควรใช้มันคัดค้านนายทุน บดขยี้การต่อต้านของพวกเขา? การที่ชนชั้นหนึ่งใช้

อาวุธอย่างมีระบบคัดค้านอีกชนชั้นหนึ่ง ถ้าไม่ใช้รัฐใน "รูปแบบชั่วคราว" แล้ว จะใช้อะไรเล่า?

ชาวพรรคสังคมประชาธิปไตยทุกคนควรถามตัวเองดูว่า ในการที่เขาโต้กับพวกลัทธิอนาธิปไตยนั้นได้เสนอปัญหารัฐเช่นนี้หรือ? พรรคสังคมทางการส่วนข้างมากที่สุดของสากลที่ 2 ได้เสนอปัญหา *รัฐเช่นนี้*หรือ?

เองเกลส์อธิบายความคิดอย่างเดียวกันนี้อย่างละเอียดยิ่งขึ้นและเข้าใจง่ายยิ่งขึ้น ก่อนอื่นท่านหัวเราะเยาะความคิดเลอะเทอะของพวกลัทธิปรูดอง ซึ่งเรียกตัวเองว่า "พวกลัทธิแอนตี้อิทธิพล" นั่นก็คือปฏิเสธอิทธิพลทุกอย่าง การขึ้นต่อทุกอย่าง อำนาจทุกอย่าง, เองเกลส์กล่าวว่า ยกตัวอย่างเช่นโรงงานรถไฟ เรือเดินสมุทรเป็นต้น อันเป็นวิสาหกิจที่มีเทคนิคสลับซับซ้อนใช้เครื่องจักรและคนจำนวนมากทำงานร่วมกันอย่างมีโครงการ ถ้าไม่มีการขึ้นต่อที่แน่นอน และด้วยเหตุนี้ก็ไม่มีอิทธิพลและอำนาจที่แน่นอนแล้วก็ไม่สามารถเดินเครื่องได้สักอย่าง มันไม่ชัดแจ้งดอกหรือ?

เองเกลส์เขียนว่า.... "ถ้าข้าพเจ้าเอาข้อวินิจฉัยนี้ไปคัดค้านพวกลัทธิแอนตี้อิทธิพล พวกเขาก็จะตอบข้าพเจ้าได้แต่เพียงว่าครับ! นั่นถูก แต่ที่กล่าวในที่นี้มิใช่เราให้อิทธิพลเช่นนั้นแก่ผู้แทน

ของเรา *แต่เป็นการมอบหมายบางอย่าง* ; คนเหล่านี้เห็นว่า เพียงแต่เปลี่ยนชื่อของสิ่งบางอย่างเสียก็จะเปลี่ยนตัวสิ่งนั้น ๆ ได้”

จากนี้เองเกลส์จึงได้ชี้ชัดว่าอิทธิพลและการปกครองตนเองเป็นจินตภาพสัมพัทธ์ ขอบเขตการใช้ของมันเปลี่ยนแปลงไปตามขั้นต่าง ๆ ในการพัฒนาของสังคม การมองมันเป็นสิ่งสัมบูรณ์อันเหลวไหลไร้สาระ และเพิ่มเติมว่า ขอบเขตการใช้เครื่องจักรกลและการผลิตขนาดใหญ่ขยายกว้างออกไปทุกที ครั้นแล้วเองเกลส์หันจากการบรรยายทั่วไปในปัญหาอิทธิพลไปสู่ปัญหารัฐ.

เองเกลส์เขียนว่า.... “ถ้าพวกทฤษฎีว่าด้วยการปกครองตนเองเพียงแต่คิดจะกล่าวว่า การจัดตั้งของสังคมในอนาคตจะยอมให้มีอิทธิพลอยู่แค่ขอบเขตจำกัดเงื่อนไขการผลิตจำเป็นต้องเรียกร้องก็อาจจะยังพอพูดเข้าใจกันได้. แต่พวกเขาหลับตาไม่ยอมมองข้อเท็จจริงทุกอย่างที่ทำให้อิทธิพลกลายเป็นความจำเป็น และเอาแตคัดค้านตัวอักษรท่าเดียว.

ทำไมพวกลัทธิแอนตี้อิทธิพลไม่จำกัดอยู่แค่ตะโกนคัดค้านอิทธิพลทางการเมือง คัดค้านรัฐเล่า ? นักสังคมนิยมทั้งหมดล้วนเห็นว่า รัฐพร้อมด้วยอิทธิพลทางการเมืองจะสูญสลายไปเพราะการปฏิวัติสังคมในอนาคต หมายความว่าหน้าที่ของสังคมจะสูญเสีย

ลักษณะการเมืองของมันไป และเปลี่ยนเป็นหน้าที่บริหารง่าย ๆ ที่คุ้มครองผลประโยชน์ของสังคม. แต่พวกลัทธิแอนตี้อิทธิพลเรียกร้องให้เลิกรัฐทางการเมืองเสียในรวดเดียวก่อนที่ความสัมพันธ์ทางสังคมที่ก่อให้เกิดรัฐทางการเมืองจะเลิกไป. พวกเขาเรียกร้องให้ถือการเลิกอิทธิพลเป็นปฏิบัติการอันแรกของการปฏิวัติสังคม.

ท่านพวกนี้เคยเห็นการปฏิวัติหรือเปล่า ? การปฏิวัติเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลที่สุดอย่างไม่ต้องสงสัย. การปฏิวัติคือคนส่วนหนึ่งใช้ปืนดาบปลายปืนและปืนใหญ่ คือใช้วิธีการที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งบังคับให้คนอีกส่วนหนึ่งรับเอาเจตนารมณ์ของตน. พรรคการเมืองที่ได้รับชัยชนะถูกบังคับให้มีความจำเป็นต้องอาศัยอาวุธของตนก่อความสยดสยองแก่ฝ่ายปฏิกิริยา ทั้งนี้เพื่อรักษาการปกครองของตนไว้. ถ้าหากว่าคอมมูนปารีสไม่อาศัยอิทธิพลประชาชนที่ติดอาวุธนี้ รับมือกับชนชั้นนายทุนแล้ว มันจะอยู่ได้วันหนึ่งขึ้นไปหรือ ? ในทางกลับกันเราไม่มีเหตุผลที่จะตำหนิคอมมูนดอกหรือว่าใช้อิทธิพลน้อยเกินไป ? สรุปแล้ว จะต้องเป็นอย่างหนึ่งอย่างใดในสองอย่างนี้. หรือไม่ก็พวกลัทธิแอนตี้อิทธิพลเองไม่รู้ว่าตนพูดเรื่องอะไร ถ้าเช่นนั้นพวกเขาก็กำลังแพร่ความคิดเลอะเทอะเท่านั้น หรือไม่ก็พวกเขารู้ ถ้าเช่นนั้นพวกเขาก็กำลังทรยศต่อภารกิจชนชั้นกรรมาชีพ. ในทั้งสองกรณีนี้พวกเขามีแต่รับใช้พวกปฏิกิริยา.[25]

---

25 อ้างแล้ว หน้า 39

ในการบรรยายเหล่านี้เกี่ยวพันถึงปัญหาที่ควร พิจารณาใน ขณะที่พิจารณาถึงความสัมพันธ์ซึ่งกันและ กัน ระ หว่าง การเ มืองกับ เศรษฐกิจ (ในบทต่อไปจะบรรยายปัญหานี้เป็นเฉพาะ) ในระยะการสูญสลายของรัฐ. นั่นก็คือปัญหาการเปลี่ยนหน้าที่ของสังคมจากหน้าที่ทางการเมืองเป็นหน้าที่ทางบริหารง่าย ๆ และปัญหาเกี่ยวกับ "รัฐทางการเมือง". ประโยคหลังนี้ง่ายเป็นพิเศษที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจผิด มันได้ชี้ถึงกระบวนการสูญสลายของรัฐ กล่าวคือในขั้นที่แน่นอนของกระบวนการที่รัฐกำลังสูญสลายอาจเรียกได้ว่ารัฐ ที่ มิใช่การเมือง.

สิ่งที่ดีเด่นที่สุดในการบรรยายเหล่านี้ของเองเกลส์ก็คือการเสนอปัญหาของท่านเพื่อโต้พวกลัทธิอนาธิปไตยอีกนั่นแหละ. ชาวพรรคสังคมประชาธิปไตยที่ยินดีเป็นศิษย์ของเองเกลส์ได้ โต้ กับพวกลัทธิอนาธิปไตยนับครั้งไม่ถ้วนตั้งแต่ปี 1873 เป็นต้นมา แต่ท่าทีของพวกเขาไม่ใช่ท่าทีที่นักลัทธิมาร์กซ์จะใช้ได้และควรใช้. ความคิดของพวกลัทธิอนาธิปไตยที่มีต่อการเลิกรัฐนั้นเลอะเทอะและไม่*ปฏิวัติ* เองเกลส์เสนอปัญหาเช่นนี้แหละ. สิ่งที่พวกลัทธิอนาธิปไตยไม่ยอมมองเห็นก็คือการเกิดขึ้นและการพัฒนาของการปฏิวัติ ก็คือภาระหน้าที่พิเศษที่การปฏิวัติมีต่อกำลังรุนแรง อิทธิพล อำนาจรัฐและรัฐนั่นเอง.

การวิจารณ์ที่ปรกติธรรมดาของชาวพรรคสังคมประชาธิปไตยในปัจจุบันที่มีต่อลัทธิอนาธิปไตยอาจสรุปได้เป็นคำที่ซ้ำซากที่สุดแบบสามานย์ล้วน ๆ คือ "เรายอมรับรัฐ แต่พวกลัทธิอนาธิปไตยไม่ยอมรับ!" เป็นธรรมดาถ้อยคำที่ซ้ำซากเช่นนี้ย่อมทำให้กรรมกรปฏิวัติที่มีความคิดสักนิดหน่อยรู้สึกเบื่อหน่าย. เองเกลส์ไม่พูดเช่นนี้. ท่านชี้เน้นว่า นักสังคมนิยมทั้งหมดยอมรับว่า **การสูญสลายของรัฐเป็นผลของการปฏิวัติสังคมนิยม.** ครั้นแล้วท่านเสนอปัญหาเกี่ยวกับการปฏิวัติอย่างเป็นรูปธรรม พอดีปัญหานี้โดยปรกติชาวพรรคสังคมประชาธิปไตยที่เป็นลัทธิฉวยโอกาสหลีกเลี่ยงไม่พูดถึง และปล่อยไว้ให้พวกลัทธิอนาธิปไตยเอาไป "ค้นคว้า" เป็นเฉพาะ. พอเองเกลส์เสนอปัญหานี้ออกมาก็จับปมเงื่อนของปัญหาไว้ได้ คือ คอมมูนไม่ควรใช้*อำนาจที่ปฏิวัติของรัฐ*ให้มากขึ้น กล่าวคือใช้อำนาจที่*ปฏิวัติ*ของชนชั้นกรรมาชีพที่ติดอาวุธและจัดตั้งขึ้นเป็นชนชั้นปกครองให้มากขึ้นกระนั้นหรือ ?

พรรคสังคมประชาธิปไตยทางการที่อยู่ในฐานะครอบงำในปัจจุบันนั้น โดยปรกติใช้น้ำเสียงหัวเราะเยาะของคนสามานย์อย่างโมเมปัญหาภาระหน้าที่รูปธรรมของชนชั้นกรรมาชีพ ในการปฏิวัติหรืออย่างมากก็หลบเลี่ยงไปอย่างข้าง ๆ คู ๆ ว่า "ต่อไปคอยดูเถอะ"

ด้วยเหตุนี้ พวกลัทธิอนาธิปไตยจึงมีสิทธิที่จะตำหนิพรรคสังคมประชาธิปไตยว่าได้ทิ้งภาระหน้าที่ในการให้การศึกษาที่ปฏิวัติแก่กรรมกร. เองเกลส์นำเอาความจัดเจนของการปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพครั้งหลังสุดนี้มาใช้ก็เพื่อค้นคว้าอย่างเป็นรูปธรรมที่สุดว่าชนชั้นกรรมาชีพควรทำอย่างไรกันแน่ต่อธนาคารและรัฐ.

๓. จดหมายถึงเบเบล

ในจดหมายของเองเกลส์ถึงเบเบลลงวันที่ 18-28 มีนาคม มีข้อความตอนหนึ่งซึ่งถ้าไม่ใช่เด่นที่สุด ก็นับว่าเด่นที่สุดตอนหนึ่งในนิพนธ์ของมาร์กซ์และเองเกลส์เกี่ยวกับปัญหารัฐ. ขอกล่าวเพิ่มเติมไว้ด้วยว่า ตามที่เรารู้ จดหมายฉบับนี้ครั้งแรกเบเบลพิมพ์ไว้ในบันทึกความทรงจำของเขา ("ชั่วชีวิตของข้าพเจ้า") เล่มที่ 2 ซึ่งพิมพ์จำหน่ายในปี 1911 นั่นก็คือ 36 ปีหลังจากเองเกลส์เขียนจดหมายฉบับนี้เสร็จและส่งไป.

ในจดหมายที่เองเกลส์เขียนถึงเบเบล ได้ วิ พากษ์ ร่าง หลักนโยบายโกทาซึ่งมาร์กซ์ก็ได้วิพากษ์ไว้ในจดหมายอัน มี ชื่อ ของ ท่านถึงเบรค และได้กล่าวถึงปัญหารัฐเป็นพิเศษ ท่านเขียนว่า:

...."รัฐ ของประชาชนเสรีเปลี่ยนไปเป็นรัฐเสรี. ดูตามตัวอักษรแล้ว รัฐเสรีก็คือรัฐที่ปฏิบัติต่อพลเมืองของประเทศตนได้อย่าง

เสรี กล่าวคือรัฐที่มีรัฐบาลสมบูรณาญาสิทธิ์. ควรโยนทิ้งคำกล่าวเหลวไหลเกี่ยวกับรัฐไปเสีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากคอมมูนปารีส คอมมูนปารีสไม่ใช่รัฐในความหมายเดิมอีกแล้ว. พวกลัทธิอนาธิปไตยเอาศัพท์คำว่า "รัฐประชาชน" มาเยาะเย้ยเราเสียพอแรงแล้ว ทั้ง ๆ ที่นิพนธ์ของมาร์กซ์ที่โต้พวกปรูดอง และต่อมา "แถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์" ล้วนได้ชี้ออกมาโดยตรงว่า พร้อมกับการสร้างระบอบสังคม สังคมนิยม รัฐก็จะสลายตัวไปเอง (Sich auflos:) และสูญสิ้นไป. **ในเมื่อรัฐเป็นเพียงองค์กรชั่วคราวซึ่งจำเป็นต้องใช้มาเดินการปราบปรามศัตรูด้วยกำลังรุนแรงในการต่อสู้ในการปฏิวัติแล้ว การกล่าวว่ารัฐของประชาชนที่เสรีก็เป็นเรื่องตลกล้วน ๆ กล่าวคือ ตราบเท่าที่ชนชั้นกรรมาชีพยัง** *ต้องการรัฐ* **ที่ต้องการรัฐนั้นมิใช่เพื่อเสรี แต่เพื่อปราบปรามศัตรูของตน** ตราบใดที่สามารถพูดถึงเสรีตราบนั้นรัฐเอง ก็จะไม่ดำรงอยู่อีกต่อไป. ดังนั้นเราเสนอให้เปลี่ยนคำว่า*รัฐ*เป็น "คอมมิวนิตี้ (Gemejnwesen) ทุกแห่ง คำนี้เป็นคำเยอรมันโบราณที่ดีมาก ซึ่งพอ ๆ กับคำว่า 'คอมมูน' ในภาษาฝรั่งเศส."[26]

---

26 ดู "ชั่วชีวิตของข้าพเจ้า" ของเบเบล เล่มที่ 2 ฉบับภาษาเยอรมัน ปี 1911 หน้า 321–312

ควรชี้ให้เห็นว่า จดหมายฉบับนี้กล่าวถึงหลักนโยบายของพรรคซึ่งมาร์กซ์ได้วิพากษ์ไว้ในจดหมายฉบับหนึ่งหลังจากจดหมายฉบับนี้ไม่กี่สัปดาห์ (จดหมายของมาร์กซ์ลงวันที่ 5 พฤษภาคม 1875) เวลานั้นเองเกลส์อยู่ด้วยกันกับมาร์กซ์ในลอนดอน. ฉะนั้นในประโยคสุดท้ายที่เองเกลส์ใช้คำว่า "เรา" นั้นไม่ต้องสงสัยก็คือเสนอในนามของท่านเองและมาร์กซ์ต่อผู้นำของพรรคกรรมกร เยอรมันให้ตัดคำว่า "รัฐ" ใน*หลักนโยบายของพรรคออกไป*และใช้ "*คอมมิวนิตี้*" แทน.

ถ้าเสนอการแก้หลักนโยบายของพรรคเช่นนี้ต่อพวกหัวหน้าแห่ง "ลัทธิมาร์กซ์" ในปัจจุบันซึ่งปลอมแปลงขึ้นเพื่อความสะดวกแก่พวกลัทธิฉวยโอกาสเช่นนี้แล้ว พวกเขาจะเห่าหอน ด่าว่ามันเป็น "ลัทธิอนาธิปไตย" เพียงไร !

ปล่อยให้พวกเขาเห่าหอนไปเถอะ. แล้วชนชั้นนายทุนก็จะยกย่องชมเชยพวกเขา.

เรายังคงจะทำงานของเราต่อไป. ในขณะที่ตรวจสอบหลักนโยบายของพรรค จำเป็นต้องคำนึงถึงความเห็นของมาร์กซ์และเองเกลส์อย่างเด็ดขาด เพื่อจะได้ใกล้ชิดสัจธรรม เพื่อจะได้ขจัดการบิดเบือนลัทธิมาร์กซ์และฟื้นฟูลัทธิมาร์กซ์ เพื่อจะได้ชี้นำการต่อสู้เพื่อการปลดแอกของชนชั้นกรรมกรให้ถูกต้องยิ่งขึ้น. ในหมู่บอล

เชวิคคงจะไม่มีใครคัดค้านความเห็นของเองเกลส์และมาร์กซ์ ความลำบากอาจจะอยู่ที่การใช้คำเท่านั้น. ในภาษาเยอรมันเมื่ออยู่ 2 คำที่ล้วนหมายความว่า "คอมมิวนิตี้" คำที่เองเกลส์ใช้ไม่ใช่หมายถึงคอมมิวนิตี้เดียว แต่หมายถึงผลรวมของคอมมิวนิตี้ คือระบบคอมมิวนิตี้. ในภาษารัสเซียไม่มีคำเช่นนี้ อาจจะต้องใช้ "คอมมูน" ในภาษาฝรั่งเศสก็ได้ ถึงแม้ว่านี่ก็มีความไม่สะดวกของมัน.

"คอมมูนไม่ใช่รัฐในความหมายเดิมอีกแล้ว" นี่เป็นข้อวินิจฉัยอันสำคัญที่สุดในทฤษฎีของเองเกลส์. หลังจากดูข้อความข้างบนแล้ว ข้อวินิจฉัยนี้เข้าใจได้ทีเดียว. คอมมูนไม่เป็นรัฐอีกแล้ว เพราะว่าผู้ที่คอมมูนต้องปราบปรามนั้นไม่ใช่ประชากรส่วนข้างมาก แต่เป็นประชากรส่วนข้างน้อย (ผู้ขูดรีด); มันได้ทลายกลไกรัฐของชนชั้นนายทุน: ประชากรเองได้ขึ้นเวทีมาแทนพลังพิเศษที่ดำเนินการปราบปราม. สิ่งเหล่านี้ล้วนไม่ใช่รัฐในความหมายเดิมแล้ว. ถ้าคอมมูนได้รับการเสริมให้มั่นคง ริ้วรอยรัฐของคอมมูนก็จะ "สูญสลาย" ไปเองมันไม่จำเป็น "เลิก" องค์กรรัฐ เพราะว่าองค์กรรัฐจะค่อย ๆ ไม่มีอะไรทำและหมดบทบาทของมันไป

"พวกลัทธิอนาธิปไตยเอาศัพท์คำว่า รัฐของประชาชน" มาเยาะเย้ยเรา" ก่อนอื่นคำนี้ของเองเกลส์หมายถึงคำที่บาคูนินและท่าน

โจมตีชาวพรรคสังคมประชาธิปไตย. เองเกลส์เห็นว่าท่านโจมตีถูก *เพราะว่า* "รัฐของประชาชน" นั้นตลกสิ้นดีและห่างไกลจากสังคมนิยมเหมือนกับ "รัฐของประชาชนที่เสรี". เองเกลส์พยายามที่จะทำให้การต่อสู้ของชาวพรรคสังคมประชาธิปไตยเยอรมัน ที่คัดค้านพวกลัทธิอนาธิปไตยนั้นถูกต้องทำให้การต่อสู้นี้ถูกต้องในหลักการ ขจัดอคติทางลัทธิฉวยโอกาสชนิดต่าง ๆ ในปัญหา "รัฐ" ออกไป. น่าเสียดาย! จดหมายฉบับนี้ของเองเกลส์ถูกทิ้งไว้ถึง 36 ปี. ข้างล่างนี้เราเห็นได้ว่า ถึงแม้หลังจากจดหมายฉบับนี้พิมพ์ออกมาแล้ว เคาท์สกี้โดยความเป็นจริงยังคงทำความผิดที่เองเกลส์เคยเตือน แล้วซ้ำอีกอย่างดื้อรั้น.

เบเบลได้เขียนจดหมายตอบเองเกลส์ลงวันที่ 26 กันยายน 1875 ในจดหมายนั้นได้กล่าวด้วยว่าเขา "เห็นด้วยอย่างสมบูรณ์" กับคำวินิจฉัยของเองเกลส์ที่มีต่อร่างหลักนโยบาย และกล่าวว่าเขาได้ตำหนิท่าทีอ่อนข้อของลิบเนคท์[27] แต่ถ้าเอาหนังสือเล่มเล็กของเบเบลเรื่อง "จุดประสงค์ของเรา" (Unsere Litle") มา เราก็จะเห็นข้อความบางอย่างที่ไม่ถูกต้องเลยเกี่ยวกับรัฐ.

---

27 อ้างแล้ว หน้า 334

"รัฐควรเปลี่ยนจากรัฐที่อยู่บนพื้นฐานของ*การปกครองทางชนชั้น*เป็นรัฐของประชาชน."[28] ("จุดประสงค์ของเรา" ปี 1886 ฉบับภาษาเยอรมันหน้า 14)

นี่เป็นข้อความในหนังสือเล่มเล็กเล่มนั้นของเบเบลฉบับพิมพ์*ครั้งที่ 9* (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 9 !)! มิน่าเล่าพรรคสังคมประชาธิปไตยเยอรมัน จึงยังคงกล่าวซ้ำซากอย่างดื้อรั้นในข้อความลัทธิฉวยโอกาสเกี่ยวกับปัญหารัฐโดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะที่คำอธิบายที่ปฏิวัติของเองเกลส์ถูกทิ้งเอาไว้และสภาพแวดล้อมของชีวิตทั้งหมดทำให้ผู้คน "ลืม" การปฏิวัติไปเป็นเวลานาน

4. วิพากษ์ร่างหลักนโยบายเออร์ฟูท

ในการวิเคราะห์ทฤษฎีรัฐของลัทธิมาร์กซ์นั้นจำต้องกล่าวถึงการวิพากษ์หลักนโยบายเออร์ฟูท[29] โดยเองเกลส์ที่ส่งไปให้เคาท์สกี้เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 1891 และหลังจากนั้นอีก 10 ปีจึงได้ลงพิมพ์ใน "ยุคใหม่" เพราะบทความเรื่องนี้ที่สำคัญนั้นได้วิพากษ์ทรรศนะ*ลัทธิฉวยโอกาส*ของพรรคสังคมประชาธิปไตยในปัญหาโครงสร้างของ*รัฐ*.

---

28 ดูสรรพนิพนธ์ของมาร์กซ์ เองเกลส์ ว่าด้วย "จุดประสงค์ของเรา" ฉบับภาษาเยอรมัน ปี 1886 หน้า 14

29 หลักนโยบาย เออร์ฟูท คือหลักนโยบายของพรรคสังคมประชาธิปไตยเยอรมันซึ่งลงมติผ่านในที่ประชุมสมัชชาผู้แทนที่เออร์ฟูทในเดือนตุลาคม 1891 ใช้แทนนโยบายโกทา ปี 1875 เองเกลส์ได้วิพากษ์ความผิดพลาดของหลักนโยบาย เออร์ฟูทไว้ในเรื่อง "วิพากษ์ร่างหลักนโยบายของพรรคสังคมประชาธิปไตย ปี1891"

ควรชี้ออกมาด้วยว่า เองเกลส์ยังได้ให้คำชี้แนะที่มีค่ายิ่งแก่ปัญหาเศรษฐกิจด้วย นี่แสดงให้เห็นว่า เองเกลส์พิจารณาการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของทุนนิยมสมัยใหม่ละเอียดเพียงไรและลึกซึ้งเพียงไร และจากนี้แสดงให้เห็นว่าท่านสันทัดเพียงไรในการคาดคิดล่วงหน้าในระดับที่แน่นอน ถึงภาระหน้าที่ของยุคจักรพรรดินิยมในปัจจุบัน. เนื่องจากหลักนโยบายนี้ใช้คำว่า "ไร้โครงการ" (Flalnosigheit) มาอธิบายลักษณะพิเศษของทุนนิยม เองเกลส์จึงให้คำชี้แนะนี้โดยเขียนว่า[30]

"....ถ้าเราผ่านจากบริษัทหุ้นส่วนมาดูทรัสต์ที่ควบคุมและผูกขาดแขนงอุตสาหกรรมทั้งหมดแล้ว ในที่นั้นไม่เพียงแต่การผลิตของเอกชนเท่านั้นที่หยุดชงัก หากลักษณะไร้โครงการก็ไม่มีด้วยเหมือนกัน,"

ในที่นี้ได้ชี้ให้เห็นสิ่งสำคัญที่สุดในการตีค่าทางทฤษฎีของทุนนิยมสมัยใหม่ซึ่งก็คือจักรพรรดินิยม ซึ่งก็คือทุนนิยมเปลี่ยนเป็น*ทุนนิยม*ผูกขาด. คำหลังนี้จำเป็นต้องเน้น เพราะว่าความผิดที่แพร่หลายที่สุดในปัจจุบันนี้คือพวกลัทธิปฏิรูปของชนชั้นนายทุนกล่าวยืนยันว่าทุนนิยมหรือทุนนิยมผูกขาดโดยรัฐ*ไม่เป็น* ทุน นิยม *อีกแล้ว* เรียกได้ว่า "สังคมนิยมแห่งรัฐ" แล้วเป็นต้น. แน่นอน ลักษณะ

---

30 ยุคใหม่ ฉบับปีที่ 20 เล่มที่ 1 ปี 1901–1902 หน้า 8

โครงการที่สมบูรณ์นั้นทรัสต์ไม่เคยมีและไม่อาจมี. ถึงแม้ว่าทรัสต์มีลักษณะโครงการ ถึงแม้ว่าพวกราชาทุนได้คำนึงถึงขนาดของการผลิตในขอบเขตประเทศหนึ่งกระทั่งในขอบเขตสากล ถึงแม้ว่าพวกเขาปรับการผลิตอย่างมีโครงการ แต่ปัจจุบันก็ยังคงอยู่ภายใต้*ทุนนิยม* ถึงแม้ว่ามันเป็นขั้นใหม่ แต่ก็ยังอยู่ภายใต้ทุนนิยมอย่างไม่ต้องสงสัย. ในสายตาของตัวแทนที่แท้จริงของชนชั้นกรรมชีพเห็นว่าความ "เข้าใกล้" สังคมนิยมของทุนนิยม*ชนิดนี้* มีแต่พิสูจน์ให้เห็นว่าการปฏิวัติสังคมนิยมได้ใกล้เข้ามา ไม่ยากที่จะบรรลุถึง บรรลุถึงได้และไม่ยอมให้ชักช้าอีกแล้ว แต่มิใช่พิสูจน์ว่าอาจยอมให้พวกลัทธิปฏิรูปทั้งปวงปฏิเสธการปฏิวัติสังคมนิยมและผัดหน้าทาแป้งให้ทุนนิยมได้.

เราหันกลับมาพูดปัญหารัฐกันเถอะ. ในที่นี้เองเกลส์ได้ให้คำชี้แนะที่มีค่าเป็นพิเศษ 3 ประเภท ประเภทที่ 1 เกี่ยวกับปัญหาสาธารณรัฐ: ประเภทที่ 2 เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาประชาชาติกับโครงสร้างของรัฐ. ประเภทที่ 3 เกี่ยวกับการปกครองตนเองในท้องถิ่น.

เกี่ยวกับสาธารณรัฐ เองเกลส์ถือข้อนี้เป็นจุดหนักในการวิพากษ์ร่างหลักนโยบายเออร์ฟูท. ถ้าเรายังจำได้ว่าเวลานั้นหลักนโยบายเออร์ฟูทมีความหมายเพียงไรในทั่วทั้งการเคลื่อนไหวสังคมประชา

---

*"ยุคใหม่" ฉบับปีที่ 20 เล่มที่ 1 หน้า 8 ปี 1901–1962

ธิปไตยสากลและมันได้กลาย เป็น แบบ อย่าง ของทั่วทั้งสากลที่ 2 อย่างไรแล้ว ก็กล่าวได้อย่างไม่ขยายความเกินความจริงแม้แต่น้อยว่า ในที่นี้เองเกลส์ได้วิพากษ์ลัทธิฉวยโอกาสในทั่วทั้งสากลที่ 2.

เองเกลส์เขียนว่า "ข้อเรียกร้องทางการเมืองของร่างนี้มีข้อบกพร่องอย่างมาก. *ในที่นี้ไม่ได้กล่าว** ในสิ่งที่อันที่จริงควรกล่าว"

ต่อจากนั้นเองเกลส์อธิบายว่า รัฐธรรมนูญของเยอรมันโดยเนื้อแท้ เป็น ฉบับ คัด ลอก รัฐ ธรรม นูญที่ ปฏิกิริยา ที่ สุด ฉบับปี 1850; ดังที่วิลเลียม ลิบเนคท์กล่าว สภาไรค์สตากเป็นแต่เพียง "เครื่องปกปิดระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช" เท่านั้น. การคิดที่จะดำเนิน "การแปลงเครื่องมือการใช้แรงงานทั้งหมดไปเป็นทรัพย์สมบัติสาธารณะ" บนพื้นฐานของรัฐธรรมนูญซึ่งกำหนดให้รัฐเล็ก ๆ ต่าง ๆ ดำรงอยู่และรัฐเล็ก ๆ ต่าง ๆ ของเยอรมันประกอบเป็นสหพันธ์รัฐนั้น "เห็นได้ชัดว่าเหลวไหลไร้สาระ".

"การกล่าวถึงปัญหานี้เป็นสิ่งอันตราย" – เองเกลส์เพิ่มเติม เพราะท่านรู้ดี ว่าในเยอรมันไม่สามารถเสนอข้อเรียกร้องอย่างเปิดเผยในหลักนโยบายให้สถาปนาสาธารณรัฐ. แต่เองเกลส์ได้หยุดยั้งเพราะเหตุผลชัดแจ้ง เป็นที่พอใจของ "ทุก ๆ คน". ท่านกล่าว

---

*ตรงนี้ เองเกลส์เป็นผู้เน้น

ต่อไปว่า แต่อย่างไรก็ตาม เรื่องราวนั้นจะต้องแก้กัน. การทำเช่นนี้จำเป็นเพียงไรนั้น พอดีเวลานี้ได้รับการยืนยันโดยลัทธิฉวยโอกาส ซึ่งแพร่อยู่ในวารสารของพรรคสังคมประชาธิปไตยส่วนใหญ่. เวลานี้เนื่องจากมีผู้กลัวว่ากฎหมายแอนตี้ชาวพรรคสังคม จะ ฟื้น ขึ้นมาอีก หรือหวนนึกถึงคำแถลงหลายฉบับที่ออกก่อนเวลาเกินไป ภายใต้การปกครองของกฎหมายนี้ จึงอยากให้พรรคยอมรับว่าภายใต้ระเบียบทางกฎหมายปัจจุบันของเยอรมันอาจบรรลุคำเรียกร้อง ทุก อย่าง ของพรรคอย่างสันติได้"........

เองเกลส์ยกเอาข้อเท็จจริงสำคัญที่การกระทำของชาวพรรคสังคมประชาธิปไตยเยอรมันนั้นเพราะกลัวการฟื้นกฎหมายแอนตี้ชาวพรรคสังคมนี้ขึ้นมาเป็นอันดับแรก และเรียกมันว่าลัทธิฉวยโอกาสโดยไม่ลังเล. และอธิบายว่า ก็เพราะว่าในเยอรมันนี้ไม่มีระบอบสาธารณรัฐและเสรีภาพนั่นเอง ฉะนั้นการเพ้อฝันที่จะเดินหนทาง "สันติ" จึงเหลวไหลสิ้นดี. เองเกลส์สุขุมรอบคอบอย่างยิ่ง ท่านไม่ได้มัดมือมัดเท้าตัวเอง. ท่านยอมรับว่าในระบอบสาธารณรัฐหรือในประเทศที่มีประชาธิปไตยอย่างเต็มที่ "อาจคาดคิดได้" ("คาดคิด" เท่านั้น) ถึงการพัฒนาสู่สังคมนิยมอย่างสันติ แต่ในเยอรมนี ท่านกล่าวซ้ำว่า

.... "ในเยอรมนี รัฐบาลมีอำนาจในแทบทุกสิ่งทุกอย่าง สภาไรค์ สตาก และ องค์กร ผู้แทนอื่น ๆ ทั้งหมด ไม่มี อำนาจ ที่แท้จริง ดังนั้น การประกาศการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดเช่นนี้ในเยอรมนี และประกาศการกระทำเช่นนี้ในสภาพที่ไม่มีความจำเป็นแต่อย่างใด ก็เป็นการกระชากเครื่องปกปิดระบอบสมบูรณาญาสิทธิ์ออกไป และตนเองเป็นผู้ไปปกปิดสิ่งอันล่อนจ้อนนั้น" ....

พรรคสังคมประชาธิปไตยเอาคำชี้แนะเหล่านี้ "ไปเก็บไว้เสีย" ผู้นำทางการส่วนข้างมากอันล้นหลามของพรรคจึงได้กลายเป็นผู้ปกปิดระบอบสมบูรณาญาสิทธิ์จริง ๆ.

...."นโยบาย เช่นนี้ เมื่อพิจารณา ถึงที่สุดแล้ว มีแต่นำพรรคให้ผิดทาง. พวกเขาเสนอปัญหาการเมืองทั่วไปและเป็นนามธรรมขึ้นมาเป็นอันดับแรก ด้วยเหตุนี้จึงเป็นการปกปิดปัญหารูปธรรมอันรีบด่วนที่พอเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น พอวิกฤตทางการเมืองมาถึงก็จะเสนอตนเองเข้าสู่ระเบียบวาระ. การทำเช่นนี้จะมีผลอะไรอีกนอกจากทำให้พรรค ไม่รู้จะทำ อย่างไรใน ฉับพลัน ในวินาทีที่มี ลักษณะ ชี้ขาด และทำให้พรรคเลือนลางและความเห็นไม่เป็นเอกภาพกัน เพราะไม่เคยอภิปรายกันมาก่อนเลย ? ....

การกระทำชนิดเพื่อผลประโยชน์ชั่วคราวเฉพาะหน้า ลืมเรื่องอันเป็นมูลฐาน หวังแต่ผลสำเร็จชั่วขณะ ไม่คำนึงถึงผลภายหลัง

เสียสละ อนาคต ของการ เคลื่อนไหวเพื่อ ปัจจุบัน ของการ เคลื่อนไหวเช่นนี้อาจเริ่มจากเจตนาที่ "บริสุทธิ์ใจ". แต่ลัทธิที่ฉวยโอกาสย่อมเป็นลัทธิฉวยโอกาสอยู่ตลอดเวลาและลัทธิที่ฉวยโอกาส "ที่บริสุทธิ์ใจ" อาจจะเป็นอันตรายยิ่งกว่าลัทธิฉวยโอกาสอื่น ๆ ทั้งปวงก็ได้.....

ถ้าจะกล่าวว่าอะไรเป็นสิ่งที่แน่นอนแล้ว สิ่งนั้นคือ พวกเราและชนชั้นกรรมกรจะสามารถได้อำนาจการปกครองก็ภายใต้รูปแบบการปกครองสาธารณรัฐประชาธิปไตยเท่านั้น. สาธารณรัฐประชาธิปไตยกระทั่งเป็นรูปแบบพิเศษของเผด็จการชนชั้นกรรมาชีพ การปฏิวัติใหญ่ของฝรั่งเศสได้ยืนยันให้เห็นถึงข้อนี้แล้ว"....

ทั้งนี้ เองเกลส์ได้ เน้นอย่าง แจ่มชัดเป็นพิเศษ ถึงความคิดพื้นฐาน ซึ่ง เหมือนกับ ด้ายแดง สอด ร้อย อยู่ ในนิพนธ์ ทั้งหมด ของมาร์กซ์ นั่นก็คือ **สาธารณรัฐประชาธิปไตยเป็นทางลัดในการไปสู่เผด็จการชนชั้นกรรมาชีพ**. เพราะถึงแม้สาธารณรัฐเช่นนี้มิได้ขจัดการปกครองของทุนออกไปแม้แต่น้อย และด้วยเหตุนี้ก็มิได้ขจัดการกดขี่และการต่อสู้ทางชนชั้นออกไปแม้แต่น้อย แต่มันหลีกเลี่ยงไม่พ้นที่จะทำให้การต่อสู้นี้ขยายกว้างออกไป พัฒนาออกไป ปรากฏออกมาให้เห็นและแหลมคม จนกระทั่งเมื่อมีความเป็นไปได้ ที่จะ สนองความต้องการ ในผลประโยชน์ มูลฐานของมวลชนที่ถูกกดขี่ ความเป็นไปได้ชนิดนี้ย่อมต้องปรากฏเป็นจริงขึ้นอย่าง

หลีกเลี่ยงไม่พ้น และด้วยการเผด็จการชนชั้นกรรมาชีพเท่านั้น ซึ่งก็คือในเงื่อนไขที่ชนชั้นกรรมาชีพนำมวลชนเหล่านี้. กล่าวสำหรับทั่วทั้งสากลที่ 2 แล้ว นี่ก็เป็น "คำที่ถูกลืม" ในลัทธิมาร์กซ์เหมือนกัน ในประวัติของพรรคเมนเชวิคระหว่างครึ่งปีแรกของการปฏิวัติรัสเซียปี 1917 ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดแจ้งว่าพวกเขาก็ได้ลืมคำนี้เช่นกัน.

เกี่ยวกับปัญหาสหพันธ์สาธาณรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับส่วนประกอบทางชาติของประชากร เองเกลส์เขียนว่า:

"ควรเอาอะไรมาแทนเยอรมนีในปัจจุบันเล่า ? (มันมีรัฐธรรมนูญประชาธิปไตยที่ปฏิกิริยา และการแยกไปตั้งรัฐเล็ก ๆ ที่ปฏิกิริยาอย่างเดียวกัน การแยกไปตั้งรัฐเช่นนี้ทำให้ลักษณะพิเศษของ "ลัทธิปรัสเซีย" กำหนดแน่นอนลงไป แต่ไม่ใช่ละลายมันให้เข้าไปในองค์รวมทั้งหมดของเยอรมนี) "ในทรรศนะของข้าพเจ้าเห็นว่า ชนชั้นกรรมาชีพจะใช้ได้แต่รูปแบบสาธารณรัฐเดียวและแบ่งแยกมิได้เท่านั้น. สหพันธ์สาธารณรัฐกล่าวโดยทั่วไปแล้วว่าเวลานี้ยังคงจำเป็น สำหรับอาณาเขต อันกว้างใหญ่ไพศาลของอเมริกาถึงแม้ว่า ทางตะวันออก ได้กลายเป็น อุปสรรคก็ตาม. ในอังกฤษสหพันธ์สาธารณรัฐจะก้าวไปอีกก้าวหนึ่ง เพราะว่าในที่นี้ บนเกาะ 2 เกาะมีประชากรอาศัยอยู่ 4 ชาติ ถึงแม้จะมีสภาเดียว แต่มีระบบ

นิติ 3 ชนิดดำรงอยู่ด้วยกัน ในสวิตเซอร์แลนด์เล็ก ๆ นั้น สหพันธ์สาธารณรัฐได้กลายเป็นอุปสรรคนานแล้ว ที่มันยังทนอยู่ได้ก็เพียงเพราะว่าสวิตเซอร์แลนด์ยอมเป็นสมาชิกที่เฉื่อยเนือยล้วน ๆ ในระบบรัฐยุโรปเท่านั้น. กล่าวสำหรับเยอรมนี การดำเนินระบอบสหพันธ์แบบสวิตเซอร์แลนด์เป็นการถอยหลังก้าวหนึ่ง. รัฐในระบอบสหพันธ์กับรัฐในระบอบรัฐเดียวอย่างสมบูรณ์ มีข้อแตกต่างอยู่ 2 ประการนั่นก็คือ แต่ละรัฐที่เป็นสมาชิกสหพันธ์มีกฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญาเป็น พิเศษ ของตนเอง มีระบบศาล เป็น พิเศษ ของตนเอง; ประการที่ 2 มีสภาสหพันธ์ดำรงอยู่คู่กันกับสภาผู้แทนราษฎร ในสภาสหพันธ์นั้น แต่ละมลรัฐไม่ว่าเล็กหรือใหญ่ล้วนมีสิทธิออกคะแนนเสียงในฐานะมลรัฐหนึ่ง." ในเยอรมนี รัฐระบอบสหพันธ์เป็นระยะผ่านไปสู่รัฐระบอบรัฐเดียวอย่างสมบูรณ์ เพราะฉะนั้นไม่ใช่จะให้ "การปฏิวัติจากบนสู่ล่าง" ในปี 1866 และ 1870 ถอยหลังกลับ แต่จะต้องเอา "การเคลื่อนไหวจากล่างสู่บน" มาเพิ่มเติม.

เองเกลส์ มิเพียง แต่ไม่ใช้ ท่าที ชาเย็น ต่อปัญหา รูปแบบรัฐเท่านั้น ตรงกันข้าม ได้วิเคราะห์รูปแบบต่าง ๆ ในระยะผ่านอย่างละเอียด เพื่อจะได้ยึดถือลักษณะพิเศษทางประวัติศาสตร์ อันเป็นรูปธรรม ของแต่ละกรณี ที่ต่างกันมาคาดคะเนว่า รูปแบบ ในระยะผ่านหนึ่ง ๆ นั้นผ่านจาก*อะไรไปสู่อะไร*.

เองเกลส์เช่นเดียวกับมาร์กซ์ เริ่มจากทรรศนะของชนชั้นกรรมาชีพและการปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพ ยืนหยัดในระบอบประชาธิปไตยรวมศูนย์ ยืนหยัดในสาธารณรัฐที่เป็นเอกภาพและแบ่งแยกมิได้. ท่านเห็นว่า สหพันธ์สาธารณรัฐ หรือไม่ก็เป็นกรณียกเว้นและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา หรือไม่ก็เป็นรูปแบบในระยะผ่านจากรัฐราชาธิปไตยไปสู่สาธารณรัฐระบอบรวมศูนย์นั้น "ถ้าก้าวหน้าไปก้าวหนึ่ง" ภายใต้เงื่อนไขพิเศษที่แน่นอนอย่างหนึ่ง. ในเงื่อนไขพิเศษเหล่านี้ ปัญหาประชาชาติได้เสนอออกมา.

เองเกลส์เช่นเดียวกับมาร์กซ์ ถึงแม้ว่าได้วิพากษ์อย่างไร้ปรานีต่อลักษณะปฏิกิริยาของรัฐเล็ก ๆ และการใช้ปัญหาประชาชาติมาปกปิด ลักษณะปฏิกิริยาเช่นนี้ในสภาพรูปธรรมที่แน่นอน แต่ท่าน ทั้งสอง ไม่เคย ละเลย ความ โน้มเอียง ในปัญหา ประชาชาติเลย ส่วนนัก ลัทธิมาร์กซ์ใน ฮอลแลนด์และ โปแลนด์ มักแสดงความโน้มเอียงเช่นนี้ออกมาบ่อย ๆ ในการต่อสู้อันเป็นธรรมยิ่งเพื่อคัดค้านชาตินิยมสามานย์ที่คับแคบของรัฐเล็ก ๆ "ของตน".

ไม่ว่าจะมองจากเงื่อนไขทางภูมิศาสตร์ ภาษาร่วมกันหรือประวัติศาสตร์ร่วมร้อยปี อังกฤษดูเหมือนได้ "แก้" ปัญหาประชาชาติของเขตเล็ก ๆ ต่าง ๆ ตกไปแล้ว. ทว่าแม้แต่ประเทศนี้

เองเกลส์ก็ได้สนใจถึงข้อเท็จจริงอันเด่นชัด ซึ่งก็คือปัญหาประชาชาติยังคงดำรงอยู่ ด้วยเหตุนี้ท่านยังคงยอมรับว่า การตั้งสหพันธ์สาธารณรัฐเป็น "การก้าวไปก้าวหนึ่ง" แน่นอน ในที่นี้ท่านมิได้ละทิ้งแม้แต่น้อยที่จะวิจารณ์ข้อบกพร่องของสหพันธ์สาธารณรัฐ มิได้ละทิ้งแม้แต่น้อยที่จะโฆษณาและต่อสู้อย่างเด็ดเดี่ยวที่สุดเพื่อบรรลุซึ่งสาธารณรัฐเอกภาพและประชาธิปไตยรวมศูนย์.

แต่เองเกลส์ มิได้ เข้าใจ ระบอบ ประชาธิปไตย รวมศูนย์ในความหมายของระบอบขุนนางเหมือนกับนักคิดชนชั้นนายทุนและนักคิดชนชั้นนายทุนน้อยซึ่งรวมทั้งพวกลัทธิอนาธิปไตยด้วย. ในทรรศนะของเองเกลส์เห็นว่า ระบอบรวมศูนย์ไม่ปฏิเสธการปกครองตนเองในท้องถิ่นเลย ถ้า "คอมมูน" และมณฑลยืนหยัดโดยสมัครใจในเอกภาพของรัฐการปกครองตนเอง ในท้องถิ่นเช่นนี้จะสามารถขจัดระบอบขุนนางทั้งหมดและ "ลัทธิคำสั่ง". จากชั้นบนทั้งหมดได้อย่างแน่นอน.

ขณะที่เองเกลส์ขยายทรรศนะหลักนโยบายของลัทธิมาร์กซ์ในปัญหารัฐนั้นเขียนว่า.... "ดังนั้น จึงต้องการสาธารณรัฐเดียว แต่ไม่ใช่สาธารณรัฐอย่างสาธารณรัฐฝรั่งเศสในปัจจุบัน สาธารณรัฐฝรั่งเศสในปัจจุบันไม่ต่างอะไรกับจักรวรรดิที่สร้างขึ้นเมื่อปี 1798 ซึ่ง

ไม่มีพระจักรพรรดิ. ตั้งแต่ปี 1792 ถึงปี 1798 แต่ละมณฑล แต่ละเมือง (Giemeinde) ของฝรั่งเศสมีอำนาจปกครองตนเองอันสมบูรณ์แบบอเมริกา และนี่เราก็ควรมีเหมือนกัน, ส่วนที่ว่าควรจะจัดตั้งการปกครองตนเองอย่างไร และทำอย่างไรจึงจะไม่ต้องเอาระบอบขุนนางนั้น สาธารณรัฐแรกของอเมริกาและฝรั่งเศสได้เป็นเครื่องยืนยันให้เราเห็นแล้ว แล้วปัจจุบันนี้แคนาดา ออสเตรเลียและเมืองขึ้นอื่น ๆ ของอังกฤษก็ได้ยืนยันให้เราเห็นอีก. การปกครองตนเองในมณฑลและเมืองเช่นนี้เป็นระบอบที่มีเสรีภาพมากกว่าอย่างเช่นระบอบสหพันธ์ของสวิตเซอร์แลนด์ ในระบอบสหพันธ์ของสวิตเซอร์แลนด์นั้น เป็นความจริงที่มลรัฐมีลักษณะอิสระมากในความสัมพันธ์กับบันด์ (ทั่วทั้งสหพันธ์รัฐ) แต่ในความสัมพันธ์กับอำเภอ (Byirk) และเมืองก็มีลักษณะอิสระเช่นกัน. รัฐบาลมณฑล. แต่งตั้งนายอำเภอและเจ้าเมือง....ซึ่งในประเทศที่พูดภาษาอังกฤษไม่มีเลยและต่อไปเราก็จะขจัดปรากฏการณ์เช่นนี้ไปอย่างเด็ดขาด เช่นเดียวกับการขจัด Landrat และ Begierungsrat ของปรัสเซีย (ข้าหลวง นายอำเภอ ผู้ว่าการมณฑลและข้าราชการที่ชั้นบนแต่งตั้งทั้งหมด) โดยยึดถือข้อนี้ เองเกลส์เสนอข้อความดังข้างล่างนี้สำหรับวรรคเกี่ยวกับปัญหาปกครองตนเองในหลักวโยบายของพรรค; "ดำเนินการ

ปกครองตนเองอย่างสมบูรณ์ใน "มณฑล" (มณฑลหรือเขต) โดยข้าราชการที่เลือกตั้งโดยการเลือกตั้งทั่วไป; ยุบองค์กรอำนาจรัฐของท้องถิ่นและมณฑลทั้งหมดที่แต่งตั้งโดยรัฐ."

ข้าพเจ้า ได้ชี้ไว้ใน "ปราฟดา" ฉบับที่ 68, วันที่ 28 พฤษภาคม 1917) ซึ่งถูกปิดโดยรัฐบาลเคเรนสกี้และ รัฐมนตรี "สังคมนิยม คนอื่น ๆ ของเขา–ว่าในข้อนี้ (แน่นอน ไม่เพียงแต่ข้อนี้เท่านั้น) พวกผู้แทนที่เรียกว่าสังคมนิยมของฝ่ายที่เรียกว่าฝ่ายประชาธิปไตยปฏิวัติได้ทิ้ง ลัทธิประชาธิปไตย อย่างหยาบช้าเพียงไร. ย่อมเป็นธรรมดา ผู้ที่ถูกมัดตนเองโดยจัดตั้ง "รัฐบาลรวม" กับชนชั้นนายทุนจักรพรรดินิยมนั้น ทำไขหูต่อการวิจารณ์นี้ของข้าพเจ้า.

ต้องชี้ออกมาเป็นพิเศษว่า เองเกลส์ได้ยึดถือข้อเท็จจริงที่มีเครื่องยืนยันและตัวอย่างที่แท้จริงที่สุดมาโต้ อคติ ที่ แพร่หลายมากโดยเฉพาะอย่าง ยิ่ง แพร่ หลาย ใน ฝ่าย ประชาธิปไตยชนชั้นนายทุนน้อย ซึ่งก็คือเห็นว่าสหพันธ์สาธารณรัฐมีเสรีภาพมากกว่าสาธารณรัฐระบอบรวมศูนย์แน่นอน. ทรรศนะเช่นนี้ไม่ถูกต้อง. ข้อเท็จจริงที่เองเกลส์ยกมาเกี่ยวกับสาธารณรัฐ ระบอบ รวม ศูนย์ ของ ฝรั่งเศสปี 1792–1798 และสหพันธ์สาธารณรัฐสวิตเซอร์แลนด์ได้หักล้างอคตินี้ลงไป. สาธารณรัฐระบอบรวมศูนย์ที่ประชาธิปไตยอย่างแท้จริงให้เสรีภาพ*มากกว่า*สหพันธ์สาธารณรัฐ. กล่าวอีกนัยหนึ่ง ใน

ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น มณฑลและอื่นๆ ที่สามารถมีเสรีภาพมากที่สุดนั้นใช้สาธารณรัฐ*ระบอบรวมศูนย์* ไม่ใช่สหพันธ์สาธารณรัฐ.

ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ในงานโฆษณาปลุกเร้าของพรรคเราสนใจไม่พอต่อข้อเท็จจริงนี้และปัญหาทั่วไปเกี่ยวกับสหพันธ์สาธารณรัฐกับสาธารณรัฐระบอบรวมศูนย์และการปกครองตนเอง ในท้องถิ่น.

5. คำนำที่เขียนให้แก่ "สงครามกลางเมืองในฝรั่งเศส" ของมาร์กซ์

ในคำนำที่เองเกลส์เขียนให้แก่ "สงครามกลางเมืองในฝรั่งเศส" ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 3[31] นอกจากนี้ได้เสนอความคิดเห็นเป็นอันมากที่ควรสนใจกับปัญหาท่าทีต่อรัฐไว้ด้วยแล้ว ยังได้สรุปบทเรียนของคอมมูนไว้อย่างเด่นชัดยิ่งด้วย ข้อสรุปนี้เนื่องจากได้ยึดถือความจัดเจนทั้งหมดในระยะ 20 ปีหลังจากคอมมูน จึงทำได้ลึกซึ้งมากและใช้มาคัดค้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อ "การหลงเชื่องมงายต่อรัฐ" ที่แพร่อยู่ในเยอรนี ข้อสรุปนี้อาจเรียกได้อย่างเต็มที่ว่าเป็น*ผลสำเร็จสูงสุด*ของลัทธิมาร์กซ์ในปัญหารัฐ.

เองเกลส์ชี้ว่า ในฝรั่งเศสหลังจากการปฏิวัติทุกครั้ง กรรมกรติดอาวุธเสมอ; "*ดังนั้นบัญญัติประการแรกของพวกนายทุนที่กุม*

---

[31](คำนำที่เขียนเมื่อวันที่ 18 มีนาคม 1891 เริ่มแรกที่สุดลงพิมพ์ในวารสาร "ยุคใหม่"

อำนาจรัฐคือปลดอาวุธของกรรมกร. ด้วยเหตุนี้ หลังจากทุกครั้งที่กรรมกรได้รับชัยชนะในการปฏิวัติ จึงเกิดการต่อต่อสู้ใหม่ และผลก็คือกรรมกรพ่ายแพ้เสมอ"........[32]

ข้อสรุปความจัดเจนของการปฏิวัติชนชั้นนายทุนทุก ๆ ครั้งนี้ทั้งรวบรัดและจัดเจน. ในที่นี้ได้จับเนื้อแท้ของปัญหาพอดี และก็คือเนื้อแท้ของปัญหารัฐ (ชนชั้นที่ถูกกดขี่มีหรือไม่มีอาวุธ?) นี่ก็คือเนื้อแท้ที่ศาสตราจารย์ซึ่งได้รับผลสะเทือนจากความคิดชนชั้นนายทุนและฝ่ายประชาธิปไตยชนชั้นนายทุนน้อยมักจะหลีกเลี่ยงไม่ยอมพูดถึงนั่นเอง. ในการปฏิวัติรัสเซียปี 1917 เกียรติในการทำให้ความลับของการปฏิวัติชนชั้นนายทุนนี้รั่ว (เกียรติแบบคาเวนแยค) ตกเป็นของเจเรเทลีที่เป็น "เมนเชวิค" และ "นักลัทธิมาร์กซ์" ด้วย ในการกล่าวคำปราศรัย "ที่มีความหมายทางประวัติศาสตร์" ของเขาเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน เจเรเทลีได้พลั้งปากออกมาว่า ชนชั้นนายทุนได้ตกลงจะปลดอาวุธของกรรมกรเปโตรกราด แน่นอน เขาพูดว่าการตกลงนี้เป็นการตกลงของเขาเอง และว่านี่เป็นความต้องการของ "รัฐ" โดยทั่วไป.

---

[32]หมายถึงคำนำที่เองเกลส์เขียนให้แก่ "สงครามกลางเมืองในฝรั่งเศส" ของมาร์กซ์ ในสรรพนิพนธ์ของมาร์กซ์ เองเกลส์

คำปราศรัยที่มีความหมายทางประวัติศาสตร์ของ เจเรเทลี ในวันที่ 11 มิถุนายน แน่นอนจะเป็นตัวอย่างอันเด่นชัดที่สุดที่นักประวัติศาสตร์ทุกคนจะต้องยกมาอ้างในการบรรยายให้เห็นการปฏิวัติปี 1917 มันแสดงให้เห็นว่าพรรคสังคมปฏิวัติกับพันธมิตรเมนเชวิคซึ่งนำโดยนายเจเรเทลีหันไปทางฝ่ายชนชั้นนายทุน *คัดค้าน* ชนชั้นกรรมาชีพที่ปฏิวัติอย่างไร.

ความคิดเห็นของเองเอลส์อีก-ประการหนึ่งเกี่ยวกับปัญหารัฐคือ เกี่ยวกับศาสนา. เป็นที่ทราบกันแล้วว่า พรรคสังคมประชาธิปไตยเยอรมันซึ่งเป็นลัทธิฉวยโอกาสยิ่งขึ้นทุกวันและเน่าเฟะลงทุกวันนั้น นับวันแต่จะบิดเบือนสูตรที่มีชื่อที่ว่า "การโฆษณาศาสนาเป็นเรื่องของส่วนบุคคล" นี้อย่างสามานย์ บิดเบือนจนดูเหมือนว่าปัญหาศาสนานั้น*สำหรับพรรคการเมือง*ชนชั้นกรรมาชีพที่ปฏิวัติ*ก็เป็น*เรื่องของส่วนบุคคล !! จุดยืนที่ทรยศต่อหลักนโยบายปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพอย่างสิ้นเชิงนี้ เวลานั้นเองเกลส์นั่นเองที่เป็นผู้คัดค้าน แต่ในปี 1891 ยังคงเห็นแต่เพียงหน่ออัน*เล็กที่สุด*ของลัทธิฉวยโอกาสภายในพรรคของตนเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ ท่านจึงพูดอย่างระมัดระวังมาก;

"เพราะว่าผู้ที่เข้าร่วมคอมมูนนั้นเป็นกรรมกรหรือผู้แทนของกรรมกรซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแทบทั้งนั้น ฉะนั้นมติที่ผ่านจึงมี

ลักษณะชนชั้นกรรมาชีพอย่างสมบูรณ์. มติบางอย่างได้กำหนดรัฐบัญญัติปฏิรูปซึ่งชนชั้นนายทุนฝ่ายสาธารณรัฐไม่ ยอม ดำ เนิน เพียงเพราะความขี้ขลาดที่ชั่วช้า แต่เป็นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเคลื่อนไหวเสรีของชนชั้นกรรมกรนั้นให้แน่นอนลงไป ตัวอย่างเช่น ดำเนินหลักการที่ว่า*กล่าวสำหรับรัฐแล้ว* ศาสนาเป็นเพียงเรื่องของส่วนบุคคล. มติบางอย่างก็มีผลประโยชน์ โดยตรงต่อชนชั้นกรรมกรและในระดับหนึ่งได้แทงเข้าไปในหัวใจของระบอบสังคม เก่าอย่างลึกซึ้ง" ....

เองเกลส์จงใจเน้นคำว่า "กล่าวสำหรับรัฐแล้ว" จุดประสงค์ก็เพื่อจะ โจม ตี ให้ ถูก จุด สำ คัญของ ลัทธิ ฉวย โอ กาส เยอรมันเพราะลัทธิฉวยโอกาสเยอรมันโฆษณาว่ากล่าว *สำหรับพรรคแล้ว* ศาสนาเป็นเรื่องของส่วนบุคคลเช่นนี้ก็เป็นการลดพรรคการเมืองชนชั้นกรรมาชีพที่ปฏิวัติลงถึงระดับพวกคนถ่อย "ที่ความคิดเสรี" ที่สามานย์ที่สุด พวกคนถ่อยยอมรับว่าอาจไม่ถือศาสนาได้ แต่ปฏิเสธที่จะดำเนินภาระหน้าที่ต่อสู้*ของพรรค*กับยาฝิ่นทางศาสนาที่มอมเมาประชาชน

ขณะที่นักประวัติศาสตร์ที่ศึกษาค้นคว้าประวัติพรรคสังคมประชาธิปไตยเยอรมันในอนาคตค้นหามูลเหตุของการพังทะลายที่น่า

อัปยศของพรรคในปี 1914 นั้น จะพบข้อมูลที่น่าสนใจเป็นอันมากเกี่ยวกับปัญหานี้: เริ่มตั้งแต่ข้อความที่คลุมเครือในบทความของเคาท์สกี้ผู้นำทางความคิดของพรรคนี้ที่เปิดประตูกว้างให้แก่ลัทธิฉวยโอกาส จนถึงท่าทีของพรรคต่อ "Los-Von-Kirche-Bewegung" (การเคลื่อนไหวเพื่อแยกกับโบสถ์),

ขอให้เรามาดูว่าหลังจากคอมมูน 20 ปี เองเกลส์ได้สรุปบทเรียนของคอมมูนให้แก่ชนชั้นกรรมาชีพที่ต่อสู้อย่างไร.

ข้างล่างนี้เป็นบทเรียนซึ่งเองเกลส์เห็นว่าสำคัญที่สุด:

........"*อำนาจกดขี่ของรัฐบาลรวมศูนย์อำนาจอันเก่าชนิดนี้นี่เอง อันได้แก่กองทัพ ตำรวจการเมือง ขุนนาง ซึ่งนโปเลียนสร้างขึ้นเมื่อปี 1798 และต่อมาภายหลังรัฐบาลใหม่ทุกสมัยรับเอาเป็นเครื่องมือที่ถูกใจตลอดมาและใช้มันคัดค้าน อำนาจ ของศัตรูของตนอำนาจชนิดนั้นนี่เองที่ควรล้มลงทุกแห่งทั่วประเทศ เหมือนกับที่มันได้ล้มลงแล้วในปารีส.*

คอมมูนต้องยอมรับตั้งแต่เริ่มต้นว่า ทันทีที่ชนชั้นกรรมกรได้การปกครอง ไม่สามารถใช้กลไกรัฐเก่ามาดำเนินการบริหาร: เพื่อไม่ให้การปกครองที่เพิ่งได้มานั้นสูญเสียไป ชนชั้นกรรมกรด้านหนึ่งต้องทำลายกลไกการกดขี่เก่าทั้งหมดที่ถูกใช้คัดค้านตนตลอด

มา อีกด้านหนึ่ง ต้องประกาศว่าผู้แทนและข้าราชการทั้งหมดของตนถอดถอนได้ทุกเมื่อโดยไม่มียกเว้น ทั้งนี้เพื่อประกันให้ตนมีความเป็นไปได้ที่จะป้องกันพวกเขา"........

เองเกลส์ชี้เน้นหลายคำว่า **ไม่เพียงแต่ในรัฐราชาธิปไตย หากใน***สาธารณรัฐประชาธิปไตย* รัฐก็**ยังคงเป็นรัฐอยู่นั่นก็คือยังคงรักษาลักษณะพิเศษพื้นฐานของมันไว้ คือ เปลี่ยนข้าราชการ "ผู้รับใช้ของสังคม" องค์กรของสังคมเป็น** *เจ้าของ***สังคม.**

...."เพื่อป้องกันไม่ให้รัฐและองค์กรของรัฐเปลี่ยนจากผู้รับใช้สังคมเป็นเจ้าของของสังคม ..ปรากฏการณ์เช่นนี้จนกระทั่งปัจจุบันในประเทศทั้งหมดไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ....คอมมูนได้ใช้วิธีการที่ถูกต้อง 2 ประการ. ประการที่ 1 มันมอบตำแหน่งทั้งหมดในด้านบริหาร การศาล และการศึกษาให้ผู้ที่ได้รับเลือกในการเลือกตั้งทั่วไป และกำหนดให้ผู้เลือกตั้งถอดถอนผู้รับเลือกตั้งได้ทุกเมื่อ. ประการที่2 ข้าราชการทั้งหมด ไม่ว่าตำแหน่งจะสูงหรือต่ำ ล้วนจ่ายเงินเดือนให้เท่ากับค่าแรงกรรมกรอื่น ๆ เท่านั้น.. คอมมูนเคยจ่ายเงินเดือนสูงสุด 6,000 ฟรังค์[33] การทำเช่นนี้ ถึงแม้ว่าคอมมูนไม่ได้กำหนด

---

[33]ในนามนั้นประมาณ 2,400 รูเบิล แต่คิดตามอัตราแลกเปลี่ยนปัจจุบันประมาณ 6 000 รูเบิล. บอลเชวิคบางคนเสนอว่า เช่นจ่าย 9,000 รูเบิลแก่สมาชิกสภาดูม่าแห่งนคร แทนที่จะจ่ายเงินเดือนสูงสุด 6,000 รูเบิลสำหรับทั่วประเทศ (จำนวนนี้เพียงพอทีเดียว) การทำเช่นนี้ไม่อาจให้อภัยได้เลย.

การมอบหมายขอบเขตอำนาจให้แก่ผู้แทนขององค์กรผู้แทนต่าง ๆ อีกต่างหาก ก็มีความเป็นไปได้ที่จะป้องกันอย่างเชื่อถือได้ไม่ให้ผู้คนแสวงหาความเป็นเจ้าใหญ่นายโตและแสวงหาความร่ำรวย''....

ในที่นี้เองเกลส์ได้กล่าวถึงเส้นแบ่งเขตที่น่าสนใจ บนเส้นแบ่งเขตนี้ ประชาธิปไตยที่ถึงที่สุด*ได้เปลี่ยนเป็นสังคมนิยม* ขณะเดียวกันก็*เรียกร้อง*ให้ดำเนินสังคมนิยม. เพราะว่าเมื่อจะทำลายรัฐก็ต้องเปลี่ยนหน้าที่องค์กรบริการของรัฐเป็นการควบคุมตรวจตราและทำสถิติที่ง่ายอย่างยิ่ง เพื่อให้ประชากรส่วนมากที่สุดกระทั่งประชากรทั้งหมดสามารถทำได้ สามารถรับหน้าที่ได้. และเมื่อขจัดความคิดแสวงหาความเป็นเจ้าใหญ่นายโตและความร่ำรวยก็ต้องทำให้ตำแหน่งในองค์กรบริการของรัฐที่ไม่มีทางแสวงหาความร่ำรวยแต่ "มีเกียรติ" นั้น*ไม่*สามารถเป็นสะพานสำหรับแสวงหาตำแหน่งที่ร่ำรวยในธนาคารและบริษัทหุ้นส่วน เหมือนกับที่พบเห็นเป็น*ประจำ*ในประเทศทุนนิยมที่เสรีที่สุดทั้งหมด.

แต่เองเกลส์ไม่ได้ทำความผิดที่นักลัทธิมาร์กซ์บางคนได้ทำในปัญหาลัทธิอัตวินิจฉัยทางประชาชาติ; พวกเขากล่าวว่าลัทธิอัตวินิจฉัยทางประชาชาติเป็นไปไม่ได้ที่จะประจักษ์เป็นจริงขึ้นภายใต้ทุนนิยม แต่ภายใต้สังคมนิยมนั้นเหลือล้น. การอนุมานที่ดูเหมือน

แยบคายเหลือเกินแต่ความจริงไม่ถูกต้องนี้ สามารถใช้ได้กับระบอบประชาธิปไตยใด ๆ รวมทั้งวิธีที่จ่ายเงินเดือนอันน้อยนิดแก่ข้าราชการ เพราะว่าภายใต้ทุนนิยมประชาธิปไตยอันถึงที่สุดนั้นเป็นไปไม่ได้และภายใต้สังคมนิยมนั้นประชาธิปไตยใด ๆ จะสูญสิ้นไป.

นี่เป็นการเถียงข้าง ๆ คู ๆ เหมือนกับคำตลกโบราณว่า คนคนหนึ่งผมร่วงเส้นหนึ่งแล้วเขาจะกลายเป็นคนหัวล้านหรือ ?

การขยายประชาธิปไตยให้ถึงที่สุด ค้นหารูปแบบสำหรับการขยายเช่นนี้ เอาการปฏิบัติมาตรวจสอบรูปแบบเหล่านี้ เป็นต้น ล้วนเป็นภาระหน้าที่ประการหนึ่งของการต่อสู้ เพื่อ การ ปฏิวัติสังคม. ประชาธิปไตยที่ดำรงอยู่โดด ๆ อย่างเดียวจะไม่บังเกิดสังคมนิยม แต่ประชาธิปไตยในชีวิตที่เป็นจริงนั้น "ดำรง อยู่ โดยอาศัยซึ่งกันและกัน" เสมอ มันจะส่งผลสะเทือนต่อเศรษฐกิจ ผลักดันการดัดแปลงทางเศรษฐกิจ ได้รับผลสะเทือนจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจเป็นต้น นี่คือวิภาษวิธีของประวัติศาสตร์ที่มีชีวิตชีวา.

เองเกลส์เขียนต่อไปว่า

....."การทลาย" (Sprengurng) อำนาจรัฐเก่านี้ และเอาอำนาจรัฐประชาธิปไตยอันใหม่และแท้มาแทนนั้น ได้บรรยายไว้อย่างละเอียดแล้วใน "สงครามกลางเมือง" บทที่ 3. แต่มีความ

จำเป็นที่จะต้องกล่าวถึงลักษณะพิเศษบางอย่าง ของ การแทนที่ ชนิดนี้ไว้ในที่นี้โดยย่ออีกครั้งหนึ่ง เพราะว่าพอดีในเยอรมนี การหลงเชื่อรัฐได้เปลี่ยนจากด้านปรัชญาไปสู่จิตสำนึกทั่ว ไปของ ชน ชั้น นาย ทุนกระทั่งกรรมกรเป็นอันมากแล้ว. ตามทฤษฎีทางปรัชญา รัฐเป็น "การประจักษ์เป็นจริงของความคิด" หรือแปลเป็นภาษาปรัชญา อาณาจักรของพระเจ้าบนพื้นพิภพ นั่นก็คือสถานซึ่งสัจธรรมนิรันดรและธรรมะประจักษ์เป็นจริงหรือควรประจักษ์เป็นจริง. จากนี้จึงได้เกิดการบูชารัฐและสิ่งทั้งหมดที่เกี่ยวกับรัฐเนื่องจากผู้คนเคยชินมาตั้งแต่เล็กกับการเห็นว่าสาธารณกิจและสาธารณประโยชน์ของทั่วทั้งสังคมจะจัดการและคุ้มครองได้ก็ด้วยวิธีเก่า ซึ่งก็คือจัดการและคุ้มครองโดยรัฐและขุนนางของรัฐที่มีรายได้สูงมากเท่านั้น การบูชาเช่นนี้ยิ่งง่ายที่จะฝังรกราก. ผู้คนทั้งหลายคิดกันว่า ถ้าพวกเขาไม่หลงเชื่อระบอบราชาธิปไตยที่สืบสันตติวงศ์แต่ สนับ สนุน ระ บอบ สาธารณรัฐประชาธิปไตย ก็เป็นการก้าวไปข้างหน้าอย่างกล้าหาญยิ่งแล้ว. ความจริง รัฐไม่นอกเหนือไปจากกลไกที่ชนชั้นหนึ่งกดขี่อีกชนชั้นหนึ่ง ข้อนี้แม้แต่ในระบอบสาธารณรัฐประชาธิปไตยก็ไม่ด้อยกว่าในระบอบราชาธิปไตยเลย. รัฐอย่างมากก็เป็นเพียงภัยพิบัติที่ชนชั้นกรรมาชีพรับทอดมาหลังจากมีชัยในการต่อสู้เพื่อการปกครองของชนชั้นเท่านั้น:

เช่นเดียวกับคอมมูน ชนชั้นกรรมาชีพที่ได้รับชัยชนะแล้วก็จำต้องกำจัดด้านเลวที่สุดของภัยพิบัตินี้ออกไปทันที จนกระทั่งรุ่นที่เจริญเติบโตขึ้นในเงื่อนไขสังคมใหม่และเสรีสามารถทิ้งระบอบ รัฐ อันเป็นกองขยะทั้งกองนี้ไปได้."

เองเกลส์เตือนชาวเยอรมันว่า ในขณะที่พวกเขาเอาระบอบสาธารณรัฐมาแทนระบอบราชาธิปไตยนั้น อย่าลืมหลักการสังคมนิยมเกี่ยวกับปัญหารัฐโดยทั่วไป. คำเตือนของท่านเวลานี้ดูเหมือนเป็นบทเรียนโดยตรงสำหรับพวกนายเจเรเทลีและเชอร์นอฟ. เพราะว่าในการปฏิบัติ "รัฐบาลผสม" พวกเขาจะแสดงความหลงเชื่อและบูชารัฐออกมา !

ยังควรชี้ออกมาอีกสองข้อ: (1) เองเกลส์กล่าวว่า ในระบอบสาธารณรัฐประชาธิปไตย การที่รัฐเป็น "กลไกที่ชนชั้นหนึ่งกดขี่อีกชนชั้นหนึ่ง" นั้น "ไม่ด้อย" กว่าระบอบราชาธิปไตย "เลย" แต่นี่มิได้หมายความว่ารูปแบบการกดขี่ไม่สลักสำคัญสำหรับชนชั้นกรรมาชีพเหมือนกับพวกลัทธิอนาธิปไตยบางคน "สอน" ไว้. รูปแบบการต่อสู้ทางชนชั้นและรูปแบบการกดขี่ ทาง ชน ชั้น ยิ่ง กว้างขวาง ยิ่งเสรีและยิ่งเปิดเผย ก็สามารถกระตุ้นอย่างมากให้ชนชั้นกรรมาชีพดำเนินการต่อสู้เพื่อขจัดชนชั้นทั้งปวง

(2) *ทำไมจึงมีแต่รุ่นใหม่เท่านั้นที่สามารถทิ้งระบอบรัฐอันเป็นกองขยะทั้งกองไปหมดได้ ? ปัญหานี้เกี่ยวพันกับปัญหาขจัดประชาธิปไตยซึ่งเราจะพูดถึงเดี๋ยวนี้,*

6. เองเกลส์ว่าด้วยการขจัดประชาธิปไตย

ขณะที่เองเกลส์กล่าวถึงชื่อ "นักสังคมประชาธิปไตย" ว่า *ในทางวิทยาศาสตร์*ไม่ถูกต้องนั้น ได้กล่าวพาดพิงถึงข้อนี้พร้อมกันไปด้วย.

ในการที่เองเกลส์เขียนคำนำให้แก่หนังสือประมวลบทความของท่านในทศวรรษที่ 7 แห่งศตวรรษที่ 19 ที่สำคัญเกี่ยวกับปัญหา "สากล" (Internationales aus dem Volksstaat) เมื่อวันที่ 3 มกราคม 1894 คือก่อนมรณกรรมของท่านหนึ่งปีครึ่งนั้น ท่านเขียนว่า ในบทความทั้งหมดของท่าน ท่านใช้คำว่า "นักลัทธิคอมมิวนิสต์" *แต่ไม่ใช้* "นักสังคมประชาธิปไตย" เพราะว่าเวลานั้นพวกปรูดองในฝรั่งเศสและพวกลาสซาลในเยอรมนีล้วนเรียกตัวเองว่า นักสังคมประชาธิปไตย

เองเกลส์เขียนต่อไปว่า........"ดังนั้น สำหรับมาร์กซ์และข้าพเจ้าจะใช้ชื่อที่มีความยืดหยุ่นเช่นนี้มาแสดง ทรรศนะ พิเศษ ของเราไม่ได้เด็ดขาด. เวลานี้สภาพต่างออกไป คำนี้ ("นักสังคมประชาธิปไตย") อาจจะผ่านได้ ถึงแม้ว่ากล่าวสำหรับพวกที่หลักนโยบาย

เศรษฐกิจไม่เป็นสังคมนิยมทั่วไปล้วน ๆ แต่เป็นลัทธิคอมมิวนิสต์โดยตรง กล่าวสำหรับพรรคที่จุดหมายบั้นปลายทางการเมือง คือทำลายรัฐบาลทั้งหมด และด้วยเหตุนี้ก็ทำลายประชาธิปไตยด้วยแล้ว คำนี้ยังคงไม่ตรง (unpassend คือไม่เหมาะ). อย่างไรก็ตาม กล่าวสำหรับพรรคการเมือง ตรงนี้เองเกลส์เป็นคนเน้น แล้ว ชื่อย่อมไม่สอดคล้องอย่างสมบูรณ์เสมอ; พรรคพัฒนาไป แต่ชื่อไม่เปลี่ยน[34]

เองเกลส์ผู้เป็นนักวิภาษวิธีกระทั่งนาทีสุดท้ายของชีวิตก็ยังคงซื่อสัตย์ต่อวิภาษวิธี. ท่านกล่าวว่า มาร์กซ์และข้าพเจ้าเคยมีชื่อของพรรคที่ดีมาก ที่ตรงมากในทางวิทยาศาสตร์. แต่เวลานั้นไม่มีพรรคการเมืองแท้ นั่นก็คือพรรคการเมืองชนชั้นกรรมาชีพที่มีลักษณะมวลชน.เวลานี้ (ปลายศตวรรษที่ 19) มีพรรคการเมืองแท้ แต่ชื่อของมันไม่ถูกต้องในทางวิทยาศาสตร์ แต่ไม่เป็นไร "พอผ่านได้" ขอแต่ให้พรรคพัฒนาไป ขอแต่ให้พรรคตระหนักว่าชื่อของตนนั้นในทางวิทยาศาสตร์ไม่ตรง และอย่าให้ชื่อนี้ขัดขวางการพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้อง !

บางทีคนชอบพูดตลกบางคนอาจจะเอาคำของเองเกลส์มาปลอบใจบอลเชวิคเราว่า เรามีพรรคการเมืองแท้ มันกำลังพัฒนาไป

[34] ดู "หนังสือพิมพ์รัฐประชาชน" ประมวลบทความปัญหาสากล—ผู้แปล

เป็นอย่างดี: แม้แต่ชื่ออันไร้ความหมายและประหลาดอย่างเช่น "บอลเชวิค" ซึ่งไม่มีความหมายอย่างอื่นนอกจากเป็นเรื่องบังเอิญล้วน ๆที่แสดงว่าในสมัชชาผู้แทนบรัสเซล ลอนดอนปี 1903 เราเป็นฝ่ายข้างมากนั้นก็ยังคง "พอผ่านได้"... ....เวลานี้ เนื่องจากชาวพรรคสาธารณรัฐและพวกประชาธิปไตยชนชั้นนายทุนน้อย "ปฏิวัติ" ทำการบีบคั้นกลั่นแกล้งพรรคเราในระหว่างเดือน กรกฎาคม – สิงหาคม คำว่า "บอลเชวิค" นี้ จึงได้รับเกียรติจากปวงชนทั่วไป การบีบคั้นกลั่นแกล้งนี้ยังแสดงว่าพรรคเราได้ย่างก้าวที่มีความหมายทางประวัติศาสตร์อันใหญ่หลวงเพียงไรในกระบวนการ พัฒ นา *ที่ แท้ จริง* ในเวลานั้น บางทีแม้แต่ข้าพเจ้าเองก็ได้แสดงความสงสัยในข้อเสนอของข้าพเจ้าในเดือนเมษายนที่เสนอให้เปลี่ยนชื่อพรรคเรา. บางทีข้าพเจ้าอาจจะเสนอ "วิธีการประนีประนอม" ต่อสหายทั้งหลาย: ให้เรียกพรรคของเราว่าพรรคคอมมิวนิสต์ และเอาคำว่าบอลเชวิคนี้ไว้ในวงเล็บเสีย........

แต่ปัญหาชื่อของพรรคมีความสำคัญน้อยกว่าอย่างเปรียบกันไม่ได้กับปัญหาท่าทีของชนชั้นกรรมาชีพปฏิวัติที่มีต่อรัฐ,

ตามปรกติที่พูดถึงปัญหารัฐกันนั้น มักกระทำผิดกันเสมอในข้อนี้ที่เองเกลส์ได้เตือนไว้ในที่นี้และเราก็ได้ชี้เอาไว้ข้างต้น. นั่นก็

คือ ลืมเสียเรื่องว่าการทำลายรัฐก็คือการทำลายประชาธิปไตย การสูญสลายของรัฐก็คือการสูญสลายของประชาธิปไตย.

เมื่อแรกดูข้อวินิจฉัยเช่นนี้ดูเหมือนประหลาดที่สุดและยากที่จะเข้าใจได้: กระทั่งบางทีอาจจะมีคนเป็นห่วงว่า เราหวังที่จะได้ระบอบสังคมที่ไม่ปฏิบัติตามหลักการส่วนน้อยขึ้น ต่อ ส่วน มาก หรือ อย่างไร เพราะว่าประชาธิปไตยหมายถึงการรับรองหลักการนี้.

หามิได้ ประชาธิปไตยกับหลักการส่วนน้อยขึ้นต่อส่วนมาก *ไม่ใช่*สิ่งเดียวกัน ประชาธิปไตยคือรัฐ ซึ่งรับรองว่าส่วนน้อยขึ้นต่อส่วนมาก นั่นก็คือองค์การจัดตั้งที่ใช้กำลังรุนแรงอย่างเป็นระบบโดยชนชั้นหนึ่งต่ออีกชนชั้นหนึ่ง โดยประชากรส่วนหนึ่งต่อประชากรอีกส่วนหนึ่ง.

จุดหมายบั้นปลายของเราคือทำลายรัฐ นั่นก็คือทำลายกำลังรุนแรงที่มีการจัดตั้งและมี ....ระบบใด ๆ ทั้งหมด ทำลายกำลังรุนแรงใด ๆ ทั้งหมดที่ใช้กับผู้คนทั้งหลาย.เราไม่หวังที่จะได้ระบอบสังคมที่ไม่ปฏิบัติตามหลักการส่วนน้อยขึ้นต่อส่วนมาก. แต่ขณะที่เราพยายามเพื่อสังคมนิยมนั้นก็เชื่อมั่นว่าสังคมนิยมจะพัฒนาเป็น ลัทธิ คอมมิวนิสต์ และเมื่อถึงเวลานั้นก็ไม่มีความจำเป็นใด ๆ ที่จะใช้กำลังรุนแรงต่อผู้คนทั้งหลาย ไม่มีความจำเป็นใด ๆ ที่จะให้คนหนึ่ง*ขึ้นต่อ*

อีกคนหนึ่ง ให้ประชากรส่วนหนึ่ง*ขึ้นต่อ*ประชากรอีกส่วนหนึ่ง เพราะว่าผู้คนทั้งหลาย*จะเคยชินกับ*การปฏิบัติตามเงื่อนไขขั้นต่ำของชีวิตส่วนรวมโดย*ไม่จำเป็นต้องใช้กำลังรุนแรง* และ *ไม่จำเป็นต้องมีการขึ้นต่อ.*

เพื่อที่จะเน้นปัจจัยความเคยชินนี้ เองเกลส์ได้พูดถึง'รุ่นใหม่' พวกเขาเป็น "รุ่นใหม่" ที่เจริญเติบโตขึ้นในเงื่อนไขสังคมใหม่และเสรี ซึ่งสามารถ ทิ้งระบอบรัฐอันเป็นกองขยะนี้ทั้งกองไปหมดได้" ที่ว่าระบอบรัฐในที่นี้หมายถึงระบอบรัฐทุกชนิด ซึ่งรวมระบอบรัฐสาธารณรัฐประชาธิปไตย. เพื่อที่จะอธิบายข้อนี้จึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ปัญหารากฐานทางเศรษฐกิจของการสูญสลายของรัฐ.

บทที่ 5.

รากฐานทางเศรษฐกิจของการสูญสลายของรัฐ

มาร์กซ์ได้อธิบายปัญหานี้ละเอียดที่สุดใน "วิพากษ์หลักนโยบายโกทา" ของท่าน[35] ในนิพนธ์ที่เด่นเล่มนี้ ส่วนที่วิพากษ์ลัทธิลาสซาลกล่าวได้ว่า ได้บดบัง ส่วน ที่บรรยายเป็นสำคัญของเรื่องนั่นก็คือบดบังการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาของลัทธิคอมมิวนิสต์กับการสูญสลายของรัฐ.

1. การเสนอปัญหาของมาร์กซ์

ถ้าเอาจดหมายของมาร์กซ์ ถึง เบรค วันที่ 5 พฤษภาคม 1875 มาเปรียบเทียบกันอย่างผิวเผินกับจดหมายของเองเกลส์ถึงเบเบลที่กล่าวข้างต้น ก็อาจจะรู้สึกว่ามาร์กซ์มีสีสัน "พวกรัฐ" มาก

---

[35] คือจดหมายถึงเบรควันที่ 5 พฤษภาคม 1875 ซึ่งจนกระทั่งปี 1891 จึงได้ลงพิมพ์ใน "ยุคใหม่" ฉบับปีที่ 9 เล่มที่ 1 และมีฉบับพิเศษภาษารัสเซีย (ผู้แปล)

กว่าเองเกลส์ อาจจะรู้สึกว่าผู้นิพนธ์ทั้งสองท่านนี้มีทรรศนะต่อรัฐต่างกันมากทีเดียว,

เองเกลส์เสนอให้เบเบลทิ้งคำพูดอันไร้สาระเกี่ยวกับรัฐเสียให้หมด เอาคำว่า "รัฐ" ออกไปจากหลักนโยบายของพรรคให้หมด และใช้คำว่า "ชุมชน" แทน: เองเกลส์กระทั่งประกาศว่าคอมมูนไม่ใช่รัฐในความหมายเดิมอีกแล้ว. แต่มาร์กซ์ยังกล่าวถึง "ระบอบรัฐในสังคมลัทธิคอมมิวนิสต์ในอนาคต" นี่หมายความว่า ดูเหมือนท่านเห็นว่าแม้ในลัทธิคอมมิวนิสต์ก็ยังจำเป็นต้องมีรัฐ.

แต่ทรรศนะเช่นนี้ไม่ถูกเลย. ถ้าพิจารณาดูให้ละเอียดจะเห็นได้ว่า ทรรศนะของมาร์กซ์และเองเกลส์ต่อปัญหารัฐและการสูญสลายของรัฐนั้นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างสมบูรณ์ คำกล่าวของมาร์กซ์ที่ยกมาข้างต้นนั้นหมายถึงระบอบรัฐที่*กำลังสูญสลาย*.

เป็นที่เด่นชัดว่า ไม่มีทางที่จะกำหนดวันเวลาอันแน่นอนของ "การสูญสลาย" ในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะเห็นได้ชัดว่าเป็นกระบวนการที่ยาวนานมาก. ที่ระหว่างมาร์กซ์กับเองเกลส์ดูผิวเผินต่างกันนั้น เพราะว่าปัญหาและจุดมุ่งหมายที่ท่านทั้งสองพิจารณานั้นต่างกัน. จุดมุ่งหมายของเองเกลส์คือต้องการจะชี้ให้เบเบลเห็นอย่างชัดแจ้ง อย่างแหลมคมและอย่างรวบรัด เวลานั้น

อคติเกี่ยวกับปัญหารัฐที่แพร่อยู่ (ที่ลาสซาลเห็นด้วยไม่น้อย) นั้นเหลวไหลไร้สาระอย่างสิ้นเชิง ส่วนมาร์กซ์เพียงแต่พูดปัญหานี้ควบไปด้วยขณะที่บรรยายอีกปัญหา หนึ่ง ซึ่งก็คือการ*พัฒนา*ของสังคมลัทธิคอมมิวนิสต์.

ทฤษฎีทั้งหมดของมาร์กซ์คือการใช้ทฤษฎีว่าด้วยการพัฒนาอย่างถึงที่สุด ในที่สุด สมบูรณ์ที่สุด รอบคอบที่สุด และเนื้อหาอุดมสมบูรณ์ที่สุดมาพิจารณาทุนนิยมสมัยใหม่. เป็นธรรมดาที่ท่านจะต้องใช้ทฤษฎีนี้มาพิจารณาปัญหา ความ พินาศ ที่ *กำลัง จะมา ถึง* ของ ทุนนิยม และพิจารณาปัญหาการพัฒนาใน*อนาคต*ของลัทธิคอมมิวนิสต์*ในอนาคต*.

มี*พื้นฐาน*อะไรที่อาจเสนอปัญหาการพัฒนาในอนาคตของลัทธิคอมมิวนิสต์ในอนาคตได้.?

พื้นฐานในที่นี้คือ ลัทธิคอมมิวนิสต์นั้นกำเนิดจากทุนนิยมในทางประวัติศาสตร์มันพัฒนามาจากทุนนิยม มันเป็นผลจากการเกิดบทบาทของพลังสังคมซึ่งทุนนิยมกำเนิดขึ้น. มาร์กซ์ไม่คิดที่จะสร้างยูโตเปีย ไม่คิดเดาสุ่มในเรื่องที่รู้ไม่ได้เลย. มาร์กซ์เสนอปัญหาลัทธิคอมมิวนิสต์เช่นเดียวกับที่นักวิทยาศาสตร์ธรรมชาติเสนอปัญหาการพัฒนาของการ เปลี่ยน พันธุ์ ใหม่ ทาง ชีววิท ยา บาง อย่าง

เพราะเรารู้แล้วว่าการเปลี่ยนพันธุ์นี้เกิดขึ้นอย่างไรและกำลังแปลงไปในทิศทางไหน

ก่อนอื่นมาร์กซ์ได้กวาดล้างความคิดเลอะเทอะที่หลักนโยบายโกทามีต่อปัญหาความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างรัฐกับสังคม.

ท่านเขียนว่า........สังคมยุคปัจจุบันเป็นสังคมทุนนิยมซึ่งดำรงอยู่ในประเทศอารยะทั้งหมด มันปลอดพ้นจากการผสมของสมัยกลางไม่มากก็น้อย ได้เปลี่ยนรูปไปไม่มากก็น้อยเนื่องจากลักษณะพิเศษของการพัฒนาทางประวัติศาสตร์ของแต่ละประเทศ ได้พัฒนาไปไม่มากก็น้อย. 'รัฐยุคปัจจุบัน' แต่ละแห่งต่างกัน. รัฐในจักรวรรดิปรัสเซีย-เยอรมันต่างกับในสวิตเซอร์แลนด์อย่างสิ้นเชิง รัฐในอังกฤษต่างกับในอเมริกาอย่างสิ้นเชิง. ฉะนั้น 'รัฐยุคปัจจุบัน' จึงเป็นสิ่งปลอม.

ทว่า รัฐที่ต่างกันในประเทศอารยะที่ต่างกัน ไม่ว่ารูปแบบของมันจะหลากหลายเพียงไร ล้วนมีจุดร่วมอยู่ข้อหนึ่ง ซึ่งก็คือ มันสร้างอยู่บนพื้นฐานของสังคมชนชั้นนายทุนสมัย ใหม่ซึ่ง ทุน นิยม ได้พัฒนาไปไม่มากก็น้อย, ฉะนั้น มันจึงมีลักษณะพิเศษร่วมกันที่สำคัญยิ่งบางอย่าง. ในความหมายนี้อาจพูดถึง 'ระบอบรัฐยุคปัจจุบัน' ได้.

ส่วนในอนาคตนั้นต่างออกไป เมื่อถึงเวลานั้น รากฐานปัจจุบันของ 'ระบอบรัฐปัจจุบัน' ซึ่งก็คือสังคมชนชั้นนายทุนจะสูญสลายไปแล้ว

ด้วยเหตุนี้จึงเกิดปัญหาขึ้นว่า ในสังคมลัทธิคอมมิวนิสต์ ระบอบรัฐจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร ? กล่าวอีกนัยหนึ่ง เมื่อถึงเวลานั้นจะยังมีหน้าที่สังคมอะไรที่คล้ายคลึงกับหน้า ที่ของรัฐในปัจจุบันเหลืออยู่บ้าง ? ปัญหานี้จะตอบได้อย่างวิทยาศาสตร์เท่านั้น; มิฉะนั้นแล้ว ถึงแม้จะเอาคำว่า 'ประชาชน' กับ 'รัฐ' มาเชื่อมต่อกันสักพันครั้งก็จะไม่มีส่วนช่วยในการแก้ปัญหานี้เลยแม้แต่น้อย" ....[36]

เมื่อได้หัวเราะเยาะคำพูดลม ๆ แล้ง ๆ เกี่ยวกับ "รัฐของประชาชน" เช่นนี้แล้วมาร์กซ์ก็ได้เสนอปัญหาและดูเหมือนเตือนว่า จะต้องตอบปัญหานี้อย่างเป็นวิทยาศาสตร์ จะต้องอาศัยข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่มีข้อยืนยันอย่างถูกต้องเท่านั้น

ข้อเท็จจริงประการแรกที่ถูกต้องอย่างสมบูรณ์ที่ได้รับการยืนยันด้วยทฤษฎีว่าด้วย การ พัฒ นา ทั้งหมด และ วิทยา ศาสตร์ ทั้ง หมด ข้อเท็จจริงที่แต่ก่อนถูกพวกลัทธิเพ้อฝันลืม และเวลานี้ถูกพวกลัทธิฉวยโอกาสที่กลัวการปฏิวัติลืมนั้น ก็คือในทางประวัติศาสตร์ย่อมต้องมีระยะพิเศษหรือขั้นพิเศษแห่งการ*ผ่าน*จากทุนนิยมสู่สังคมนิยม

---

[36]ดู "วิพากษ์หลักนโยบายโกทา" ของมาร์กซ์

2. การผ่านจากทุนนิยมสู่ลัทธิคอมมิวนิสต์

มาร์กซ์เขียนต่อไปว่า...."ระหว่างสังคมทุนนิยมกับสังคมลัทธิคอมมิวนิสต์มีระยะเปลี่ยนแปลงที่ปฏิวัติอันดับแรกไปสู่อันหลัง สิ่งที่สอดคล้องกับระยะนี้ก็มีระยะผ่านทางการเมืองเหมือนกัน รัฐในระยะนี้จะเป็นได้ก็แต่เผด็จการปฏิวัติของชนชั้นกรรมาชีพเท่านั้น

ข้อสรุปนี้มาร์กซ์ได้มาโดยยึดถือการวิเคราะห์บทบาทของชนชั้นกรรมาชีพในสังคมทุนนิยมสมัยใหม่ โดยยึดถือข้อมูลที่เป็นจริงของสภาพการพัฒนาของสังคมนี้ และข้อมูลที่เป็นจริงเกี่ยวกับความไม่อาจประนีประนอมกันได้ในความเป็นปฏิปักษ์ทางผลประโยชน์ของชนชั้นกรรมาชีพกับชนชั้นนายทุน.

แต่ก่อน การเสนอปัญหาเป็นเช่นนี้คือ เพื่อให้ได้รับการปลดแอกของตน ชนชั้นกรรมาชีพต้องโค่นชนชั้นนายทุน ยึดอำนาจการเมือง และสถาปนาเผด็จการปฏิวัติของตนขึ้น.

ปัจจุบันนี้ การเสนอปัญหาได้ต่างออกไปบางอย่างคือ การผ่านจากสังคมทุนนิยมซึ่งกำลังพัฒนาไปสู่ลัทธิคอมมิวนิสต์......... สู่สังคมลัทธิคอมมิวนิสต์นั้น เป็นไปไม่ได้โดยปราศจาก "ระยะผ่านทางการเมือง" และรัฐในระยะนี้เป็นได้ก็แต่เผด็จการปฏิวัติของชนชั้นกรรมาชีพเท่านั้น.

แล้วความสัมพันธ์ระหว่างเผด็จการนี้กับประชาธิปไตยเป็นอย่างไรเล่า ?

เราทราบแล้วว่า "แถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์" เอาจินตภาพทั้งสองนี้ คือ "เปลี่ยนชนชั้นกรรมาชีพเป็นชนชั้นปกครอง" กับ "ช่วงชิงมาซึ่งประชาธิปไตย" มาไว้คู่กันเสียเลย. โดยยึดถือสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างบน สามารถวินิจฉัยได้ถูกต้องยิ่งขึ้นว่าประชาธิปไตยเปลี่ยนไปอย่างไรในระยะผ่านจากทุนนิยมสู่ลัทธิคอมมิวนิสต์.

ในสังคมทุนนิยม ในเงื่อนไขที่มันพัฒนาราบรื่นที่สุดนั้น ระบอบประชาธิปไตยที่ค่อนข้างสมบูรณ์คือระบอบสาธารณรัฐประชาธิปไตย. แต่ประชาธิปไตยนี้ถูกจำกัดโดยกรอบอันชอบของระบอบขูดรีดของทุนนิยมอยู่เสมอ ดังนั้น โดยเนื้อแท้มันจึงเป็นประชาธิปไตยสำหรับคนส่วนน้อย สำหรับชนชั้นผู้มีทรัพย์สิน สำหรับคนรวยเท่านั้นเสมอ. เสรีภาพในสังคมทุนนิยมโดยส่วนใหญ่เหมือนกับในสาธารณรัฐกรีก คือเสรีภาพสำหรับเจ้าทาสเท่านั้นเสมอ. เนื่องจากในเงื่อนไขการขูดรีดของทุนนิยม ทาสรับจ้างสมัยใหม่ถูกความยากจนบีบคั้นเสียจน "ไม่มีเวลาที่จะไปข้องเกี่ยวกับประชาธิปไตย" "ไม่มีเวลาที่จะไปข้องเกี่ยวกับการเมือง" ในภาวะสันติธรรมดาประชากรส่วนมากถูกกีดกันไว้นอกชีวิตสังคมและการเมือง.

เยอรมนีกล่าวได้ว่าเป็นตัวอย่างอันเด่นชัดที่สุดสำหรับยืนยันข้อวินิจฉัยนี้ เพราะในประเทศนี้ความถูกกฎหมายที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญได้รักษาไว้เป็นเวลานานมากเกือบครึ่งศตวรรษ (ปี 1871-1914) ในระยะนี้พรรคสังคมประชาธิปไตยเยอรมันทำงานด้าน "ใช้ความถูกกฎหมายให้เป็นประโยชน์" มากกว่าพรรคสังคมประชาธิปไตยในประเทศอื่น ๆ มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่วนเปรียบเทียบในการจัดตั้งกรรมกรให้เข้าพรรค บรรลุถึงระดับสูงเป็นประวัติการณ์.

ทาสรับจ้างที่มีความตื่นตัวทางการเมืองที่เอาการเอางานเช่นนี้ ในสังคมทุนนิยมมีส่วนเปรียบเทียบมากที่สุดเป็นร้อยละเท่าไร ? ในบรรดากรรมกรรับจ้าง 15 ล้านคนมี 1 ล้านคนเท่านั้นที่เป็นสมาชิกพรรคสังคมประชาธิปไตย ! ในบรรดากรรมกรรับจ้าง 15 ล้านคน มี 3 ล้านคนเท่านั้นที่เป็นสมาชิกสหบาลกรรมกร !

คนส่วนน้อยที่สุดมีประชาธิปไตย คนรวยมีประชาธิปไตย... นี่คือระบอบประชาธิปไตยของสังคมทุนนิยม. ถ้าพิจารณาสถาบันประชาธิปไตยทุนนิยมให้ละเอียดแล้ว ไม่ว่าในข้อความ "เล็กน้อย" (ดูเหมือนว่าเล็กน้อย) ของกฎหมายเลือกตั้ง (ระยะเวลาการอยู่อาศัย อายุภูมิลำเนา สตรีถูกกีดกันเป็นต้น) หรือในระเบียบการ

ทำงานขององค์กรผู้แทนหรือในอุปสรรคที่เป็นจริงของการใช้สิทธิในการชุมนุม (ห้าม "คนขอทาน" ใช้สถานที่ชุมนุมสาธารณะ !) หรือในการทำหนังสือพิมพ์ตามหลักการทุนนิยมล้วน ๆ เป็นต้น จะเห็นได้ว่ามีการจำกัดประชาธิปไตยต่าง ๆ นานา. การจำกัดห้ามกีดกันและขัดขวางเหล่านี้ต่อคนจน ดูเหมือนว่าเล็กน้อยเหลือเกิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่ไม่เคยรู้จักความยากจนด้วยตนเอง ไม่เคยใกล้ชิดชีวิตมวลชนในชนชั้นถูกกดขี่ (คนเช่นนี้ถ้าไม่ใช่ร้อยละ 99 ก็เป็น 9 ใน 10 ของบรรดานักวิจารณ์การเมืองของชนชั้นนายทุน) แล้ว มันเล็กน้อยเหลือเกิน แต่เมื่อรวมการจำกัดเหล่านี้เข้าด้วยกันก็จะกีดกันและผลักคนจนออกไปจากชีวิตการเมือง ทำให้พวกเขาไม่สามารถเข้าร่วมชีวิตการเมืองอย่างเอาการเอางานได้.

มาร์กซ์ จับ *เนื้อแท้* ของ ประชาธิปไตย ทุน นิยมนี้ ได้ พอดี ขณะที่ท่านวิเคราะห์ความจัดเจนของคอมมูนได้กล่าวว่า: นี่เป็นการยินยอมให้ผู้ถูกกดขี่กำหนดทุก ๆ 2-3 ปีต่อครั้งว่า ตัวแทนคนไหนในชนชั้นกดขี่จะเป็นผู้แทนและปราบปรามพวกเขาในสภา !

แต่จากการพัฒนาไปข้างหน้าของประชาธิปไตยทุนนิยมที่ย่อมต้องแคบ ที่กีดกันคนจนลับ ๆ และด้วยเหตุนี้มันจึงจอมปลอมและหลอกลวงอย่างสิ้นเชิงนี้ จะไม่เป็นอย่างที่ศาสตราจารย์ฝ่ายเสรี

นิยมและพวกลัทธิฉวยโอกาสชนชั้นนายทุนน้อยคาดคิดไว้ว่า ก้าวโดยง่ายดายโดยตรงและราบเรียบไปสู่ " ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ขึ้นทุกวัน" อย่างเด็ดขาด. หามิได้. การพัฒนาไปข้างหน้า คือพัฒนาไปสู่ลัทธิคอมมิวนิสต์ จำเป็นต้องผ่านเผด็จการชนชั้นกรรมาชีพ ไม่สามารถเดินทางอื่นเด็ดขาด เพราะว่าไม่มีผู้อื่นและไม่มีทางอื่นอีกแล้วที่จะสามารถบดขยี้การต่อต้านของนายทุนผู้ขูดรีดได้.

ส่วนเผด็จการชนชั้นกรรมาชีพซึ่งก็คือ การจัดตั้งกองหน้าของผู้ถูกกดขี่ขึ้นเป็นชนชั้นปกครองเพื่อปราบปรามผู้กดขี่นั้น จะเอาแต่ขยายประชาธิปไตยอย่างง่าย ๆ เท่านั้นไม่ได้. *นอกจาก* **ขยายประชาธิปไตยอย่างขนานใหญ่ ทำให้ประชาธิปไตย** *เป็นครั้งแรก* **ที่กลายเป็น..........ประชาธิปไตยสำหรับประชาชนแต่ไม่ใช่สำหรับคนรวย** *แล้ว* **เผด็จการชนชั้นกรรมาชีพยังต้องใช้มาตรการลิดรอนเสรีภาพเป็นกระบวนต่อผู้กดขี่ ผู้ขูดรีดและนายทุน. เพื่อให้มนุษยชาติปลดแอกจากระบอบทาสรับจ้าง เราจำเป็นต้องปราบปรามคนเหล่านี้ จำเป็นต้องใช้กำลังบังคับเพื่อบดขยี้การต่อต้านของพวกเขา.. เห็นได้ชัดว่า ที่ใดที่ใช้การปราบปรามและใช้ความรุนแรงก็ย่อมไม่มีเสรีภาพ ไม่มีประชาธิปไตย.**

ผู้อ่านยังคงจำกันได้ว่า ในจดหมายของเองเกลส์ถึงเบเบล ได้อรรถาธิบายข้อนี้ไว้เป็นอย่างดี ท่านกล่าวว่า "ที่ชนชั้นกรรมาชีพต้องการรัฐ มิใช่เพื่อเสรีภาพ แต่เพื่อปราบปรามศัตรูของตน ครั้นเมื่อมีความเป็นไปได้ที่จะพูดถึงเสรีภาพ รัฐก็จะไม่ดำรงอยู่."

ให้คนส่วนมากที่สุดมีประชาธิปไตย ดำเนินการปราบปรามด้วยกำลังบังคับต่อพวกที่ขูดรีดและกดขี่ประชาชน กล่าวคือกันพวกเขาไว้นอกประชาธิปไตย..... นี่คือประชาธิปไตยที่ได้เปลี่ยนรูปภายใต้เงื่อนไข *การผ่าน* จากทุนนิยมสู่ลัทธิคอมมิวนิสต์.

มีแต่ในสังคมลัทธิคอมมิวนิสต์ เมื่อการต่อต้านของนายทุนได้บดขยี้อย่างสิ้นเชิง เมื่อนายทุนได้สูญสิ้นไป เมื่อชนชั้นไม่ดำรงอยู่ (คือระหว่างสมาชิกสังคมไม่มีความแตกต่างในความสัมพันธ์ทางปัจจัยการผลิตของสังคม)........ **มีแต่ในเวลานี้เท่านั้น "รัฐจึงจะสูญสิ้นไปและจึงจะ** *มีความเป็นไปได้ที่จะพูดถึงเสรีภาพ*" **มีแต่เวลานี้เท่านั้น ประชาธิปไตยที่แท้จริง** ประชาธิปไตยที่ปราศจากการห้ามใด ๆ จึงจะมีความเป็นไปได้ จึงจะปรากฏเป็นจริง. **และมีแต่ในเวลานี้เท่านั้น ประชาธิปไตยจึงจะเริ่ม** *สูญสลาย* เหตุผลนั้นง่ายมาก คือในเมื่อคนเราสลัดพ้นจากระบอบทาสทุนนิยม สลัดพ้นจากปรากฏการณ์ที่ทารุณ ป่าเถื่อน

เหลวไหลไร้สาระและชั่วช้านับไม่ถ้วน ที่ก่อขึ้นโดยระบอบขูดรีดทุนนิยม ก็จะค่อย ๆ *เคยชิน* กับการปฏิบัติตามกฎของชีวิตส่วนรวมชั้นต่ำที่รู้จักกันมาหลายร้อยปี และกล่าวกันซ้ำซากมาหลายพันปีในภาษิตทั้งหมด เคยชินกับการปฏิบัติตามกฎเหล่านี้อย่างสมัครใจโดยไม่ต้องใช้ความรุนแรง ไม่ต้องใช้การบังคับ ไม่มีการขึ้นต่อ *ไม่ต้องมีองค์กรพิเศษ*สำหรับดำเนินการบังคับ ซึ่งเรียกว่ารัฐ

คำว่า "รัฐสูญสลาย" นี้กล่าวได้เหมาะสมมาก มันแสดงให้เห็นความค่อยเป็นค่อยไปของกระบวนการ และแสดงให้เห็นลักษณะเป็นไปเองของกระบวนการ. ความเคยชินเท่านั้นที่สามารถเกิดบทบาทเช่นนี้แน่นอน เพราะว่าเมื่อไรหรือสถานที่ใด เราจะเห็นได้ว่า ถ้าไม่มีการขูดรีด ถ้าไม่มีอะไรมาทำให้คนโกรธ ก่อให้เกิดการต่อต้านและการลุกขึ้นสู้ และทำให้การ *ปราบปราม* กลายเป็นปรากฏการณ์ที่จำเป็นแล้ว คนเราและง่ายเพียงไรที่จะเคยชินกับการปฏิบัติตามกฎของชีวิตส่วนรวมที่จำเป็น.

สรุปแล้ว ประชาธิปไตยในสังคมทุนนิยมเป็นประชาธิปไตยที่ไม่สมบูรณ์ ขัดสนและจอมปลอม เป็นประชาธิปไตยสำหรับคนรวยเท่านั้น สำหรับคนส่วนน้อยเท่านั้น. เผด็จการชนชั้นกรรมาชีพคือระยะผ่านเข้าสู่ลัทธิคอมมิวนิสต์ จะเป็นครั้งแรกที่ให้

ประชาธิปไตยสำหรับสำหรับประชาชน สำหรับคนส่วนมาก ขณะเดียวกันก็ดำเนินการปราบปรามที่จำเป็นต่อคนส่วนน้อย ซึ่งก็คือผู้ขูดรีด ลัทธิคอมมิวนิสต์เท่านั้นที่สามารถให้ประชาธิปไตยสมบูรณ์ที่แท้จริง และประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ มันก็ยิ่งเร็วที่จะกลายเป็นสิ่งไม่จำเป็นและยิ่งเร็วที่จะสูญสิ้นไปเอง.

กล่าวอีกนัยหนึ่ง สิ่งที่ดำรงอยู่ภายใต้ทุนนิยมคือรัฐในความหมายเดิม ซึ่งก็คือกลไกพิเศษสำหรับชนชั้นแห่งปราบปรามอีกชนชั้นหนึ่ง คนส่วนน้อยปราบปรามคนส่วนมาก. เห็นได้ชัดว่าเพื่อบรรลุจุดประสงค์ที่ผู้ขูดรีดส่วนน้อยปราบปรามผู้ถูกขูดรีดส่วนมากอย่างมีระบบ จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการปราบปรามที่ดุร้ายและทารุณอย่างยิ่ง จึงจำเป็นต้องก่อให้เกิดกรณีนองเลือดนับครั้งไม่ถ้วน ซึ่งมนุษยชาติเคยผ่านมาในระบอบทาส, ระบอบทาสกสิกรและระบอบแรงงานรับจ้าง.

ประการต่อมา ในระหว่างการ *ผ่าน* จากทุนนิยมสู่ลัทธิคอมมิวนิสต์ การปราบปราม *ยังคง* จำเป็นแต่เมื่อถึงเวลานั้นมันจะเป็นการปราบปรามที่ผู้ถูกขูดรีดส่วนมากกระทำต่อผู้ขูดรีดส่วนน้อย. องค์กรพิเศษกลไกพิเศษสำหรับดำเนินการปราบปราม คือ “รัฐ” “*ยังคง*” จำเป็น แต่เมื่อถึงเวลานั้นมันจะเป็นรัฐในลักษณะผ่าน

ไม่ใช่รัฐในความหมายเดิมอีกแล้ว เพราะว่าการที่คนส่วนมากที่เมื่อวันวานยังคงเป็นทาสรับจ้างปราบปรามผู้ขูดรีดส่วนน้อยนั้นเป็นเรื่องค่อนข้างง่าย ค่อนข้างธรรมดาและค่อนข้างเป็นธรรมชาติ การหลั่งเลือดจะน้อยกว่าที่เคยหลั่ง ในการปราบปรามการลุกขึ้นสู้ของทาส ทาสกสิกรและทาสกรรมกรรับจ้างในอดีตมากมาย และมนุษยชาติจะเสียค่าตอบแทนน้อยกว่ามากมาย ในขณะเดียวกันกับที่ดำเนินการปราบปรามก็ยังคงขยายประชาธิปไตยไปสู่ประชากรส่วนข้างมากที่สุด จนกระทั่งความต้องการในกลไกพิเศษสำหรับปราบปรามจะเริ่มสูญสิ้นไป. ย่อมเป็นธรรมดา ถ้าปราศจากกลไกที่มีความสลับซับซ้อนสูงสำหรับปราบปราม. ผู้ขูดรีดก็ปราบปรามประชาชนไม่ลง แต่ *ประชาชน* สามารถปราบปรามผู้ขูดรีดได้แม้แต่ด้วย "กลไก" ที่ง่ายมากคือแทบจะไม่ต้องใช้ "กลไก" ไม่ต้องใช้องค์กรพิเศษ ด้วย *การจัดตั้งมวลชนที่ติดอาวุธ* เท่านั้น (เช่นโซเวียต ผู้แทนกรรมกรและทหาร.... เราขอเสนอไว้ในที่นี้ก่อน)

สุดท้าย **ลัทธิคอมมิวนิสต์เท่านั้นที่ไม่จำเป็นต้องมีรัฐเลย เพราะว่าเวลานั้น** *ไม่มีคน* **ที่จำเป็นต้องปราบปราม....** คำว่า "ไม่มีคน" ในที่นี้ *หมายถึงชนชั้น* นั่นเอง หมายถึงทำการต่อสู้อย่างเป็นระบบกับประชากรส่วนหนึ่งนั่นเอง. เราไม่ใช่นักลัทธิ

เพ้อฝัน เราไม่ปฏิเสธเลยแม้แต่น้อยในความเป็นไปได้และความไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ที่ *คนบางคน* จะก่อกวน เช่นเดียวกันก็ไม่ปฏิเสธความจำเป็นในการปราบปรามการก่อกวน *เช่นนี้*. แต่ประการที่ 1 การทำงานนี้ไม่จำเป็นต้องใช้กลไกพิเศษ องค์กรพิเศษสำหรับปราบปรามอะไร ประชาชนที่ติดอาวุธจะทำงานนี้เอง และการทำนั้นง่ายดายมาก เหมือนกับอารยชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในสังคมสมัยใหม่ห้ามปรามคนตีกัน หรือห้ามปรามคนทำร้ายสตรี ประการที่ 2 เรารู้แล้วว่า สาเหตุมูลฐานทางสังคมที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมก่อกวนอันเป็นการละเมิดกฎของชีวิตส่วนรวมนั้นคือ มวลชนถูกขูดรีดและความยากจนของมวลชน. เมื่อขจัดสาเหตุอันสำคัญนี้ออกไป การก่อกวนก็ย่อมต้องเริ่ม "สูญสิ้นไป". ถึงแม้เราไม่รู้ว่าความเร็วและวิถีดำเนินของการสูญสิ้นจะเป็นอย่างไร แต่เรารู้ว่าพฤติกรรมเช่นนี้จะต้องสูญสิ้นไปแน่นอน. เมื่อพฤติกรรมเช่นนี้สูญสิ้นไป รัฐก็จะสูญสิ้นตามไปด้วย.

มาร์กซ์มิได้ตกลงสู่ความเพ้อฝันเกี่ยวกับอนาคตนี้ มาร์กซ์เพียงแต่กำหนดค่อนข้างละเอียดในสิ่งที่สามารถกำหนดได้ใน *เวลานี้* นั่นก็คือความแตกต่างระหว่างขั้นต่ำกับขั้นสูง–ของสังคมลัทธิคอมมิวนิสต์.

๓. ขั้นแรกของสังคมลัทธิคอมมิวนิสต์

ใน "วิพากษ์หลักนโยบายโกทา" มาร์กซ์ได้โต้ลาสซาล อย่างละเอียดเกี่ยวกับความคิดที่ว่าในสังคมนิยม ผู้ใช้แรงงานจะรับ "ผลิตผลจากแรงงานโดยไม่หักไม่ลด" หรือ "ทั้งหมด" มาร์กซ์ ชี้ว่า ในแรงงานสังคมทั้งหมดของทั่วทั้งสังคม จำเป็นต้องหักส่วนหนึ่งไว้เป็นเงินทุนสำรอง เป็นเงินทุนสำหรับขยายการผลิตและค่าใช้จ่ายสำหรับชดเชยเครื่องจักร "สึกหรอ" เป็นต้น ครั้นแล้ว จากผลิตภัณฑ์บริโภคยังต้องหักไว้ส่วนหนึ่งสำหรับเป็นค่าใช้จ่าย ในการบริหารและเป็นเงินทุนสำหรับโรงเรียน โรงพยาบาล สถานสงเคราะห์คนชราเป็นต้น.

มาร์กซ์ไม่กล่าวคลุม ๆ เครือ ๆ เหมือนลาสซาล (ผลิตผลจากแรงงานทั้งหมดเป็นของผู้ใช้แรงงาน) แต่ได้พิจารณาอย่างละเอียดในปัญหาต้องบริหารสังคมสังคมนิยมอย่างไร, ในการที่มาร์กซ์วิเคราะห์อย่างเป็น *รูปธรรม* ถึงเงื่อนไขชีวิตของสังคม ซึ่งปราศจากทุนนิยมนั้น ได้กล่าวว่า :

"ที่เรากล่าวในที่นี้" (ขณะที่วิเคราะห์หลักนโยบายของพรรคกรรมกร) "ไม่ใช่สังคมนิยมคอมมิวนิสต์ที่ได้ *พัฒนา* บนรากฐานของมันเอง แต่เป็นสังคมลัทธิคอมมิวนิสต์ที่เพิ่ง *เกิดขึ้น* จากสังคม

ทุนนิยม ฉะนั้นในด้านต่าง ๆ ด้านเศรษฐกิจ ศีลธรรมและจิตใจ จึงยังคงมีริ้วรอยของสังคมเก่าที่ให้กำเนิดมัน"

สังคมลัทธิคอมมิวนิสต์ซึ่งเพิ่งกำเนิดจากทุนนิยม และซึ่งในด้านต่าง ๆ ยังคงมีริ้วรอยของสังคมเก่านั้น มาร์กซ์เรียกว่าขั้น "แรก" หรือขั้นต่ำของสังคมลัทธิคอมมิวนิสต์.

ปัจจัยการผลิตไม่เป็นทรัพย์สมบัติส่วนตัวของเอกชนอีกแล้ว มันเป็นของสังคมทั้งสังคม. สมาชิกทุกคนของสังคมทำงานส่วนใดส่วนหนึ่งที่สังคมต้องการ และรับประกาศนียบัตรนี้ เขาจะรับผลิตภัณฑ์ในปริมาณเพอ ๆ กัน จากคลังสังคมที่เก็บผลิตภัณฑ์บริโภค. ฉะนั้น หลังจากหักแรงงานส่วนหนึ่งไว้เป็นทุนสังคมแล้ว ผู้ใช้แรงงานทุกคนรับจากสังคมพอ ๆ กับที่เขาให้แก่สังคม.

เมื่อเป็นเช่นนี้ ดูเหมือน "**ความเสมอภาค**" ได้ประจักษ์เป็นจริงขึ้น.

แต่ขณะที่ลาสซาล ว่าระบอบสังคมเช่นนี้ (โดยปรกติเรียกว่า สังคมนิยม แต่มาร์กซ์เรียกว่าขั้นแรกของลัทธิคอมมิวนิสต์) "**แบ่งปันยุติธรรม**" ว่า "**ทุกคนมีสิทธิเสมอภาคในการได้รับผลิตผลจากแรงงานเท่าเทียมกัน**" นั้นเขาผิด และมาร์กซ์ได้วิเคราะห์ความผิดของเขา.

มาร์กซ์กล่าวว่าในที่นี้มี "สิทธิเสมอภาค" จริงแต่มัน*ยังคงเป็น* "**สิทธิตามกฎหมายชนชั้นนายทุน**" ซึ่งเช่นเดียวกับสิทธิทุกอย่าง คือมี*ความไม่สมอภาคเป็นเงื่อนไขเบื้องแรก.* สิทธิใดๆ ล้วนใช้มาตรฐาน*เดียวกัน* ต่อคนที่*ต่างกัน* ซึ่งโดยความจริงแล้ว*ไม่เหมือนกัน* ไม่เสมอกัน ด้วยเหตุนี้ "สิทธิเสมอภาค" จึงไม่เสมอภาค จึงไม่ยุติธรรม. จริงอยู่ ทุกคนที่ทำงานสังคมเท่ากับคนอื่น ได้รับผลิตผลของสังคมเท่ากัน (นอกจากการหักลดดังกล่าวข้างต้น)

หว่า แต่ละคนไม่เหมือนกัน: บางคนแข็งแรง บางคนอ่อนแอ; บางคนแต่งงานแล้ว บางคนยังไม่ได้แต่งงาน; บางคนมีลูกมาก บางคนมีลูกน้อย และอื่นๆ.

มาร์กซ์สรุปว่าในการทำงานเท่ากัน และด้วยเหตุนี้ภายใต้เงื่อนไขที่ได้รับส่วนแบ่งเท่ากันจากผลิตภัณฑ์บริโภคของสังคมนั้นโดยความจริง คนหนึ่งจะได้รับมากกว่าอีกคนหนึ่ง และก็จะร่ำรวยกว่าอีกคนหนึ่ง ดังนี้เป็นต้น. เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงสิ่งเหล่านี้ สิทธิจึงไม่ควรเสมอภาค แต่ควรไม่เสมอภาค"....

ด้วยเหตุนี้ ในขั้นแรกของลัทธิคอมมิวนิสต์จึงยังไม่สามารถทำได้ถึงขั้นยุติธรรมและเสมอภาค ระดับความร่ำรวยยังจะแตกต่าง

กัน ความแตกต่างกันก็คือความไม่ยุติธรรม แต่คน*ขูดรีด*คนนั้น เป็นไปไม่ได้แล้ว เพราะว่าเมื่อถึงเวลานั้นไม่สามารถยึดเอา*ปัจจัยการผลิต* โรงงาน เครื่องจักร ที่ดิน เป็นต้น เป็นของส่วนบุคคลอีกแล้ว. มาร์กซ์ได้โต้คำพูดคลุม ๆ เครือ ๆ แบบชนชั้นนายทุนน้อย ของลาสซาลเกี่ยวกับ "**เสมอภาค**" และ "**ยุติธรรม**" *ทั่ว ๆ ไป* มาร์กซ์ชี้ให้เห็น *วิธีดำเนินแห่งการพัฒนา* ของสังคมลัทธิคอมมิวนิสต์ อธิบายให้เห็นว่า **เริ่มแรกสุด สังคมที่จะทำลายได้ก็แต่ปรากฏการณ์ "ไม่เสมอภาค" ที่เอกชนถือครอง ปัจจัยการผลิตเท่านั้น แต่ไม่สามารถทำลายในทันทีซึ่งปรากฏ-การณ์ไม่ยุติธรรม ที่ยังดำรงอยู่ในการแบ่งปันเครื่องบริโภค "ตามงานที่ทำ"** (ไม่ใช่ตามความต้องการ)

นักเศรษฐศาสตร์สามานย์ (รวมทั้งศาสตราจารย์ชนชั้นนายทุนและทูกัน[37] "ของเรา") ตำหนินักสังคมนิยมอยู่เสมอว่าลืมความเสมอภาคระหว่างกน ว่า "**เพ้อฝัน**" ที่จะทำลายความเสมอภาคนี้. เราเห็นว่า การตำหนินี้มีแต่ยืนยันถึงความไม่รู้ที่สุดของพวกท่านนักคิดชนชั้นนายทุนเท่านั้น.

---

37 หมายถึงทูกัน – บารานอฟสกี้ นักเศรษฐศาสตร์ชนชั้นนายทุนรัสเซีย.

มาร์กซ์ไม่เพียงแต่คาดคะเนถึงความไม่เสมอภาค ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ของคนเราได้อย่างถูกต้องแม่นยำเท่านั้น หากยังคาดคะเนว่า เพียงแต่โอนปัจจัยการผลิตเป็นทรัพย์สมบัติส่วนรวมของทั่วทั้งสังคม (โดยปรกติเรียกว่า "**สังคมนิยม**") ยัง*ไม่สามารถทำลาย* ข้อบกพร่อง *ในการแบ่งปัน* และความไม่เสมอภาคของ "สิทธิตามกฎหมายชนชั้นนายทุน" ซึ่งยังคงอยู่ *ในฐานะครอบงำ*ตราบเท่าที่แบ่งปันผลิตผล "**ตามงานที่ทำ**".

มาร์กซ์กล่าวต่อไปว่า ... "แต่ข้อบกพร่องเหล่านี้ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ในขั้นแรกของสังคมลัทธิคอมมิวนิสต์ ในภาวะที่มันเพิ่งคลอดออกมาจากสังคมทุนนิยม หลังจากการเจ็บคลอดมาเป็นเวลานาน. สิทธิไม่สามารถเกินเลยโครงสร้างทางเศรษฐกิจของสังคม และการพัฒนาทางวัฒนธรรมของสังคมที่ควบคุมโดยโครงสร้างทางเศรษฐกิจตลอดไป"....

ดังนั้น ในขั้นแรกของสังคมลัทธิคอมมิวนิสต์ (โดยปรกติเรียกว่าสังคมนิยม) "สิทธิตามกฎหมายชนชั้นนายทุน" ไม่ได้ยกเลิกไปทั้งหมด ยกเลิกไปบางส่วนเท่านั้น ยกเลิกในขอบเขตที่การปฏิวัติเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้บรรลุผล ซึ่งก็คือในความสัม-พันธ์ที่มีต่อปัจจัยการผลิตเท่านั้น. "สิทธิตามกฎหมายชนชั้นนาย

ทุน" รับรองว่าปัจจัยการผลิตเป็นทรัพย์สมบัติส่วนตัวของเอกชน. ส่วนสังคมนิยมเปลี่ยนปัจจัยการผลิตเป็นสมบัติ **ส่วนรวมในขอบเขตนี้** *และในขอบเขตนี้เท่านั้นที่ "สิทธิตามกฎหมายชนชั้นนายทุน" ไม่ดำรงอยู่.*

แต่ยังคงดำรงอยู่ในอีกด้านหนึ่ง มันยังคงเป็นผู้ปรับ (ผู้กำหนด) การแบ่งปันผลิตผลและการแบ่งปันการใช้แรงงานระหว่างสมาชิกต่าง ๆ ของสังคม. หลักการสังคมนิยมที่ว่า "**ผู้ไม่ทำงานไม่ได้กิน**" นี้ได้ปรากฏเป็นจริงขึ้นแล้ว; หลักการสังคมนิยมที่ว่า "**รับผลิตผลจำนวนเท่ากันตามจำนวนแรงงานเท่ากัน**" ได้ปรากฏเป็นจริงขึ้นแล้ว. แต่นี่ยังไม่ใช่ลัทธิคอมมิวนิสต์ ยังไม่ได้ขจัด "สิทธิตามกฎหมายชนชั้นนายทุน" ที่ให้ผลิตผลจำนวนเท่ากันสำหรับการทำงานจำนวนไม่เท่ากัน (โดยความจริงแล้วไม่เท่ากัน) ของคนที่ต่างกัน.

มาร์กซ์กล่าวว่า นี่เป็น "**ข้อบกพร่อง**" แต่ในขั้นแรกของลัทธิคอมมิวนิสต์ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ถ้าเราไม่อาจจมลงสู่ลัทธิเพ้อฝัน ก็ไม่ต้องคิดว่า หลังจากโค่นทุนนิยมแล้ว คนเราจะเรียนรู้ทันทีที่จะทำงานเพื่อสังคมโดย *ไม่จำเป็นต้องมีมาตรฐานสิทธิตามกฎ-หมายใด ๆ* นี่แหละที่การขจัดทุนนิยมไม่สามารถสร้างเงื่อนไขเบื้องแรกทางเศรษฐกิจ *ทันทีสำหรับ* การเปลี่ยนเช่นนี้.

นอกจาก "สิทธิตามกฎหมายชนชั้นนายทุน" แล้ว ไม่มีมาตรฐานอย่างอื่น. ฉะนั้นในขอบเขตนี้ยังจำเป็นต้องมีรัฐมาคุ้มครองระบอบกรรมสิทธิ์ส่วนรวมในปัจจัยการผลิต มาคุ้มครองความเสมอภาคในการทำงาน และความเสมอภาคในการแบ่งปันผลิตผล

รัฐกำลังสูญสลาย เพราะว่านายทุนไม่มีอีกแล้ว ชนชั้นไม่มีอีกแล้ว และด้วยเหตุนี้จึงไม่มีชนชั้นที่จะปราบปรามได้

แต่รัฐกำลังสูญสลายไปหมด เพราะว่ายังจะต้องคุ้มครอง "สิทธิตามกฎหมายชนชั้นนายทุน" ซึ่งยินยอมให้มีความไม่เสมอภาคดำรงอยู่ในทางเป็นจริง. การที่จะให้รัฐสูญสลายหมดสิ้น ก็จำเป็นต้องมีลัทธิคอมมิวนิสต์ที่สมบูรณ์.

4. ขั้นสูงของสังคมลัทธิคอมมิวนิสต์

มาร์กซ์กล่าวต่อไปว่า...."

...."ในขั้นสูงของสังคมลัทธิคอมมิวนิสต์ หลังจากสภาพที่บังคับคนอย่างทาสให้ขึ้นต่อการแบ่งงานสูญสิ้นไปแล้ว; ขณะเมื่อความเป็นปฏิปักษ์ระหว่างการใช้แรงงานทางกาย กับการใช้แรงงานทางสมองสูญสิ้นตามไปด้วย; ขณะเมื่อการทำงานไม่เพียงแต่เป็นวิธีการสำหรับการยังชีพ หากได้กลายเป็นสิ่งจำเป็นประการแรกของชีวิต; ขณะเมื่อพลัง

การผลิตเพิ่มพูนขึ้นพร้อมกับการพัฒนาอย่างทั่วด้าน ของส่วนบุคคล และต้นธารทั้งหมดของทรัพยากรสังคมหลั่งไหลออกมาอย่างเต็มที่ มีแต่ในขณะนี้เท่านั้น ที่สามารถข้ามพ้นสายตาอันแคบของสิทธิตามกฎหมายชนชั้นนายทุนอย่างสิ้นเชิง และสังคมจึงจะสามารถเขียนบนธงของตนว่า "แต่ละคนทำตามความสามารถ ได้รับส่วนแบ่งตามความต้องการ".

เวลานี้เราจึงได้รับรู้ว่า ที่เองเกลส์หัวเราะเยาะอย่างไร้ปรานีต่อทรรศนะอันเหลวไหลที่เอาคำว่า "เสรีภาพ" กับ "รัฐ" มาเชื่อมเข้าด้วยกันนั้น ถูกต้องเพียงไร. เมื่อยังมีรัฐอยู่จะไม่มีเสรีภาพ เมื่อมีเสรีภาพก็ไม่มีรัฐ.

รากฐานทางเศรษฐกิจสำหรับรัฐสูญสลายอย่างสิ้นเชิงนั้น คือการพัฒนาในระดับสูงของลัทธิคอมมิวนิสต์ เวลานั้นกลายเป็นปฏิปักษ์ระหว่างการทำงานด้วยแรงกาย และการกระทำงานด้วยแรงสมองจะได้สูญสิ้นไป ด้วยเหตุนี้แหล่งที่มาอันสำคัญที่สุดประการหนึ่งของความไม่เสมอภาคในสังคมสมัยใหม่ก็จะสูญสิ้นไป แหล่งที่มานี้ไม่สามารถขจัดไปในทันทีอย่างเด็ดขาด โดยอาศัยแต่การเปลี่ยนปัจจัยการผลิตเป็นทรัพย์สมบัติส่วนรวม โดยอาศัยแต่การริบทรัพย์ของนายทุน.

การริบทรัพย์เช่นนี้จะมี*ความเป็นไปได้* ที่จะเร่งให้พลังการผลิตพัฒนาอย่างคึกคัก. ในเมื่อเราเห็นว่าเวลานี้ทุนนิยมได้ *กำลังขัดขวาง* การพัฒนาเช่นนี้อย่างยากที่จะเชื่อได้อย่างไร ในเมื่อเราเห็นว่า พลังการผลิตก้าวไปมากเพียงไรบนรากฐานเทคนิคที่ได้บรรลุถึงในปัจจุบัน เราก็กล่าวได้ด้วยความมั่นใจอย่างเต็มเปี่ยมว่า การริบทรัพย์ของนายทุนจะเร่งให้พลังการผลิตของสังคมมนุษยชาติพัฒนาไปอย่างคึกคักแน่นอน. แต่พลังการผลิตจะพัฒนาไปรวดเร็วอย่างไรถึงขั้นที่ทำลายการแบ่งงาน ทำลายความเป็นปฏิปักษ์ระหว่างการทำงานด้วยแรงกายกับการทำงานด้วยแรงสมอง เปลี่ยนการทำงานเป็น "*ความจำเป็นประการแรกของชีวิต*" เหล่านี้เราไม่รู้และไม่สามารถรู้ได้

ดังนั้น เรากล่าวได้แต่ความจำต้องเป็นไปของการสูญสลายของรัฐ ขณะเดียวกันก็เน้นถึงความยาวนานของกระบวนการนี้ ความสั้นยาวของมันขึ้นอยู่กับความเร็วในการพัฒนาของ *ขั้นสูง* ของลัทธิคอมมิวนิสต์, ส่วนปัญหาวันเวลาของการสูญสลายหรือรูปแบบอันเป็นรูปธรรมของการสูญสลายนั้นต้องทิ้งค้างไว้ เพราะว่าเวลานี้ยัง *ไม่มี* ข้อมูลที่จะแก้ปัญหาเหล่านี้ได้.

เมื่อสังคมดำเนินตามหลัก "แต่ละคนทำตามความสามารถได้รับส่วนแบ่งตามความต้องการ" นั่นก็คือ เมื่อคนเราได้เคยชินกับการ

ปฏิบัติตามหลักการพื้นฐานของชีวิตส่วนรวมแล้ว ผลิตภาพของแรงงานของพวกเขาได้สูงขึ้นอย่างมาก และด้วยเหตุนี้พวกเขาจึงสามารถทำงานตามความสามารถของตนด้วยความสมัครใจแล้ว รัฐจึงจะสูญสลายไปหมด. เมื่อถึงเวลานั้นก็จะข้ามพ้น "สายตาอันคับแคบของสิทธิตามกฎหมายชนชั้นนายทุน ข้ามพ้นสายตาอันคับแคบที่ทำให้คนคิดคำนวณอย่างชาเย็นเหมือนไชล็อค[39] ไม่ยอมทำงานมากกว่าคนอื่นสักชั่วโมง ไม่ยอมรับค่าตอบแทนน้อยกว่าคนอื่นสักนิดเดียว. เมื่อถึงเวลานั้น สังคมไม่จำเป็นต้องกำหนดปริมาณผลิตผลที่แต่ละคนควรจะรับในการแบ่งปันผลิตผล; แต่ละคนจะเอาอย่างเสรี "ตามความต้องการ"

ดูจากทรรศนะชนชั้นนายทุน มันง่ายที่จะหาว่าระบอบสังคมเช่นนี้เป็น "ยูโตเปียล้วน ๆ" และพูดเยาะเย้ยว่านักสังคมนิยมให้คำมั่นสัญญาว่าทุกคนมีสิทธิที่จะเอาเห็ดหอม รถยนต์ เปียโน ฯลฯ จากสังคมจำนวนเท่าไรก็ได้โดยไม่ต้องมีการควบคุมใด ๆ ต่อการทำงานของพลเมืองแต่ละคน. แม้ในทุกวันนี้ "วิทยากร" ชนชั้นนายทุนส่วนมากก็ยังคงเอาคำเหล่านี้มาเยาะเย้ยเสียดสี แต่การทำเช่นนี้ของพวกเขามีแต่เผยให้เห็นความโง่เขลาเบาปัญญาของพวกเขา และการแก้ต่างอย่างเห็นแก่ตัวให้กับทุนนิยมของพวกเขาเท่านั้น.

---

[39] ไชล็อคเป็นนายเงินหน้าเลือดแบบฉบับในบทละครเรื่อง "เวนิสวานิช" ของเชคสเปียส์นักประพันธ์อังกฤษ

ที่ว่าพวกเขาโง่เขลาเบาปัญญาก็เพราะไม่มีนักสังคมนิยมคนใดเคยคิดว่าจะ "ให้คำมั่นสัญญา" ว่าการพัฒนาขั้นสูงของลัทธิคอมมิวนิสต์จะมาถึง แต่ในการพยากรณ์ว่าขั้นนี้จะมาถึงนั้น นักสังคมนิยมที่ยิ่งใหญ่คาดคิดเงื่อนไขเบื้องแรกไว้ว่า ไม่ใช่ผลิตภาพของแรงงานในปัจจุบัน และทั้ง*ไม่ใช่*คนสามานย์*ในปัจจุบัน*ซึ่งเหมือนกับนักเรียนของโรงเรียนโบสถ์ในนวนิยายของโพมิยาลอฟสกี้ ที่เคยชินกับการบ่อนทำลายคลังสมบัติของสังคมเสีย "สนุก ๆ" และเสนอข้อเรียกร้องที่ไม่สามารถปฏิบัติได้.

ก่อน "ขั้นสูง" ของลัทธิคอมมิวนิสต์มาถึง นักสังคมนิยมเรียกร้องให้สังคมและรัฐควบคุมมาตรฐานแรงงานและมาตรฐานการบริโภคอย่าง*เข้มงวดยิ่ง* แต่การควบคุมนี้ควร**เริ่ม**จากการริบทรัพย์นายทุนและให้กรรมกรควบคุมนายทุน และต้องไม่ดำเนินโดยรัฐของขุนนาง หากดำเนินโดยรัฐ*กรรมกรที่ติดอาวุธ*.

ที่ว่านักคิดชนชั้นนายทุน (และผู้เดินตามหลังพวกเขา เช่นเจเรเทลี่ เชอร์นอฟ กับพวก) ทำการแก้ต่างอย่างเห็นแก่ตัวให้กับทุนนิยม ก็เพราะว่าพวกเขาเอาแต่โต้เถียงและพูดลม ๆ แล้ง ๆ ถึงอนาคตอันไกลลิบ แต่ไม่พูดปัญหาอันรีบด่วนทางการเมือง*ในปัจจุบัน* เป็นคนและพนักงานของ "ซินดิเคท" ใหญ่*แห่งเดียว* คือรัฐทั้งรัฐ

และทำให้งานทั้งหมดของทั่วทั้งซินดิเคทขึ้นต่อรัฐที่ประชาธิปไตยอย่างแท้จริง คือ*รัฐของโซเวียตผู้แทนกรรมกรและทหาร.*

ประการต่อมา ขณะที่ศาสตราจารย์ผู้คงแก่เรียนกับพวกสามานย์ที่เห็นด้วยกับเขา และพวกนายเจเรเทลี่ นายเชอร์นอฟ พูดถึงยูโตเปียที่เหลวไหล พูดถึงคำมั่นสัญญาที่หลอกลวงของบอลเชวิค พูดถึงสังคมนิยมที่ "ปฏิบัติ" ไม่ได้นั้น พวกเขาหมายถึงขั้นสูงของลัทธิคอมมิวนิสต์นั่นเอง แต่ไม่มีใครเคยให้คำมั่นสัญญา หรือแม้แต่คิดที่จะ "ปฏิบัติ" ขั้นสูงของลัทธิคอมมิวนิสต์ เพราะว่ามันไม่สามารถ "ปฏิบัติ" ได้เลย.

ในที่นี้เราจะพูดถึงปัญหาความแตกต่างทางวิทยาศาสตร์ระหว่าง สังคมนิยมกับลัทธิคอมมิวนิสต์ ซึ่งได้กล่าวข้างต้นแล้ว ในขณะอ้างคำของเองเกลส์ที่ว่าชื่อ "นักลัทธิสังคมประชาธิปไตย" ไม่เหมาะ ความแตกต่างระหว่างขั้นแรกหรือขั้นต่ำของลัทธิคอมมิวนิสต์กับขั้นสูงของลัทธิคอมมิวนิสต์ ในทางการเมืองต่อไปอาจจะใหญ่หลวงมาก แต่จะเป็นเรื่องน่าขันมากที่จะเน้นมันในปัจจุบันภายใต้ทุนนิยม กระทั่งการเสนอความแตกต่างนี้ขึ้นสู่ความสำคัญอันดับแรกอาจจะมีแต่พวกลัทธิอนาธิปไตยไม่กี่คนเท่านั้น (ถ้าในพวกลัทธิอนาธิปไตยยังมีบางคนไม่ได้เรียนรู้อะไรจากบุคคลจำพวกโครพอทคินส์

อันมี เกรฟ คอร์นิลิสเซน ตลอดจนพวก "บรมครู" ลัทธิอนาธิปไตยคนอื่น ๆ ที่ได้เปลี่ยนเป็นพวกลัทธิสังคมคลั่งชาติ "เหมือนเพลคฮานอฟ" หรือที่ได้เปลี่ยนเป็นนักรบอนาธิปไตยพิทักษ์ปิตุภูมิเหมือนอย่างที่ นักลัทธิอนาธิปไตยที่ยังคงมีความละอายและหิริโอตัปปะดังได้กล่าวไว้)

แต่ความแตกต่างทางวิทยาศาสตร์ระหว่างสังคมนิยมกับลัทธิคอมมิวนิสต์เด่นชัดมาก. ตามปรกติเรียกว่าสังคมนิยมนั้น มาร์กซ์เรียกว่าขั้น "แรก" หรือขั้นต่ำของสังคมลัทธิคอมมิวนิสต์. ในเมื่อปัจจัยการผลิตได้เป็นทรัพย์สมบัติ*ส่วนรวม*แล้ว คำว่า "ลัทธิคอมมิวนิสต์" ในที่นี้ก็ใช้ได้ ขอแต่อย่าลืมว่านี่ยัง*ไม่ใช่*ลัทธิคอมมิวนิสต์ที่สมบูรณ์. ความหมายอันยิ่งใหญ่ของการอธิบายเหล่านี้ของมาร์กซ์อยู่ที่ ในที่นี้ท่านใช้วิภาษวิธีวัตถุนิยมอยู่ตลอดเวลาเช่นกัน ซึ่งก็คือใช้ทฤษฎีว่าด้วยการพัฒนา มองลัทธิคอมมิวนิสต์ว่าเป็นสิ่งที่พัฒนามา*จาก*ทุนนิยม. มาร์กซ์ไม่ได้เสกสรรค์และ "ปั้นแต่ง" คำนิยามต่าง ๆ ขึ้นอย่างแบบคนอวดภูมิ ไม่ได้โต้เถียงเรื่องถ้อยคำอย่างไร้ความหมาย (อะไรคือสังคมนิยม อะไรคือลัทธิคอมมิวนิสต์) แต่ได้วิเคราะห์ขั้นสอง ขั้นที่สามารถแสดงถึงระดับความสุกงอมทางเศรษฐกิจของลัทธิคอมมิวนิสต์.

ในขั้นแรก ลัทธิคอมมิวนิสต์ยังไม่สามารถสกงอมอย่างเต็มที่ในทางเศรษฐกิจ ยังไม่สามารถสลัดพ้นอย่างสิ้นเชิงจากประเพณีหรือริ้วรอยจากทุนนิยม. ด้วยเหตุนี้จึงเกิดปรากฏการณ์ที่น่าสนใจขึ้น นั่นก็คือขั้นแรกของลัทธิคอมมิวนิสต์ยังคงรักษา "สายตาอันแคบของสิทธิตามกฎหมายชนชั้นนายทุน" เอาไว้. แน่นอนเมื่อในด้านการแบ่งปันเครื่องบริโภคยังมีสิทธิตามกฎหมายชน ชั้น นายทุนอยู่ ก็ย่อมต้องมีรัฐชนชั้นนายทุน เพราะถ้าหากไม่มีองค์กรที่สามารถบังคับให้คนปฏิบัติตามมาตรฐานสิทธิตามกฎหมายแล้ว สิทธิตามกฎหมายก็ไม่มีความหมายอะไร.

จะเห็นได้ว่า ในลัทธิคอมมิวนิสต์ ในระยะหนึ่งไม่เพียงแต่จะรักษาสิทธิตามกฎหมายชนชั้นนายทุนไว้เท่านั้น กระทั่งยังจะรักษารัฐชนชั้นนายทุนที่ปราศจากชนชั้นนายทุนไว้ด้วย !

มันคล้ายกับเป็นเรื่องประหลาด หรือเป็นแต่เพียงการเล่นตลกกับวิภาษ คนที่ไม่เคยลงแรงสักนิดเดียวไปค้นคว้าเนื้อหาอันลึกซึ้งยิ่งของลัทธิมาร์กซ์ มักจะตำหนิลัทธิมาร์กซ์เช่นนี้.

ความจริง ไม่ว่าในโลกธรรมชาติหรือในสังคม ชีวิตที่เป็นจริงทำให้เราเห็นอยู่ทุกขณะว่า มีเศษเดนเก่าดำรงอยู่ในสิ่งใหม่. มาร์กซ์มิใช่เอาสิทธิตามกฎหมาย "ชนชั้นนายทุน" ชิ้นหนึ่งยัดใส่

ไว้ในลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างส่งเดช แต่ได้จับเอาสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ทางเศรษฐกิจและทางการเมืองในสังคมที่*คลอด ออก มา จากทุนนิยม.*

ในการต่อสู้ของชนชั้นกรรมกรที่คัดค้านนายทุน เพื่อการปลดแอกของตนนั้น ประชาธิปไตยมีความหมายอันใหญ่หลวง. แต่ประชาธิปไตยมิใช่ขอบเขตที่ไม่อาจข้ามได้ มันเป็นเพียงขั้นหนึ่งบนทางจากศักดินานิยมถึงทุนนิยม และจากทุนนิยมถึงลัทธิคอมมิวนิสต์เท่านั้น.

ประชาธิปไตยหมายถึงความเสมอภาค. เป็นที่เด่นชัดว่าถ้าเข้าใจความเสมอภาคอย่างถูกต้อง ว่าเป็นการทำลาย*ชนชั้น*แล้วการต่อสู้ของชนชั้นกรรมาชีพเพื่อความเสมอภาค และ คำขวัญ เสมอภาคก็มีความหมายอันใหญ่หลวง. แต่ประชาธิปไตยหมายความแต่เพียงว่าความเสมอภาค*ทางรูปแบบ*เท่านั้น. เมื่อใดที่ความเสมอภาค*ด้าน*การถือกรรมสิทธิ์ในปัจจัยการผลิตของ สมาชิก ทั้ง มวล ของสังคมปรากฏเป็นจริงขึ้นแล้ว นั่นก็คือ เมื่อใดที่ความเสมอภาคในการทำงานและความเสมอภาคของค่าแรงงานปรากฏเป็น จริง ขึ้น แล้วมนุษยชาติย่อมต้องเผชิญกับปัญหาการก้าวไปอีกขั้นหนึ่ง จากความเสมอภาคทางรูปแบบสู่ความเสมอภาคทางเป็นจริง นั่นคือ ดำเนิน

ตามหลัก "แต่ละคนทำตามความสามารถ ได้รับส่วนแบ่งตามความต้องการ". ส่วนว่ามนุษยชาติจะผ่านขั้นไหนบ้าง ผ่านวิธีการทางปฏิบัติอะไรบ้าง จึงจะบรรลุถึงจุดหมายสูงสุดนี้ เราไม่รู้และไม่สามารถรู้. แต่ต้องรับรู้ว่า ชนชั้นนายทุนมักมองอย่างจอมปลอมที่สุดว่า สังคมนิยมเป็นสิ่งตายซาก แข็งทื่อและคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงความจริงแล้ว*มีแต่*เมื่อสังคมนิยมปรากฏเป็นจริงแล้ว*เท่านั้น* ด้านต่าง ๆ ของชีวิตสังคมและชีวิตส่วนตัวจึงจะเริ่มก้าวหน้าไปอย่างแท้จริงและอย่างรวดเร็ว ประกอบขึ้นเป็นการเคลื่อนไหวลักษณะมวลชนที่แท้จริงที่มีประชากร*ส่วนข้างมาก*เข้าร่วม ครั้นแล้วประชากรทั้งมวลก็เข้าร่วม.

ประชาธิปไตยเป็นรูปแบบรัฐรูปหนึ่ง เป็นชนิดหนึ่งของรัฐ ดังนั้น มันจึงเช่นเดียวกับรัฐใด ๆ คือใช้กำลังรุนแรงอย่างมีการจัดตั้ง อย่างมีระบบต่อคน นี่เป็นด้านหนึ่ง, แต่อีกด้านหนึ่ง ประชาธิปไตยหมายถึง ทางรูปแบบรับรองความเสมอภาคเท่าเทียมกันของพลเมือง รับรองสิทธิเสมอภาคของทุกคนในการกำหนดระบอบของรัฐ. และข้อนี้สัมพันธ์กับข้อข้างล่างนี้คือ ในขั้นที่แน่นอนของการพัฒนาของประชาธิปไตย ก่อนอื่นมันสมานสามัคคีชนชั้นที่ดำเนินการปฏิวัติต่อทุนนิยม ชนชั้นกรรมาชีพ ทำให้พวกเขามีความเป็นไป

ได้ที่จะบดขยี้ ทุบให้แหลกละเอียดและขุดรากกลไกรัฐของชนชั้นนายทุน (ถึงแม้จะเป็นชนชั้นนายทุนฝ่ายสาธารณรัฐ) คือกองทัพประจำ ตำรวจและขุนนาง และแทนที่ด้วยกลไกรัฐที่ประชาธิปไตย *กว่า* แต่ยังคงเป็นกลไกรัฐอยู่ คือกลไกรัฐที่ประกอบขึ้นด้วยมวลชนกรรมกรที่ติดอาวุธ(ต่อไปจะผ่านเข้าสู่ระบอบทหารบ้านที่ประชาชนทั้งมวลเข้าร่วม).

ในที่นี้ "ปริมาณเปลี่ยนสู่คุณภาพ" เพราะว่าประชาธิปไตยในระดับสูง*เช่นนี้*สัมพันธ์กันกับการก้าวข้ามกรอบ สังคม ชน ชั้นนายทุน การเริ่มดัดแปลงทางสังคมนิยมต่อสังคม. ถ้าคน*ทั้งหมด*เข้าร่วมการบริหารประเทศจริงแล้ว ทุนนิยมก็ไม่สามารถคงอยู่ต่อไปได้. และการพัฒนาของทุนนิยมเองก็สร้าง*เงื่อนไขเบื้องแรก*ที่ "คนทั้งหมด" จริง ๆ สามารถเข้าร่วมการบริหารรัฐ. เงื่อนไขเบื้องแรกนี้คือ: ในประเทศทุนนิยมที่ก้าวหน้าที่สุดจำนวนมากได้บรรลุถึงขั้นที่ทุก ๆ คนรู้หนังสือ ประการต่อมา กรรมกรเรือนแสนเรือนล้าน "ได้รับการฝึกและอบรมความเคยชินในการปฏิบัติตามวินัย" ในองค์กรแบบสังคมที่ใหญ่โตและสลับซับซ้อนอันได้แก่ ที่ทำการไปรษณีย์ การรถไฟ โรงงานใหญ่ วิสาหกิจการพาณิชย์ขนาดใหญ่ ธนาคาร เป็นต้น.

ภายใต้เงื่อนไขเบื้องแรกทางเศรษฐกิจเช่นนี้ มีความเป็นไปได้อย่างสมบูรณ์ที่หลังจากโค่นล้มนายทุนและขุนนางแล้ว ภายในวันเดียวให้กรรมกรที่ติดอาวุธ ประชาชนที่ติดอาวุธโดยทั่วไป*ควบคุม*การผลิตและการแบ่งปัน *ทำสถิติ*แรงงานและผลิตผลแทนพวกเขาทันที. (อย่าเอาปัญหาการควบคุมและสถิติไปปน กับปัญหาวิศวกรที่มีความรู้ทางวิทยาศาสตร์และนักเกษตรศาสตร์ เป็นต้น ท่านเหล่านี้วันนี้ทำงานภายใต้บังคับบัญชาของนายทุน พรุ่งนี้พวกเขาก็จะทำงานดียิ่งขึ้นภายใต้บังคับบัญชาของกรรมกรที่ติดอาวุธ)

การทำสถิติและการควบคุมเป็นเงื่อนไขสำคัญ ที่จำ เป็น สำหรับ "ปรับ" ขั้นแรกของสังคมลัทธิคอมมิวนิสต์ให้ดี ให้มันทำงานได้ถูกต้อง. *ในที่นี้พลเมืองทั้งหมดกลายเป็นลูกจ้างของรัฐ (กรรมกรที่ติดอาวุธ). พลเมืองทั้งหมดกลายเป็นพนักงานและกรรมกรของ "ซินดิเคท" ของรัฐของปวงชนแห่งเดียว.* *ปัญหาทั้งหมดอยู่ที่ให้พวกเขาทำงานเท่ากันภายใต้เงื่อนไขที่ปฏิบัติตามมาตรฐานการทำงานอย่างถูกต้อง และรับค่าตอบแทนเท่ากัน.* *การทำสถิติและการควบคุมสิ่งเหล่านี้ได้ถูกทุนนิยมทำให้ง่ายถึงขีดสุด และกลายเป็นการควบคุมและการกรอกแบบฟอร์มที่ง่ายอย่างยิ่ง ซึ่งผู้ที่รู้หนังสือคน*

ใดก็สามารถทำได้เพียงแต่คิดบวกลบคูณหารและออก ใบ สำคัญ เป็นหลักฐานเท่านั้น.[40]

เมื่อประชาชน*ส่วนข้างมาก*เริ่มทำสถิติด้วยตนเองทุกหนทุกแห่งและทำการควบคุมนายทุน (เวลานี้ได้กลายเป็นพนักงานแล้ว) และบรรดาท่านปัญญาชนที่รักษาความเคยชินเลว ๆ แบบทุนนิยมไว้นั้น การควบคุมเช่นนี้จะกลายเป็นการควบคุมที่ครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่าง ทั่วไปและเป็นของปวงชน ไม่มีทางที่จะหลีกหนีการควบคุมนี้และ "จะไม่มีที่หลบซ่อน".

ทั่วทั้งสังคมจะกลายเป็นที่ทำการบริหารแห่งเดียว และกลายเป็นโรงงานโรงเดียวที่ทำงานเท่าเทียมกัน และ จ่าย ค่าตอบแทนเท่าเทียมกัน.

แต่วินัยของ "โรงงาน" นี้ซึ่งชนชั้นกรรมาชีพจะดำเนินทั่วสังคมหลังจากเอาชนะนายทุนและโค่นล้มผู้ขูดรีดแล้วนั้นมิใช่อุดมคติของเรา และมิใช่จุดหมายบั้นปลายของเรามันเป็นแต่เพียง*ขั้น*ที่จำเป็นสำหรับกวาดล้างความอัปลักษณ์ที่เกิดจากการขูดรีดของนายทุนออกไปจากสังคมให้หมดสิ้น *และก้าวหน้าต่อไป.*

---

[40] เมื่อหน้าที่อันสำคัญที่สุดของรัฐลดลงเป็นกรรมกรเองทำสถิติและควบคุมเช่นนี้ รัฐก็ไม่เป็น "รัฐทางการเมือง" อีกต่อไป และเวลานั้น "หน้าที่ของสังคมก็จะเปลี่ยนจากหน้าที่ทางการเมืองเป็นหน้าที่ทางบริหารที่ง่าย ๆ" (ดูข้างต้นบทที่ 4 การโต้ของเองเกลส์กับพวกลัทธิอนาธิปไตย)

เมื่อสมาชิกทั้งมวลของสังคมหรืออย่างน้อยสมาชิกส่วนมากที่สุดได้เรียนรู้การบริหารรัฐด้วย*ตนเอง* ยึดกุมงานนี้ไว้ในมือของตนเอง และ "ปรับ" การควบคุมให้ดีต่อนายทุนจำนวนน้อยนิดเดียว บรรดาท่านที่รักษาความเคยชินอันเลวของทุนนิยมไว้ และบรรดากรรมกรที่ถูกทุนนิยมกัดกร่อนอย่างลึกซึ้งแล้ว ความจำเป็นในการบริหารใด ๆ ก็จะเริ่มสูญสิ้นไป. ประชาธิปไตยยิ่งสมบูรณ์ มันก็ยิ่งใกล้เวลาที่จะกลายเป็นสิ่งไม่จำเป็น. "รัฐ" ที่ประกอบด้วยกรรมกรที่ติดอาวุธที่ "ไม่ใช่รัฐในความหมายเดิมอีกแล้ว" นั้นยิ่งเป็นประชาธิปไตย การเริ่มสูญสลายของรัฐ*ทุก* ๆ รูปแบบก็ยิ่งเร็ว.

เพราะว่าเมื่อ*คนทั้งหมด*เรียนรู้การบริหาร และโดยความจริง ตนเองบริหารการผลิตของสังคมตนเอง ทำสถิติและทำการควบคุมพวกกาฝาก พวกเจ้าใหญ่นายโต พวกนักหลอกต้มและ "ผู้คุ้มครองประเพณีของทุนนิยม" แล้ว ความพยายามที่จะหลบหลีกการทำสถิติและการควบคุมโดยปวงชนเช่นนี้ก็ย่อมยากที่จะบรรลุได้ ย่อมเป็นสิ่งยกเว้นที่หายาก และยังอาจจะถูกลงโทษอย่างรวดเร็วและหนักมาก (เพราะว่ากรรมกรที่ติดอาวุธเป็นผู้ทำจริงไม่เห็นแก่หน้าที่เหมือนพวกปัญญาชน; พวกเขาจะไม่ยอมให้ใครมาล้อเล่นกับเขา

ง่าย ๆ) ดังนั้น ความจำเป็นของผู้คนที่ต้องปฏิบัติตามกฎพื้นฐานง่าย ๆ ของชีวิตส่วนรวมทั้งปวงของมนุษยชาติจะเปลี่ยนเป็นความเคยชินอย่างรวดเร็ว.

เมื่อถึงเวลานั้น ประตูจากขั้นแรกของสังคมลัทธิคอมมิวนิสต์สำหรับผ่านไปสู่ขั้นสูงของมันก็จะเปิดอ้าออก และรัฐก็จะสูญสลายไปอย่างสิ้นเชิงด้วย.

บทที่ ๖.

ลัทธิมาร์กซ์
ถูกลัทธิฉวยโอกาสทำให้เป็นแบบสามานย์

ปัญหาท่าทีของรัฐต่อการปฏิวัติสังคมและท่าทีของการปฏิวัติสังคมต่อรัฐ เช่นเดียวกับปัญหาการปฏิวัติทั่วไป เป็นปัญหาที่นักทฤษฎีและนักวิจารณ์การเมืองที่มีชื่อที่สุดของสากลที่ 2 (1889–1914)สนใจน้อยมาก. แต่ในกระบวนการที่ลัทธิฉวยโอกาสค่อย ๆ เจริญเติบโตขึ้นและทำให้สากลที่ 2 ล้มละลายในปี 1914 นั้น จุดที่เด่นที่สุดคือ; กระทั่งเมื่อพวกเขาเผชิญกับปัญหานี้ พวกเขาก็ยังคง*พยายามหลบเลี่ยง*หรือไม่สนใจใยดี.

โดยทั่วไปแล้ว เราอาจกล่าวได้ว่า เพราะว่าในปัญหาท่าทีต่อรัฐบาลในการปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพนั้น ได้*ใช้ท่าทีหลบ ๆ ซ่อนๆ* ซึ่งเป็นผลดีต่อลัทธิฉวยโอกาสและบำรุงเลี้ยงลัทธิฉวยโอกาส ผลก็

คือได้เกิดการบิดเบือนลัทธิมาร์กซ์และทำให้ลัทธิมาร์กซ์เป็นแบบสามานย์อย่างสิ้นเชิง.

เพื่อที่จะอธิบายกระบวนการอันน่าเศร้านี้โดยย่อ เราจะยกนักทฤษฎีลัทธิมาร์กซ์ที่มีชื่อที่สุด 2 คน คือเพลคฮานอฟและเคาท์สกี้มากล่าว.

1. การโต้ของเพลคฮานอฟกับพวกลัทธิอนาธิปไตย

เพลคฮานอฟได้เขียนหนังสือเล่มเล็ก เล่ม หนึ่ง เป็นเฉพาะบรรยายปัญหาท่าทีของลัทธิอนาธิปไตยที่มีต่อสังคมนิยม หนังสือเล่มนี้ให้ชื่อว่า *"ลัทธิอนาธิปไตยกับสังคมนิยม"* พิมพ์เป็นภาษาเยอรมันในปี 1894.

เพลคฮานอฟบรรยายหัวข้อนี้อย่างแยบยลมาก โดยหลบเลี่ยงไม่พูดถึงอย่างสิ้นเชิงในปัญหาที่เป็นจริงมากที่สุด รีบด่วนที่สุดและทางการเมืองสำคัญที่สุดในการต่อสู้คัดค้านลัทธิอนาธิปไตย นั่นก็คือท่าทีของการปฏิวัติต่อรัฐและปัญหาเกี่ยวกับรัฐ และ ปัญหา เกี่ยวกับรัฐโดยทั่วไป! หนังสือเล่มเล็กนี้ของเขาอาจแบ่งได้เป็น 2 ส่วน ส่วนที่เป็นประวัติศาสตร์และวรรณคดี ซึ่งในนั้นมีข้อมูลอันมีค่าเกี่ยวกับวิวัฒนาการทางความคิดของสตีร์เนอร์และปรูดอง เป็นต้น; อีกส่วนหนึ่งเป็นแบบสามานย์ และมีการบรรยายอันเลวทรามเกี่ยวกับลัทธิอนาธิปไตยไม่แตกต่างไปจากโจร.

การรวมกันของสองส่วนนี้ไม่เพียงแต่น่าขันสิ้นดีเท่านั้น หากยังเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นการเคลื่อนไหวทั้งหมด ของเพลคฮานอฟก่อนหน้าการปฏิวัติและในระยะการปฏิวัติของรัสเซีย เพราะว่าในปี 1905–1907 นั่นเอง เพลคฮานอฟแสดงว่าตนเป็นกึ่งนักทฤษฎีกึ่งคนสามานย์ที่ในทางการเมืองเป็นทางของชนชั้นนายทุน.

เราเห็นแล้วว่า ในการที่มาร์กซ์และเองเกลส์โต้กับพวกลัทธิอนาธิปไตยนั้น ได้อธิบายอย่างละเอียดที่สุดถึงทรรศนะของตนในปัญหาท่าทีที่การปฏิวัติมีต่อรัฐ. ในการพิมพ์หนังสือของมาร์กซ์เรื่อง "*วิพากษ์หลักนโยบายโกทา*" เมื่อปี 1891 เองเกลส์เขียนว่า "เรา(คือเองเกลส์และมาร์กซ์) เวลานั้นกำลังทำการต่อสู้อย่างดุเดือดที่สุดกับพวกลัทธิอนาธิปไตยที่มีบาคูนินเป็นหัวหน้า เวลานั้นหลังจากการปิดประชุมสมัชชาผู้แทนที่กรุงเฮก[41] ของสากล (ที่ 1) 2 ปี."

---

[41] สมัชชาผู้แทนกรุงเฮกของสากลที่ 1 ดำเนินการประชุมในวันที่ 27 กันยายน 1872 (ปฏิทินใหม่). มีผู้เข้าร่วมประชุม 69 คน. มาร์กซ์และเองเกลส์ได้เข้าร่วมการประชุมสมัชชาผู้แทนครั้งนี้. ปัญหาที่บรรจุเข้าระเบียบวาระมี (1) เกี่ยวกับสิทธิของคณะกรรมการทั่วไป (2) เกี่ยวกับการเคลื่อนไหว ทางการเมืองของชนชั้นกรรมาชีพและอื่น ๆ. งานทั้งหมดของสมัชชาผู้แทนดำเนินไปท่ามกลางการต่อสู้อันรุนแรงกับฝ่ายบาคูนิน. สมัชชาผู้แทนได้ผ่านมติเกี่ยวกับขยายสิทธิของคณะกรรมการทั่วไป, ในมติของสมัชชาผู้แทนเกี่ยวกับปัญหา "การเคลื่อนไหวทางการเมืองของชนชั้นกรรมาชีพ" กล่าวว่าชนชั้นกรรมาชีพต้องจัดตั้งพรรคการเมืองของตนขึ้น เพื่อประกันชัยชนะของการปฏิวัติสังคม ภาระหน้าที่อันยิ่งใหญ่ของชนชั้นกรรมาชีพคือยึดอำนาจรัฐ. ในสมัชชาผู้แทนครั้งนี้ บาคูนินและกินลูมถูกคัดชื่อออกจากสากล เพราะว่าพวกเขาเป็นผู้บ่อนทำลายและผู้จัดตั้งใหม่ในการคัดค้านพรรคการเมืองชนชั้นกรรมาชีพ

พวกลัทธิอนาธิปไตยพยายามที่จะประกาศว่าคอมมูนปารีส เป็นของพวกเขา "เอง" เห็นว่ามันสามารถเป็นเครื่องยืนยันทฤษฎี ของพวกเขา แต่พวกเขาไม่เข้าใจบทเรียนของคอมมูนและการวิเคราะห์บทเรียนเหล่านี้ของมาร์กซ์เลย. ส่วนปัญหาทางการเมืองอันเป็นรูปธรรม 2 ข้อคือ จำเป็นต้องบดขยี้กลไกรัฐเก่าหรือไม่ และเอาอะไรมาแทนมันนั้น พวกลัทธิอนาธิปไตยไม่เคยให้คำตอบ แม้แต่ที่ค่อนข้างใกล้เคียงสัจธรรม.

แต่ขณะที่พูดถึง "ลัทธิอนาธิปไตยและสังคมนิยม" หลบเลี่ยงปัญหารัฐทั้งหมด และไม่สนใจการพัฒนาทั้งหมดของลัทธิมาร์กซ์ก่อนและหลังคอมมูนนั้น ก็ย่อมต้องลื่นไถลไปทางฝ่ายลัทธิฉวยโอกาส. เพราะว่าสิ่งที่ลัทธิฉวยโอกาสปรารถนาที่สุดก็คือไม่เสนอปัญหา 2 ข้อที่เราเสนอเมื่อตะกี้เลย. เพียงข้อนี้ข้อเดียวก็เป็นชัยชนะของลัทธิฉวยโอกาสแล้ว.

2. การโต้ของเคาท์สกี้กับพวกลัทธิฉวยโอกาส

นิพนธ์ของเคาท์สกี้ที่แปลเป็นภาษารัสเซียนั้นไม่ต้องสงสัยมีมากกว่าที่แปลเป็นภาษาอื่น ๆ มากมายอย่างไม่อาจคำนวณได้. มิน่าเล่า ชาวพรรคสังคมประชาธิปไตยเยอรมันบางคนจึงพูดเล่นว่า คนที่อ่านนิพนธ์ของเคาท์สกี้ในรัสเซียมากกว่าในเยอรมนี (ขอกล่าวไว้ด้วย

ว่า ในคำพูดเล่นนี้มีเนื้อหาทางประวัติศาสตร์ลึกซึ้งกว่าที่คนพูดเล่นผู้นี้คาดคิด นั่นก็คือ กรรมกรรัสเซียในปี 1905 มีความเรียกร้องอย่างรุนแรงเป็นประวัติการณ์ในนิพนธ์ที่ดีเด่นที่สุด ใน วรรณคดีลัทธิสังคมประชาธิปไตยที่ดีเด่นที่สุดของโลก นิพนธ์ฉบับแปลเหล่านี้ที่พวกเขาได้ก็มากกว่าประเทศอื่น ๆ อย่างไม่อาจเปรียบได้ เมื่อเป็นเช่นนี้จึงได้เพิ่มความเร็วในการนำความจัดเจน อัน อุดม สมบูรณ์ ของประเทศเพื่อนบ้านที่ค่อนข้างก้าวหน้ามาสู่สิ่งที่เรียกว่าฐานอันเยาว์วัยของการเคลื่อนไหวชนชั้นกรรมาชีพของประเทศเรา)

ที่เคาท์สกีมีชื่อเป็นพิเศษในรัสเซีย เพราะว่านอกจากเขาอธิบายลัทธิมาร์กซ์ให้เข้าใจง่ายแล้ว ยังได้โต้กับพวกลัทธิฉวยโอกาสและเบินสไตน์ผู้เป็นหัวหน้าของพวกนี้. แต่มีข้อเท็จจริงอยู่เรื่องหนึ่งซึ่งแทบจะไม่มีใครรู้. ถ้าใครที่สำรวจดูว่าในระยะวิกฤตรุนแรงที่สุดในปี 1914-1915 เคาท์สกีได้แสดงความตกอกตกใจอย่างอัปยศที่สุดเพียงไร และจมลงสู่การแก้ต่างให้แก่ลัทธิสังคมคลั่งชาติแล้ว ก็ไม่สามารถปล่อยให้ข้อเท็จจริงนี้ผ่านไป. ข้อเท็จจริงนี้คือ ก่อนที่เคาท์สกีคัดค้านตัวแทนลัทธิฉวยโอกาสที่มีชื่อที่สุดของฝรั่งเศส (มิลเลอรแรนด์และจอเรส) และคัดค้านตัวแทนลัทธิฉวยโอกาสที่มีชื่อที่สุดของเยอรมนี (เบินสไตน์ ก็ได้แสดงความ

โลเลออกมาอย่างมาก. ในวารสารลัทธิมาร์กซ์ "รุ่งอรุณ"[42] ซึ่งออกในสตุตการ์ตในปี 1901-1902 และพิทักษ์ทรรศนะชนชั้นกรรมาชีพปฏิวัตินั้น จำต้องทำการโต้กับเคาท์สกี้ และเรียกมติที่เขาเสนอในสมัชชาผู้แทนชาวพรรคสังคมสากลในปารีสเมื่อปี 1900[43] ว่ามติ "*สายกลาง*" เพราะว่าท่าทีต่อลัทธิฉวยโอกาสของมตินี้คลุมเครือ หลบ ๆ เลี่ยง ๆ และประนีประนอม, วารสารของเยอรมันยังได้เคยลงพิมพ์จดหมายของเคาท์สกี้ซึ่งก็แสดงว่าเขาเคยมีความโลเลอย่างมากก่อนหน้าโจมตีเบินสไตน์.

---

[42] "รุ่งอรุณ" คือวารสารวิทยาศาสตร์–การเมืองลัทธิมาร์กซ์ พิมพ์จำหน่ายโดยบรรณาธิการ "อิสครา" (ประกายไฟ) ในสตุตการ์ต ปี 1901—1902 ออก 4 ฉบับด้วยกัน (3 เล่ม) ในวารสารรุ่งอรุณ ได้ลงพิมพ์บทความของเลนินดังต่อไปนี้ "วิจารณ์ชั่วคราว" "ผู้ประทุษร้ายองค์การปกครองตนเองในท้องถิ่น และฮันนิบาลแห่งเสรีนิยม" 4 บทแรกของปัญหาที่ดินและนักวิจารณ์ของมาร์กซ์ (ให้หัวเรื่องว่า "บรรดาท่าน" นักวิจารณ "ในปัญหาที่ดิน", "วิจารณ์การเมืองภายใน" และหลักนโยบายที่ดินของพรรคสังคมประชาธิปไตยรัสเซีย"

[43] หมายถึงสมัชชาผู้แทนชาวพรรคสังคมสากลครั้งที่ 5 ของสากลที่ 2 ซึ่งเปิดในปารีสในวันที่ 23—27 กันยายน 1900 (ปฏิทินใหม่) มีผู้แทนเข้าร่วม 791 คน คณะผู้แทนรัสเซียประกอบด้วยสมาชิก 23 คน ในปัญหาชนชั้นกรรมาชีพยึดอำนาจรัฐอันเป็นปัญหามูลฐานนี้ สมัชชาผู้แทนได้ลงคะแนนเสียงส่วนข้างมากผ่านมติซึ่งเสนอโดยเคาท์สกี้ ซึ่งเลนินเรียกว่า "ใช้ท่าทีประนีประนอมต่อพวกลัทธิฉวยโอกาส" นอกจากมติอื่น ๆ แล้วสมัชชาผู้แทนยังกำหนดให้ตั้งกรรมการบริหารพรรคสังคมสากล ประกอบด้วยผู้แทนของพรรคการเมืองสังคมนิยมประเทศต่าง ๆ และตั้งสำนักเลขาธิการขึ้นที่บรัสเซล

แต่อีกเรื่องหนึ่งมีความหมายมากยิ่งกว่า นั่นก็คือ: ขณะที่เราค้นคว้า *ความเป็นมา* ของการที่เคาท์สกี้ทรยศต่อลัทธิมาร์กซ์ระยะหลังสุดนี้ จากการโต้ของเขากับพวกลัทธิฉวยโอกาส จากวิธีเสนอปัญหาและอธิบายปัญหาของเขา เราเห็นได้ว่าในปัญหารัฐ เขาเอนเอียงไปทางลัทธิฉวยโอกาสตลอดมาทีเดียว.

ขอให้เรายกนิพนธ์เล่มใหญ่ของ เคาท์สกี้ที่คัดค้านลัทธิฉวยโอกาสเรื่อง "*เบินสไตน์ กับหลักนโยบายของสังคมพรรคประชาธิปไตย*" มากล่าวเถอะ เคาท์สกี้โต้เบินสไตน์อย่างละเอียด แต่ควรสนใจสภาพข้างล่างนี้.

ในหนังสือเรื่อง "เงื่อนไขเบื้องแรกของสังคมนิยม" อันมีชื่อเหม็นโฉ่ของเขา เบินสไตน์ตำหนิลัทธิมาร์กซ์ว่าเป็น"*ลัทธิบลังกี*" (ตั้งแต่นั้นมา พวกลัทธิฉวยโอกาส และ พวกนายทุนเสรี ในรัสเซียกล่าวซ้ำการตำหนินี้นับร้อยนับพันครั้ง เพื่อโจมตีบอลเชวิคที่เป็นตัวแทนลัทธิมาร์กซ์) และเบินสไตน์ยังพูดถึง "สงครามกลางเมืองในฝรั่งเศส" ของมาร์กซ์เป็นพิเศษ พยายามที่จะ (เรามองเห็นว่าความพยายามเช่นนี้ไม่ได้ผลอะไร) เอาทรรศนะของมาร์กซ์ที่มีต่อบทเรียนของคอมมูนไปปนกับทรรศนะของปรูดอง เบินสไตน์สนใจเป็นพิเศษในข้อสรุปที่มาร์กซ์ได้เน้นไว้ในคำนำของ "แถลงการณ์พรรคคอม-

มิวนิสต์" ปี 1872 ซึ่งกล่าวว่า "ชนชั้นกรรมกรไม่สามารถยึดกุมกลไกรัฐสำเร็จรูปอย่างง่าย ๆ และใช้มันมาบรรลุจุดหมายของตน"

เบินสไตน์ "ชอบ" คำนี้เหลือเกิน เขาจึงเขียนซ้ำในหนังสือเล่มนั้นของเขาอย่างน้อย 3 ครั้ง และบิดเบือนมันให้เป็นทรรศนะของลัทธิฉวยโอกาสอย่างสิ้นเชิง.

เราได้กล่าวแล้วว่า *มาร์กซ์หมายความว่าชนชั้นกรรมกรต้องบดขยี้ พังทะลายระเบิด* (Sprengung-*ระเบิด คำที่เองเกลส์ใช้) กลไกรัฐทั้งหมด แต่ในทรรศนะของเบินสไตน์เห็นว่า ดูเหมือนมาร์กซ์กล่าวคำนี้ เป็นการเตือน ชนชั้นกรรมกร อย่าให้ใช้วิธีปฏิวัติที่รุนแรงเกินไปขณะที่ยึดอำนาจรัฐ.*

การบิดเบือนความคิดของมาร์กซ์ที่หยาบช้ายิ่งกว่านี้ และเลวทรามยิ่งกว่านี้ไม่อาจคาดคิดได้

แล้วเคาท์สกีโต้ลัทธิเบินสไตน์อย่างละเอียดที่สุดอย่างไรเล่า?

เขาหลีกเลี่ยงที่จะวิเคราะห์ การบิดเบือนลัทธิมาร์กซ์อย่างถึงที่สุดโดยลัทธิฉวยโอกาสในข้อนี้ เขาได้ยกข้อความตอนหนึ่งในคำนำที่เองเกลส์เขียนให้แก่ "สงครามกลางเมืองในฝรั่งเศส" ของมาร์กซ์ที่เราได้อ้างข้างต้นนั้นมา และกล่าวว่า ตามความเห็นของมาร์กซ์*ชนชั้นกรรมกรไม่สามารถยึดกุมกลไกรัฐสำเร็จรูปอย่างง่าย ๆ แต่กล่าวโดยทั่วไปแล้ว ชนชั้นกรรมกรสามารถยึดกุมกลไกนี้* เท่านั้นแหละ

เคาท์สกี้ไม่กล่าวแม้แต่คำเดียวเกี่ยวกับ เบินสไตน์ ที่ เอา คำที่ *ตรงกันข้ามอย่างสิ้นเชิง* กับความคิดที่แท้จริงของ มาร์กซ์มายัดเยียดให้มาร์กซ์และเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ตั้งแต่ปี 1852 เป็นต้นมา มาร์กซ์ได้เสนอว่าการปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพมีภาระหน้าที่ในการ "ทำลาย" กลไกรัฐ

ผลก็คือ ข้อแตกต่างอันเป็นเนื้อแท้ที่สุดระหว่างลัทธิมาร์กซ์กับลัทธิฉวยโอกาส ในปัญหาภาระหน้าที่ของการปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพนั้นถูกเคาท์สกี้ลบล้างไป !

ในการที่เคาท์สกี้ "โต้" เบินสไตน์นั้นได้เขียนว่า "เกี่ยวกับปัญหาเผด็จการชนชั้นกรรมาชีพ เราอาจเอาไว้ค่อยแก้ในอนาคตอย่างวางใจได้เต็มที่.

นี่ไม่ใช่เป็นการโต้กับเบินสไตน์ โดยความจริงแล้วเป็นการ*อ่อนข้อ*ให้เขา เป็นการยอมจำนนต่อลัทธิฉวยโอกาส เพราะว่าสิ่งที่เวลานี้พวกลัทธิฉวยโอกาสต้องการก็คือ เอาปัญหามูลฐานทั้งปวงเกี่ยวกับภาระหน้าที่ของการปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพ "ไว้ค่อยแก้ในอนาคตอย่างวางใจได้เต็มที่"

ใน 40 ปี ตั้งแต่ 1852 ถึงปี 1891 มาร์กซ์และเองเกลส์สอนชนชั้นกรรมาชีพว่า ต้องบดขยี้กลไกรัฐ .แต่ในปี 1899 เมื่อเคาท์สกี้เผชิญกับพวก ลัทธิฉวยโอกาส ทรยศต่อลัทธิมาร์กซ์ อย่างสิ้น

เชิงในข้อนี้ กลับเอาปัญหารูปการอันเป็นรูปธรรมในการบดขยี้กลไกรัฐมาแทน ปัญหาที่ว่าจำเป็นต้องบดขยี้กลไกนี้หรือไม่และเอาเหตุผลสามานย์ "ที่ไม่อาจโต้แย้งได้" (และก็โต้ไม่ได้ผลอะไร)ที่ว่ารูปการอันเป็นรูปธรรมเราไม่สามารถรู้ล่วงหน้าได้นี้มาเป็นเครื่องป้องกันตัว

ระหว่างมาร์กซ์กับเคาท์สกี้ มีเหว ไม่อาจข้ามได้ ขวางอยู่ในด้านท่าทีของเขาทั้งสองต่อภาระหน้าที่ของพรรคการเมือง ชนชั้นกรรมาชีพในการจัดตั้งชนชั้นกรรมาชีพดำเนินการเตรียมปฏิวัติ

ต่อไปนี้ขอ ให้เรามาดูนิพนธ์ของเคาท์สกี้เล่มต่อมาที่สุกงอมกว่า ซึ่งส่วนมาก ทีเดียว เขียนขึ้นโต้ ความผิดของ ลัทธิฉวยโอกาสเหมือนกัน นี่ก็คือหนังสือเล่มเล็กของเราเรื่อง *"การปฏิวัติสังคม"* ในเล่มนี้ผู้เขียนเอาปัญหา "การปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพ" และปัญหา "ระบอบชนชั้นกรรมาชีพ" มาค้นคว้าเป็นเฉพาะ ผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นที่มีค่ายิ่งไว้มากมาย แต่ก็หลีกเลี่ยงปัญหารัฐตลอดหนังสือเล่มนี้พูดแต่การยึดอำนาจรัฐเท่านั้น นั่นก็คือวิธีพูดที่เคาท์สกี้เลือกใช้นั้นอ่อนข้อต่อลัทธิฉวยโอกาส เพราะเขาเห็นว่า *สามารถ* ยึดอำนาจรัฐ *ได้* โดย *ไม่* ทำลายกลไกรัฐ สิ่งที่มาร์กซ์เห็นในปี 1872 ว่า "ล้าสมัย" แล้วในหลักนโยบายของ "แถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์" นั้น เคาท์สกี้กลับ*ฟื้น*มันขึ้นมาในปี 1902

ในหนังสือเล่มเล็กเล่มนี้ มีอยู่ตอนหนึ่ง เป็นเฉพาะที่กล่าวถึงปัญหา "รูปการและอาวุธของการปฏิวัติสังคม" ในนั้นกล่าวถึง าร

นัดหยุดงานทางการเมือง ลักษณะมวลชน สงครามกลางเมือง และ "เครื่องมือที่เข้มแข็งของรัฐใหญ่สมัยใหม่ ซึ่งก็คือ ขุนนางและกองทหาร" แต่ไม่ได้กล่าวแม้แต่คำเดียวว่า "คอมมูนให้บทเรียนอะไรบ้างแก่กรรมกร" จะเห็นได้ว่า ที่เองเกลส์เตือนว่าอย่า "บูชา" รัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเตือนนักสังคมนิยมเยอรมันว่าอย่า "บูชา" รัฐนั้น ใช่ว่าไม่มีสาเหตุ

เคาท์สกีอธิบายปัญหาไปเสียเช่นนี้: ชนชั้นกรรมชีพที่ได้รับชัยชนะ "จะดำเนินหลักนโยบายประชาธิปไตย" ต่อจากนั้นก็บรรยายบทมาตราของหลักนโยบาย ส่วนสิ่งใหม่บางอย่างที่เสนอขึ้นในปี 1871 ในปัญหาเอาประชาธิปไตยชนชั้นกรรมาชีพมาแทนประชาธิปไตยชนชั้นนายทุนนั้น เขาไม่เอ่ยถึงแม้แต่คำเดียว เคาท์สกีเอาคำเก่า ๆ ของเขาที่ฟังดู "ไพเราะเพราะพริ้ง" ดังข้างล่างนี้มาพูดพอให้ปัญหาพ้น ๆ ไป นั่นก็คือ

"ไม่ต้องพูดก็เข้าใจได้ ภายใต้ระบอบปัจจุบันเราไม่สามารถได้รับฐานะปกครอง การปฏิวัติเองเรียกร้องให้มีการต่อสู้อันยาวนานและลึกซึ้งเสียก่อน การต่อสู้นี้จะต้องเปลี่ยนแปลงโครงการสร้างทางการเมืองและโครงสร้างทางสังคมแน่นอน"

ไม่เป็นที่สงสัย นี่เป็นสิ่งที่ "ไม่ต้องพูดก็เข้าใจ" เช่นเดียวกับสัจธรรม "ม้ากินข้าวโอ๊ต แม่น้ำวอลก้าไหลลงสู่ทะเลแคสเบียน"

ที่น่าเสียดายก็คือ เขาเอาคำที่ว่างเปล่าและเลื่อนลอยจำพวกการต่อสู้ที่ "ลึกซึ้ง" มา*หลบเลี่ยง*ปัญหาอันรีบด่วนของชนชั้นกรรมชีพที่ปฏิวัติ ซึ่งก็คือ "ความลึกซึ้ง" ที่ท่าทีของการปฏิวัติ*ชนชั้นกรรมาชีพ*มีต่อรัฐต่อประชาธิปไตยนั้นต่างกัน *ตรงไหน* กับการ ปฏิวัติ ที่มิใช่ของ ชนชั้นกรรมาชีพในอดีต ?

เคาท์สกี้หลบเลี่ยงปัญหานี้ โดยความจริงก็คืออ่อนข้อต่อลัทธิฉวยโอกาสในปัญหาที่สำคัญที่สุดนี้ แต่*ในทางวาจา*เขาประกาศสงครามกับมันอย่างเกรี้ยวกราด เน้นถึงความหมายของ "ความคิดของการปฏิวัติ" (ถ้ากลัวการโฆษณาบทเรียนที่เป็นรูปธรรมของการปฏิวัติต่อกรรมกรแล้ว ขอถามเถอะว่า "ความคิด" นี้จะมีค่าสักเท่าไร ?) หรือกล่าวว่า "ลัทธิอุดมคติที่ปฏิวัติเหนือทุกสิ่งทุกอย่าง" หรือประกาศว่า กรรมกรอังกฤษเวลานี้ "ดูเหมือนพอ ๆ กันกับพวกนายทุนน้อย."

เคาท์สกี้เขียนว่า "ในสังคมสังคมนิยมอาจมี...วิสาหกิจต่างๆ ในรูปแบบต่างกันที่สุดดำรงอยู่ด้วยกันได้ -(??) ของขุนนาง ของสหบาลกรรมกร ของสหกรณ์ ของเอกชน"......ตัวอย่างเช่นวิสาหกิจบางแห่งจำต้องมีการจัดตั้ง (??) ขุนนาง เช่น การรถไฟ. ในที่นี้การจัดตั้งประชาธิปไตยอาจใช้รูปแบบเช่นนี้ได้ คือกรรมกรเลือกผู้

แทนขึ้นมาแล้วจัดตั้งขึ้นในรูปทำนองสภา ให้สภานี้บัญญัติกฎข้อบังคับการทำงานและควบคุมการบริหารขององค์กรขุนนาง. วิสาหกิจบางแห่งอาจมองให้สหบาลกรรมกรจัดการ วิสาหกิจอีกบางแห่งอาจจัดตั้งตามหลักสหกรณ์[44]"

เหตุผลนี้ผิด มันถอยหลังไปก้าวหนึ่งเมื่อเปรียบกับมาร์กซ์และเองเกลส์อธิบายในทศวรรษที่ 7 โดยเอาบทเรียนของคอมมูนมาเป็นตัวอย่าง.

ดูจากจุดที่จำเป็นต้องมีสิ่งที่เรียกว่าองค์การจัดตั้ง "ขุนนาง" แล้ว การรถไฟไม่มีอะไรแตกต่างกันเลยกับวิสาหกิจอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลขนาดใหญ่อื่น ๆ ทั้งหมด และโรงงาน ร้านค้าใหญ่หรือฟาร์มทุนนิยมขนาดใหญ่ใด ๆ. ในวิสาหกิจทั้งหมดเหล่านี้ เงื่อนไขทางเทคนิคเรียกร้องให้ทุกคนปฏิบัติตามวินัยอย่างเคร่งครัดสมบูรณ์เรียกร้องให้ทุกคนปฏิบัติงานอย่างถูกต้องแม่นยำเต็มที่ในส่วนที่ตนรับผิดชอบ มิฉะนั้นแล้วก็จะมีอันตรายที่ทำให้ทั่วทั้งวิสาหกิจอยู่ในสภาพหยุดชงัก หรือเครื่องจักรและผลิตภัณฑ์เสียหาย. ในวิสาหกิจทั้งหมดเหล่านี้ แน่นอนกรรมกรต้อง "เลือกผู้แทนขึ้นและจัดตั้งสิ่งในรูปทำนองสภา".

---

[44](ฉบับแปลภาษารัสเซีย พิมพ์ในเจนีวาปี 1903—หน้า 148 และ 115)

แต่ปมเงื่อนทั้งหมดก็อยู่ที่ "สิ่งในรูปทำนองสภา" นี้จะไม่เป็นสภาแบบองค์กรสภาชนชั้นนายทุน ปมเงื่อนทั้งหมดอยู่ที่ "สิ่งในรูปทำนองสภา" นี้จะไม่เพียงแต่ "บัญญัติกฎข้อบังคับและควบคุมการบริหารขององค์กรขุนนาง อย่างที่เคาท์สกี้ซึ่งความคิดไม่ได้เกินเลยกรอบสภาชนชั้นนายทุนนั้นคาดคิด. ในสังคมสังคมนิยม "สิ่งในรูปทำนองสภา" ที่ประกอบด้วยผู้แทนของกรรมกร แน่นอนจะ "บัญญัติกฎข้อบังคับและควบคุม "การบริหาร" "ขององค์กร" *แต่*องค์กรนี้จะไม่เป็นองค์กร "ขุนนาง" หลังจากกรรมกรยึดอำนาจรัฐแล้ว ก็จะทำลายองค์กรขุนนางเก่า พังทะลายและบดขยี้มันอย่างถึงที่สุด และเอาองค์กรใหม่ที่ยังคงประกอบด้วยกรรมกรและพนักงานเหล่านี้มาแทน; เพื่อ*ป้องกัน*ไม่ให้คนเหล่านี้กลายเป็นขุนนาง จึงใช้วิธีการที่มาร์กซ์และเองเกลส์วิเคราะห์ไว้อย่างละเอียดนั้นทันทีนั่นก็คือ (1) ไม่เพียงแต่ใช้ระบอบเลือกตั้งเท่านั้น หากยังถอดถอนได้ทุกเมื่อด้วย; (2) เงินเดือนไม่สูงกว่าค่าแรงของกรรมกร; (3) เปลี่ยนทันทีเข้าสู่การให้คนทั้งหมดปฏิบัติหน้าที่ควบคุมและตรวจตราให้*คนทั้งหมด*กลายเป็น "ขุนนาง" ชั่วคราว ด้วยเหตุนี้จึงทำให้*ไม่มีใคร*สามารถกลายเป็น "ขุนนาง"

เคาท์สกี้ไม่ได้เอาคำของมาร์กซ์มาขบคิดเลย คำของมาร์กซ์คือ "คอมมูนเป็นองค์กรทำงานไม่ใช่แบบสภา แต่ทำงานนิติบัญญัติและบริหารพร้อมกันไปด้วย."

เคาท์สกี้ไม่เข้าใจความแตกต่างระหว่างระบอบสภาของชนชั้นนายทุนกับ ระบอบสภาของชนชั้นกรรมาชีพเลย ระบอบสภาของชนชั้นนายทุนประสานประชาธิปไตย (*ไม่ใช่สำหรับประชาชน*) เข้ากับระบอบขุนนาง (*คัดค้านประชาชน*) ส่วนระบอบประชาธิปไตยชนชั้นกรรมาชีพนั้น ใช้วิธีการมาขุดรากของระบอบขุนนางทันที และสามารถดำเนินวิธีการนี้ไปจนถึงที่สุด จนระบอบขุนนางถูกทำลายไปหมดสิ้น ประชาธิปไตยสำหรับประชาชนปรากฏเป็นจริงขึ้นอย่างสมบูรณ์.

ในที่นี้เคาท์สกี้เผยให้เห็นว่าเขา "บูชา" รัฐ และ "หลงเชื่องมงาย" ในระบอบขุนนาง.

บัดนี้เรามาค้นคว้านิพนธ์เล่มสุดท้ายและดีที่สุดของเคาท์สกี้ที่คัดค้านลัทธิฉวยโอกาสนั้นก็คือหนังสือเล่มเล็กของเขาเรื่อง *"หนทางในการได้อำนาจรัฐ"* (ดูเหมือนไม่มีฉบับภาษารัสเซีย เพราะว่ามันพิมพ์ในปี 1909 ซึ่งเป็นเวลาที่อิทธิพลปฏิกิริยาในรัสเซียบ้าคลั่งมาก.) หนังสือเล่มเล็กนี้เป็นความก้าวหน้ามากเพราะว่ามันไม่

เพียงแต่พูดถึงหลักนโยบายปฏิวัติทั่วไปเหมือนกับหนังสือ เล่ม เล็ก ที่เขาเขียนคัดค้านเบินสไตน์เมื่อปี 1899 และไม่เหมือนเรื่อง "การปฏิวัติสังคม" ที่เขาเขียนเมื่อปี 1902 ที่พูดคลุม ๆ ถึงภาระหน้าที่ของการปฏิวัติสังคมโดยไม่คำนึงถึงเวลาที่การปฏิวัติสังคมมาถึง มันพูดถึงเงื่อนไขรูปธรรมที่ทำให้เราจำต้องยอมรับว่า "ยุคปฏิวัติ" *มาถึงแล้ว*"

ผู้เขียนได้ชี้อย่างยืนยันถึงความรุนแรงของความ ขัด แย้งทางชนชั้นโดยทั่วไปและจักรพรรดินิยมมีบทบาทใหญ่หลวงเป็นพิเศษในด้านนี้. หลังจาก "ระยะปฏิวัติปี 1789-1871" ในยุโรปตะวันตก ระยะอย่างเดียวกันก็ได้เริ่มขึ้นในตะวันออกในปี 1905. สงครามโลกใกล้เข้ามาทุกวันด้วย ความ เร็ว อัน น่า ตก ใจ. "ชนชั้นกรรมาชีพไม่สามารถพูดอีกแล้วว่าการปฏิวัติยังไม่ถึงเวลา." "เราได้เข้าสู่ระยะปฏิวัติแล้ว." "ยุคปฏิวัติเริ่มขึ้นแล้ว."

คำพูดเหล่านี้ชัดแจ้งมาก. หนังสือเล่มนี้ของเคาท์สกีควรเป็นบรรทัดสำหรับวัดการพูดและ การ กระทำ ของ พรรค สังคมประชาธิปไตยเยอรมัน (รวมทั้งเคาท์สกีเอง) นั่นก็คือ ก่อนสงครามจักรพรรดินิยมพวกเขา*รับปากว่าจะทำ*อะไร แต่เมื่อสงครามเกิดขึ้นกลับจมลงไปถึงขั้นที่ชั่วช้าเพียงไร. ในหนังสือเล่มนี้ เคาท์สกีเขียนว่า;

"สถานการณ์ในปัจจุบันจะก่อให้เกิดอันตรายเช่นนี้คือ ง่ายเหลือเกินที่ผู้คนจะมองเรา (คือพรรคสังคมประชาธิปไตยเยอรมัน) เห็นเป็นละมุนละไมกว่าความเป็นจริง." ความจริงแล้ว พรรคสังคมประชาธิปไตยเยอรมันนั้นละมุนละไมกว่าและเป็นลัทธิฉวยโอกาสกว่าที่ผู้คนคาดคิดมาก.

ที่ควรสนใจยิ่งขึ้นไปอีกคือ ถึงแม้ว่าเคาท์สกี้กล่าวยืนยันว่ายุคปฏิวัติเริ่มขึ้นแล้ว แต่ในหนังสือเล่มเล็กของเขาที่เขาว่าวิเคราะห์ "การปฏิวัติ*ทางการเมือง*" เป็นเฉพาะนั้นกลับหลบเลี่ยงปัญหารัฐอย่างสิ้นเชิง.

เมื่อรวมการกระทำที่หลบเลี่ยงปัญหา นิ่งเงียบและหลบ ๆ ซ่อน ๆ เหล่านี้เข้าด้วยกันก็ย่อมทำให้เขาลื่นไถลไปทางฝ่ายลัทธิฉวยโอกาสอย่างสิ้นเชิง ซึ่งเราจะพูดถึงเดี๋ยวนี้.

พรรคสังคมประชาธิปไตยเยอรมันที่ดูเหมือนมีเคาท์สกี้เป็นตัวแทนแถลงว่า, ข้าพเจ้ายังคงยืนหยัดในทรรศนะปฏิวัติ (ปี 1899) ข้าพเจ้ายอมรับโดยเฉพาะอย่างยิ่งว่า การปฏิวัติสังคมเป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ (ปี 1902): ข้าพเจ้ายอมรับว่ายุคใหม่ของการปฏิวัติมาถึงแล้ว (ปี 1909): แต่ในเมื่อปัญหาก็คือภาระหน้าที่ที่การการปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพมีต่อรัฐ ถ้าเช่นนั้นข้าพเจ้าก็ยังคงถอย

หลังโดยคัดค้านสิ่งที่มาร์กซ์กล่าวในปี 1852 (ปี 1912.)

ในการที่เคาท์สกี้โต้กับพันเนคุค ได้เสนอปัญหาออกมาตรง ๆ เช่นนี้แหละ.

3. การโต้ของเคาท์สกี้กับพันเนคุค

พันเนคุคออกมาคัดค้านเคาท์สกี้ในฐานะตัวแทนคนหนึ่งของฝ่าย "ราดิคัลปีกซ้าย" ซึ่งมีโรซาลุกเซมเบิร์ก คาร์ล ราเดค และคนอื่น ๆ. ฝ่ายที่ยืนหยัดในยุทธวิธีปฏิวัตินี้เห็นพ้องกันว่าเคาท์สกี้ได้หันไปสู่จุดยืน "ฝ่ายกลาง" และกวัดแกว่งอย่างไร้หลักการอยู่ระหว่างลัทธิมาร์กซ์กับลัทธิฉวยโอกาส. ทรรศนะนี้ได้รับการยืนยันอย่างเต็มที่โดยสงครามว่าถูกต้องในระหว่างสงคราม "ฝ่ายกลาง" (ที่มีคนเรียกว่าฝ่ายลัทธิมาร์กซ์นั้นผิด) หรือ "ฝ่ายเคาท์สกี้" ได้เผยให้เห็นอย่างเต็มที่ถึงความชั่วช้าน่าชิงชังทั้งหมดของตน.

ในบทความของพันเนคุคที่กล่าวถึงปัญหาเรื่อง "เรื่อง *ปฏิบัติการของมวลชนกับการปฏิวัติ*" กล่าวว่า จุดยืนของเคาท์สกี้เป็นจุดยืน "ลัทธิราดิคัลที่เฉื่อยเนือย" เป็น "ทฤษฎีรอคอยที่ไม่รู้จะทำอย่างไร". "เคาท์สกี้ไม่ยอมมองดูกระบวนการของการปฏิวัติ" หลังจากพันเนคุคเสนอปัญหาเช่นนี้แล้วก็กล่าวถึงภาระหน้าที่ที่การ ปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพมีต่อรัฐ ซึ่งเราสนใจ.[45]

---

45 ("ยุคใหม่" ฉบับปีที่ 30 ปี 1912 เล่มที่ 2)

เขาเขียนว่า: "การ*ต่อสู้*ของชนชั้นกรรมาชีพไม่ใช่ เป็นการต่อสู้ที่คัดค้านชนชั้นนายทุน*เพื่อยึด*อำนาจรัฐ เท่านั้น หากเป็นการต่อ*สู้ที่คัดค้าน*อำนาจรัฐด้วย.....เนื้อหาของการปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพคือใช้เครื่องมืออันทรงพลัง ของ ชน ชั้น กรรมา ชีพ ทำ ลาย และ ละ ลาย (Auglosung–แปลตรงตัวว่าทำให้สลายตัว) เครื่องมืออันทรงพลังนี้ของรัฐ .... เมื่อผลสุดท้ายของการต่อสู้ปรากฏว่าองค์การจัด ตั้งของรัฐถูกทำลายอย่างสิ้นเชิงเท่านั้น การต่อสู้จึงยุติลง. องค์การจัดตั้งของคนส่วนข้างมากยืนยันให้เห็นความล้ำเลิศว่า มันสามารถทำลายองค์การจัดตั้งของคนส่วนน้อยที่อยู่ในฐานะปกครองได้.[46]

ขณะที่พันเนคุคแสดงความคิดของตนออกมานั้นมีความบกพร่องอย่างมากในการใช้ถ้อยคำ แต่ความหมายชัดแจ้งอย่างยิ่ง. เป็นเรื่องน่าสนใจมากที่จะมาดูว่าเคาท์สกี้โต้ความคิดนี้*อย่างไร*.

เคาท์สกี้เขียนว่า "จนถึงปัจจุบัน" ความเป็นปฏิปักษ์กันระหว่างชาวพรรคสังคมประชาธิปไตยกับพวกลัทธิอนาธิปไตย ก็ อยู่ที่พวกแรกต้องการยึดอำนาจรัฐ แต่พวกหลังต้องการทำลายอำนาจรัฐ พันเนคุคต้องการจะทำทั้งสองอย่าง[47]

---

46 อ้างแล้ว หน้า 548

47 อ้างแล้ว หน้า 724

ทั้ง ๆ ที่วิธีพูดของพันเนคุค บกพร่องในทางไม่ชัดแจ้งและไม่เป็นรูปธรรม (ข้อบกพร่องอื่น ๆ ในบทความของเขา เนื่องจากไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหานี้จึงไม่กล่าวในที่นี้) เคาท์สกีก็จับเนื้อหาที่มีความหมายทางหลักการซึ่งพันเนคุคชี้ไว้ได้ทีเดียว แต่ในปัญหาที่มี*ลักษณะหลักการมูลฐานนี้*เอง เขาหันเหออกจากจุดยืนลัทธิมาร์กซ์อย่างสิ้นเชิง ลื่นไถลไปทางฝ่ายลัทธิฉวยโอกาสอย่างสิ้นเชิง. ข้อวินิจฉัยของเขาเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างชาวพรรคสังคมประชาธิปไตยกับพวกลัทธิอนาธิปไตยนั้นผิดอย่างสิ้นเชิง เขาบิดเบือนลัทธิมาร์กซ์และทำให้เป็นแบบสามานย์อย่างสิ้นเชิง.

ความแตกต่างระหว่างนักลัทธิมาร์กซ์กับพวกลัทธิอนาธิปไตยอยู่ที่ (1) จุดหมายของนักลัทธิมาร์กซ์คือทำลายอย่างสิ้นเชิง แต่พวกเขาเห็นว่า จุดหมายนี้จะปรากฏเป็นจริงขึ้นได้หลังจากการปฏิวัติสังคมนิยมได้ทำลายชนชั้น หลังจากการสร้างสังคมนิยมซึ่งนำไปสู่การสูญสลายของรัฐเท่านั้น:ส่วนพวก ลัทธิอนาธิปไตยนั้นหวังที่จะทำลายรัฐให้หมดสิ้นไปในวันเดียว พวกเขาไม่เข้าใจเงื่อนไขในการบรรลุจุดหมายนี้. (2) นักลัทธิมาร์กซ์เห็นว่า หลังจากชนชั้นกรรมาชีพยึดอำนาจรัฐแล้ว ต้องทำลายกลไกรัฐเก่าอย่างถึงที่สุดและแทนที่ด้วยกลไกรัฐใหม่แบบคอมมูนที่ประ กอบ ด้วย การ จัด ตั้ง

ของกรรมกรที่ติดอาวุธ; พวกลัทธิอนาธิปไตยมีความคิดเห็นให้ทำลายกลไกรัฐ แต่พวกเขาไม่เข้าใจเลยว่าชนชั้นกรรมาชีพควรเอาอะไรมาแทนมันและจะใช้อำนาจรัฐที่ปฏิวัติอย่างไร; พวกลัทธิอนาธิปไตยกระทั่งปฏิเสธการที่ชนชั้นกรรมาชีพที่ปฏิวัติจะใช้อำนาจรัฐ ปฏิเสธเผด็จการที่ปฏิวัติของชนชั้นกรรมาชีพ. (๓) นักลัทธิมาร์กซ์มีความคิดเห็นให้ใช้รัฐในปัจจุบันให้เป็นประโยชน์ในการเตรียมชนชั้นกรรมาชีพเพื่อดำเนินการปฏิวัติ: แต่พวกลัทธิอนาธิปไตยปฏิเสธข้อนี้,

ในการโต้เถียงนี้ ผู้ที่คัดค้านเคาท์สกี้และเป็นตัวแทนลัทธิมาร์กซ์คือพันเนคุค เพราะว่ามาร์กซ์นั่นเองที่สอนเราว่า ชนชั้นกรรมาชีพจะยึดอำนาจรัฐอย่างง่าย ๆ ไม่ได้ ซึ่งหมายความว่า เพียงแต่โอนองค์กรรัฐเก่ามาสู่มือของคนใหม่ไม่ได้ แต่ต้องบดขยี้ พังทลายองค์กรนี้ เอาองค์กรใหม่มาแทนมัน.

เคาท์สกี้หันเหออกจากลัทธิมาร์กซ์และลื่นไถลไปทางฝ่ายพวกลัทธิฉวยโอกาส เพราะว่าความคิดทำลายกลไกรัฐซึ่งพวกลัทธิฉวยโอกาสรับไม่ได้เด็ดขาดนั้นไม่ปรากฏอยู่ที่เขาเลย เขาอธิบายความหมายของการ "ยึด" ว่าการได้ส่วนข้างมากอย่างง่าย ๆ ซึ่งเป็นการเปิดช่องโหว่ให้พวกลัทธิฉวยโอกาส.

เพื่อปกปิดการที่ตนบิดเบือนลัทธิมาร์กซ์ เคาท์สกี้ใช้วิธีการของหนอนหนังสือ คือ "อ้าง" คำของมาร์กซ์เอง. ในปี 1850 มาร์กซ์เคยกล่าวว่าต้อง "รวมศูนย์อำนาจไว้ในมือของอำนาจรัฐอย่างเด็ดเดี่ยว." เคาท์สกี้ก็ถามอย่างลิงโลดว่า พันเนคุคต้องการจะทำลาย "ระบอบรวมศูนย์" ไม่ใช่หรือ ?

นี่เป็นเพียงการเล่นกลเท่านั้น เช่นเดียวกับที่เบินสไตน์ว่าลัทธิมาร์กซ์และลัทธิปรูดองล้วนมีความคิดเห็นให้เอาระบอบ สห ภาพมาแทนระบอบรวมศูนย์.

การ "อ้าง" ของเคาท์สกี้นั้นเป็นแบบไปไหนมาสามวาสองศอก. *ระบอบรวมศูนย์มีความเป็นไปได้ที่จะปรากฏเป็นจริงทั้งในเงื่อนไขกลไกรัฐเก่าและกลไกรัฐใหม่. บรรดากรรมกรรวมกำลังอาวุธของตนเข้าตัวนอนเป็นเอกภาพด้วยความสมัครใจ นี่ก็คือระบอบรวมศูนย์ แต่มันต้องอยู่บนรากฐานที่ "ทำลายอย่างสิ้นเชิง" ซึ่งองค์กรรัฐรวมศูนย์ กองทัพประจำตำรวจและขุนนาง.* เคาท์สกี้ใช้วิธีหลอกลวงชัด ๆ หลบเลี่ยงคำพูดของมาร์กซ์และเองเกลส์อันเป็นที่รู้จักกันทั่วไปเกี่ยวกับคอมมูน และงัดเอาข้อความบางอย่างที่ไม่เข้ากับเรื่องมาอ้าง.

เคาท์สกี้เขียนต่อไปว่า...."บางทีพันเนคุคต้องการจะทำลายหน้าที่รัฐของข้าราชการกระมัง? แต่เราจำเป็นต้องมีข้าราชการ ไม่ว่าในองค์การจัดตั้งของพรรคหรือองค์การจัดตั้งสหบาลกรรมกร ในองค์กรบริหารของรัฐยิ่งไม่ต้องพูดถึง หลักนโยบายของเราไม่ใช่เรียกร้องให้ทำลายข้าราชการของรัฐ แต่เรียกร้องให้ประชาชนเลือกตั้งข้าราชการ".... "ที่เราพูดกันเวลานี้ไม่ใช่องค์กรบริหารของ รัฐในอนาคต จะใช้รูปแบบอย่างไร แต่ว่า*ก่อนที่เราจะได้อำนาจรัฐ* การต่อสู้ทางการเมืองของเราจะทำลาย (aujlost แปลตรงตัวว่าแยกสลาย) อำนาจรัฐหรือไม่. กระทรวงไหนพร้อมด้วยข้าราชการของมันสามารถทำลายได้ ?" เขายกกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการศาล กระทรวงการคลัง กระทรวงทัพบก "ไม่ได้ ไม่มีสักกระทรวงเดียวในปัจจุบันที่เราจะยกเลิก ได้โดยการต่อสู้ทาง การเมืองของเราที่คัดค้านรัฐบาล....เพื่อหลีกเลี่ยงการเข้าใจผิด เราขอกล่าวซ้ำอีกครั้งหนึ่งคือ เดียวนี้เราไม่ใช่พูดถึงรูปแบบของรัฐในอนาคต ที่จะให้โดยพรรคสังคมประชาธิปไตยที่ได้รับชัยชนะแต่เราในฐานะพรรคฝ่ายค้านควรเปลี่ยนแปลงรัฐในปัจจุบันอย่างไร.[48]

---

[48]อ้างแล้ว หน้า 725

นี่เป็นการเจตนาบิดเบือนอย่างเห็นได้ชัด. พันเนคุคเสนอปัญหา*การปฏิวัติ* ทั้งในหัวเรื่องของบทความเรื่องนั้นและในตอนที่ยกมาข้างบนสามารถเห็นได้ชัด. เคาท์สกี้กระโดดไปยังปัญหา "พรรคฝ่ายค้าน" นี่แสดงให้เห็นว่าเขาเอาทรรศนะลัทธิฉวยโอกาสมาแทนทรรศนะปฏิวัติ. เขาได้ข้อสรุปเช่นนี้คือ ในปัจจุบันเราเป็นพรรคฝ่ายค้าน *หลังจาก*ได้อำนาจรัฐแล้วเราค่อยมาพูดกันเถอะ *การปฏิวัติหายไป*! นี่แหละคือสิ่งที่พวกลัทธิฉวยโอกาสต้องการ.

ที่พูดในที่นี้ไม่ใช่พรรคฝ่ายค้านและไม่ใช่การต่อสู้ทางการเมืองทั่วไป. แต่เป็น*การปฏิวัติ*. การปฏิวัติคือชนชั้นกรรมาชีพ*ทำลาย* "องค์กรบริหาร" และองค์กรรัฐทั้งหมด เอาองค์กรใหม่ซึ่งประกอบด้วยกรรมกรที่ติดอาวุธมาแทน. เคาท์สกี้เผยให้เห็นว่าตน "บูชา" "คณะรัฐมนตรี" ขอถามเถอะว่า ทำไมจะเอา-เช่น-คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นโดยโซเวียตผู้แทนกรรมกรและทหารที่มีอำนาจเต็มมาแทน "คณะรัฐมนตรี" ไม่ได้เล่า ?

เนื้อแท้ของปัญหามิได้อยู่ที่จะรักษา "คณะรัฐมนตรี" เอาไว้หรือไม่ จะตั้ง "คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ" หรือองค์กรอะไรอื่นหรือไม่: นี่ไม่สำคัญเลย. เนื้อแท้ของปัญหาอยู่ที่จะรักษากลไกรัฐเก่าไว้ (มันมีความผูกพันกับชนชั้นนายทุนนับพันนับหมื่นเปลาะ

และโชกชุ่มไปด้วยความเคยชินเลว ๆ อันเนื่องมาจากรักษาแบบแผนเก่า) หรือว่าทำลายมันเสียและเอาอันใหญ่มาแทน. การปฏิวัติไม่ควรที่จะเป็นขนชั้นใหม่ใช้กลไก รัฐเก่ามาบัญชาการบริหาร แต่ควรเป็นขนชั้นใหม่บดขยี้กลไกนี้ เอากลไกใหม่มาบัญชาการบริหาร นี่คือความคิดพื้นฐานของลัทธิมาร์กซ์ที่เคาท์สกี้ลบล้าง หรือ ที่เขา ไม่เข้าใจเลย.

ปัญหาเกี่ยวกับ ข้าราชการที่เขาเสนอมา แสดงให้เห็นอย่างชัดแจ้งว่า เขาไม่เข้าใจบทเรียนของคอมมูนและทฤษฎีของมาร์กซ์. เขากล่าวว่า "เราจะอยู่โดยปราศจากข้าราชการไม่ได้ ทั้งในองค์การจัดตั้งของพรรคและองค์การจัดตั้งสหบาลกรรมกร"....

เราจะอยู่โดยปราศจากข้า ราชการ ไม่ ได้ *ภาย ใต้ทุน นิยม ภายใต้การปกครองของทุนนิยม.* ชนชั้นกรรมาชีพถูกทุนนิยมกดขี่ มวลชนผู้ใช้แรงงานถูกทุนนิยมเอาเป็นทาส. ภายใต้ทุนนิยม เนื่องจากสภาพแวดล้อมทั้งหมดของระบอบทาสรับจ้างและความยากจนข้นแค้นของมวลชน ประชาธิปไตยจึงหดแคบ ถูกกดและถูกตัดทอนจนไม่มีชิ้นดี. ด้วยเหตุนี้ และด้วยเหตุนี้เท่านั้นที่ผู้รับผิดชอบในองค์การจัดตั้งทางการเมืองและองค์การจัดตั้งสหบาลกรรมกรของเราจึงถูกสภาพแวดล้อมทุนนิยมกัดกร่อน (พูดให้ตรงสักหน่อยก็คือ มีทาง

โน้มที่จะถูกกัดกร่อน) มีทางโน้ม ที่จะเป็นขุนนาง นั่นก็คือมีทางโน้มที่จะกลายเป็นผู้มีอภิสิทธิ์ที่ห่างเหินมวลชนและ ยืน อยู่ *เหนือ หัว* มวลชน.

นี่คือ*เนื้อแท้*ของระบอบขุนนาง ก่อนที่นายทุนจะถูกริบ ก่อนที่ชนชั้นนายทุนจะถูกโค่นแม้แต่ผู้รับผิดชอบของชนชั้นกรรมาชีพก็หลีกเลี่ยงไม่พ้นที่จะ "เป็นแบบขุนนาง" ในระดับที่แน่นอน.

ในสายตาของเคาท์สกี้ ในเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่ง ได้รับเลือกยังคงดำรงอยู่ ถ้าเช่นนั้นก็หมายความว่า ภายใต้สังคมนิยมข้าราชการก็ยังคงดำรงอยู่ ขุนนางก็ยังคงดำรงอยู่! ข้อนี้ผิดทีเดียว มาร์กซ์ชี้ให้เห็นโดยยกคอมมูนเป็นตัวอย่างว่า ภายใต้สังคมนิยมพนักงานเจ้าหน้าที่จะไม่เป็น "ขุนนาง" หรือ "ข้าราชการ" อีกต่อไป ที่สามารถเป็นเช่นนี้ได้ก็*เพราะว่า*นอกจากดำเนินระบอบเลือกตั้งแล้วยังอาจถอดถอนได้ทุกเมื่อ *ยัง*ลดเงินเดือนลง ถึงระดับค่าแรงถัวเฉลี่ยของกรรมกร และ*ยัง*เอา "องค์กรที่ทำงานนิติบัญญัติและแทนองค์กรแบบสภาบริหารพร้อมกันไปด้วย." มา

โดยเนื้อแท้แล้ว คำกล่าวทั้งหมดที่เคาท์สกีเอามาคัดค้านพันเนคุค โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุผลอันแยบยลที่เคาท์สกีกล่าวว่าทั้งในองค์การจัดตั้งสหบาลกรรมกรและองค์การจัดตั้งพรรค เราไม่อาจ

อยู่ได้โดยปราศจากข้าราชการนั้น เป็น "เหตุผล" ที่เบินสไตน์คัดค้านมาร์กซ์เมื่อก่อนนั่นเอง. ในหนังสือที่ทรยศของเบินสไตน์เรื่อง "เงื่อนไขเบื้องแรกของสังคมนิยม" ได้คัดค้านอย่างรุนแรงต่อความคิดประชาธิปไตย "บุพกาล" คัดค้านอย่างรุนแรงต่อสิ่งที่เขาเรียกว่า "ระบอบประชาธิปไตยลัทธิทฤษฎี" ซึ่งก็คือดำเนินระบอบมอบฉันทะที่อำนาจจำกัด พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่รับค่าตอบแทน องค์กร ผู้แทนกลางอ่อนแอไร้สมรรถภาพเป็นต้น. เพื่อที่จะพิสูจน์ว่าระบอบประชาธิปไตย "บุพกาล" ชนิดนี้ใช้ไม่ได้ เบินสไตน์ได้อ้างความจัดเจนของสหพันธ์กรรมกรอังกฤษที่อธิบายโดยสองสามีภรรยาเวบส์. ตามที่เขากล่าวคือ ตามสภาพการพัฒนาของสหพันธ์กรรมกรเองภายใต้เงื่อนไข "เสรีอย่างสมบูรณ์" ใน 70 ปีมานี้ จึงเชื่อมั่นว่าระบอบประชาธิปไตยบุพกาลใช้ไม่ได้แล้ว ด้วยเหตุนี้จึงเอาระบอบประชาธิปไตยธรรมดา ซึ่งก็คือระบอบสภาที่ประสานกับระบอบขุนนางมาแทนที่.

ความจริง สหพันธ์กรรมกรมิใช่พัฒนามาในเงื่อนไขที่ "เสรีอย่างสมบูรณ์" *แต่*พัฒนามา*ภายใต้ระบอบทาสทุนนิยมอย่างสมบูรณ์*. ในระบอบเช่นนี้ ย่อมเป็นธรรมดาที่จะปราศจากเสีย "ไม่ได้" ที่จะอ่อนข้อต่าง ๆ นานาให้กับปรากฏการณ์ที่ชั่วช้าเลวทราม

ใช้ความรุนแรง อยุติธรรมและกีดกันคนจนให้อยู่นอกองค์กรบริหาว "สูงสุด" ซึ่งดำอยู่ทั่วไป. ภายใต้สังคมนิยม สิ่งต่าง ๆ เป็นอันมากของประชาธิปไตย "บุพกาล" ย่อมจะต้องฟื้นขึ้นมา *เพราะว่าเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์สังคมอารยะที่มวลประชาชนได้ยืนขึ้น ไม่เพียงแต่ตนเองร่วมการลงคะแนนและเลือกตั้งเท่านั้น หากตนเองยังเข้าร่วมการบริหารประจำวันด้วย ภายใต้สังคมนิยมคนทั้งหมดจะหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันบริหาร ฉะนั้นในเวลาอันรวดเร็วก็จะคุ้นกับการไม่ต้องมีใครมาบริหาร.*

ด้วยความสามารถในการวิพากษ์และวิเคราะห์อันอัจฉริยะของท่าน มาร์กซ์ได้มองเห็นการ*เปลี่ยนแปลง*ในวิธีการทางปฏิบัติของคอมมูน พวกลัทธิฉวยโอกาส เนื่องจากขี้ขลาด เนื่องจากไม่ยอมแตกแยกกับชนชั้นนายทุน จึงกลัวการเปลี่ยนแปลงนี้ ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงนี้ ส่วนพวกลัทธิอนาธิปไตย เนื่องจากใจร้อนใจเร็ว หรือโดยทั่วไปไม่เข้าใจเงื่อนไขของการเปลี่ยนแปลงสังคมอย่างขนานใหญ่ จึงไม่ยอมมองเห็นการเปลี่ยนแปลงนี้. "ไม่จำเป็นเลยที่จะต้องขบคิดเรื่องการทำลายกลไกรัฐเก่า เราจะอยู่โดยปราศจากคณะรัฐมนตรีและข้าราชการไม่ได้!" พวกลัทธิฉวยโอกาสกล่าวกันเช่นนี้ ทั่วทั้งตัวของพวกเขาเต็มไปด้วยอารมณ์สามานย์ โดย

ความจริงแล้ว ไม่เพียงแต่ไม่เชื่อการปฏิวัติและไม่เชื่อพลังสร้างสรรค์ของการปฏิวัติเท่านั้น หากยังกลัวการปฏิวัติแทบตายด้วย (เหมือนกับที่เมนเชวิคของเรา และ ชาว พรรค สังคม ปฏิ วัติ กลัว การปฏิวัติ).

"มีแต่จำเป็นต้องขบคิดที่จะทำลายกลไกรัฐเก่า ไม่จำเป็นที่จะต้องไปค้นคว้าบทเรียน*รูปธรรม*ของการปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพในอดีต ไม่จำเป็นที่จะต้องไปวิเคราะห์ว่าควรจะเอา*อะไร*ไปแทนสิ่งที่ได้ทำลายและจะแทนมันอย่างไร.พวกลัทธิอนาธิปไตย ที่ เดิน ตาม หลังโครพอทกินกับพวกไปเป็นหางของชนชั้นนายทุน) พูดกันเช่นนี้: ฉะนั้นพวกเขาจึงใช้ยุทธวิธี*สู้ตาย* แทนที่จะใช้ยุทธวิธีที่เอาจิตใจไม่ประหวั่นพรั่นพรึงและอาศัยเงื่อนไขความเป็นจริงของการเคลื่อนไหวมวลชนไปบรรลุภาระหน้าที่รูปธรรมอย่างปฏิวัติ.

มาร์กซ์สอนเราให้หลีกเลี่ยงความผิดพลาด 2 ชนิด สอนให้เรามีความกล้าร้อยเท่าพันทวีที่จะทำลายกลไกรัฐเก่าทั้งหมด ขณะเดียวกันก็สอนให้เราเสนอปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม จะต้องมองเห็นว่า ภายในไม่กี่สัปดาห์ คกมมูนจะสามารถ*เริ่ม*สร้างกลไกรัฐชนชั้นกรรมาชีพ*ใหม่*ขึ้นมาดำเนินวิธีการต่าง ๆ ดังกล่าวเพื่อขยายประชาธิปไตยและขจัดระบอบขุนนางให้หมดสิ้น. เราจะต้องศึกษาความกล้า

หาญที่ปฏิวัติของชาวคอมมูน จะต้องมองเห็นว่าวิธีการในทางปฏิบัติของพวกเขาคือ*เค้าโครง*ที่มีความหมายอันรีบด่วน ในทาง ปฏิบัติ และเป็นมาตรการที่สามารถปฏิบัติได้ทันที *ถ้าก้าวไปตามหนทางนี้* เราก็สามารถทำลายระบบขุนนางได้อย่างถึงที่สุด.

ความเป็นไปได้ในการทำลายระบบขุนนางอย่างถึงที่สุดนั้นมีหลักประกัน เพราะว่าสังคมนิยมจะร่นวันทำงานให้สั้นลง จะปลุกระดม*มวลชน***ให้สร้างชีวิตใหม่ ให้ประชากร***ส่วนข้างมาก***สามารถปฏิบัติ "หน้าที่ของรัฐ"** *ทุกคน***โดยไม่มียกเว้น และนี่ก็จะนำไป สู่การ***สูญสลายอย่างสิ้นเชิง***ของรัฐใดๆ ทุกรูป.**

เคาท์สกีเขียนต่อไปว่า ...:"ไม่ว่าเมื่อไรก็ตาม ภาระหน้าที่ในการนัดหยุดงานของมวลชนไม่สามารถ*ทำลาย*อำนาจรัฐได้ มันได้แต่กระตุ้นให้รัฐบาลอ่อนข้อในบางปัญหาหรือเอา รัฐ บาล ที่ โอนอ่อนผ่อนตาม (Entgegenkommende) ชนชั้นกรรมาชีพมาแทนรัฐบาลที่เป็นศัตรูต่อชนชั้นกรรมาชีพเท่านั้น........แต่ไม่ว่าในเวลาใด หรือในเงื่อนไขใด มัน "(คือชัยชนะของชนชั้นกรรมาชีพที่มีต่อรัฐบาลที่เป็นศัตรู)" ไม่สามารถนำไป สู่การ*ทำลาย*อำนาจรัฐ มันได้แต่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงบางอย่างของส่วนเปรียบ เทียบกำลัง *ภาย ใน อำ*

*นาจรัฐ*เท่านั้น.....ดังนั้น จุดหมายของการต่อสู้ทางการเมืองของเราก็เช่นเดียวกับแต่ก่อน คือยังคงยึดอำนาจรัฐโดยวิธีได้ส่วนข้างมากในสภา และเปลี่ยนสภาให้เป็นผู้เป็นนายเหนือรัฐบาล.

นี่แหละลัทธิฉวยโอกาสอันบริสุทธิ์ที่สุดและชั่วช้าที่สุด ในทางวาจายอมรับการปฏิวัติ ในทางปฏิบัติทิ้งการปฏิวัติ. ความคิดของเคาท์สกี้จำกัดอยู่แค่ต้องการ "รัฐบาลที่โอนอ่อนผ่อนตามชนชั้นกรรมาชีพ" เมื่อเปรียบกับความคิด "ชนชั้นกรรมาชีพจัดตั้งขึ้นเป็นชั้นปกครอง" ที่ประกาศไว้ใน "แถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์" ในปี 1848 แล้ว มันถอยหลังไปถึงความคิดของพวกคนสามานย์.

เคาท์สกี้คงจะเข้าเป็น "เอกภาพ" ที่เขาชอบกับไชเดอมานเพลคฮานอฟและวันเดอเวลเด เป็นแน่ เพราะว่าพวกเขาล้วนสนับสนุนการช่วงชิงรัฐบาล "ที่โอนอ่อนผ่อนตามชนชั้นกรรมาชีพ".

ส่วนเราต้องแยกขาดกับผู้ทรยศต่อสังคมนิยมเหล่านี้ ต้องต่อสู้เพื่อทำลายกลไกรัฐเก่าทั้งหมด เพื่อให้ชนชั้นกรรมาชีพเองที่ติดอาวุธ*กลายเป็นรัฐบาล*. นี่คือ "ความแตกต่างอันใหญ่หลวงระหว่าง 2 พวก."

เคาท์สกี้คงจะเป็นเพื่อนเกลอที่สนิทกับพวกเลจินและเดวิดเพลคฮานอฟ โปเตรซอฟ เจเรเทลี่และเชอร์นอฟเป็นแน่ เพราะ

อ้างแล้ว หน้า 726–7,732

พวกเขาเห็นด้วยอย่างสมบูรณ์กับการต่อสู้เพื่อช่วงชิง "การเปลี่ยนแปลงส่วนเปรียบเทียบกำลังภายในอำนาจรัฐ" เพื่อช่วงชิง "การได้เป็นส่วนข้างมากในสภาและช่วงชิงสภาอำนาจเต็มเหนือรัฐบาล" ช่างเป็นจุดหมายอันสูงส่งเสียนี่กระไร มันเป็นสิ่งที่พวกลัทธิฉวยโอกาสรับได้ทั้งสิ้นไม่ล้ำเกินกรอบของสาธารณรัฐระบอบสภาของชนชั้นนายทุนแม้แต่นิดเดียว.

ส่วนเราต้องแยกขาดกับพวกลัทธิฉวยโอกาส; ชนชั้นกรรมาชีพที่ตื่นตัวทั้งหมดจะร่วมด้วยกันกับเราทำการต่อสู้ ไม่ใช่เพื่อช่วงชิง "การเปลี่ยนแปลงส่วนเปรียบเทียบกำลัง" แต่เพื่อ*โค่นชนชั้นนายทุน ทำลาย*ระบอบสภาชนชั้นนายทุน สร้างสาธารณรัฐประชาธิปไตยแบบคอมมูนหรือสาธารณรัฐโซเวียตผู้แทนกรรมกรและทหาร สร้างเผด็จการปฏิวัติของชนชั้นกรรมาชีพ.

พวกที่ขาวกว่าเคาท์สกี้ในขบวนการสังคมนิยมสากลนั้น ในเยอรมนีมีฝ่าย "วารสารสังคมนิยมรายเดือน" (เลจิน เดวิด โกลห์

"วารสารสังคมนิยมรายเดือน" (Soyialistische Menatshefte) เป็นวารสารองค์กรทำสำคัญของพวกลัทธิฉวยโอกาสในพรรคสังคมประชาธิปไตยเยอรมันและเป็นวารสารองค์กรฉบับหนึ่งของลัทธิฉวยโอกาส, ในระหว่างสงครามโลกของจักรพรรดินิยม (1914—1918) มันได้ใช้จุดยืนลัทธิสังคมคลั่งชาติ วารสารนี้ออกในเบอรลินตั้งแต่ปี 1897 ถึง 1933

และคนอื่น ๆ อีกมาก ซึ่งรวมทั้งสตาวนิง และบรันติงชาวสแกนดิเนเวีย) ในฝรั่งเศสเบลเยี่ยมมีพวกยอเรสและวันเดอเวลเด ในพรรคอิตาลีมี ทูราติ เทรเวลและตัวแทนปีกขวาคนอื่น ๆ ในอังกฤษมีพวกสำนักเฟเบียนและ "ชาวพรรคเอกราช" (คือ "พรรคกรรมกรเอกราช" ซึ่งความจริงอิงอาศัยฝ่ายเสรีอยู่ตลอดเวลา) เช่นนี้เป็นต้น. ท่านเหล่านี้มีบทบาทอันใหญ่หลวงมากหรือมักจะสำคัญเป็นเอกในงานของสหบาลกรรมกร และ ใน ด้าน วิจารณ์ การ เมือง ของ พรรคพวกเขาปฏิเสธเผด็จการชนชั้นกรรมาชีพอย่างเปิดเผย ดำเนินลัทธิฉวยโอกาสอันโจ่งแจ้ง. ในทรรศนะของท่านเหล่านี้ "เผด็จการ" ชนชั้นกรรมาชีพนั้น "ขัดแย้ง" กับประชาธิปไตย!! โดยความจริง

"พรรคกรรมกรเอกราชของอังกฤษ" (The Indepcndent Party ตั้งขึ้นเมื่อปี 1893 หัวหน้าของพรรคนี้คือ เจมส์ แคร์ ฮาร์ดี เจย์. ราเมย์ แมคโดนัล และคนอื่น ๆ. พรรคกรรมกรเอกราชโดยความเป็นจริงแล้ว "เพียงแต่เป็นเอกราช" ต่อสังคมนิยมเท่านั้น แต่พึ่งพาอาศัยเสรีนิยมอย่างมาก" (เลนิน). ระหว่างสงครามโลกของจักรพรรดินิยม (ปี 1914—1918) เริ่มแรกพรรคกรรมกรเอกราชออกแถลงการณ์คัดค้านสงคราม (วันที่ 13 สิงหาคม 1914 ปฏิทินใหม่). หลังจากนั้นในที่ประชุมผู้แทนที่ลอนดอนของพรรคสังคมประเทศพันธมิตร ในเดือนกุมภาพันธ์ 1915 ชาวพรรคเอกราชเห็นด้วยกับมติลัทธิสังคมคลั่งชาติซึ่งผ่านโดยที่ประชุมผู้แทนนี้. ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา หัวหน้าพรรคเอกราชก็ใช้จุดยืนลัทธิสังคมคลั่งชาติโดยเอา ถ้อย คำ สันติ นิยม เป็น เครื่อง อำพราง. หลังจากสากลคอมมิวนิสต์ตั้งขึ้นในปี 1919 ด้วยการกดดันของมวลสมาชิกพรรคฝ่ายค้าน พวกหัวหน้าพรรคกรรมกรเอกราชได้ผ่านมติถอนตัวออกจากสากลที่ 2. ปี1921 ชาวพรรคเอกราชได้เข้าร่วมสิ่งที่เรียกว่าสากลที่ 2 ครึ่ง หลังจากสากลที่ 2 ครึ่งสลายตัว พววเขาก็กลับเข้าสากลที่ 2 อีก.

พวกเขาไม่มีความแตกต่างที่สำคัญอะไรกับฝ่ายประชาธิปไตย ชนชั้นนายทุนน้อย.

จากสภาพเช่นนี้เราอาจได้ข้อสรุปว่า: ผู้แทนทางการส่วนมากที่สุด ของสากลที่ 2 ได้ลื่นไถลไปทางฝ่ายลัทธิฉวยโอกาสอย่างสิ้นเชิงแล้ว. ความจัดเจนของคอมมูนไม่เพียงแต่ถูกลืมเสีย หากยังถูกบิดเบือนด้วย. พวกเขาไม่ได้สอนมวลชนกรรมกรว่า จวนถึงเวลาแล้วที่กรรมกรทั้งหลายต้องลุกขึ้นปฏิบัติการ บดขยี้กลไกรัฐเก่าและเอากลไกรัฐใหม่เข้าแทนที่ และจากนี้ก็เปลี่ยนการปกครองทางการเมืองของตนเป็นรากฐานสำหรับดัดแปลงทางสังคมนิยมต่อสังคม. พวกเขามิเพียงแต่ไม่ได้สอนมวลชนกรรมกรเช่นนี้ แต่กลับสอนสิ่งที่ตรงกันข้ามแก่มวลชนกรรมกร และความเข้าใจของพวกเขาเกี่ยวกับ "ยึดอำนาจรัฐ" ได้เปิดช่องโหว่มากมายเหลือคณานับให้แก่ลัทธิฉวยโอกาส.

บัดนี้อันเป็นเวลาที่รัฐและองค์การทหารของมันที่ทวีความเข้มแข็งขึ้นอันเนื่องมาจากการแก่งแย่งแข่งขันของจักรพรรดินิยม ได้กลายเป็นอสุรกายทางการทหารที่เข่นฆ่าประชาชนนับล้าน ๆ เพื่อแก้ข้อพิพาทที่ว่าอังกฤษหรือเยอรมนี ทุนขุนคลังนี้หรือทุนขุนคลังนั้นจะปกครองโลกนั้น การบิดเบือนและหลีกเลี่ยงที่จะพูดเรื่องปัญหาท่าทีของการปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพที่มีต่อรัฐ ย่อมต้องเกิดผลสะเทือนอันใหญ่หลวง.

บทที่ 7

ความจัดเจนของการปฏิวัติรัสเซีย
ปี 1905 และ 1917

หัวเรื่องของบทนี้กว้างขวางมาก ซึ่งอาจและควรเขียนหนังสือเล่มใหญ่ ๆ หลายเล่มสำหรับบรรยาย. ย่อมเป็นธรรมดา หนังสือเล่มเล็กนี้กล่าวได้แต่บทเรียนจากความจัดเจนที่สำคัญที่สุดซึ่งเกี่ยวพันโดยตรงกับภาระหน้าที่ของชนชั้นกรรมาชีพในการปฏิวัติที่มีต่ออำนาจรัฐเท่านั้น.”

(ต้นฉบับหยุดลงแค่นี้). หมายเหตุของบรรณาธิการ.

คำต่อท้ายในการพิมพ์ครั้งแรก

หนังสือเล่มเล็กนี้เขียนในเดือนสิงหาคมและกันยายน 1917. เวลานั้นข้าพเจ้าได้ร่างเค้าโครงสำหรับบทต่อไปคือบทที่ 7 (ความจัดเจนของการปฏิวัติรัสเซียปี 1905 และ 1917). แต่ทว่า นอกจาก

หัวข้อแล้ว ข้าพเจ้าไม่มีเวลาที่จะเขียนแม้แต่บันทัดเดียวเพราะวิกฤตทางการเมืองในวันก่อนการปฏิวัติเดือนตุลาคม 1917 ได้ "ขัดขวาง" ข้าพเจ้า. "การขัดขวาง" เช่นนี้มีแต่จะเป็นที่น่ายินดี. แต่ส่วนที่ 2 ของหนังสือเล่มนี้ (เกี่ยวกับ "ความจัดเจนของการปฏิบัติรัสเซียปี 1905 และ 1917") อาจต้องเลื่อนไปนานทีเดียวกว่าจะเขียนได้ เพราะว่าการทำ "ความจัดเจนของการปฏิวัติ" ย่อมเป็นที่ยินดีกว่าและมีประโยชน์กว่าการบรรยาย "ความจัดเจนของการปฏิวัติ."

ผู้เขียน

เปโตรกราด 30 พฤศจิกายน 1917.

เขียนเมื่อเดือนสิงหาคม–กันยายน 1917 พิมพ์เป็นเล่มเล็กโดยสำนักพิมพ์ "ชีวิตและความรู้" ปี 1918.

พิมพ์ตามต้นฉบับเดิมเล่มเล็ก จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ "ชาวพรรคคอมมิวนิสต์" (Kommiunist) *ในปี 1919 และ ตรวจแก้กับต้นฉบับและฉบับพิมพ์ปี 1918.*

หมายเหตุ

1. เลนินเขียนเรื่อง "รัฐกับการปฏิวัติ" ในสภาพที่อยู่ใต้ดินในเดือนสิงหาคม กันยายน 1917. เลนินเห็นว่า มีความจำเป็นที่จะต้องอรรถาธิบายปัญหารัฐในทางทฤษฎีตั้ง แต่ ใน ครึ่ง หลังของปี 1916. เวลานั้นท่านได้เขียนบทวิจารณ์สั้นเรื่อง "สากลเยาวชน" ในบทวิจารณ์สั้นนี้ ท่านได้วิพากษ์จุดยืนที่คัดค้านลัทธิมาร์กซ์ของบุคฮารินในปัญหารัฐ และรับปากว่าจะเขียนบทความบรรยายทรรศนะของลัทธิมาร์กซ์ที่มีต่อปัญหารัฐอย่างละเอียด. ในจดหมายถึงเอ.เอ็ม. คอนลอนไท ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 1917 (ปฏิทินใหม่) เลนินกล่าวว่า ท่านได้เตรียมข้อมูลเกี่ยวกับท่าทีของลัทธิมาร์กซ์ต่อปัญหารัฐเกือบเสร็จแล้ว. ข้อมูลเหล่านี้เขียนตัวเล็กมากในสมุดบันทึกปกสีน้ำเงินโดยให้หัวข้อว่า "ลัทธิมาร์กซ์ว่าด้วยรัฐ" ในนั้นบ้างก็คัดมาจากนิพนธ์ของมาร์กซ์และเองเกลส์ บ้างก็คัดมาจากนิพนธ์ของเคาท์สกี้ พันเนคุคและเบินสไตน์พร้อมกับมีคำวิจารณ์ ข้อสรุป และสรุปกว้าง ๆ ของเลนิน.

ตามโครงการเดิม "รัฐกับการปฏิวัติ" มี 7 บทด้วยกัน แต่บทสุดท้าย คือบทที่ 7 "ความจัดเจนของการปฏิวัติรัสเซียปี 1905 และ 1917" เลนินไม่ได้เขียน คงเหลือไว้แต่หัวข้อละเอียดของบทนี้เท่านั้น (ดู "รวบรวมเอกสารของเลนิน" ฉบับภาษารัสเซียเล่ม 21 หน้า 25–26). เกี่ยวกับปัญหาการพิมพ์จำหน่ายหนังสือเล่มนี้

เลนินได้เขียนไว้ในจดหมายถึงผู้พิมพ์โฆษณาว่า ถ้าท่าน "ต้องใช้เวลานานเกินไปกว่าจะเขียนบทที่ 7 หรือถ้าหนังสือเล่มนี้จะหนาเกินไป ก็อาจพิมพ์ 6 บทแรกต่างหากเป็น **ตอนที่ 1** ได้...."

ในหน้าแรกของต้นฉบับ ผู้เขียนใช้นามปากกาว่า "เอฟ. เอฟ. อีวานอฟสกี้" เลนินคาดว่า ใช้นามปากกานี้อาจพิมพ์หนังสือเล่มนี้ออกจำหน่ายได้ มิฉะนั้นแล้วก็จะถูกรัฐบาลชั่วคราวริบเสีย. แต่จนกระทั่งปี 1918 หนังสือเล่มนี้จึงได้พิมพ์ ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องใช้นามปากกาอีกแล้ว. ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 พิมพ์ในปี 1919 ในบทที่ 2 เลนินได้เพิ่มตอนหนึ่งคือ "การเสนอปัญหาโดยมาร์กซ์ในปี 1852"

2. พวกเฟเบียนคือสมาชิกของ "สมาคมเฟเบียน" ที่เป็นลัทธิปฏิรูปและฉวยโอกาสสุดขั้วประกอบด้วยพวก ปัญญา ชนชั้นนายทุนของอังกฤษกลุ่มหนึ่งในปี 1884. สมาคมนี้ตั้งชื่อตามชื่อของนายพลโรมันสมัยโบราณ เฟเบียส คุคเตเดอร์ ("ผู้หน่วงเหนี่ยว). เฟเบียสมีชื่อเสียงเพราะใช้ยุทธวิธีหน่วงเหนี่ยวรอคอยโอกาส และหลีกเลี่ยงการสู้รบขั้นแตกหัก. กล่าวคำของเลนินคือ "สมาคมเฟเบียน" แสดงออกอย่างสมบูรณ์ที่สุดให้เห็นลัทธิฉวยโอกาสและยุทธวิธีของกรรมกรเสรีนิยม". พวกสมาคมเฟเบียนหลอกลวงชนชั้นกรรมาชีพให้หันเหออกจากการต่อสู้ทางชนชั้น ป่าวร้องให้ใช้วิธีปฏิ

รูปผ่านอย่างสันติทีละก้าว ๆ จากทุนนิยมสู่สังคมนิยม. ในระหว่างสงครามโลกของจักรพรรดินิยม (ปี 1914–1918) พวกสมาคมเฟเบียนใช้จุดยืนลัทธิสังคมคลั่งชาติ. เกี่ยวกับวิจารณ์พวกเฟเบียนดูนิพนธ์ของเลนินดังต่อไปนี้; "คำนำฉบับแปลภาษารัสเซีย "ประมวลจดหมายของ เจ.เอฟ. เบคเตอร์. เจ. ดิทซ์เกน เค.มาร์กซ์ ถึงเอ. ซอกและคนอื่น ๆ" "หลักนโยบายที่ดินของพรรคสังคมประชาธิปไตยในการปฏิวัติรัสเซีย" สันตินิยมของอังกฤษกับความไม่ชอบทฤษฎีของอังกฤษ"

รัฐกับการปฏิวัติ ฉบับสมบูรณ์

วี.ไอ. เลนิน

แนวหน้าจุฬาฯ จัดพิมพ์. พิราบ จัดจำหน่าย